

PROLJEĆE 2023. | EB 99.1

DG COMM | PUBLIK MIŠLJENJE MONITORING UNIT

EUROPSKI PARLAMENT

EUROB AROME TAR

DEMOKRACIJA NA DJELU

GODINU DANA PRIJE EUROPSKIH IZBORA

Europski parlament

Dokument koji je pripremio Pierre Dieumegard za [Europu – demokracija-Esperanto](#)

Svrha je ovog „privremenog” dokumenta omogućiti većem broju ljudi u Europskoj uniji da postanu svjesni dokumenata koje je izradila Europska unija (i koji se financiraju njihovim porezima). **Bezprijevoda, ljudi su isključeni iz rasprave.**

Ovaj dokument „Eurobarometar” bio je [samo na engleskom jeziku](#) u PDF-datoteci. Iz ove početne datoteke napravili smo odt-datoteku, koju je pripremio Libre Office softver, za strojno prevođenje na druge jezike. Rezultati su sada [dostupni na svim službenim jezicima](#).

Poželjno je da uprava EU-a preuzme prijevod važnih dokumenata. „Važni dokumenti” nisu samo zakoni i propisi, već i važne informacije potrebne za zajedničko donošenje informiranih odluka.

Kako bismo zajedno razgovarali o zajedničkoj budućnosti i omogućili pouzdane prijevode, međunarodni jezik esperanto bio bi vrlo koristan zbog svoje jednostavnosti, pravilnosti i točnosti.

Kontaktirajte nas:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:kontakt@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

IMPRESSUM

Izvešće je za Europski parlament izradio Kantar Public.

ODGOVORAN

Philipp SCHULMEISTER, načelnik odjela

AUTORI KOJI SUDJELUJU U RADU

Gonzalo VELASCO MONASTERIO, voditelj projekta

Monika ALPOEGGER

Yasser EL KOURA

Antoine MOUNIER

OLAF ZÜHLKE

PROIZVODNJA

Katarzyna Oniszk

GRAFIČKI DIZAJN

Ana-Maria ZAMBORI

Rukopis dovršen u svibnju 2023.

Bruxelles, © Europska unija, 2023.

O IZDAVAČU

Ovaj je dokument objavio Odjel za praćenje javnog mnijenja u okviru Glavne uprave za komunikaciju (DG COMM) Europskog parlamenta.

Kako biste se obratili Odjelu za praćenje javnog mnijenja, obratite se na sljedeću adresu: dgcomm-pom@europarl.europa.eu

JEZIČNA VERZIJA

Izvornik: HR

IZJAVA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI

Ovaj je dokument pripremljen i prvenstveno namijenjen zastupnicima i osoblju Europskog parlamenta kako bi im pomogao u njihovu parlamentarnom radu. Za sadržaj dokumenta isključivo su odgovorni njegovi autori i mišljenja koja su ovdje iznesena ne bi se trebala smatrati službenim stajalištem Parlamenta.

SADRŽAJ

10 KLJUČEVA ZA PREUZIMANJE.....	5
SAŽETAK.....	7
KONTEKST.....	11
METODOLOGIJA.....	16
1. ŽIVOT U EU-U: DEMOKRACIJA I ŽIVOTNI STANDARD.....	17
1.1. Ruska agresija na Ukrajinu.....	39
1.2. Inflacija i povećanje troškova života.....	43
1.3. Život građana u vrijeme višestrukih kriza.....	48
1.4. Stanje demokracije u EU-u.....	72
2. PREISPITIVANJE ZAKONODAVNOG SAZIVA EUROPSKOG PARLAMENTA: ČETIRI GODINE U.....	95
3. GODINU DANA PRIJE EUROPSKIH IZBORA 2024.: GRAĐANI ISPRED GLASAČKIH LISTIĆA.....	124
3.1. Europski izbori.....	124
3.2. Usmjerenost na mlade.....	154
3.3. Ponašanje pri glasovanju.....	159
4. PERCEPCIJAGRAĐANA O EU-U I EUROPSKOM PARLAMENTU.....	179
4.1. Percepcija EU-a.....	179
4.2. Percepcija Europskog parlamenta i njegove uloge.....	213
ZAKLJUČAK.....	227
TEHNIČKE SPECIFIKACIJE.....	228
Komentari u slobodi.....	234

10 KLJUČEVA ZA PREUZIMANJE

1 PRELAZAK IZ „PERMAKRIZE”

Nakon godina trajne krize u EU-u moglo bi doći kraj sve lošijim predodžbama građana o njihovim osobnim ekonomskim izgledima i očekivanjima u pogledu njihovih budućih životnih uvjeta. Većina ispitanika (52 %) i dalje očekuje da će se gospodarska situacija u njihovoj zemlji pogoršati tijekom sljedeće godine, ali taj se udio smanjio za osam postotnih bodova u posljednjih šest mjeseci.

2 NADA, ZAPRAVO

Nada je emocija koju najčešće spominju građani EU-a (37 %) u osam država članica EU-a. Međutim, neizvjesnost zbog trenutačnih kriza na drugom je mjestu i iznosi 34 % te se nalazi na vrhu popisa u osam država članica EU-a.

TRI CIJENE ŽIVOTA I DALJE VISOKE

Mnogi Europljani još uvijek razmišljaju o krizi troškova života. 65 % nije zadovoljno mjerama koje je poduzela njihova nacionalna vlada, a njih 57 % nezadovoljno je mjerama koje poduzima EU.

4 BUDUĆNOST SVIJETLI(ER)

Ipak, većina u 25 država članica EU-a optimistična je u pogledu budućnosti EU-a. Optimizam je porastao za sedam postotnih bodova od jeseni 2022. i sada iznosi ukupno 64 % na razini EU-a.

5 SMO #STANDWITHUKRAINE

Više od godinu dana nakon ruskog rata protiv Ukrajine građani diljem EU-a i dalje podupiru potporu EU-a toj zemlji: 76 % odobrava te mjere, što je povećanje od dva postotna boda od jeseni 2022. Osim toga, potpora Ukrajini prva je mjera EU -a na koju se građani podsjećaju: Za to je čulo 74 %, što je 36 postotnih bodova više od drugog najviše podsjeća na djelovanje EU-a.

DEMOKRACIJA NA DJELU: EU OSTVARUJE REZULTATE

71 % Europljana smatra da mjere EU-a utječu na njihov svakodnevni život. Mjere EU-a kojima su građani najzadovoljniji potpora su Ukrajini (69 %), demokratskim pravima i poštovanju vladavine prava (64 %) te vanjskoj politici (54 %).

7 SRCE STVARI

Demokracija je temeljna vrijednost koju građani žele da Europski parlament brani. S obzirom na to da je to ukupno navedeno 37 %, to je i vodeća vrijednost u 14 država članica EU-a. Većina građana također je zadovoljna načinom na koji demokracija funkcionira u Europskoj uniji (54 %).

8 DEMOKRATIJA JE ONO ŠTO NAS ČINI

Apsolutna većina građana EU-a također je zadovoljna sa sedam od deset diferentnih aspekata demokracije. Slobodni i poštjeni izbori (70 %), sloboda govora (70 %) i poštovanje temeljnih prava (66 %) aspekti su koji donose najviše zadovoljstva.

9 TO JE DATUM (A VIŠE GRAĐANA VEĆ ZNA O TOME)

Svijest o tome da će se europski izbori održati 2024. znatno se povećava na 45 % građana, što je devet postotnih bodova više nego prije šest mjeseci i može biti veće nego u sličnom trenutku prije posljednjih europskih izbora 2019., kada je svijest o datumu iznosila 32 %.

EUROPSKI IZBORI 2024.: DOLAZI

Zanimanje za sljedeće europske izbore iznosi 56 % među građanima, što je punih šest postotnih bodova više nego godinu dana prije posljednjih europskih izbora. Što je više: dvije trećine građana (67 %) izjavilo je da će vjerojatno glasovati, kada ih je 58 % reklo 2018.

SAŽETAK

Proljeće je prekrasno vrijeme u cijelom svijetu. U Japanu cvjetaju milijuni stabala trešnje, što označava živost i novi početak. Na Aljasci se grizli medvjedić pospano budi od hibernacije do pucketajućeg zvuka otapanja snijega. Svake godine u Europi, poput jata ptica selica koje napuštaju svoja zimska staništa, stručnjaci za proljetno istraživanje Eurobarometra Europskog parlamenta dolaze kako bi otkrili što se promijenilo tijekom hladne sezone i što je ostalo isto. Što bi mogli očekivati da će se naći u ovo vrijeme, u 2023.?

Posljednje tri godine bile su izazovne. Collinsov rječnik 2022. bio je „permakriza“, što ukazuje na produženo razdoblje nestabilnosti i nesigurnosti. Ipak, odgovori 26,376 sudionika prikazuju iznenađujuće nijansiranu sliku otpornosti. Nesumnjivo, trenutačne gospodarske poteškoće ozbiljno utječu na Europljane. Međutim, godinu dana prije europskih izbora anketa također pokazuje da je demokracija snažno ukorijenjena u srcima građana. Europljani prepoznaju važnost EU-a i gledaju ga uglavnom na pozitivan način. Doista, njihov pogled na budućnost sve se više i više nada.

ŽIVOT, DEMOKRACIJA I EUROPA

Ipak, početna točka dijagnoze je otriježnena. Samo jedna četvrtina ispitanika (26 %, + 2 postotna boda od listopada do studenoga 2022.) smatra da stvari idu u pravom smjeru u njihovoj zemlji, dok velika većina od 61 % (-1 postotni bod) kaže da se ukupna situacija kreće u pogrešnom smjeru. Na razini EU-a rezultat je pozitivniji – gotovo jedna trećina (32 %, + 1 postotni bod) ispitanika smatra da stvari idu u pravom smjeru u EU-u, ali 47 % (-4 postotna boda) smatra suprotno. Taj je osjećaj najjači u Francuskoj (61 %) i Grčkoj (62 %).

Ta se procjena temelji na činjenici da je riječ o vremenima osobnih poteškoća za građane Europe. Primjetan je pad životnog standarda. Polovina ispitanika (50 %) u posljednje vrijeme vidi vlastiti životni standard u padu i očekuje da će se taj standard dodatno smanjiti. Stoga, naravno, građani žele da njihovi čelnici reagiraju i očekuju od EU-a da poduzme mjere.

Ipak, do sada većina misli da ima još toga za napraviti. Gotovo dvije trećine (65 %, + 1 postotni bod) kažu da nisu zadovoljni mjerama koje je njihova zemlja poduzela za rješavanje krize, a 57 % (+ 1 postotni bod) nije zadovoljno onim što je EU učinio u tom području.

Međutim, ljudi nisu izgubili vjeru u demokratski proces. Demokracija se smatra vrijednom borbe, a privrženost javnosti demokratskim vrijednostima visoka je. Na zahtjev za vrijednosti koje bi EP trebao braniti kao prioritet, demokracija je najčešće spomenuta vrijednost građana (37 %, + 1 postotni bod), nakon čega slijedi zaštita ljudskih prava u EU-u i svijetu (28 %, -1 postotni bod), kao i sloboda govora i mišljenja (27 %, -1 postotni bod).

Štoviše, ljudi cijene način na koji se demokracija provodi u Europi. 56 % građana zadovoljno je načinom na koji demokracija funkcionira u svojoj zemlji, a 54 % građana zadovoljno je načinom na koji demokracija funkcionira u EU-u. To vrijedi i za mnoge njegove ključne aspekte: Građani EU-a najviše su zadovoljni slobodnim i poštenim izborima (70 %), slobodom govora (70 %) i poštovanjem temeljnih prava (66 %).

OVDJE DOLAZI ISPORUKA – ŠTO JE EUROPA UČINILA ZA VAS

Dakle, demokracija dobiva ogromne zasluge od građana. Kako bi se utvrdilo u kojoj su mjeri građani primijetili europsku demokraciju na djelu, Eurobarometar je građane pitao o njihovoj razini osviještenosti i zadovoljstva politikama EU-a, a posebno rezultatima EP-a. Je li Europski parlament ostvario rezultate koje su građani očekivali?

Razina osviještenosti o djelovanju Europske unije posljednjih godina općenito je visoka. Velika većina svjesna je utjecaja EU-a na njihov svakodnevni život: Oko sedam od deset (71 %) dijeli ovo mišljenje, uključujući gotovo petinu (18 %) na koje mjere EU-a „vrlo mnogo” imaju učinak. Prepoznata je i uloga Europskog parlamenta u tom kontekstu – 62 % njih nedavno je pročitalo, vidjelo ili čulo o EP-u. Međutim, postoje značajne razlike među zemljama, s vrijednostima u rasponu od 85 %

medijskog opoziva u Finskoj do samo 39 % u Francuskoj.

Nakon godinu dana ruske invazije, potpora EU-a Ukrajini ističe se kao postignuće koje su građani i građanke daleko svjesni: 74 % je čulo za djelovanje EU-a i EP-a, a 69 % ih je zadovoljno poduzetim mjerama. Zadovoljstvo je najviše u Švedskoj (97 %), Finskoj (96 %), Nizozemskoj i Portugalu (oboje 95 %). Najmanje je vjerojatno da će ih ispitanici u Slovačkoj, Grčkoj (51 %) i Bugarskoj (54 %) odobriti.

Ostala područja politike obično su manje vidljiva. Uz određenu udaljenost, migracije i azil (38 %) i zeleni plan EU-a (37 %) slijede rangiranje tema za koje su građani čuli. Ove teme nisu samo manje poznate, već imaju i manje odobrenja (43 % i 47 % zadovoljstva). Zadovoljstvo je više u područjima demokratskih prava/poštovanja vladavine prava (64 %) i vanjske politike (54 %).

IZBORI – TEMELJ DEMOKRACIJE

Krajem proljeća 2024. građani će biti pozvani da naruče novu isporuku: Europski izbori. Eurobarometar je mjerio važnost tog događaja u očima birača. Važnost koju građani daju tim izborima ostala je stabilna, no zanimanje za europske izbore i vjerojatnost glasovanja znatno su se povećali, posebno u usporedbi s prije pet godina.

Udio ispitanika koji su zainteresirani za europske izbore sada je veći nego u slično vrijeme prije prethodnih izbora. Početkom 2018. godine 50 % ispitanika izjavilo je da su zainteresirani, a 48 % da nisu zainteresirani. U 2023. velika većina ispitanika (56 %) zainteresirana je za sljedeće europske izbore (uključujući 15 % ispitanika koji kažu da su „vrlo zainteresirani”), dok 43 % ispitanika smatra da nisu zainteresirani. Najveći interes zabilježen je u Nizozemskoj (75 %), dok osobe u Češkoj (27 %) i Slovačkoj (26 %) nisu toliko zainteresirane.

Povećala se i svijest o datumu sljedećih europskih izbora: 45 % građana zna da će se održati negdje sljedeće godine. To je povećanje od trinaest postotnih bodova u odnosu na prethodne izbore (travanj 2018.) i povećanje od devet bodova od jeseni 2022.

Kad je riječ o važnosti odlaska u glasačku kutiju, gotovo polovina građana (48 %, + 2 postotna boda od listopada do studenoga 2022.) pridaje veliku važnost glasovanju na europskim izborima, dok 38 % (– 1 postotni bod) smatra da je glasovanje u njima barem od srednje važnosti. Samo 13 % (–1 postotni bod) smatra da ti izbori uopće nisu važni.

Te su brojke u skladu s onima zabilježenima u isto vrijeme prije posljednjih europskih izbora. U travnju 2018. (tj. oko trinaest mjeseci prije izbora) 49 % njih pridalo je veliku važnost glasovanju na tim izborima, dok ih 17 % smatra da su od male važnosti.

Velika važnost, svijest i interes pretvaraju se u veliku sklonost glasovanju. Dvije trećine (67 %) građana tvrdi da će vrlo vjerojatno glasovati na europskim izborima ako se održavaju sljedećeg tjedna. Dakle, ukratko, pokazatelji povezani s izborima već su na višoj razini nego što su bili prije pet godina.

KONTEKST JE VAŽAN – ŠTO GRAĐANI MISLE O EUROPI

Izbori su dio cjelokupnog političkog okvira. Općeniti stavovi Europljana prema Europskoj uniji i Europskom parlamentu razvijali su se tijekom duljeg razdoblja. Doista, pozitivna stajališta uvelike su se povećala tijekom proteklog desetljeća i nisu se znatno promijenila u posljednjih šest mjeseci. Većina (45 %, –2 postotna boda) kaže da EU daje pozitivnu sliku za njih, dok 17 % (+ 3 postotna boda) ima negativnu sliku. Jedno je mišljenje iznimno stabilno na visokoj razini od otprilike 2018.: velika većina (61 %, –1 postotni bod) smatra da je članstvo njihove zemlje u EU-u dobra stvar, dok samo oko jedan od deset (11 %, + 1 postotni bod) smatra da je to negativno. Nešto više od četvrtine (27 %, bez promjene) smatra da to nije ni dobra ni loša stvar.

Kad je riječ o Europskom parlamentu, više od trećine ispitanika (37 %, + 1 postotni bod) ima pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu, dok manje od petero ispitanika (19 %, + 2 postotna boda) ima negativnu predodžbu. Većina ispitanika (43 %, –2 postotna boda) izražava neutralno stajalište.

Na pitanje o temama koje EP želi smatrati prioritetom, borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti i dalje je na vrhu ljestvice (38 %, + 2 postotna boda od listopada do studenoga 2022.)

+ 1 postotni bod). Nakon toga slijede javno zdravlje (33 %, – 1 postotni bod), mjere protiv klimatskih promjena (31 %, bez promjena) i potpora gospodarstvu i otvaranje novih radnih mjesta (31 %, bez promjena).

FOKUS NA MLADE

Mladi ispitanici (u dobi od 15 do 24 godine) posebno su zainteresirani za Eurobarometar jer njihovi stavovi i mišljenja ukazuju na buduće trendove i razvoj događaja. Nekoliko ključnih nalaza:

- Rangiranje vrijednosti koje bi Europski parlament trebao braniti kao prioritetno pitanje slično je onom među svim ispitanicima. Demokracija je na vrhu popisa vrijednosti za obje skupine (32 %; svi ispitanici: 37 %), ali za mlade se sloboda govora i mišljenja smatra jednako važnom (32 %; svi ispitanici: 27 %)
- Prioriteti koje mladi žele vidjeti u Europskom parlamentu neznatno se razlikuju od prioriteta opće populacije. Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti i dalje je na vrhu (40 %; svi ispitanici: 38 %), čemu se pridružuju mjere protiv klimatskih promjena, za koje je znatno vjerojatnije da će ih navesti osobe u dobi od 15 do 24 godine nego opće stanovništvo (40 % u odnosu na 31 %).
- 42 % ispitanika u dobi od 15 do 24 godine smatra da je od velike važnosti da osobno glasaju na europskim izborima – malo je manja vjerojatnost da će to reći od prosjeka (48 %).

Promjena je važna za mlade. Zatražili su iz razloga za glasovanje jer je riječ o građanskoj dužnosti (35 %; svi ispitanici: 38 %) i želja da se podrži politička stranka (35 % naspram 36 %) prva su dva razloga i za mlade i za prosjek. Međutim, želja za promjenom stvari (33 % u odnosu na 29 %) slijedi na trećem mjestu za mlade ispitanike.

PRED NAMA JEBUDUĆNOST – PRVI DAŠAK PROLJEĆA

Eurobarometar iz proljeća 2023. pokazuje da građani imaju ambivalentnu sliku o stanju u Uniji. Kritički ocjenjuju rezultate EU-a i Europskog parlamenta u kriznim vremenima, ali i prepoznaju uspjeh. Imaju različite slike EU-a i EP-a, ali imaju visok stupanj vjere u demokratske procese Europe. Unatoč krizi i zimi malkontenta koji su upravo doživjeli, ta mišljenja – uglavnom – nisu prolazila kroz velike promjene u posljednjih šest mjeseci. Međutim, postoji iznimna iznimka od ovog obrasca. Kad su se ljudi posebno pitali o budućem razvoju događaja, odgovori su obično bili znatno svjetliji nego prije pola godine:

Kad je riječ o budućnosti EU-a, gotovo dvije trećine (64 %) izjavilo je da su optimistični u pogledu budućnosti EU-a, dok samo 32 % smatra da su pesimistični. Udio onih koji su optimistični povećao se za sedam postotnih bodova u odnosu na prethodno istraživanje provedeno u jesen 2022.

Što se tiče vlastitog životnog standarda, velika većina ispitanika i dalje očekuje smanjenje u sljedećoj godini (79 %), ali ta je brojka znatno manja od pola godine – pala je za šest postotnih bodova. Veća je vjerojatnost da će građani ukazati i na to da uopće ne očekuju nikakve promjene u svojem životnom standardu (19 %, + 5 postotnih bodova).

Što se tiče budućeg gospodarskog razvoja, većina ispitanika i dalje očekuje pogoršanje u sljedećoj godini (52 %), ali ta je brojka znatno niža nego prije pola godine – pala je za osam postotnih bodova.

Dakle, unatoč teškom kontekstu, trendovi mogu dobro ukazivati na prve znakove preokreta – attitudinalni oporavak koji se polako, ali stalno pretvara u pozitivniji pogled na stvari koje dolaze.

Postoji još jedna stavka u upitniku koja je bila vrijedna pažnje. Nije riječ o mišljenjima ili stavovima, već o osjećajima. Ispitanicima je predstavljeno 14 osjećaja – pozitivnih i negativnih – te su upitani koji od njih najbolje opisuje svoj trenutni emocionalni status. Naravno, njihovi izbori odražavaju

dvosmislenost vremena, ali glavni odgovor bio je: nadutost (37 %).

Euroljani trenutačno prolaze kroz razdoblje poteškoća. Ipak, njihova nada u budućnost

sigurno će im pomoći u njihovim zajedničkim naporima da „permakrizu” učine riječju prošlosti.

KONTEKST

U razdoblju od 2. do 26. ožujka Kantar je proveo terenski rad za istraživanje Eurobarometra Europskog parlamenta u proljeće 2023. u svih 27 država članica EU-a. Kako bi se rezultati istraživanja ispravno protumačili, ključno je uzeti u obzir politički i društveni kontekst u vrijeme terenskog rada. Svi nacionalni rezultati za pitanja postavljena u ovoj anketi, a u nastavku i europski prosječni rezultati, moraju se promatrati u svjetlu situacije i javne rasprave u vrijeme terenskog rada.

RUSKI RAT PROTIV UKRAJINE

Godinu dana nakon ruske invazije na Ukrajinu rat na europskom tlu i dalje je imao središnju ulogu u javnoj raspravi, posebno s obzirom na to da je svijet 24. veljače 2023. obilježio prvu godišnjicu nezakonite agresije. Nedugo prije nego što je sukob ušao u drugu godinu, Opća skupština UN-a velikom većinom glasovala je za rezoluciju kojom se poziva Rusiju da se povuče iz Ukrajine „bezuvjetno i odmah” i da dođe do „globalnog, pravednog i trajnog mira”. 141 države članice glasovale su za ovu rezoluciju, a samo sedam protiv – Bjelorusija, Demokratska Narodna Republika Koreja, Eritreja, Mali, Nikaragva, Rusija i Sirija. Među 32 suzdržana bila su Kina, Indija i Pakistan.¹

Od početka ruskog rata protiv Ukrajine EU Ukrajini pruža humanitarnu, političku, financijsku i vojnu potporu. EU je vrlo brzo postigao dogovor o nizu sankcija protiv Rusije kao odgovor na invaziju i otada je ostao odlučan i ujedinjen u svojim djelovanjima.² Čelnici i čelnice EU-a postigli su 25. veljače 2023. dogovor o desetom paketu sankcija kao odgovor na rusku invaziju na Ukrajinu, uključujući zabrane izvoza ključne tehnologije i industrijske robe te uvođenje dodatnih sankcija protiv pojedinaca i subjekata, uključujući ključne donositelje odluka, vojne čelnike, vojne zapovjednike skupine Wagner i proizvođače bespilotnih letjelica.³

Budući da su mnogi ukrajinski gradovi i dalje trpjeli ruske raketne napade i s posebno intenzivnim borbama nad gradom Bakhmutom, Ukrajina je naglasila hitnu potrebu da se dobije više oružja. Opskrba Ukrajine oružjem i streljivom bila je glavna tema u mnogim državama članicama EU-a tijekom razdoblja terenskog rada. EU radi na prijenosu streljiva iz postojećih nacionalnih zaliha, zajedničkoj europskoj nabavi kako bi se pokrile vojne potrebe i znatnom povećanju proizvodnih kapaciteta za pomoć Ukrajini u isporuci oružja, kao i na obnovi europskih rezervi.

Rusija je 13. ožujka dogovorila produljenje sporazuma o izvozu žitarica iz Ukrajine preko Crnog mora za 60 dana nakon pregovora s UN-om. Istodobno je Europska komisija razmatrala pokretanje krizne pričuve za tri zemlje koje graniče s Ukrajinom: Poljska, Bugarska i Rumunjska, pod pritiskom da je uvoz žitarica u Ukrajinu vršio na tržišta u tim zemljama.

Međunarodni kazneni sud (ICC) izdao je 17. ožujka nalog za uhićenje Vladimira Putina zbog „nezakonite deportacije” ukrajinske djece u Rusiju.⁴ Kineski predsjednik Xi Jinping stigao je 20. ožujka u trodnevni državni posjet Moskvi, gdje se sastao s predsjednikom Putinom, postavši prvi strani čelnik koji se sastao s predsjednikom Putinom otkako ga je Međunarodni kazneni sud optužio za ratne zločine.

1 <https://news.un.org/en/story/2023/02/1133847>

2 https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/sanctions-adopted-following-russias-military-aggression-against-ukraine_en

3 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/02/25/one-year-of-russia-s-full-scale-invasion-and-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-its-10th-package-of-economic-and-individual-sanctions/>

4 <https://www.icc-cpi.int/news/situation-ukraine-icc-judges-issue-arrest-warrants-against-vladimir-vladimirovich-putin-and>

EU je u ožujku 2022. aktivirao Direktivu o privremenoj zaštiti koja⁵ pomaže osobama koje bježe od rata. Od tada ukrajinske izbjeglice imaju pravo na boravišnu dozvolu, kao i na pristup obrazovanju i tržištu rada. U EU-u sada živi oko 4 milijuna Ukrajinaca koji su pobjegli od invazije i pronašli utočište u državama članicama.

Nakon ruske agresije Finska i Švedska odustale su od višedesetljetne vojne politike nesvrstavanja i podnijele zahtjev za članstvo u NATO-u u svibnju 2022. Dok se Finska približila cilju brzog ulaska u transatlantski obrambeni pakt sa svojim parlamentom koji je većinom odobravao potrebne zakone tijekom terenskog rada, Švedsku su i dalje blokirale Turske i Mađarska.

GOSPODARSKI KONTEKST

Gospodarstvo EU-a 2022. izbjeglo je recesiju. Od jeseni 2022. gospodarstvo EU-a bilježi nekoliko pozitivnih kretanja. Zahvaljujući zajedničkim naporima i planu REPowerEU EU je uspio popuniti skladišta plina na povijesno visokim razinama i diversificirati uvoz energije, čime je pridonio smanjenju ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima. Unatoč energetsom šoku i rekordno visokoj inflaciji, usporavanje u trećem tromjesečju 2022. pokazalo se blaže nego što je prethodno procijenjeno, a u četvrtom tromjesečju 2022. gospodarstvo EU-a ostvarilo je široku stagnaciju, umjesto smanjenja od 0,5 % koje se očekivalo u jesen. Zimskom gospodarskom prognozom EK-a 2023. ukidaju se izgledi za rast i neznatno smanjuju projekcije inflacije. Rast za 2022. sada se procjenjuje na 3,5 % i u EU-u i u europodručju. Predviđa se da će BDP u EU-u porasti za 0,8 % u 2023. i 1,6 % u 2024.⁶

Prema podacima koje je objavio Eurostat, statistički ured EU-a, godišnja inflacija Europske unije u ožujku 2023. iznosila je 8,3 %, što je smanjenje u odnosu na 9,9 % u veljači. Godinu dana ranije ta je stopa iznosila 7,8 %. Godišnja stopa inflacije u europodručju u ožujku 2023. iznosila je 6,9 %, što je smanjenje u odnosu na 8,5 % u veljači. Godinu dana ranije ta je stopa iznosila 7,4 %. Najniže godišnje stope zabilježene su u Luksemburgu (2,9 %), Španjolskoj (3,1 %) i Nizozemskoj (4,5 %). Najviše godišnje stope zabilježene su u Mađarskoj (25,6 %), Latviji (17,2 %) i Češkoj (16,5 %).⁷

Nekoliko mjeseci pada stopa inflacije potvrđuje da je inflacija dosegla najvišu razinu, no ona je i dalje visoka i očekuje se da će u kratkoročnom razdoblju i dalje postojati slabost potrošnje jer inflacija i dalje nadmašuje rast nominalnih plaća. Očekuje se da će se monetarno pooštrevanje nastaviti, što će otežati ulaganja. Europska središnja banka (ESB) donijela je 17. ožujka odluku o još jednom povećanju kamatnih stopa za 0,50 %⁸ unatoč panici koja je na financijskim tržištima aktivirala kriza banke Silicijska dolina tjedan dana ranije.

Tržišta rada nastavila su snažno djelovati i u veljači 2023. stopa nezaposlenosti u EU-u ostala je na najnižoj razini od 6,0 %.⁹

U svojim smjernicama za fiskalnu politiku za 2024. Europska komisija ukinula je opću klauzulu o odstupanju kojom je od početka pandemije bolesti COVID-19 deaktivirana Pakt o stabilnosti i rastu, pozivajući države članice da počnu postupno ukidati velike subvencije za energiju jer je najavila da

5 <https://www.schengenvisainfo.com/news/eu-countries-start-implementing-temporary-protection-directive-for-ukrainians/>

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/winter-2023-economic-forecast-eu-economy-set-avoid-recession-headwinds-persist_en

7 <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/16324910/2-19042023-AP-EN.pdf/ff3d6b28-9c8f-41cd-714f-d1fd38af0b15>

8 <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ecb.mp230316~aad5249f30.en.html>

9 <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/16324762/3-31032023-BP-EN.pdf/4cb7a93a-bb55-923d-ec95-5fcb8073271c>

će u proljeće 2024. pokrenuti „postupke u slučaju prekomjernog deficita”. U tijeku su rasprave o tome kako reformirati Pakt o stabilnosti i rastu.¹⁰

INSTITUCIJE EU-A I ZAKONODAVNI KONTEKST NA RAZINI EU-A

Belgijska savezna policija 9. prosinca 2022. uhitila je nekoliko osoba na temelju optužbi povezanih s pranjem novca i korupcijom, uključujući jednog od potpredsjednika Europskog parlamenta i bivših zastupnika u Europskom parlamentu. Skandal je nazvan „Qatargate” u odnosu na navode da je novac primljen od trećih zemalja kako bi utjecao na kreatore politika EU-a. U siječnju 2023. predsjednik Europskog parlamenta Metsola pokrenuo je proces reforme u 14 točaka s ciljem jačanja alata Europskog parlamenta za transparentnost, etiku i ponašanje kako bi se očuvalo povjerenje javnosti u instituciju. Tijekom terenskog rada Komisija je najavila planove za pooštavanje pravila o plaćenim putovanjima europskih dužnosnika, nakon što je otkriveno da je Katar plaćao dio putnih troškova glavnog direktora dok je Komisija pregovarala o sporazumu o zračnom prijevozu s Katarom.

Početkom godine Švedska je preuzela rotirajuće predsjedanje Vijećem Europske unije, najavljujući kao svoje prioritete sigurnost, konkurentnost, zelenu i energetska tranziciju, demokratske vrijednosti i vladavinu prava.¹¹

Nekoliko dana prije početka terenskog rada, Europska komisija zabranila je dužnosnicima korištenje aplikacije TikTok na korporativnim uređajima zbog straha od mogućih sigurnosnih pitanja i pitanja zaštite podataka. Europski parlament i Vijeće Europske unije naknadno su najavili slična ograničenja za TikTok.

Međunarodni dan žena 8. ožujka obilježen je brojnim događanjima u državama članicama. EU je donio povijesnu odluku o pravima žena i nametnuo sankcije za devet pojedinaca i tri organizacije koje smatra odgovornima za seksualno nasilje i masovna kršenja prava žena. Sankcijama se zabranjuje ulazak u EU te pristup i kretanje imovine unutar EU-a.¹²

Europska unija nastavila je raditi i na svojem sveobuhvatnom cilju postizanja klimatske neutralnosti Unije do 2050. Razdoblje terenskog rada obilježeno je sve većim protivljenjem zabrani motora s unutarnjim izgaranjem u Europi. Pregovarači Vijeća EU-a i Europskog parlamenta u listopadu 2022. postigli su načelni dogovor o uredbi o obveznoj primjeni stope nultih emisija novih automobila i kombija od 2035. Međutim, početkom ožujka nekoliko država članica, uključujući Njemačku, povuklo je potporu zabrani, zahtijevajući izuzeće za automobile koji upotrebljavaju e-goriva.

U kontekstu zakonodavstva povezanog s klimom Francuska i nekoliko drugih država članica EU-a također su se zalagale za uključivanje nuklearne energije u politiku EU-a o obnovljivoj energiji. Naposljetku, Europski parlament glasovao je 14. ožujka o tekstu čiji je cilj znatno smanjenje ugljičnog otiska zgrada do 2030. Ovaj se tekst prvi put na europskoj razini bavi postojećim stambenim objektima i zgradama s vremenskim rasporedom za obveznu obnovu. Predviđa se da će nove zgrade biti bez emisija od 2028. godine.¹³

OSTALI VAŽNI DOGAĐAJI NA NACIONALNOJ I MEĐUNARODNOJ RAZINI

10 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1410

11 <https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>

12 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1487

13 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230310IPR77228/meps-back-plans-for-a-climate-neutral-building-sector-by-2050>

EU i Ujedinjena Kraljevina 27. veljače, neposredno prije terenskog rada, postigli su dogovor o novim trgovinskim pravilima za Sjevernu Irsku. Sporazum, nazvan „Okvir vjetra”, uslijedio je nakon višemjesečnih pregovora o olakšavanju trgovine između Sjeverne Irske i ostatka Ujedinjenog Kraljevstva nakon Brexita.

28. veljače došlo je do sudara dvaju vlakova južno od doline Tempe u Grčkoj u kojem je poginulo najmanje 58 osoba, među kojima su mnogi studenti. Ova tragedija potresla je Grčku i pokrenula nacionalni izljev tuge i bijesa uglavnom usmjeren protiv vlade i dužnosnika zemlje. Iako je izravni uzrok ove katastrofe možda bila ljudska pogreška, željeznička mreža patila je od godina nedovoljnih ulaganja i zanemarivanja.

Od 7. ožujka, gruzijski prosvjednici izašli su na ulice protiv zakona koji bi proglasio medije i nevladine organizacije koje primaju više od 20 posto svojih sredstava iz inozemstva kao „agente stranog utjecaja”. Prosvjednici su se bojali da će zakon replicirati sličan ruski zakon koji se koristi za ograničavanje civilnog društva i tlačenje protivnika vlade, što označava autoritarnu promjenu. Prosvjedi su prisilili gruzijsku vladu da povuče prijedlog zakona.

Mediterranske obale bile su poprište nekoliko brodoloma koji su prevozili migrante i prouzročili ljudske gubitke. Najmanje 62 osobe poginule su, uključujući 12 djece, kada se drveni brod iz Turske koji je prevozio migrante iz Afganistana, Irana i nekoliko drugih zemalja u Europu srušio na stijene na obali Kalabrije 26. veljače. Oko 30 migranata nestalo je i pretpostavlja se da se utopilo nakon prenapučenog broda koji se prevrnuo tijekom pokušaja spašavanja teretnog broda kod libijske obale 12. ožujka.

20. ožujka, francuski predsjednik Macron usko je preživio glasovanje o povjerenju parlamentu nakon što je progurao duboko nepopularnu i mnogo osporavanu mirovinsku reformu bez glasovanja u parlamentu, pozivajući se na kontroverzni ustavni instrument – članak 49.3. To je dovelo do daljnjih ogorčenosti i štrajkova, kao i sve nasilnijih prosvjeda diljem zemlje.

IZBORI

Dana 12. veljače, uoči početka terenskog rada, Nikos Christodoulides, neovisni centrist kandidat kojeg podupiru socijaldemokrati i liberalne stranke, pobijedio je na predsjedničkim izborima na Cipru s 51, 9 posto glasova. Odaziv je iznosio 72,45 %.¹⁴ Jedna od tema njegove kampanje bila je nastavak pregovora o ponovnom ujedinjenju otoka. Stoga se Christodoulides obraća europskim partnerima kako bi unio novi zamah u postupak rješavanja sporova te se u ožujku 2023. sastao s predsjednikom EP-a Robertom Metsolom, predsjednikom Europske komisije Ursulom von der Leyen i predsjednikom Europskog vijeća Charlesom Michelom.

Estonija je 5. ožujka izabrala novi nacionalni parlament, potvrđujući Kaju Kallas, poznatu po svojoj nepokolebljivoj potpori Ukrajini, kao premijerku. Njezina stranka, liberalna reformska stranka, koja sjedi s Klubom zastupnika Renew Europe u Europskom parlamentu, osvojila je 31,2 % (+ 2,3 %), najbolji rezultat u povijesti stranke, a Kallas je dobio najveći broj preferencijalnih glasova bilo kojeg političara na nacionalnim parlamentarnim izborima. Desničarska stranka EKRE, koja je članica Kluba zastupnika ID-a u Europskom parlamentu, zauzela je drugo mjesto, ali je pala sa 17,8 % u 2019. na samo 16,1 % glasova. Vodila je kampanju protiv estonskog snažnog proukrajinskog stava i ciljala Kallasa na rastuću inflaciju u zemlji. Više od polovice glasačkih listića dano je elektroničkim putem, što je vjerojatno pomoglo da se ostvari rekordan odaziv od 63 posto.¹⁵

Regionalni izbori održani su 15. ožujka u Nizozemskoj, što je dovelo do povijesnog uspjeha agrarne interesne stranke BoerBurgerBeweging (BBB)¹⁶, relativno mlade stranke osnovane 2019.

14 https://live.elections.moi.gov.cy/English/PRESIDENTIAL__EPANALIPTIKI_EKLOGI_ELECTIONS_2023/Islandwide

15 <https://www.valimised.ee/en>

16 <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/provinciale-staten/uitslagen/uitslagen-per-gemeente>

koja je u početku dobila snagu okupljanjem protiv zakona o smanjenju dušika. Rezultati izbora značili su udarac sadašnjem premijeru Marku Rutteu jer će predstavnici nizozemskih pokrajina izabrati članove Senata. Senat ne može mijenjati zakone, ali ima ovlasti odobriti ili odbaciti zakone. Dok je vlada premijera Ruttea imala samo manjinu u Senatu prije, ta je manjina dodatno smanjena.

I Finska i Bugarska trebale su održati parlamentarne izbore 2. travnja, a izborne kampanje bile su u punom zamahu tijekom terenskog rada. Za Bugare je to peti put u dvije godine da su pozvani da glasaju na parlamentarnim izborima jer zemlja tone dublje u političku krizu i nestabilnost.

METODOLOGIJA

Metodologija koja se upotrebljava u ovom istraživanju Eurobarometra iz proljeća 2023., provedena u valu 99.1, jest metodologija istraživanja Eurobarometra provedena za Glavnu upravu Europskog parlamenta za komunikaciju (Odjel za praćenje javnog mnijenja). Istraživanje je proveo Kantar Public od 2. do 26. ožujka 2023. u svih 27 država članica EU-a. Ukupno je provedeno 26376 intervjua. Rezultati EU-a ponderirani su prema broju stanovnika u svakoj zemlji.

Ankete Eurobarometra provode se licem u lice u domovima ljudi ili na njihovu pragu, na nacionalnom jeziku. U svim zemljama korišten je CAPI (računalno potpomognut osobni intervju).

U Danskoj, Češkoj, Malti i Finskoj neki su razgovori vođeni tehnikom računalno potpomognutog video intervjua (CAVI). Voditelj intervjua ispitaniku na daljinu upravlja upitnikom putem videokonferencije, na kojoj se oba dijela mogu vidjeti: uvjeti intervjua vrlo su slični uvjetima razgovora licem u lice.

U skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) ispitanicima je postavljeno pitanje hoće li im se postaviti pitanja o pitanjima koja bi se mogla smatrati „osjetljivima”.

Čitatelj bi trebao biti svjestan da se u ovom izvješću razvoj jednog određenog pokazatelja općenito smatra stabilnim ako varira za ± 2 postotna boda ili manje. Više informacija dostupno je u tablici na stranici XX. za dopušteno odstupanje ovisno o broju intervjua.

Napomena: U ovom izvješću države članice EU-a navode se u službenoj kratlici.

Kratice upotrijebljene u ovom izvješću odgovaraju:

Belgija	BITI	Francuska	FR	Nizozemska	NL
Bugarska	BG	Hrvatska	HR	Austrija	NA
Češka	CZ	Italija	TO JE	Poljska	PL
Danska	DK	Republika Cipar	CY*	Portugal	PT
Njemačka	DE	Latvija	LV	Rumunjska	RO
Estonija	EE	Litva	LT	Slovenija	SI
Irska	IE	Luksemburg	LU	Slovačka	SK
Grčka	EL	Mađarska	HU	Finska	FI
Španjolska	ES	Malta	MT	Švedska	SE

Europska unija – ponderirani prosjek za 27 država članica

EU27

BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, ODNOSNO, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT

europodručje

BG, CZ, DK, HR, HU, PL, RO, SE

izvan europodručja

*Cipar u cjelini jedna je od 27 država članica Europske unije. Međutim, „pravna stečevina” suspendirana je u dijelu zemlje koji nije pod kontrolom vlade Republike Cipra. Iz praktičnih razloga u kategoriju „CY” i prosjek EU27 uključeni su samo razgovori provedeni u dijelu zemlje pod kontrolom vlade Republike Cipra.

1. ŽIVOT U EU-U: DEMOKRACIJA I ŽIVOTNI STANDARD

Koji su stavovi Europljana prema stanju demokracije u Europskoj uniji, promjenama njihova životnog standarda u kontekstu rastuće razine inflacije i njihovim očekivanjima u pogledu gospodarske situacije i vlastitih životnih uvjeta? Anketa pokazuje da je i dalje privrženost demokratskim vrijednostima i opće zadovoljstvo demokracijom EU-a zbog trajnih osobnih i gospodarskih poteškoća. Nadalje, čini se da je pogoršanje percepcije osobnih gospodarskih izgleda građana i očekivanja u pogledu njihovih budućih životnih uvjeta, kako je uočeno u anketi Parlamenta iz jeseni 2022., zaustavljeno.

Ta mješovita slika možda je najbolje utjelovljena činjenicom da Europljani svoj emocionalni status obično opisuju kao nadu, samouvjerenost i smirenost, ali i kao nesiguran i tjeskoban. Kad je riječ o stavovima prema demokraciji, građani njeguju demokraciju kao vrijednost koju bi Europski parlament trebao braniti kao prioritet. Također su i dalje zadovoljni načinom na koji demokracija funkcionira u EU-u i u njihovoj zemlji te nizom posebnih aspekata demokracije EU-a. Međutim, Europljani su manje zadovoljni mjerama koje su EU i njihove nacionalne vlade poduzeli za rješavanje krize troškova života. To nije iznenađujuće s obzirom na to da je većina njih doživjela ili očekuje smanjenje životnog standarda te da velik dio građana ima poteškoća s plaćanjem računa barem s vremena na vrijeme. Unatoč utjecaju rata u Ukrajini na živote građana, potpora EU-a Ukrajini i dalje je raširena. Naposljetku, u kontekstu usporavanja stope inflacije između kraja 2022. i početka 2023.,¹⁷ pogoršanje očekivanja Europljana u pogledu njihovih životnih uvjeta i nacionalnog gospodarstva zabilježeno u listopadu i studenome 2022. omogućilo je stabilizaciju tih pokazatelja.

Vrijednosti koje bi Europski parlament trebao braniti kao prioritet

Demokracija je na vrhu popisa vrijednosti koje bi Europski parlament trebao braniti kao prioritet. Kao i u prethodnim anketama, demokracija je najčešće spomenuta vrijednost građana (37 %, + 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.), nakon čega slijede zaštita ljudskih prava u EU-u i svijetu (28 %, – 1 postotni bod) i sloboda govora i mišljenja (27 %, -1 postotni bod). Više od jedne petine ispitanika smatra da bi Europski parlament trebao dati prednost vladavini prava (24 %, bez promjena), ravnopravnosti žena i muškaraca (21 %, bez promjena) i solidarnosti među državama članicama EU-a i među njegovim regijama (21 %, -2 postotna boda). Sve ostale vrijednosti navodi manje od jednog od pet ispitanika.

Rezultati su ostali uglavnom stabilni otkad je to pitanje posljednji put postavljeno u listopadu i studenome 2022.

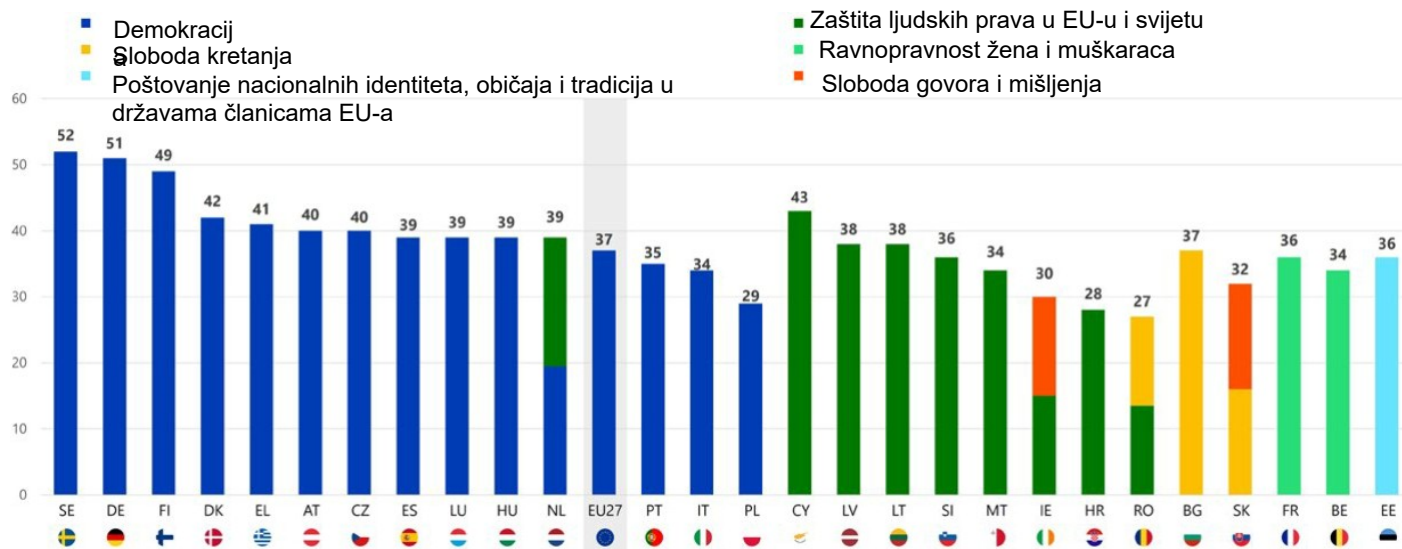
¹⁷ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-17032023-ap#:~:text=The%20euro%20area%20annual%20inflation,down%20from%2010.0%25%20in%20January>

QA6ab Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih vrijednosti Europski parlament trebao prioritetno braniti? Prvo? A onda? (%)

U 14 zemalja demokracija je najviše spomenuta (ili najspominjenija) vrijednost koju bi Europski parlament trebao prioritetno braniti. Zaštita ljudskih prava glavni je prioritet (ili zajednički glavni prioritet) za ispitanike u devet zemalja.

Ravnopravnost žena i muškaraca je najčešće citirana vrijednost u Belgiji i Francuskoj. Sloboda kretanja na vrhu je liste prioriteta u Bugarskoj, a zajedno je najviša u Slovačkoj i Rumunjskoj, dok je sloboda govora i mišljenja zajednička najviše spomenuta vrijednost u Irskoj i Slovačkoj. Estonija je jedina zemlja u kojoj ispitanici smatraju poštovanje nacionalnih identiteta, kultura i tradicija u državama članicama EU-a glavnim prioritetom.

QA6ab Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih vrijednosti Europski parlament trebao prioritetno braniti? Prvo? A onda? (Najviše 4 ANSWERS) (% – Najspominjeniji odgovor po zemljama)

Demokracija je jedna od tri najčešće spomenute vrijednosti u 21 zemlji, s udjelom od 52 % u Švedskoj, 51 % u Njemačkoj i 49 % u Finskoj do 24 % u Hrvatskoj, Sloveniji i Rumunjskoj.

Isto tako, zaštita ljudskih prava u EU-u i svijetu spada među tri najveće vrijednosti u 20 zemalja. To najčešće spominju ispitanici u Švedskoj (46 %), Cipru (43 %) i Nizozemskoj (39 %). S druge strane, 22 % u Italiji i Poljskoj smatra da bi to trebao biti prioritet.

Sloboda govora i mišljenja jedna je od tri najveće vrijednosti koje treba braniti u 16 zemalja. Više od trećine spominje to u Latviji, Nizozemskoj i Švedskoj (34 %), dok manje od petine to čini u Portugalu (14 %) i Mađarskoj (19 %).

Vladavina prava spada među tri najbolje u deset zemalja. Ta se vrijednost najčešće spominje u Finskoj (38 %), a slijede je Bugarska, Njemačka i Grčka (sva 34 %), dok je najmanje vjerojatno da će se navoditi u Portugalu (12 %), Francuskoj i Litvi (14 %).

Ravnopravnost žena i muškaraca smatra se najvećom vrijednošću u Francuskoj (36 %) i Belgiji (34 %) te je druga najviša vrijednost u Luksemburgu (30 %). Na suprotnom kraju ljestvice to se spominje za 9 % u Estoniji i za 11 % u Grčkoj i Litvi.

U šest zemalja solidarnost među državama članicama EU-a i među regijama EU-a jedna je od triju najvećih vrijednosti. Udjeli se kreću od 38 % u Grčkoj i 32 % u Portugalu i 28 % u Bugarskoj, do 11 % u Irskoj, 12 % u Danskoj i 14 % u Austriji.

QA6ab Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih vrijednosti Europski parlament trebao prioritetno braniti? Prvo? A onda? (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
																												
Demokracija	37	30	25	40	42	51	26	28	41	39	32	24	34	33	29	30	39	39	33	39	40	29	35	24	24	25	49	52
Zaštita ljudskih prava u EU-u i diljem svijeta	28	25	23	30	35	31	29	30	29	29	25	28	22	43	38	38	23	34	34	39	23	22	31	27	36	30	33	46
Sloboda govora i mišljenja	27	31	21	30	29	28	32	30	26	22	33	25	28	23	34	29	29	19	21	34	31	20	14	23	25	32	27	34
Vladavina prava	24	15	34	22	23	34	19	19	34	27	14	21	17	29	23	14	20	25	27	25	26	26	12	23	28	23	38	21
Ravnopravnost žena i muškaraca	21	34	12	12	19	18	9	27	11	27	36	13	18	25	13	11	30	13	18	21	29	15	23	14	17	13	18	22
Solidarnost među državama članicama EU-a i među njegovim	21	21	28	24	12	19	16	11	38	17	15	25	26	25	19	23	18	21	15	24	14	22	32	26	20	21	16	15
Ljudsko dostojanstvo, uključujući zabranu smrtne kazne, mučenja i pogubljenja	19	19	13	14	24	19	12	15	18	18	18	22	22	18	14	11	16	15	14	18	19	18	23	12	15	15	21	29
Poštovanje nacionalnih identiteta, kultura i tradicija u državama članicama EU-a	17	14	30	28	17	13	36	16	29	8	15	21	20	24	21	21	9	23	17	20	19	19	17	23	17	19	15	9
Tolerancija i poštivanje različitosti u društvu	16	19	13	9	17	16	16	15	11	15	20	17	16	9	9	17	11	19	15	19	15	17	14	11	23	12	15	15
Sloboda kretanja	15	10	37	22	18	9	29	28	7	14	9	23	20	9	18	19	14	19	13	10	13	22	8	27	16	32	16	10
Borba protiv diskriminacije i zaštita manjina	14	19	7	7	11	10	11	15	14	18	15	13	17	11	11	13	17	19	22	15	16	14	22	14	9	11	13	10
Solidarnost između EU-a i siromašnih zemalja u svijetu	14	14	11	9	12	12	7	11	21	14	11	21	17	20	16	14	15	12	22	9	12	14	21	20	15	11	5	10
Sloboda vjeroispovijesti i uvjerenja	8	9	9	3	7	5	14	14	6	4	10	11	8	8	5	5	6	8	9	7	8	11	5	16	6	16	8	4
Pravo na traženje azila od progona	7	7	6	3	8	5	3	11	3	7	5	4	9	5	7	7	7	8	6	6	10	9	6	8	3	3	3	9
Ostalo (spontano)	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	2	0	1	1	1	1	1	0	1	0	2	0	1	1	1	0	0	1
Nema (spontano)	1	0	0	2	1	1	1	0	1	1	2	0	1	0	1	4	1	0	2	0	1	0	0	0	2	1	0	1
Ne znam	1	0	2	2	2	1	1	1	0	1	2	0	1	0	2	1	1	1	2	0	2	1	3	1	1	1	0	0
Odbijanje (spontano)	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1. Najčešće spomenuta stavka
2. Najčešće spomenuta stavka
3. Najčešće spomenuta stavka

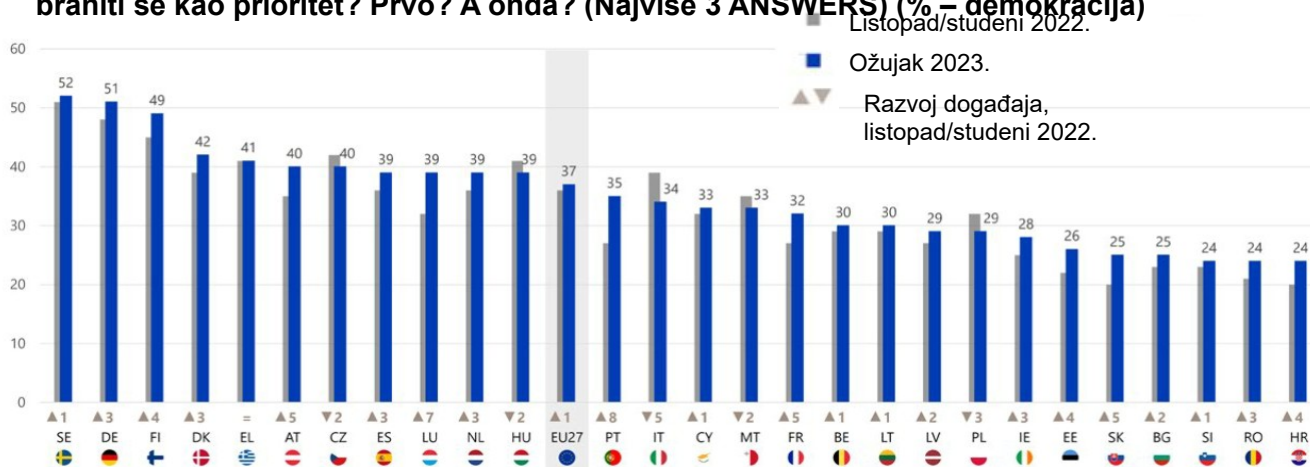
Ožujak
2023.

Udio osoba koje slobodu kretanja smatraju vrijednošću koju bi Europski parlament trebao braniti kao prioritetno pitanje posebno je visok u Bugarskoj (37 %), dok se poštovanje nacionalnih

identiteta, kultura i tradicija u državama članicama EU-a češće spominje u Estoniji (36 %) nego u drugim zemljama.

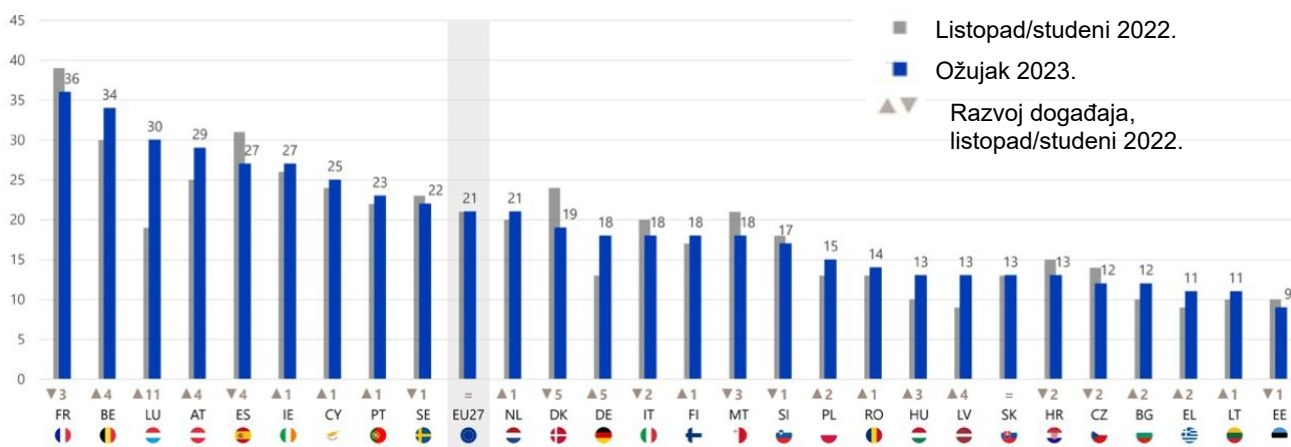
Od listopada do studenoga 2022. demokracija je postala važnija kao vrijednost za obranu ispitanika u 14 zemalja, a posebno u Portugalu (35 %, + 8 postotnih bodova), Luksemburgu (39 %, + 7 postotnih bodova), Austriji (40 %, + 5 postotnih bodova), Francuskoj (32 %, + 5 postotnih bodova) i Slovačkoj (25 %, + 5 postotnih bodova). S druge strane, sve manji udio ispitanika spominje demokraciju u Italiji (34 %, -5 postotnih bodova) i Poljskoj (29 %, -3 postotna boda). Ta je brojka ostala nepromijenjena ili stabilna u 17 zemalja.

QA6ab Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih vrijednosti Europski parlament trebao:
braniti se kao prioritet? Prvo? A onda? (Najviše 3 ANSWERS) (% – demokracija)

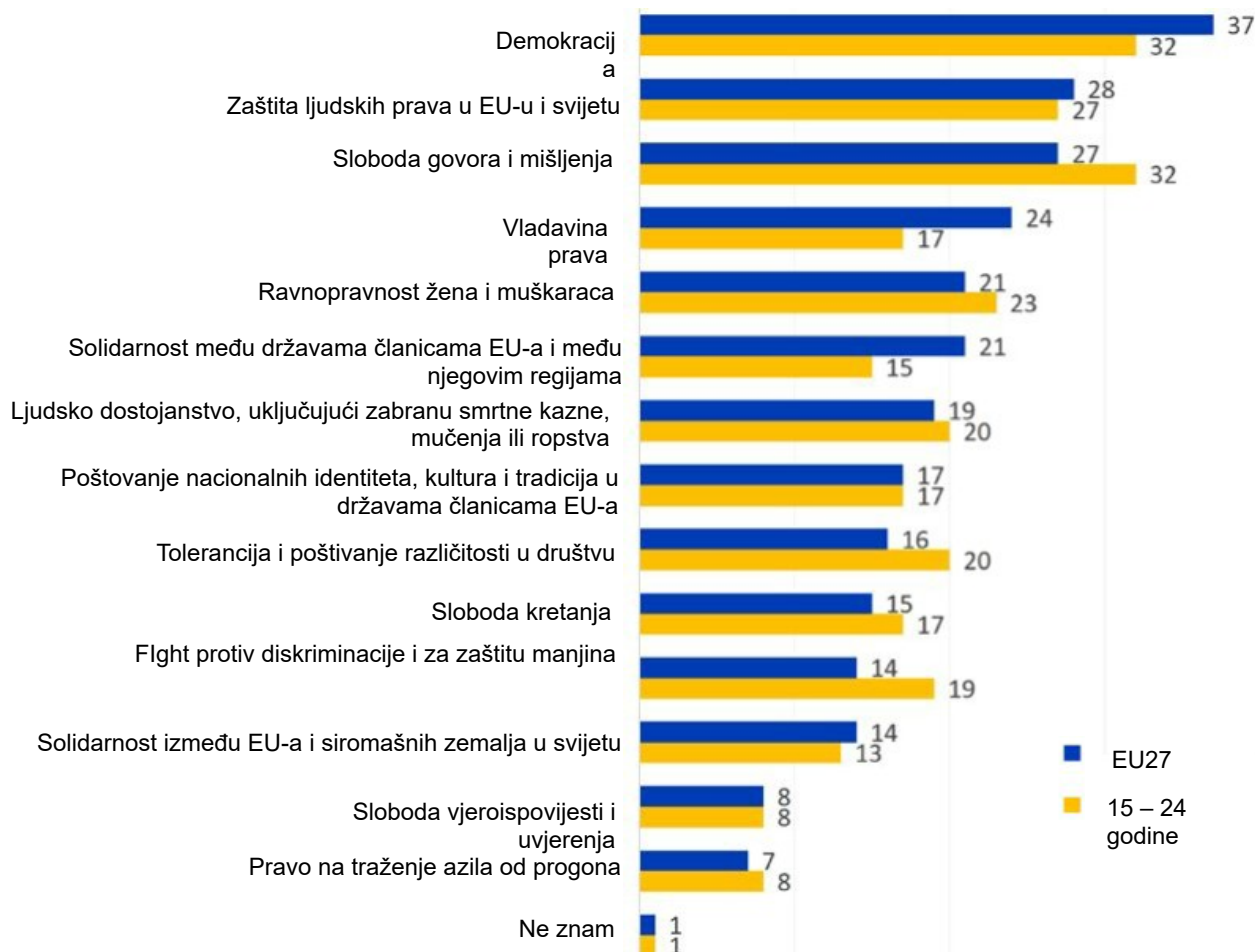
Ravnopravnost žena i muškaraca povećala se u šest zemalja u usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. Luksemburg je daleko najveća zemlja (30 %, + 11 postotnih bodova), a slijede je Njemačka (18 %, + 5 postotnih bodova), Belgija (34 %, + 4 postotna boda), Austrija (29 %, + 4 postotna boda) i Latvija (13 %, + 4 postotna boda). Na suprotnom kraju ljestvice ravnopravnost žena i muškaraca rjeđe se spominje u Danskoj (19 %, -5 postotnih bodova), Španjolskoj (27 %, -4 postotna boda), Malti (18 %, -3 postotna boda) i Francuskoj (36 %, -3 postotna boda). Taj je udio ostao nepromijenjen ili stabilan u 17 zemalja.

QA6ab Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih vrijednosti Europski parlament trebao prioritetno braniti? Prvo? A onda? (Najviše 3 ANSWERS) (% – Jednakost žena i muškaraca)

Usmjeravanjem na rezultate među najmlađim ispitanicima (tj. onima u dobi od 15 do 24 godine) rangiranje vrijednosti uglavnom je u skladu s rangiranjem svih ispitanika, uz neke manje razlike. Demokracija je na vrhu popisa vrijednosti koje treba braniti i unutar te dobne skupine, ali joj se pridružuje sloboda govora i mišljenja (32 %), a treća je zaštita ljudskih prava u EU-u i svijetu (27 %). U najmlađim ispitanicima manje je vjerojatno da će se spominjati demokracija (32 % u odnosu na 37 %), vladavina prava (17 % u odnosu na 24 %) i solidarnost među državama članicama EU-a i među regijama EU-a (15 % u odnosu na 21 %). Međutim, veća je vjerojatnost da će odabrati slobodu govora i mišljenja (32 % naspram 27 %), toleranciju i poštovanje raznolikosti u društvu (20 % u odnosu na 16 %) te borbu protiv diskriminacije i zaštitu manjina (19 % u odnosu na 14 %).

QA6ab Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih vrijednosti Europski parlament trebao prioritetno braniti? Prvo? A onda? (Najviše 3 ANSWERS) (% – Jednakost žena i muškaraca)
 (napomena: ove posljednje riječi su pogreška iz kopije/zalijepi)

Sociodemografska analiza usmjerena je na šest najvećih vrijednosti za koje građani smatraju da bi Europski parlament trebao prioritetno braniti. Veća je vjerojatnost da muškarci nego žene kažu da demokraciji (41 % u odnosu na 34 %) i vladavini prava (28 % u odnosu na 20 %) treba dati prednost, dok obrnuto vrijedi za ravnopravnost muškaraca i žena (16 % u odnosu na 27 %).

Osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina češće navode zaštitu ljudskih prava u EU-u i svijetu (31 %). Ispitanici koji su završili obrazovanje u dobi od 15 ili manje godina najmanje bi mogli reći da bi Europski parlament trebao dati prednost slobodi govora i mišljenja (21 %) i vladavini prava (20 %).

Ispitanici koji se smatraju dijelom gornje ili više srednje klase društva vjerojatnije su od onih koji sebe smatraju radničkom klasom da spomenu obranu vladavine prava (29 – 32 % u odnosu na 22 %), dok obrnuto vrijedi za ravnopravnost žena i muškaraca (17 – 18 % u odnosu na 24 %).

Vjerojatnije je da su ispitanici koji članstvo svoje zemlje u EU-u smatraju dobrom od onih koji smatraju da je loše smatrati demokraciju (40 % u odnosu na 33 %), solidarnost u EU-u i svijetu (32 % u odnosu na 19 %) te solidarnost među državama članicama EU-a i među njegovim regijama (24 % u odnosu na 13 %) vrijednosti koje treba braniti.

Naposljetku, vjerojatnije je da ispitanici koji imaju pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu imaju veću vjerojatnost od onih koji imaju negativnu predodžbu da bi prednost trebalo dati zaštiti ljudskih prava u EU-u i svijetu (31 % u odnosu na 24 %) i solidarnosti među državama članicama EU-a i među njegovim regijama (26 % u odnosu na 16 %). S druge strane, oni koji imaju negativnu sliku imaju veću vjerojatnost da će spomenuti slobodu govora i mišljenja (33 % u odnosu na 23 %).

QA6ab Prema vašem mišljenju, koje bi od sljedećih vrijednosti Europski parlament trebao prioritetno braniti? Prvo? A onda?

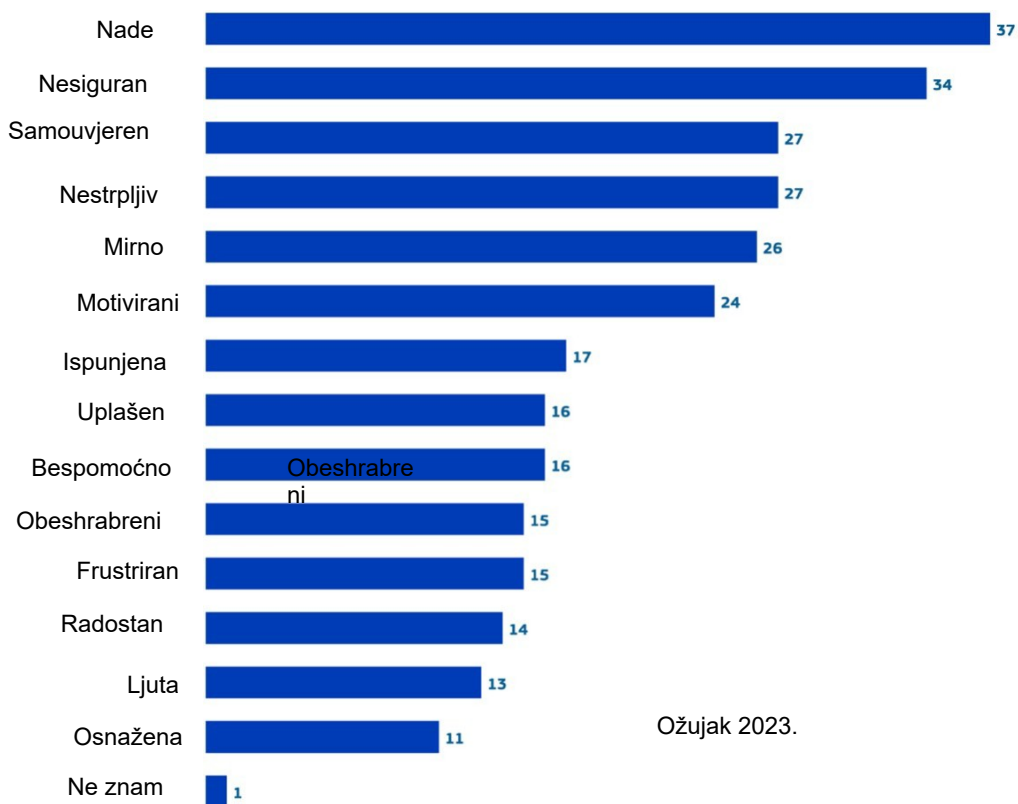
	Ravnopravnost žena i muškaraca	Solidarnost među državama članicama EU-a i među njegovim regijama	Zaštita ljudskih prava u EU-u i svijetu	Sloboda govora mišljenja	i Demokracija	Vladavina prava
EU27	21	21	28	27	37	24
Spol						
Covjek	16	22	27	28	41	28
Zena	27	19	30	26	34	20
Dob						
15 – 24	23	15	27	32	32	17
25 – 39	22	21	30	27	37	22
40 – 54	21	21	28	28	38	25
55+	21	22	28	25	39	26
Obrazovanje (završetak)						
15—	23	21	27	21	39	20
16 – 19	21	21	27	28	37	25
20+	20	23	31	28	38	25
Još uvijek studira	24	14	29	31	35	18
Razmotrite pripadnost						
Radnička klasa	24	18	25	27	35	22
Niža srednja klasa	20	20	28	26	40	23
Srednja klasa	21	22	30	27	37	24
Gornja srednja klasa	18	23	30	29	40	29
Gornji razred	17	27	32	23	52	32
Slika Europskog parlamenta						
Pozitivan	20	26	31	23	40	26
Neutralan	23	19	28	28	36	23
Negativno	21	16	24	33	36	24
Mišljenje o članstvu zemlje u EU-u						
Dobra stvar	21	24	32	25	40	25
Loša stvar	21	13	19	31	33	22
Ni dobra ni loša stvar	22	17	25	30	33	22

Trenutačni emocionalni status građana

Ispitanicima je postavljeno pitanje kako bi najbolje opisali svoj trenutni emocionalni status kada razmišljaju o životu koji vode. Među prvih šest odgovora uočena je kombinacija pozitivnih i negativnih emocija, iako pozitivne malo prevladavaju. Više od trećine ispitanika izjavilo je da imaju nadu (37 %), dok otprilike jedna četvrtina ili više njih svoj emocionalni status opisuje kao samopouzdan (27 %), mirno (26 %) i motivirano (24 %). S druge strane, otprilike jedna trećina kaže da su nesigurne (34 %), a više od četvrtine osjeća tjeskobu (27 %).

Sve ostale osjećaje spominje manje od petine: ispunjena (17 %), strašna, bespomoćna (obje 16 %), obeshrabrena, frustrirana (obje 15 %), radosna (14 %), ljuta (13 %) i osnažena (11 %).

QA10ab Koje od sljedećih tema želite prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu? Prvo? A onda? (EU27) (%)

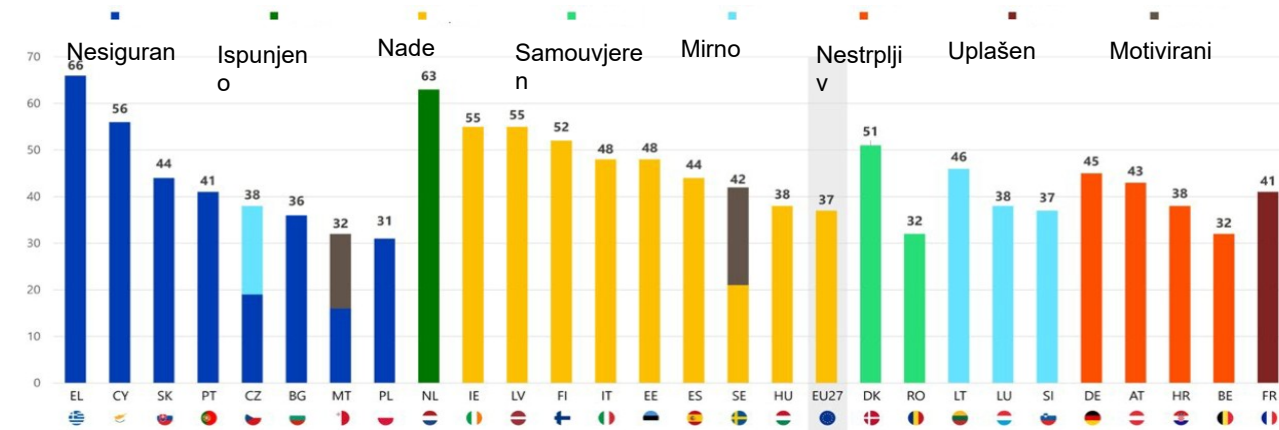

Ožujak 2023.

U osam zemalja, nada je najcitiraniji (ili zajednički najcitiraniji) emocionalni status, dok je osjećaj smirenosti glavni odgovor (ili zajednički glavni odgovor) u još četiri zemlje. Većina ispitanika uvjerena je u Dansku i Rumunjsku te ih je ispunila u Nizozemskoj.

Među negativnim emocijama, osjećaj nesigurnosti je najviše spomenut (ili zajednički najviše spomenut) od strane ispitanika u osam zemalja, a većina ispitanika osjeća tjeskobu u još četiri zemlje. Samo u Francuskoj „strašno” je odgovor koji ispitanici najviše navode kako bi opisali svoj emocionalni status.

QA10ab Kada razmišljate o životu koji vodite, kako biste najbolje opisali svoj trenutni emocionalni status? Prvo? A onda? (Najviše 4 ANSWERS) (% – Najspominjeniji odgovor po zemljama)

U 21 zemlji, nada se među tri najčešće spominjane osjećaje ispitanika kada razmišljaju o životu koji vode, s udjelom od više od polovice u Irskoj, Latviji (55 %) i Finskoj (52 %) do 15 % na Cipru, 22 % u Bugarskoj i 23 % u Češkoj.

Osjećaj nesigurnosti nalazi se u prva tri odgovora u 14 zemalja, pri čemu je najizglednije da će to spomenuti ispitanici u Grčkoj (66 %), Cipru (56 %) i Slovačkoj (44 %). S druge strane, taj je emocionalni status manje raširen u Danskoj (13 %), Nizozemskoj (18 %) i Finskoj (21 %).

U deset zemalja samouvjerenost je jedan od tri najčešće citirana odgovora. Taj je osjećaj najrašireniji u Danskoj (51 %), Finskoj (47 %) i Irskoj (42 %), dok 6 % to spominje u Cipru i Grčkoj, a 12 % u Slovačkoj.

Osjećaj tjeskobe spada među tri najbolje u deset zemalja, s udjelom od 45 % u Njemačkoj, 43 % u Austriji i 42 % u Grčkoj, do 7 % u Španjolskoj, 9 % u Češkoj i 11 % u Rumunjskoj.

Mir je među tri najčešće spominjane emocije od strane ispitanika kako bi opisali svoj emocionalni status u 11 zemalja. Navode ga četiri od deset ili više njih u Litvi (46 %), Latviji (41 %) i Švedskoj (40 %). Na suprotnom kraju ljestvice taj odgovor odabire 13 % u Grčkoj te 15 % u Hrvatskoj i Slovačkoj.

Omjeri koji kažu da su motivirani posebno su visoki u Nizozemskoj (45 %) i Švedskoj (42 %). Nizozemska (63 %) također je zemlja s najvećim udjelom ispitanika koji tvrde da su ispunjeni, dok u Francuskoj (41 %) većina sebe smatra strahom.

QA10ab Kada razmišljate o životu koji vodite, kako biste najbolje opisali svoj trenutni emocionalni status? Prvo? A onda? (NAJVIŠE 4 ODGOVORA) (%)

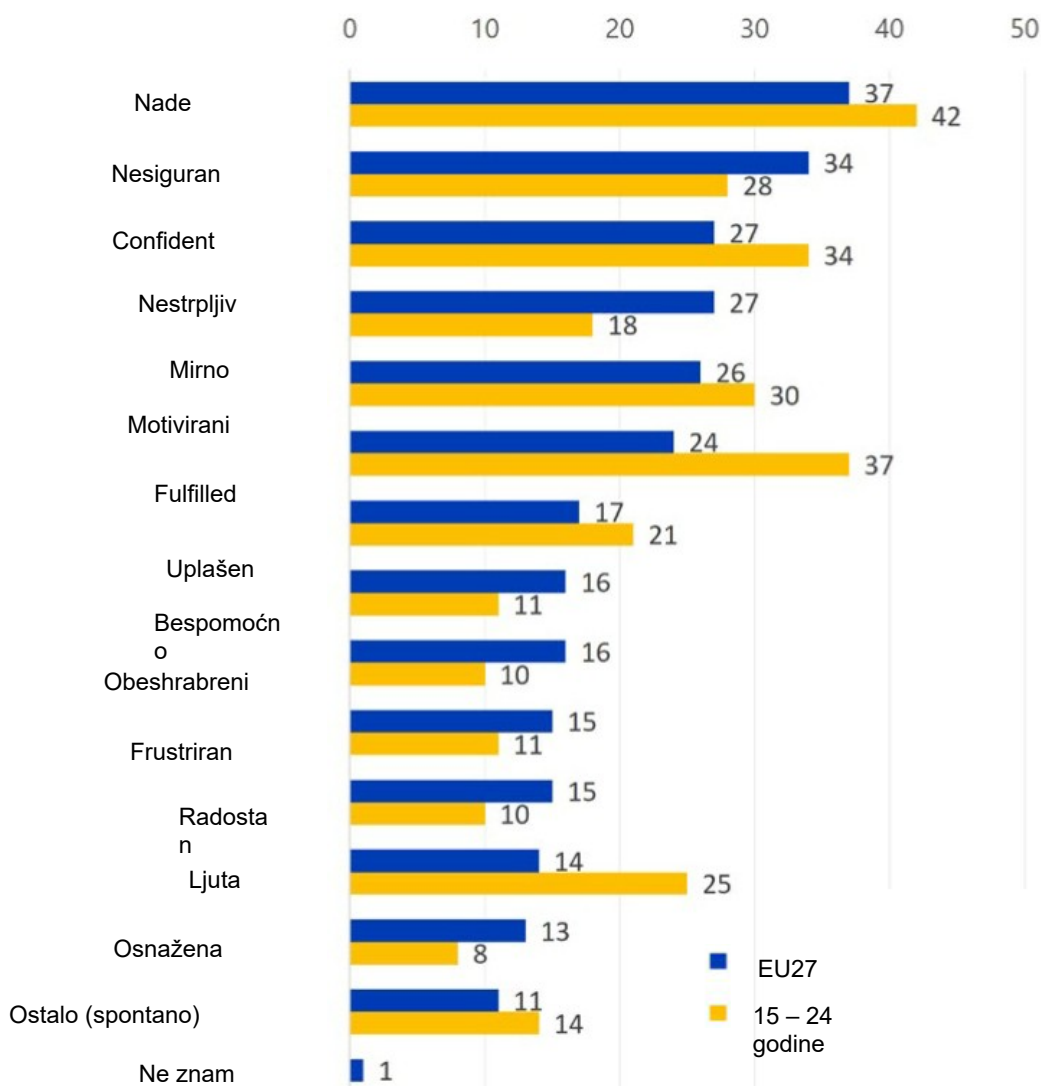
	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Nade	37	28	22	23	45	40	48	55	26	44	24	31	48	15	55	33	34	38	28	40	35	30	40	30	31	34	52	42
Nesiguran	34	27	36	38	13	33	22	27	66	40	29	30	42	56	24	30	26	34	32	18	33	31	41	29	22	44	21	22
Confident	27	17	24	15	51	41	24	42	6	20	21	22	26	6	30	38	35	24	30	26	36	19	31	32	30	12	47	20
Nestrpljiv	27	32	31	9	27	45	18	15	42	7	21	38	20	35	26	22	13	34	29	40	43	28	20	11	30	39	30	18
Mirno	26	27	26	38	36	27	39	35	13	27	24	15	20	17	41	46	38	25	31	32	23	21	20	24	37	15	30	40
Motivirani	24	30	23	21	32	22	24	31	4	25	21	30	25	5	31	32	27	29	32	45	24	17	24	25	33	16	27	42
Fulfilled	17	30	15	23	50	9	27	17	6	23	11	24	15	4	15	18	10	10	31	63	12	15	12	19	12	11	45	33
Uplašen	16	19	12	8	6	12	6	9	27	8	41	12	14	21	6	5	26	14	6	4	15	14	28	12	5	16	2	5
Bespomoćno	16	12	14	20	4	13	7	6	10	7	28	18	26	23	13	9	13	18	19	3	14	16	8	21	17	21	2	7
Obeshrabreni	15	15	25	9	2	10	5	7	28	16	17	13	21	19	5	18	6	13	13	7	11	16	21	24	6	28	2	9
Frustriran	15	20	9	12	12	17	16	13	57	16	11	15	11	54	16	11	7	8	20	12	20	13	11	16	4	13	19	30
Radostan	14	13	10	19	36	10	18	18	3	22	10	16	7	9	17	8	14	17	21	29	15	18	15	18	27	11	19	37
Ljuta	13	11	16	18	2	11	7	4	48	3	22	14	13	28	9	7	4	8	13	2	19	12	5	14	9	15	4	7
Oснаžena	11	12	2	11	18	7	13	10	6	5	16	14	17	6	19	4	13	18	3	6	9	9	4	22	8	11	5	18
Ostalo (spontano)	1	2	1	1	0	0	3	0	1	3	1	0	0	1	1	3	2	0	1	0	5	0	1	0	2	1	0	1
Ne znam	1	0	1	2	1	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	0	0	0	0	0

1. Najčešće spomenuta stavka
2. Najčešće spomenuta stavka
3. Najčešće spomenuta stavka

Ožujak 2022.

Pozitivni osjećaji značajnije prevladavaju među najmlađim ispitanicima, tj. onima u dobi od 15 do 24 godine, nego među općom populacijom. Konkretno, iako se nada na vrhu popisa odgovora među osobama u dobi od 15 do 24 godine i među općom populacijom (42 % u odnosu na 37 %), drugi najčešće spominjani pojam najmlađih koji opisuje njihov emocionalni status motiviran je (37 % naspram 24 %), nakon čega slijedi samouvjerenost (34 % naspram 27 %). Osim što se osjećaju više nade, motiviraniji i mirniji od prosjeka, ispitanici u dobi od 15 do 24 godine također imaju mnogo veću vjerojatnost da će se osjećati radosno (25 % naspram 14 %) i nešto više vjerojatno da će se osjećati mirno (30 % naspram 26 %) i ispunjenije (21 % naspram 17 %).

Međutim, manje je vjerojatno da će od prosjeka odabrati negativne pojmove kako bi opisali svoj emocionalni status. Konkretno, osjećaj tjeskobe (18 % naspram 27 %), nesigurnost (28 % naspram 34 %), bespomoćnost (10 % naspram 16 %), strah (11 % naspram 16 %), frustracija (10 % naspram 15 %) i ljutnja (8 % naspram 13 %) manje su rašireni među najmlađima.

QA10ab Kada razmišljate o životu koji vodite, kako biste najbolje opisali svoj trenutni emocionalni status? Prvo? A onda? (EU27) (%)

Promatrajući sociodemografske podatke za šest najčešće spomenutih emocija, čini se jasnim da muškarci imaju veću vjerojatnost da će se osjećati smireno (29 % naspram 22 % žena), samopouzđano (29 % naspram 25 %) i motivirano (26 % naspram 22 %), dok je vjerojatnije da će se žene osjećati tjeskobno (30 % naspram 24 % muškaraca) i neizvjesno (36 % naspram 32 %).

Ispitanici koji su proveli više vremena u obrazovanju imaju veću vjerojatnost da će spomenuti pozitivne osjećaje. Na primjer, 29 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina kažu da se osjećaju motiviranima, u usporedbi s 13 % onih koji su napustili školovanje u dobi od 15 godina ili mlađoj. Obrnuto vrijedi za negativne osjećaje, pri čemu je vjerojatnije da će oni koji su završili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađe reći da su nesigurni (43 % naspram 29 % onih koji su završili s 20 ili više godina) ili tjeskobni (33 % naspram 25 %).

Ispitanici koji imaju najmanje poteškoća s plaćanjem računa najvjerojatnije će opisati svoj emocionalni status koristeći pozitivne pojmove. Na primjer, 31 % onih koji nikada ili gotovo nikada nemaju poteškoća kažu da su sigurni, u usporedbi s 15 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena. Najmanje je vjerojatno da će se ti ispitanici osjećati nesigurno (29 % u odnosu na 41 % –

42 % onih koji imaju poteškoća barem s vremena na vrijeme) ili tjeskobno (25 % naspram 32 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena).

Vjerojatnije je da će oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u imati pozitivne osjećaje od onih koji imaju negativnu sliku. Na primjer, 47 % onih koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u osjeća se nadu, u usporedbi s 18 % onih koji imaju negativnu predodžbu. Obrnuto vrijedi za osjećaje nesigurnosti (40 % onih koji imaju negativnu sliku u odnosu na 28 % onih koji imaju pozitivnu sliku) i tjeskobe (34 % naspram 22 %).

Ispitanici koji misle da stvari u njihovom životu idu u pravom smjeru imaju veću vjerojatnost da opišu svoj emocionalni status koristeći pozitivne pojmove i manje je vjerojatno da će odabrati negativne termine. Na primjer, 43 % tih ispitanika osjeća nadu (u usporedbi s 23 % onih koji kažu da stvari idu u pogrešnom smjeru), a 30 % ispitanika osjeća se nesigurno (u usporedbi s 41 %). Isto vrijedi i za one koji misle da stvari idu u pravom smjeru u EU-u ili u njihovoj zemlji.

Oni koji očekuju da će njihovi životni uvjeti i stanje nacionalnog gospodarstva biti bolji u jednoj godini vjerojatnije će spomenuti pozitivne osjećaje. Na primjer, 36 % onih koji misle da će stvari biti bolje za njihove životne uvjete osjećaju se motiviranima, u usporedbi s 16 % onih koji misle da će stvari biti gore. Za razliku od toga, ispitanici koji očekuju pogoršanje situacije imaju veću vjerojatnost da će se osjećati nesigurno ili tjeskobno. Na primjer, 38 % onih koji misle da će stvari biti gore za nacionalno gospodarstvo imaju osjećaj nesigurnosti, u usporedbi s 25 % onih koji misle da će stvari biti bolje.

Slično tome, ispitanici koji su zadovoljni mjerama EU-a ili nacionalnim mjerama za rješavanje rastućih troškova života imaju veću vjerojatnost da će imati pozitivne osjećaje, dok je obratno istinito kada je riječ o negativnim osjećajima. Na primjer, 36 % onih koji su zadovoljni mjerama EU-a osjećaju se sigurnima (u usporedbi s 22 % onih koji nisu zadovoljni), dok se 39 % onih koji nisu zadovoljni osjećaju nesigurno (u usporedbi s 25 % onih koji su zadovoljni).

QA10ab Kada razmišljate o životu koji vodite, kako biste najbolje opisali svoj trenutni emocionalni status? Prvo? A onda? (% – EU27)

	Nade	Samouvjeren	Nesiguran	Mirno	Nestrpljiv	Motivirani
EU27	36	26	34	26	26	24
Spol						
Covjek	37	29	32	29	24	26
Zena	36	25	36	22	30	22
Dob						
15 – 24	42	34	28	30	18	37
25 – 39	37	26	33	25	24	29
40 – 54	36	27	34	24	26	25
55+	35	25	36	26	31	16
Obrazovanje (završetak)						
15—	34	19	43	22	33	13
16 – 19	35	26	36	24	28	20
20+	38	29	29	28	25	29
Još uvijek studira	44	36	28	31	20	37
Poteškoće s plaćanjem računa						
Većinu vremena	26	15	42	15	32	16
S vremena na vrijeme	33	21	41	20	28	19
Gotovo nikada/nikad	39	31	29	29	25	27
Slika EU-a						
Pozitivan	47	36	28	30	22	31
Neutralan	33	23	38	25	28	20
Negativno	18	13	40	17	34	15
Stvari u tvom životu se događaju						
U pravom smjeru	43	33	30	29	24	29
Pogrešan smjer	23	14	41	17	32	13
Niti	33	20	44	22	33	18
Očekivanje stanja nacionalnog gospodarstva						
Bolje	46	36	25	29	21	33
Još gore	31	22	38	23	30	21
Isto	42	32	31	29	24	27
Očekivanja u pogledu životnih uvjeta						
Bolje	44	33	25	26	19	36
Još gore	27	18	41	20	33	16
Isto	43	33	30	30	23	28
Zadovoljstvo nacionalnim mjerama poduzetima za rješavanje troškova života						
Zadovoljna	43	36	27	30	25	28
Nije zadovoljan	34	22	38	23	28	22
Zadovoljstvo mjerama EU-a poduzetima za rješavanje troškova života						
Zadovoljna	45	36	25	30	23	30
Nije zadovoljan	32	22	39	22	29	21

Kako se stvari odvijaju u EU-u i državama članicama

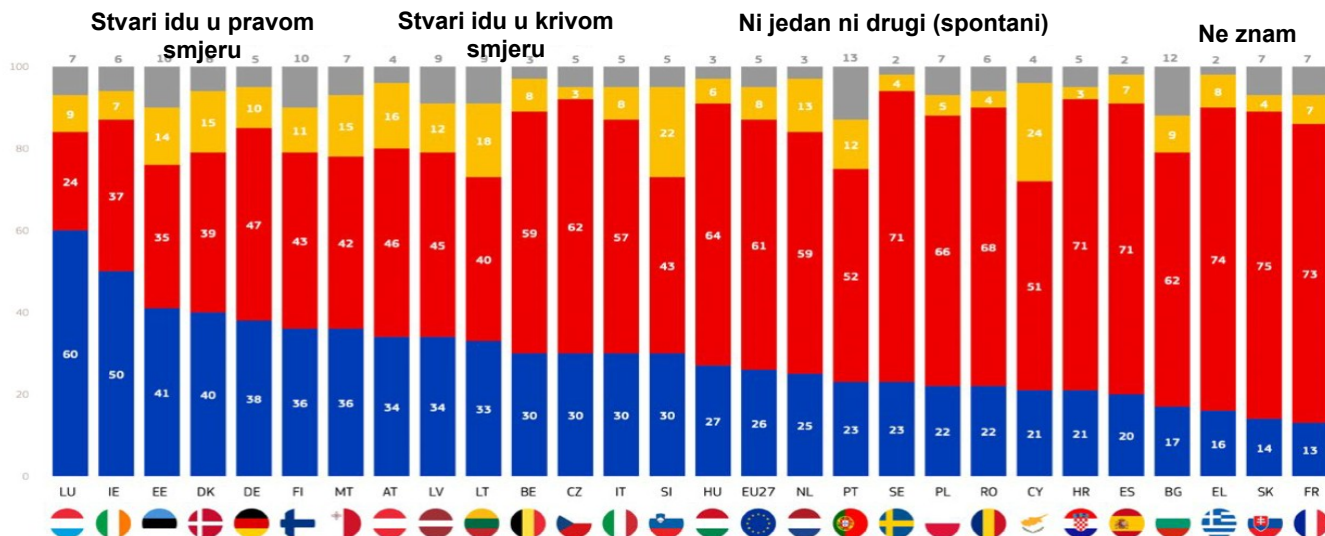
Otpriblike četvrtina ispitanika (26 %, + 2 postotna boda od listopada do studenoga 2022.) vidi da stvari idu u pravom smjeru u vlastitoj zemlji, dok jasna većina (61 %, -1 postotni bod) smatra da stvari idu u pogrešnom smjeru. Nakon velikog smanjenja pozitivnih osjećaja o smjeru u kojem njihova zemlja ide od travnja do listopada i studenoga 2022., rezultati su u ovom istraživanju ostali uglavnom stabilni.

D73.1 U današnje vrijeme, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? (NAŠA ZEMLJA) (% – EU27)

Kad je riječ o tome kako se stvari odvijaju u vlastitoj zemlji, u četirima državama članicama većina smatra da stvari idu u pravom smjeru: Luksemburg (60 %), Irska (50 %), Estonija (41 %) i Danska (40 %). U preostalih 23 države članice većina smatra da stvari idu u pogrešnom smjeru, pri čemu je to stajalište osobito rašireno u Slovačkoj (75 %), Grčkoj (74 %) i Francuskoj (73 %).

D73.1 U današnje vrijeme, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? (NAŠA ZEMLJA) (%)

Vjerojatnije je da će ispitanici u deset država članica nego u listopadu i studenome 2022. biti pozitivni u pogledu smjera u kojem njihova zemlja ide. To se posebno odnosi na Estoniju (41 %, + 12 postotnih bodova), Dansku (40 %, + 11 postotnih bodova) i Njemačku (38 %, + 9 postotnih bodova). Međutim, ispitanici su sada manje vjerojatno da će misliti da njihova zemlja ide u pravom smjeru u još deset država članica, pri čemu Malta (36 %, -29 postotnih bodova) ističe posebno veliko smanjenje tog udjela, a slijede Portugal (23 %, -7 postotnih bodova) i Luksemburg (60 %, -5 postotnih bodova). Taj je udio ispitanika ostao stabilan ili nepromijenjen u sedam zemalja.

D73.1 U današnje vrijeme, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? (NAŠA ZEMLJA) (%)

	EU27	EE	DK	DE	FI	BE	IT	CY	LT	IE	PL	BG	ES	HU	NL	HR	CZ	RO	LV	AT	SE	EL	FR	SI	SK	LU	PT	MT
Stvari idu u pravom smjeru	26	41	40	38	36	30	30	21	33	50	22	17	20	27	25	21	30	22	34	34	23	16	13	30	14	60	23	36
Δ	▲2	▲12	▲11	▲9	▲9	▲6	▲5	▲5	▲5	▲4	▲3	▲2	▲2	▲1	▲1	=	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼4	▼5	▼7	▼29
Stvari idu u krivom smjeru	61	35	39	47	43	59	57	51	40	37	66	62	71	64	59	71	62	68	45	46	71	74	73	43	75	24	52	42
Δ	▼1	▼11	▼9	▼6	▼16	▼6	▼5	▼13	▼10	▲1	▼4	▼3	▼1	▼4	▼6	=	▲1	=	▲4	▲3	▲8	▲6	▲3	▲4	▲3	▲5	▲9	▲29
Ni jedan ni drugi (spontani)	8	14	15	10	11	8	8	24	18	7	5	9	7	6	13	3	3	4	12	16	4	8	7	22	4	9	12	15
Δ	=	▲2	▼3	▼2	▲4	▲2	▲3	▲8	▲2	▼2	▲1	=	▲2	▲3	=	▼1	▲1	=	▼3	▼1	=	▲2	=	▼3	▲1	▼3		
Ne znam	5	10	6	5	10	3	5	4	9	6	7	12	2	3	3	5	5	6	9	4	2	2	7	5	7	7	13	7
Δ	▼1	▼3	▲1	▼1	▲3	▼2	▼3	=	▲3	▼3	=	=	▼1	▲1	▲2	=	▲2	▲1	=	=	▼2	▼1	▲1	▼2	▲1	▲3	▼3	▲3
Ožujak 2023.																												
Δ																												
Ožujak/studen																												
2022.																												
Ožujak 2023.																												
Δ																												
Ožujak/studen																												
2022.																												

Pažljiviji pogled na sociodemografsku slom potvrđuje da većina u svim kategorijama vidi da njihova zemlja ide u krivom smjeru.

Iako su rezultati slični u svim dobnim skupinama, postoji mala razlika u razini obrazovanja ispitanika, pri čemu je vjerojatnije da će oni koji završavaju redovito obrazovanje u dobi od 20 ili više godina misliti da njihova zemlja ide u pravom smjeru u usporedbi s onima koji su napustili dob od 19 godina ili mlađu (29 % u odnosu na 24 %).

Rukovoditelji (35 %) najvjerojatnije će biti pozitivni u pogledu smjera u kojem njihova zemlja ide, posebno u usporedbi s nezaposlenim (16 %) i osobama u kućanstvu (18 %).

Oni u boljim financijskim uvjetima također imaju veću vjerojatnost da će biti pozitivni. Konkretno, ispitanici koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa (31 %) imaju veću vjerojatnost od onih koji imaju poteškoća u većini slučajeva (13 %) da misle da njihova zemlja ide u pravom smjeru.

Ispitanici koji su zadovoljni demokracijom u vlastitoj zemlji (42 % naspram 6 % onih koji nisu zadovoljni), oni koji se slažu s njihovim glasom u njihovoj zemlji (37 % naspram 11 % onih koji se ne slažu) i oni koji su glasovali na posljednjim nacionalnim izborima (28 % naspram 19 % onih koji nisu glasovali) imaju veću vjerojatnost da će misliti da stvari idu u pravom smjeru. To se odnosi i na one koji očekuju da će se stanje njihova nacionalnog gospodarstva poboljšati (53 % u odnosu na 14 % onih koji smatraju da će to biti gore).

D73.1 U današnje vrijeme, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? (NAŠA ZEMLJA) (% – EU27)

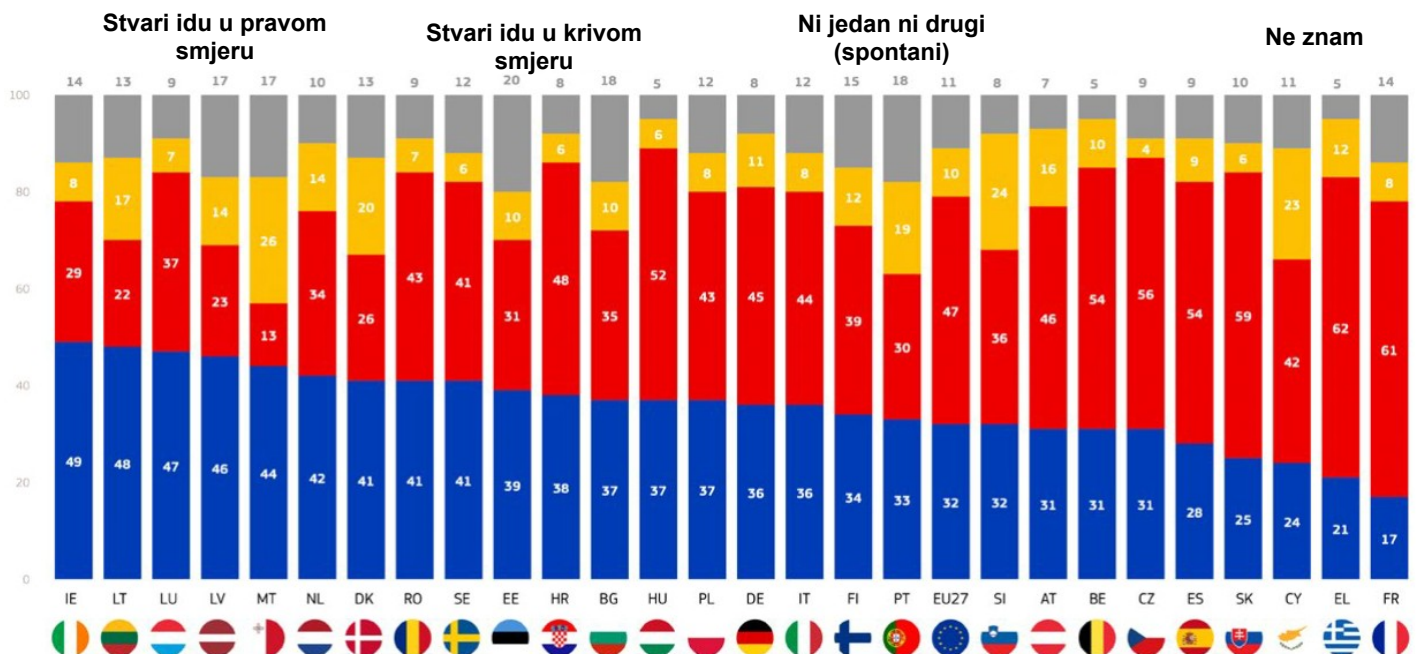
	Stvari idu u pravom smjeru	Stvari idu u krivom smjeru	Ne znam
EU27	26	61	5
Spol			
Covjek	28	59	5
Zena	24	61	6
Dob			
15 – 24	28	54	9
25 – 39	26	62	4
40 – 54	25	64	4
55+	26	59	6
Obrazovanje (završetak)			
15—	24	61	8
16 – 19	24	64	4
20+	29	58	4
Još uvijek studira	31	50	10
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlene osobe	28	60	4
Menadžeri	35	52	4
Ostali bijeli ovratnici	27	62	4
Manualni radnici	20	68	4
Osobe u kući	18	69	6
Nezaposlen	16	72	5
Umirovljeni	27	57	7
Studenti	31	50	10
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	13	76	4
S vremena na vrijeme	20	69	5
Gotovo nikada/nikad	31	54	6
Moj glas broji u (našoj zemlji)			
Slažem se	37	49	5
Ne slažem se	11	79	4
Zadovoljstvo demokracijom u vlastitoj zemlji			
Zadovoljna	42	42	6
Nije zadovoljan	6	86	3
Očekivanje stanja nacionalnog gospodarstva			
Bolje	53	35	4
Još gore	14	76	4
Isto	35	49	6
Izbori na posljednjim nacionalnim izborima			
Da	28	59	5
Nema	19	66	6

Građani EU-a obično su nešto pozitivniji kada je riječ o smjeru u kojem Europska unija ide. Udio ispitanika koji vide da se stvari kreću u pravom smjeru u EU-u i dalje je stabilan, pri čemu je samo jedna trećina ispitanika (32 %, + 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.), nakon velikog smanjenja od travnja do listopada i studenoga 2022. S druge strane, udio ispitanika koji osjećaju da stvari u EU-u idu u krivom smjeru smanjio se za četiri postotna boda na 47 %.

D73.2 U ovom trenutku, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? Europska unija (% – EU27)

U devet zemalja većina smatra da stvari idu u pravom smjeru u EU-u. To se stajalište najčešće dijeli u Irskoj (49 %), Litvi (48 %) i Luksemburgu (47 %). Mišljenja su podijeljena u Švedskoj (41 % „desno” u odnosu na 41 % „pogrešnog smjera”). U preostalih 17 zemalja, ispitanici koji misle da stvari idu u krivom smjeru su u većini. To je osobito slučaj u Grčkoj (62 %), Francuskoj (61 %) i Slovačkoj (59 %).

D73.2 U ovom trenutku, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? Europska unija (%)

U 14 zemalja pozitivni stavovi prema smjeru u kojem EU ide postali su rašireniji nego u listopadu i studenome 2022. Najveća povećanja udjela koji misle da stvari idu u pravom smjeru mogu se vidjeti u Danskoj (41 %, + 10 postotnih bodova), Estoniji (39 %, + 10 postotnih bodova) i Finskoj (34 %, + 9 postotnih bodova). Taj se udio ispitanika smanjio u šest zemalja i, kao što je bio slučaj sa situacijom na nacionalnoj razini, Malta (44 %, -21 postotni bod) ističe najveće smanjenje. Taj je udio ostao uglavnom stabilan u preostalih sedam zemalja.

D73.2 U ovom trenutku, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? Europska unija (%)

																													
Stvari idu u pravom smjeru	Ožujak 2023.	32	41	39	34	38	48	31	41	36	36	24	42	37	28	41	37	49	46	47	25	33	32	21	37	31	31	17	44
	Δ	▲1	▲10	▲10	▲9	▲8	▲8	▲6	▲6	▲5	▲5	▲5	▲5	▲4	▲3	▲3	▲1	▲1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼5	▼5	▼6	▼21
Stvari idu u krivom smjeru	Ožujak/studen 2022.	47	26	31	39	48	22	54	41	45	44	42	34	52	54	43	35	29	23	37	59	30	36	62	43	56	46	61	13
	Ožujak 2023.	▼4	▼14	▼6	▼16	▼7	▼8	▼8	▼2	▼3	▼11	▼14	▼10	▼6	▼6	▼7	▼3	▼2	▼3	▲5	▲4	▼5	▲1	=	▲1	▲1	▲1	▲2	▲4
Ni jedan ni drugi (spontani)	Δ	10	20	10	12	6	17	10	6	11	8	23	14	6	9	7	10	8	14	7	6	19	24	12	8	4	16	8	26
	Ožujak/studen 2022.	▲1	▼1	▼1	▲5	=	▼2	▲4	▼4	▼2	▲3	▲4	▲1	▲1	=	▲3	▲2	▼1	▲4	▼8	=	▲7	▲3	▲2	▲1	▼1	▲2	▲2	▲12
Ne znam	Ožujak 2023.	11	13	20	15	8	13	5	12	8	12	11	10	5	9	9	18	14	17	9	10	18	8	5	12	9	7	14	17
	Δ	▲2	▲5	▼3	▲2	▼1	▲2	▼2	=	=	▲3	▲5	▲4	▲1	▲3	▲1	=	▲2	=	▲4	▼3	=	▼2	▲1	▲1	▲5	▲2	▲2	▲5
	Ožujak/studen 2022.																												
	Ožujak 2023.																												
	Δ																												
	Ožujak/studen 2022.																												

Sociodemografski obrasci u mišljenjima o smjeru u kojem se stvari odvijaju na razini EU-a uglavnom su slični onima koji su uočeni ranije u odnosu na nacionalnu razinu. Ovaj se put može uočiti jasnija razlika u mišljenjima među dobnim skupinama: Što su ispitanici mlađi, veća je vjerojatnost da će misliti da se stvari kreću u pravom smjeru u EU-u (37 % osoba u dobi od 15 do 24 godine u odnosu na 29 % osoba u dobi od 55 ili više godina).

Razina obrazovanja ispitanika također utječe na stavove, pri čemu je vjerojatnije da će oni koji su završili redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina reći da stvari idu u pravom smjeru nego oni koji su otišli u dobi od 19 godina ili mlađoj (39 % u odnosu na 22 – 29 %).

Rukovoditelji (46 %) najvjerojatnije će reći da stvari idu u pravom smjeru u EU-u, posebno u usporedbi s nezaposlenim osobama (22 %) ili osobama u kućanstvu (23 %). Financijski uvjeti također su važni jer ispitanici koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa imaju veću vjerojatnost da će biti pozitivni u pogledu smjera u kojem stvari idu (38 % naspram 15 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena).

Vjerojatnije je da će oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u od onih koji imaju negativnu predodžbu misliti da stvari idu u pravom smjeru (53 % u odnosu na 6 %). Isto tako, oni koji se slažu da je njihov glas važan u EU-u (50 % u odnosu na 17 % onih koji se ne slažu), oni koji su zadovoljni demokracijom u EU-u (51 % naspram 11 % onih koji nisu zadovoljni) i oni koji su glasovali na posljednjim europskim izborima (39 % u odnosu na 23 % onih koji nisu glasovali) imaju veću vjerojatnost da će osjećati da stvari idu u pravom smjeru. Osim toga, veća je vjerojatnost da će oni koji slijede europsku politiku podijeliti to mišljenje u usporedbi s onima koji to ne čine (40 % u odnosu na 23 %).

Naposljetku, povezani su stavovi prema situaciji na nacionalnoj razini i razini EU-a. Tri četvrtine onih koji misle da stvari idu u pravom smjeru u vlastitoj zemlji također misle da stvari idu dobro u EU-u, dok 70 % onih koji misle da stvari idu u krivom smjeru na nacionalnoj razini također misle negativno o smjeru u kojem stvari idu u EU-u.

D73.2 U ovom trenutku, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? Europska unija (% – EU27)

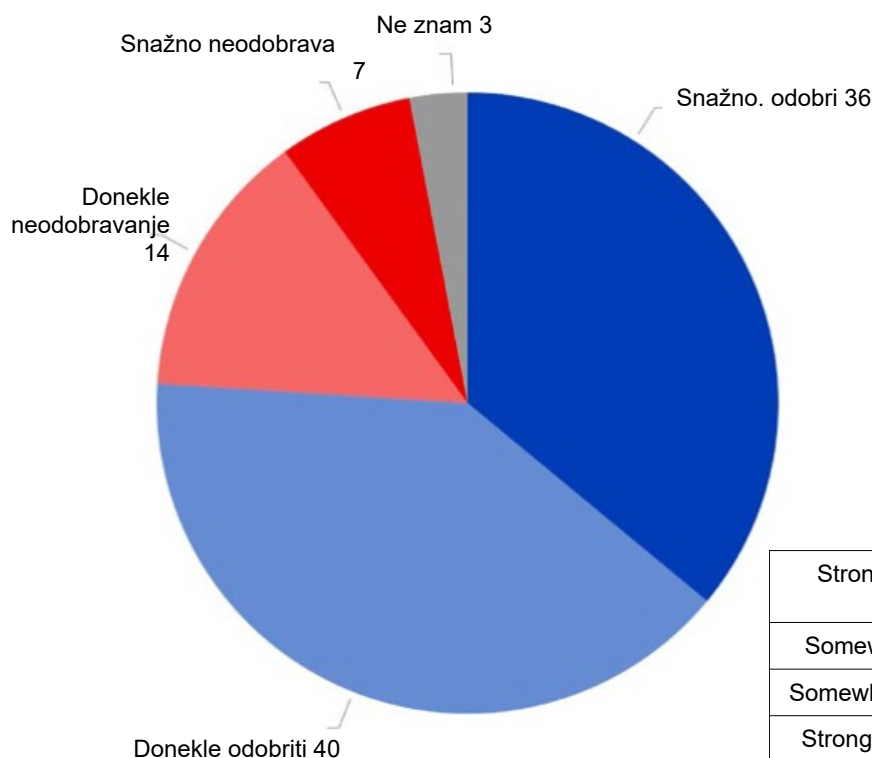
	Stvari idu u pravom smjeru	Stvari idu u krivom smjeru	Ne znam
EU27	32	47	11
Spol			
Covjek	34	48	9
Zena	31	47	12
Dob			
15 – 24	37	38	15
25 – 39	36	46	9
40 – 54	32	51	8
55+	29	49	12
Obrazovanje (završetak)			
—15	22	52	16
16 – 19	29	53	9
20+	39	43	8
Još uvijek studira	39	34	16
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	34	47	8
Menadžeri	46	39	6
Ostali bijeli ovratnici	37	48	8
Manualni radnici	27	55	8
Osobe u kući	23	53	14
Nezaposlen	22	56	13
Umirovljeni	28	48	13
Studenti	39	34	16
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	15	65	9
S vremena na vrijeme	26	57	9
Gotovo nikada/nikad	38	41	11
Slika EU-a			
Pozitivan	53	27	10
Neutralan	20	56	13
Negativno	6	85	4
Stvari u zemlji idu u...			
U pravom smjeru	75	16	5
Pogrešan smjer	18	70	7
Niti	14	7	6
Moj glas je važan u EU-u			
Slažem se	50	32	8
Ne slažem se	17	64	10
Zadovoljstvo demokracijom u EU-u			
Zadovoljna	51	29	10
Nije zadovoljan	11	74	6
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament			
Da	39	42	8
Nema	23	56	13
Slijedite europsku politiku			
Slijedi	40	43	7
Ne slijedi	23	53	15

1.1. Ruska agresija na Ukrajinu

Odobrenje potpore Europske unije Ukrajini i dalje je snažno godinu dana nakon što je Rusija započela rat. Više od tri četvrtine odobrava potporu EU-a Ukrajini, što je stabilan razvoj u odnosu na listopad i studeni 2022. (76 %, + 2 postotna boda). 36 % „snažno odobrava” potporu EU-a – povećanje za tri postotna boda. Otprilike jedna petina (21 %, -2 postotna boda) ne odobrava potporu EU-a Ukrajini, uključujući 7 % (bez promjena) koji „snažno ne odobravaju”.

Ti su nalazi u skladu s podacima iz standardnog istraživanja Eurobarometra Europske komisije provedenog u siječnju i veljači 2023., koji pokazuju da se velika većina građana EU-a (u rasponu od 65 % do 91 %) slaže s nizom mjera koje je EU poduzeo kao odgovor na rusku invaziju na Ukrajinu¹⁸.

Općenito, odobravate li ili ne odobravate potporu Europske unije Ukrajini nakon ruske invazije na Ukrajinu? (EU27) (%)

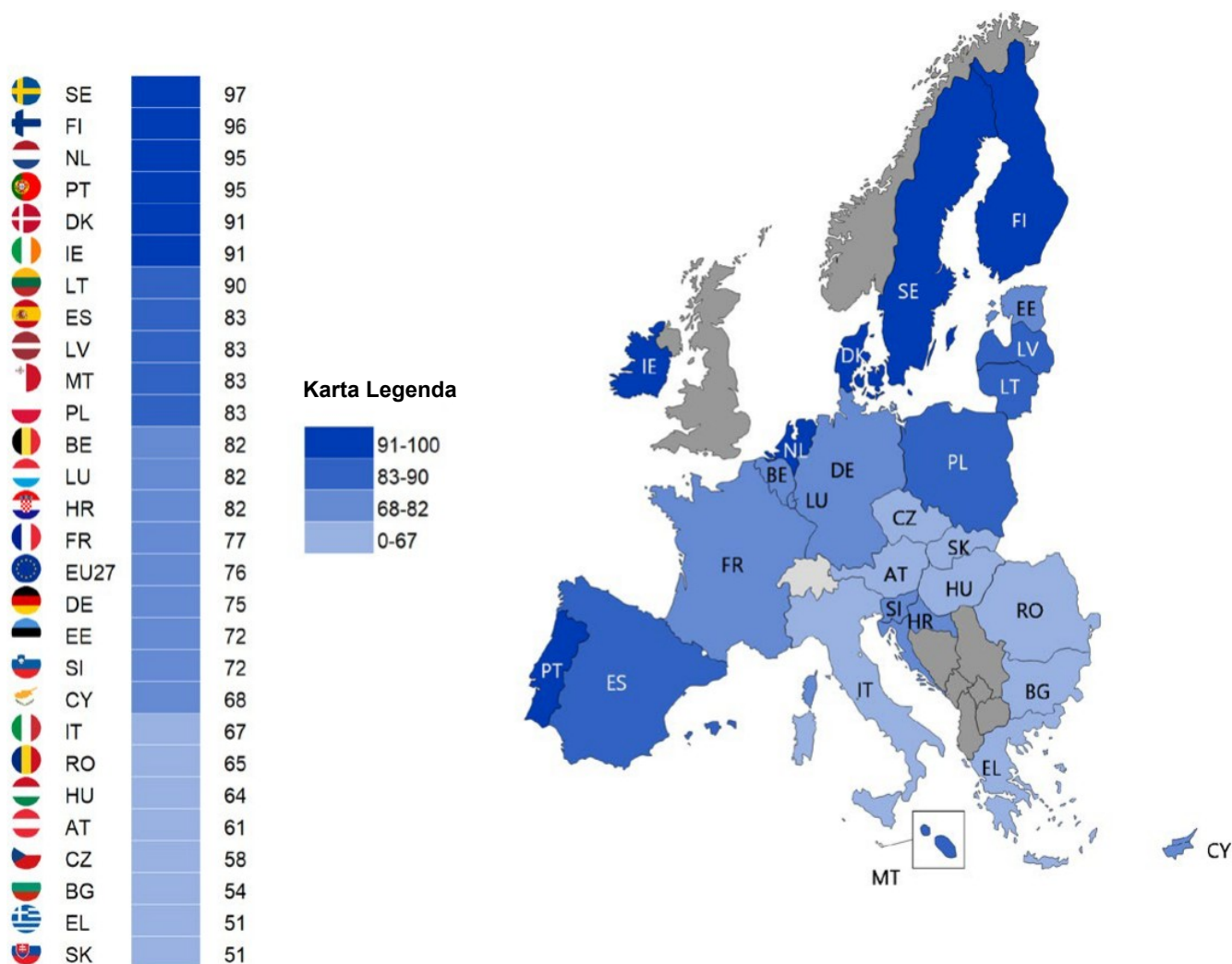

Strongly approve	+3
Somewhat approve	-1
Somewhat disapprove	-2
Strongly disapprove	0
Don't know	0

U svim zemljama apsolutna većina odobrava potporu EU-a Ukrajini nakon ruske invazije. Taj je udio najveći u Švedskoj (97 %), Finskoj (96 %), Nizozemskoj i Portugalu (oboje 95 %). Najmanje je vjerojatno da će ih ispitanici u Slovačkoj, Grčkoj (51 %) i Bugarskoj (54 %) odobriti. Grčka (46 %), Slovačka (44 %) i Bugarska (39 %) također su zemlje s najvišim razinama neodobravanja, zajedno s Češkom (39 %). Kao i u prethodnom istraživanju, neodobravanje potpore EU-a Ukrajini raširenije je u jugoistočnom dijelu Europe.

¹⁸ Europska komisija, Standardno istraživanje Eurobarometra 98 – zima 2022. – 2023. (EB 98.2), dostupno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

Općenito, odobravate li ili ne odobravate potporu Europske unije Ukrajini nakon ruske invazije na Ukrajinu? Ukupno „Odobranje” (%)

Razina odobravanja potpore EU-a Ukrajini porasla je u 14 zemalja otkad je to pitanje posljednji put postavljeno u listopadu i studenome 2022. Cipar (68 %, + 15 postotnih bodova) posebno se ističe najvećim povećanjem tog udjela, nakon čega slijede Belgija i Hrvatska (82 %, + 7 postotnih bodova). Ipak, razine odobrenja smanjile su se u Češkoj (58 %, -10 postotnih bodova) i Estoniji (72 %, -4 postotna boda). Ta je brojka ostala stabilna ili nepromijenjena u Švedskoj.

Općenito, odobravate li ili ne odobravate potporu Europske unije Ukrajini nakon ruske invazije na Ukrajinu? (%)

	Snažno odobrava		Donekle odobriti		Donekle neodobranje		Snažno neodobrava		Ne znam		Ukupno „odobranje“		Ukupno „Neodobranje“	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad /studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad /studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad /studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad /studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad /studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad /studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad /studeni 2022.
EU27	36	3	40	-1	14	-2	7	0	3	0	76	2	21	-2
BITI	33	7	49	0	12	-4	5	-3	1	0	82	7	17	-7
BG	16	2	38	4	22	-7	17	2	7	-1	54	6	39	-5
CZ	28	-8	30	-2	24	6	15	3	3	1	58	-10	39	9
DK	61	0	30	-1	4	-1	3	1	2	1	91	-1	7	0
DE	42	6	33	-4	15	-1	7	-1	3	0	75	2	22	-2
EE	40	0	32	-4	15	3	6	-1	7	2	72	-4	21	2
IE	57	7	34	-5	5	-1	3	1	1	-2	91	2	8	0
EL	14	1	37	2	26	0	20	-2	3	-1	51	3	46	-2
ES	32	-4	51	7	10	-2	4	0	3	-1	83	3	14	-2
FR	38	2	39	-3	11	2	6	-1	6	0	77	-1	17	1
HR	38	11	44	-4	12	-5	5	-2	1	0	82	7	17	-7
TO JE	15	3	52	1	23	-3	8	-1	2	0	67	4	31	-4
CY	19	2	49	13	17	-5	12	-8	3	-2	68	15	29	-13
LV	49	-10	34	13	9	2	4	-4	4	-1	83	3	13	-2
LT	63	4	27	-1	5	-1	4	-1	1	-1	90	3	9	-2
LU	43	11	39	-8	12	0	5	1	1	-4	82	3	17	1
HU	17	3	47	2	21	-5	13	1	2	-1	64	5	34	-4
MT	53	-8	30	6	8	1	7	2	2	-1	83	-2	15	3
NL	69	3	26	-1	3	0	2	-1	0	-1	95	2	5	-1
NA	26	1	35	0	19	-1	16	-1	4	1	61	1	35	-2
PL	37	2	46	-4	14	3	2	0	1	-1	83	-2	16	3
PT	65	17	30	-14	3	0	1	-1	1	-2	95	3	4	-1
RO	13	-2	52	7	25	-4	8	0	2	-1	65	5	33	-4
SI	36	9	36	-6	17	-2	9	-1	2	0	72	3	26	-3
SK	15	2	36	0	28	1	16	-3	5	0	51	2	44	-2
FI	80	-3	16	4	2	-1	2	0	0	0	96	1	4	-1
SE	85	4	12	-4	1	-1	1	0	1	1	97	0	2	-1

Veća je vjerojatnost da će visokoobrazovani ispitanici odobriti potporu EU-a Ukrajini nakon ruske invazije (81 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina, u usporedbi sa 72 – 73 % onih koji su ranije napustili školovanje). Razine odobrenja veće su i među onima koji se nalaze u boljoj društveno-gospodarskoj situaciji. To se posebno odnosi na rukovoditelje (83 % naspram 68 % osoba u kućanstvu), one koji nikada ili gotovo nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa (82 % u odnosu na 62 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena) i one koji sebe smatraju pripadnicima gornje ili više srednje klase (86 – 94 % u odnosu na 72 % onih koji se smatraju radničkom ili nižom srednjom klasom).

Odobranje potpore EU-a Ukrajini također je veće među onima čija je predodžba o EU-u pozitivna (91 % naspram 46 % onih čija je predodžba o EU-u negativna).

Ispitanici koji očekuju da će se njihovi životni uvjeti i stanje u nacionalnom gospodarstvu poboljšati za godinu dana vjerojatnije su da će odobriti potporu EU-a Ukrajini (80 – 83 % u odnosu na 67 – 71 % onih koji očekuju da će se pogoršati). Slično tome, oni koji su zadovoljni mjerama EU-a i nacionalnim mjerama poduzetima za rješavanje rastućih troškova života skloniji su odobravanju te potpore (88 – 89 % u odnosu na 68 – 70 % onih koji nisu zadovoljni).

Općenito, odobravate li ili ne odobravate potporu Europske unije Ukrajini nakon ruske invazije na Ukrajinu? (%)

	Ukupno „odobranje“	Ukupno „Neodobranje“
EU27	76	21
Spol		
Covjek	76	22
Zena	76	21
Dob		
15 – 24	79	18
25 – 39	75	23
40 – 54	74	23
55+	77	20
Obrazovanje (završetak)		
—15	72	24
16 – 19	73	25
20+	81	16
Još uvijek studira	81	15
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	78	20
Menadžeri	83	15
Ostali bijeli ovratnici	79	19
Manualni radnici	70	28
Osobe u kući	68	29
Nezaposlen	70	27
Umirovljeni	77	20
Studenti	81	15
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	62	34
S vremena na vrijeme	69	28
Gotovo nikada/nikad	82	16
Razmotrite pripadnost		
Radnička klasa	72	25
Niža srednja klasa	72	25
Srednja klasa	78	20
Gornja srednja klasa	86	13
Gornji razred	94	5
Slika EU-a		
Pozitivan	91	8
Neutralan	73	23
Negativno	46	51
Očekivano stanje nacionalnog gospodarstva		
Bolje	83	15
Još gore	71	26
Isto	81	16
Očekivanja u pogledu životnih uvjeta		
Bolje	80	19
Još gore	67	30
Isto	83	14
Zadovoljstvo nacionalnim mjerama poduzetima za rješavanje troškova života		
Zadovoljna	88	11
Nije zadovoljan	70	27
Zadovoljstvo mjerama EU-a poduzetima za rješavanje troškova života		
Zadovoljna	89	10
Nije zadovoljan	68	29

1.2. Inflacija i povećanje troškova života

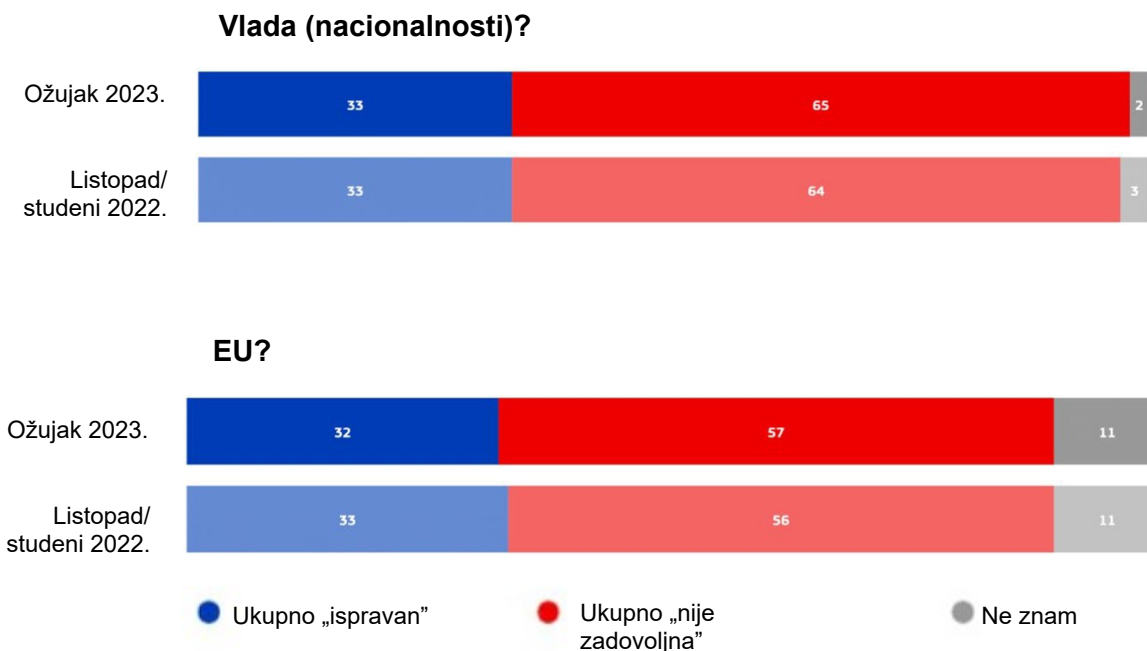
U kontekstu rastućih razina inflacije i krize troškova života koja utječe na kupovnu moć kućanstava, većina građana EU-a nije zadovoljna mjerama koje su EU i nacionalne vlade dosad poduzeli za rješavanje tog pitanja, a omjeri su ostali stabilni od listopada do studenoga 2022.

Konkretno, više od tri od deset (33 %, nema promjena od listopada do studenoga 2022.) zadovoljno je mjerama koje su njihove nacionalne vlade poduzele kako bi riješile sve veće troškove života. Gotovo dvije trećine (65 %, + 1 postotni bod) kažu da nisu zadovoljni, uključujući 28 % (+ 1 postotni bod) koji „uopće nisu zadovoljni”.

Sličan udio (32 %, – 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) upućuje na to da su zadovoljni mjerama koje je poduzeo EU, dok 57 % (+ 1 postotni bod) nije zadovoljno, uključujući gotovo četvrtinu (23 %, + 1 postotni bod) koja „nisu zadovoljena”.

Kao i u prethodnom istraživanju, ispitanici su uglavnom kritičniji prema mjerama koje su poduzele njihove nacionalne vlade od onih koje je poduzeo EU (65 % naspram 57 % „nezadovoljnih”), iako je vjerojatnije da će se odgovori „ne znam” dati u odnosu na EU nego u odnosu na nacionalne vlade (11 % u odnosu na 2 %).

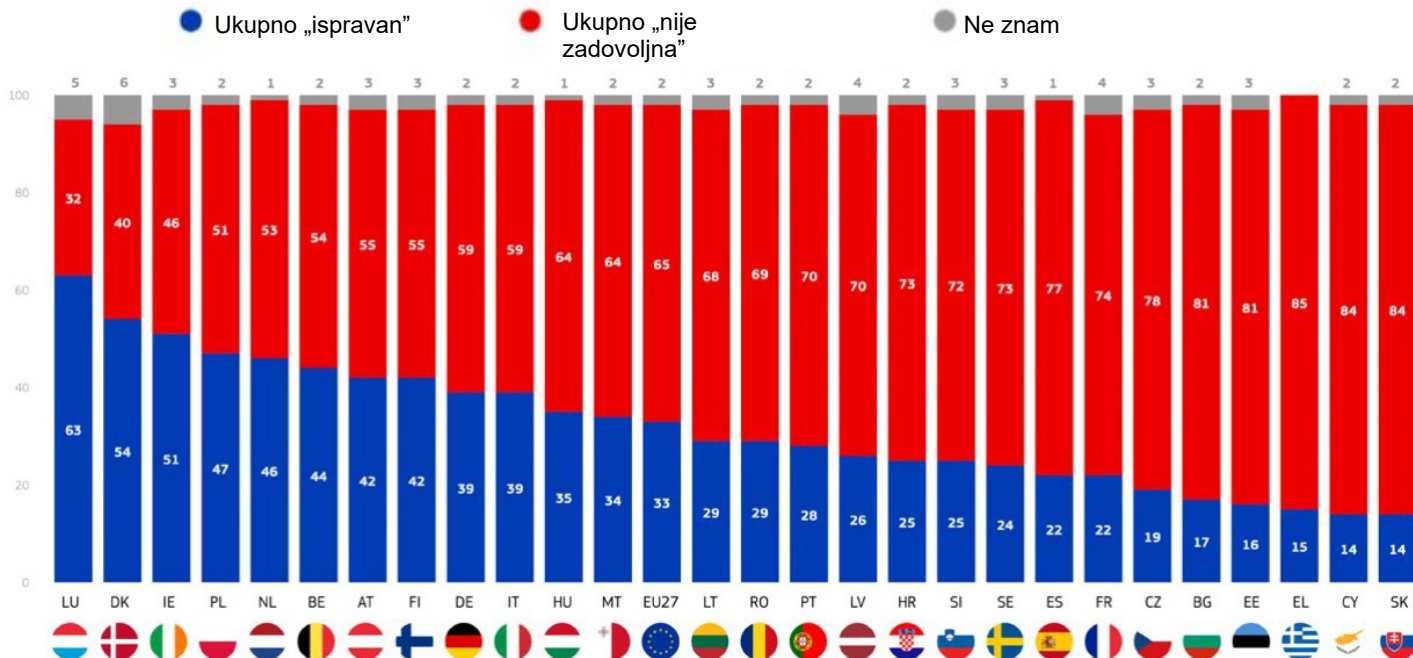
QA24 Koliko ste zadovoljni dosad poduzetim mjerama za rješavanje rastućih troškova života (na primjer povećanje cijena hrane ili energije) za (EU27) (%)

Ožujak 2023. listopad/studen 2022.

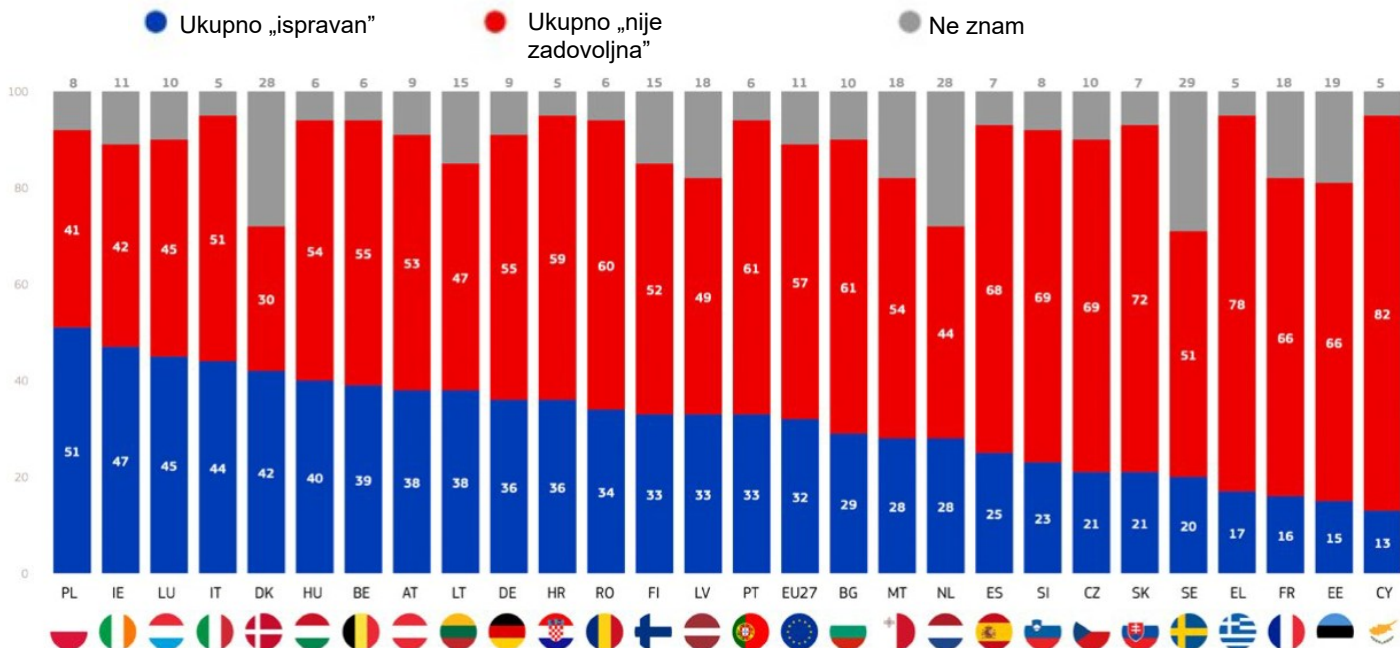
Većina je zadovoljna mjerama koje su njihove nacionalne vlade dosad poduzele kako bi riješile sve veće troškove života u trima zemljama: Luksemburgu (63 %), Danskoj (54 %) i Irskoj (51 %). Međutim, u preostalih 24 zemlje većina nije zadovoljna djelovanjem svojih nacionalnih vlada. To se posebno odnosi na Grčku (85 %), Cipar i Slovačku (obje 84 %).

QA24.1 Koliko ste zadovoljni mjerama koje je do sada poduzela (na primjer, rastuća cijena hrane ili energije) kako bi se riješio problem povećanja troškova života (nacionalnosti) vlade? (%)

U trima državama članicama većina ispitanika izjavila je da je zadovoljna mjerama koje je EU dosad poduzeo kako bi riješio sve veće troškove života: Poljska (51 %), Irska (47 %) i Danska (42 %). U 23 zemlje većina nije zadovoljna, a najveći udio zabilježen je u Cipru (82 %), Grčkoj (78 %) i Slovačkoj (72 %). Mišljenja su podijeljena u Luksemburgu (45 % „zadovoljna” u odnosu na 45 % „nezadovoljna”).

QA24.2 Koliko ste zadovoljni mjerama koje su dosad poduzete kako bi se suzbili rast troškova života (na primjer povećanje cijena hrane ili energije) u EU-u? (%)

U usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. u 14 zemalja smanjilo se zadovoljstvo mjerama koje su nacionalne vlade poduzele za rješavanje rastućih troškova života. Malta (34 %, – 32 postotna boda) ističe se po osobito velikom padu zadovoljstva, a slijede Portugal (28 %, – 11 postotnih bodova) i Slovenija (25 %, -10 postotnih bodova). S druge strane, razina zadovoljstva porasla je u šest zemalja: Poljska (47 %, + 9 postotnih bodova), Danska (54 %, + 8 postotnih bodova), Belgija (44 %, + 8 postotnih bodova), Njemačka (39 %, + 8 postotnih bodova), Litva (29 %, + 8 postotnih bodova) i Latvija (26 %, + 4 postotna boda).

Razina zadovoljstva mjerama koje je poduzeo EU smanjila se od listopada do studenoga 2022. u 13 zemalja, pri čemu je ponovno zabilježeno smanjenje za više od deset postotnih bodova na Malti (28 %, – 24 postotna boda), Portugalu (33 %, -12 postotnih bodova) i Sloveniji (23 %, – 11 postotnih bodova). S druge strane, taj se udio povećao u osam zemalja, posebno u Njemačkoj (36 %, + 9 postotnih bodova), Latviji (33 %, + 9 postotnih bodova) i Belgiji (39 %, + 8 postotnih bodova). Rezultati su stabilni u još šest zemalja.

QA24.2 Koliko ste zadovoljni mjerama koje su dosad poduzete kako bi se suzbili rast troškova života (na primjer povećanje cijena hrane ili energije) u EU-u? (%)

	Ukupno „ispravan”		Ukupno "Nije zadovoljan			
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studen 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studen 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studen 2022.
EU27	32	-1	57	1	11	0
BITI	39	8	55	-9	6	1
BG	29	-3	61	6	10	-3
CZ	21	-10	69	7	10	3
DK	42	3	30	-6	28	3
DE	36	9	55	-6	9	-3
EE	15	2	66	1	19	-3
IE	47	-8	42	7	11	1
EL	17	-2	78	1	5	1
ES	25	-7	68	9	7	-2
FR	16	-6	66	5	18	1
HR	36	3	59	-3	5	0
TO JE	44	6	51	-5	5	-1
CY	13	-8	82	6	5	2
LV	33	9	49	-11	18	2
LT	38	4	47	-1	15	-3
LU	45	-2	45	5	10	-3
HU	40	1	54	-3	6	2
MT	28	-24	54	17	18	7
NL	28	-4	44	0	28	4
NA	38	-1	53	0	9	1
PL	51	4	41	-3	8	-1
PT	33	-12	61	14	6	-2
RO	34	-2	60	4	6	-2
SI	23	-11	69	10	8	1
SK	21	-3	72	8	7	-5
FI	33	-5	52	2	15	3
SE	20	-8	51	9	29	-1

Duboka podudarnost sociodemografskih slojeva pokazuje dosljedne obrasce stavova prema mjerama koje poduzimaju nacionalne vlade i EU kako bi se uhvatili u koštac s rastućim troškovima života. Razine zadovoljstva razlikuju se ovisno o razini obrazovanja i socioekonomskim uvjetima ispitanika. Vjerojatnije je da će osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina (36 % za nacionalne vlade i 35 % za EU) biti zadovoljnije od onih koji su napustili dob od 15 godina ili mlađe (31 % i 27 %). Kad je riječ o socioekonomskim čimbenicima, razina zadovoljstva najviša je među rukovoditeljima (40 % za vlade i, zajedno s drugim bijelim ogrlicama, 40 % za EU) i onima koji rijetko ili nikada imaju poteškoća s plaćanjem računa (37 % i 35 %), dok su najniži među nezaposlenima (20 % i 21 %) i onima koji imaju poteškoća s plaćanjem računa većinu vremena (21 % i 20 %).

Vjerojatnije je da će ispitanici koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u od onih koji imaju negativnu predodžbu biti zadovoljni mjerama koje poduzima EU (48 % u odnosu na 10 %). Osim toga, veća je vjerojatnost da će biti zadovoljni djelovanjem svojih nacionalnih vlada (44 % u odnosu na 17 %).

Oni koji očekuju da će se stanje svojeg nacionalnog gospodarstva i njihovi životni uvjeti poboljšati za godinu dana vjerojatnije su da će biti zadovoljni poduzetim mjerama. Na primjer, 47 % onih koji očekuju da će im se životni uvjeti poboljšati zadovoljni su mjerama koje poduzimaju njihove nacionalne vlade i EU, u usporedbi s 22 % onih koji predviđaju pogoršanje životnih uvjeta.

Slično tome, oni koji kažu da je njihov životni standard smanjen manje je vjerojatno da će reći da su zadovoljni mjerama koje su poduzele njihove nacionalne vlade i EU (23 % za oboje) u usporedbi s onima koji kažu da su doživjeli porast ili ne očekuju nikakve promjene (49 % za nacionalne vlade i 45 % za EU).

QA24 Koliko ste zadovoljni mjerama koje su dosad poduzete za rješavanje rastućih troškova života (na primjer, povećanje cijena hrane ili energije) do ... (% – EU27)

	(Nacionalna) vlada	EU
EU27	33	32
Spol		
Covjek	34	33
Zena	32	31
Dob		
15 – 24	32	34
25 – 39	32	34
40 – 54	33	33
55+	34	30
Obrazovanje (završetak)		
—15	31	27
16 – 19	32	32
20+	36	35
Još uvijek studira	34	34
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	36	33
Menadžeri	40	40
Ostali bijeli ovratnici	35	40
Manualni radnici	29	29
Osobe u kući	25	26
Nezaposlen	20	21
Umirovljeni	34	29
Studenti	34	34
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	21	20
S vremena na vrijeme	27	30
Gotovo nikada/nikad	37	35
Slika EU-a		
Pozitivan	44	48
Neutralan	27	24
Negativno	17	10
Očekivanje stanja nacionalnog gospodarstva		
Bolje	58	54
Još gore	22	24
Isto	41	40
Očekivanja u pogledu životnih uvjeta		
Bolje	47	47
Još gore	22	22
Isto	40	38
Vaš životni standard ima...		
Već se smanjuje	23	23
Još uvijek nisu smanjeni, ali će biti	40	40
Nije promijenjen/ povećan	49	45

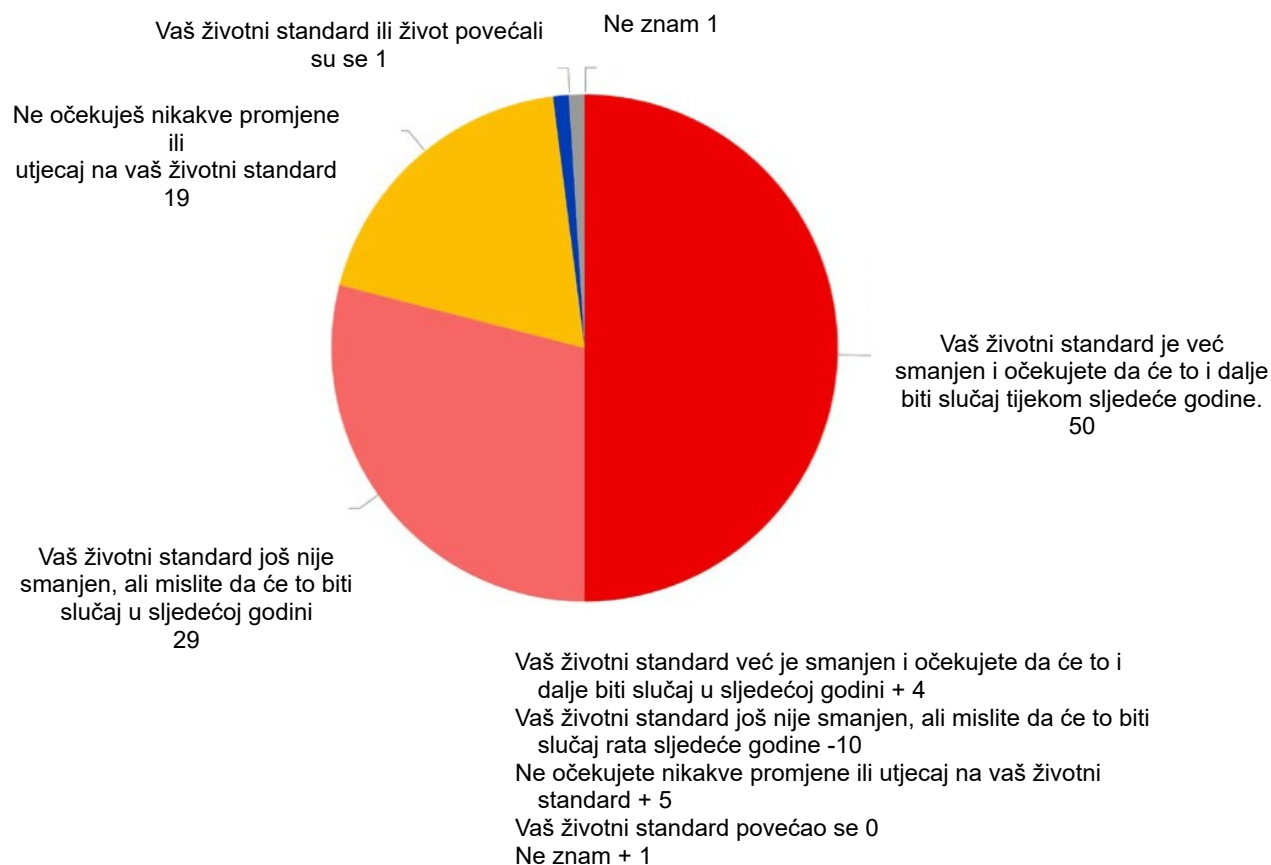
1.3. Život građana u vrijeme višestrukih kriza

Promjene u životnom standardu Europljana

Gotovo osam od deset osoba već je doživjelo smanjenje ili predviđa smanjenje životnog standarda tijekom sljedeće godine, iako je taj udio u padu.

Od ispitanika se tražilo da razmisle o svojem osobnom životnom standardu, razmišljaju o pitanjima kao što su posljedice pandemije bolesti COVID-19, rat u Ukrajini te rastuća inflacija i cijene. Polovica ispitanika kaže da je njihov životni standard već smanjen i očekuju da će to biti tako i tijekom sljedeće godine. Gotovo tri od deset (29 %) ukazuju na to da njihov životni standard još nije smanjen, ali smatraju da će to biti slučaj tijekom sljedeće godine. Gotovo petina (19 %) ne očekuje nikakve promjene ili utjecaj na njihov životni standard, dok 1 % ispitanika kaže da se njihov životni standard povećao.

QA25 Mnogi elementi, kao što su posljedice pandemije bolesti COVID-19, rat u Ukrajini te rastuća inflacija i cijene utječu na svjetsko gospodarstvo, uključujući države članice Europske unije. Razmišljajući o vašem osobnom životnom standardu (npr. roba i usluge koje si možete priuštiti), koja je od tih izjava najbliža vašoj osobnoj situaciji? (%)

Ti su rezultati još jednom u skladu s nalazima standardnog Eurobarometra iz siječnja i veljače 2023., koji su se posebno usredotočili na utjecaj rata u Ukrajini na osobne financije, pri čemu velika većina građana EU-a (63 %) tvrdi da rat u Ukrajini ima ozbiljne financijske posljedice za njih osobno¹⁹.

¹⁹ Europska komisija, Standardno istraživanje Eurobarometra 98 – zima 2022. – 2023. (EB 98.2), dostupno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

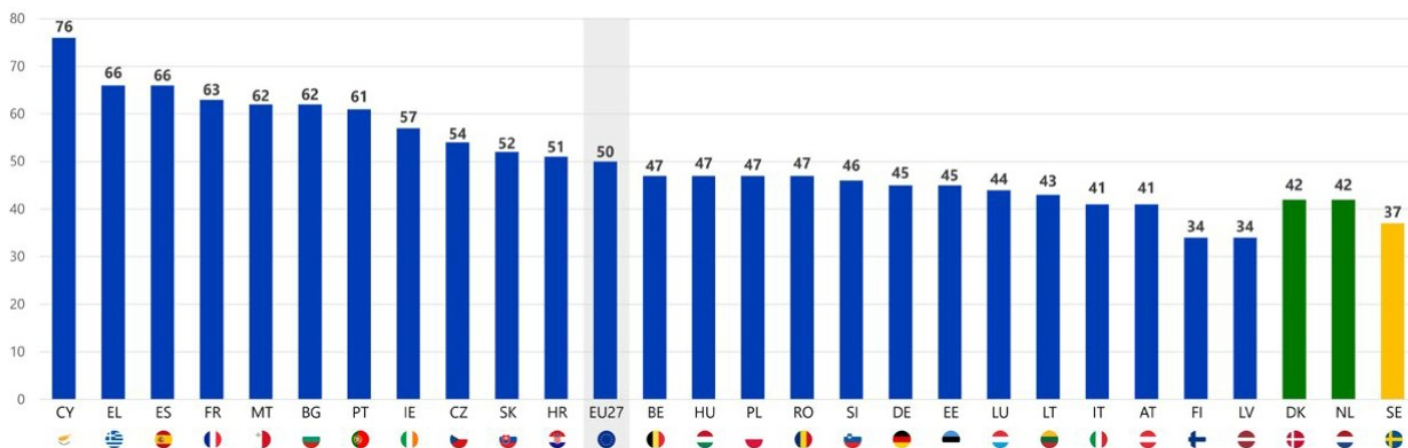
Usporedbom tih rezultata s onima uočenima u listopadu i studenome 2022. pojavljuje se mješovita slika kad je riječ o promjenama u životnom standardu građana EU-a. S jedne strane, udio osoba kojima se životni standard pogoršao blago se povećao (+ 4 postotna boda). S druge strane, ispitanici su trenutačno mnogo manje vjerojatno da će reći da, iako njihov životni standard još nije smanjen, oni i dalje očekuju pogoršanje tijekom sljedeće godine (-10 postotnih bodova), a vjerojatnije je i da će naznačiti da ne očekuju nikakve promjene (+ 5 postotnih bodova).

U 24 zemlje (u usporedbi s 14 u listopadu i studenome 2022.) ispitanici su odgovorili na to da je njihov životni standard već smanjen i očekuju da će to i tijekom sljedeće godine biti tako. Udjeli kod kojih je došlo do pogoršanja životnog standarda posebno su visoki u Cipru (76 %), Grčkoj i Španjolskoj (obje 66 %).

U Danskoj i Nizozemskoj (42 %) većina ispitanika kaže da ne očekuju nikakve promjene ili utjecaj na vaš životni standard, dok će oni u Švedskoj (37 %) najvjerojatnije upućivati na to da njihov životni standard još nije smanjen, ali smatraju da će to biti slučaj tijekom sljedeće godine.

QA25 Mnogi elementi, kao što su posljedice pandemije bolesti COVID-19, rat u Ukrajini te rastuća inflacija i cijene utječu na svjetsko gospodarstvo, uključujući države članice Europske unije. Razmišljajući o vašem osobnom životnom standardu (npr. roba i usluge koje si možete priuštiti), koja je od tih izjava najbliža vašoj osobnoj situaciji? (% – najviše spominjani odgovor po zemljama)

- Vaš životni standard je već smanjen i očekujete da će to i dalje biti slučaj u sljedećoj godini.
- Ne očekujete nikakve promjene ili utjecaj na vaš životni standard
- Vaš životni standard još nije smanjen, ali mislite da će to biti slučaj u sljedećoj godini

U 17 zemalja vjerojatnije je da će ispitanici nego u listopadu i studenome 2022. kazati da je njihov životni standard već smanjen i očekivati da će to biti tako i tijekom sljedeće godine. Povećanja od najmanje deset postotnih bodova zabilježena su u Španjolskoj (66 %, + 12 postotnih bodova), Bugarskoj (62 %, + 11 postotnih bodova), Slovačkoj (52 %, + 11 postotnih bodova), Irskoj (57 %, + 10 postotnih bodova) i Poljskoj (47 %, + 10 postotnih bodova). Smanjenje tog udjela ispitanika vidljivo je u Danskoj (34 %, -5 postotnih bodova), Latviji (34 %, -4 postotna boda), Belgiji (47 %, -3 postotna boda) i Malti (62 %, -3 postotna boda).

Udjeli čiji životni standard još nije smanjen, ali očekuju da će se to dogoditi tijekom sljedeće godine, u svim su zemljama u padu, najviše u Luksemburgu (31 %, -18 postotnih bodova), Danskoj (22 %, -16 postotnih bodova), Češkoj (26 %, -16 postotnih bodova), Finskoj (30 %, -16 postotnih bodova) i Slovačkoj (34 %, -16 postotnih bodova). S druge strane, trenutačno je vjerojatnije da će ispitanici kazati da ne očekuju nikakve promjene ili utjecaj na svoj životni standard u 17 zemalja. To

se posebno odnosi na Dansku (42 %, + 20 postotnih bodova), Belgiju (23 %, + 12 postotnih bodova) i Nizozemsku (42 %, + 12 postotnih bodova).

QA25 Mnogi elementi, kao što su posljedice pandemije bolesti COVID-19, rat u Ukrajini te rastuća inflacija i cijene utječu na svjetsko gospodarstvo, uključujući države članice Europske unije. Razmišljajući o vašem osobnom životnom standardu (npr. roba i usluge koje si možete priuštiti), koja je od tih izjava najbliža vašoj osobnoj situaciji? (%)

	Vaš životni standard je već smanjen i očekujete da će to i dalje biti slučaj tijekom sljedeće godine.		Vaš životni standard još nije smanjen, ali mislite da će to biti slučaj u sljedećoj godini		Ne očekujete nikakve promjene ili utjecaj na vaš životni standard		Vaš životni standard se povećao		Ne znam		Ukupno „Mislite da će vam se životni standard smanjiti u sljedećoj godini”	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/ studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/ studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/ studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/ studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/ studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/ studeni 2022.
EU27	50	4	29	-10	19	5	1	0	1	1	79	-6
BITI	47	-3	27	-10	23	12	2	1	1	0	74	-13
BG	62	11	20	-8	15	-2	1	0	2	-1	82	3
CZ	54	6	26	-16	17	7	1	1	2	2	80	-10
DK	34	-5	22	-16	42	20	2	2	0	-1	56	-21
DE	45	5	33	-13	21	8	1	0	0	0	78	-8
EE	45	-1	31	-6	20	6	2	1	2	0	76	-7
IE	57	10	26	-12	14	1	1	1	2	0	83	-2
EL	66	0	25	-4	9	4	0	0	0	0	91	-4
ES	66	12	24	-12	9	-1	0	0	1	1	90	0
FR	63	1	21	-5	12	0	2	2	2	2	84	-4
HR	51	5	36	-4	11	-2	2	1	0	0	87	1
TO JE	41	0	30	-10	26	9	2	1	1	0	71	-10
CY	76	6	13	-5	8	-3	2	1	1	1	89	1
LV	34	-4	29	-11	30	11	6	4	1	0	63	-15
LT	43	3	26	-15	25	10	4	2	2	0	69	-12
LU	44	8	31	-18	22	9	2	1	1	0	75	-10
HU	47	3	40	-7	13	5	0	-1	0	0	87	-4
MT	62	-3	21	-9	14	11	3	3	0	-2	83	-12
NL	31	-2	21	-14	42	12	6	4	0	0	52	-16
NA	41	8	36	-9	20	1	2	1	1	-1	77	-1
PL	47	10	35	-10	15	-1	1	0	2	1	82	0
PT	61	4	28	-6	8	1	1	1	2	0	89	-2
RO	47	7	37	-5	13	-3	2	1	1	0	84	2
SI	46	7	28	-11	23	4	2	0	1	0	74	-4
SK	52	11	34	-16	13	5	0	0	1	0	86	-5
FI	34	7	30	-16	31	6	4	3	1	0	64	-9
SE	24	0	37	-10	36	9	3	1	0	0	61	-10

Građani iz većine sociodemografskih kategorija doživjeli su pogoršanje životnog standarda i očekuju da će to biti tako i tijekom sljedeće godine.

Ispitanici u dobi od 15 do 24 godine manje će vjerojatno reći da su već zabilježili smanjenje životnog standarda (43 % u odnosu na 49 % – 52 % osoba starijih dobni skupina) i malo je vjerojatnije da će reći da ne očekuju nikakve promjene ili utjecaj na njihov životni standard (22 % u odnosu na 17 % – 19 %). Ispitanici koji su napustili redovno obrazovanje u dobi od 15 ili više godina vjerojatnije će reći da su već doživjeli pogoršanje životnog standarda (61 % u odnosu na 41 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina), dok oni koji su napustili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina najvjerojatnije kažu da ne očekuju nikakve promjene (23 % u odnosu na 14 – 15 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 19 ili više godina).

Ispitanici koji se nalaze u lošijem društveno-gospodarskom položaju vjerojatnije će reći da su doživjeli pogoršanje životnog standarda i manje je vjerojatno da će reći da ne očekuju nikakve promjene. Na primjer, više od dvije trećine (67 %) nezaposlenih izjavilo je da se njihov životni standard pogoršao, u usporedbi s 38 % rukovoditelja. Slično tome, više od tri četvrtine (78 %) onih koji imaju poteškoća s plaćanjem računa većinu vremena kažu da su doživjeli pogoršanje životnog standarda, u usporedbi s 41 % onih koji nikada ili rijetko imaju poteškoća.

Što se više ispitanika stavlja na društvenu ljestvicu, manja je vjerojatnost da će reći da su se njihov životni standard pogoršao: 26 – 28 % onih koji se smatraju dijelom gornje ili više srednje klase kaže to, u usporedbi sa 67 % onih koji sebe smatraju radničkom klasom.

QA25 Mnogi elementi, kao što su posljedice pandemije bolesti COVID-19, rat u Ukrajini te rastuća inflacija i cijene utječu na svjetsko gospodarstvo, uključujući države članice Europske unije. Razmišljajući o vašem osobnom životnom standardu (npr. roba i usluge koje si možete priuštiti), koja je od tih izjava najbliža vašoj osobnoj situaciji? (%)

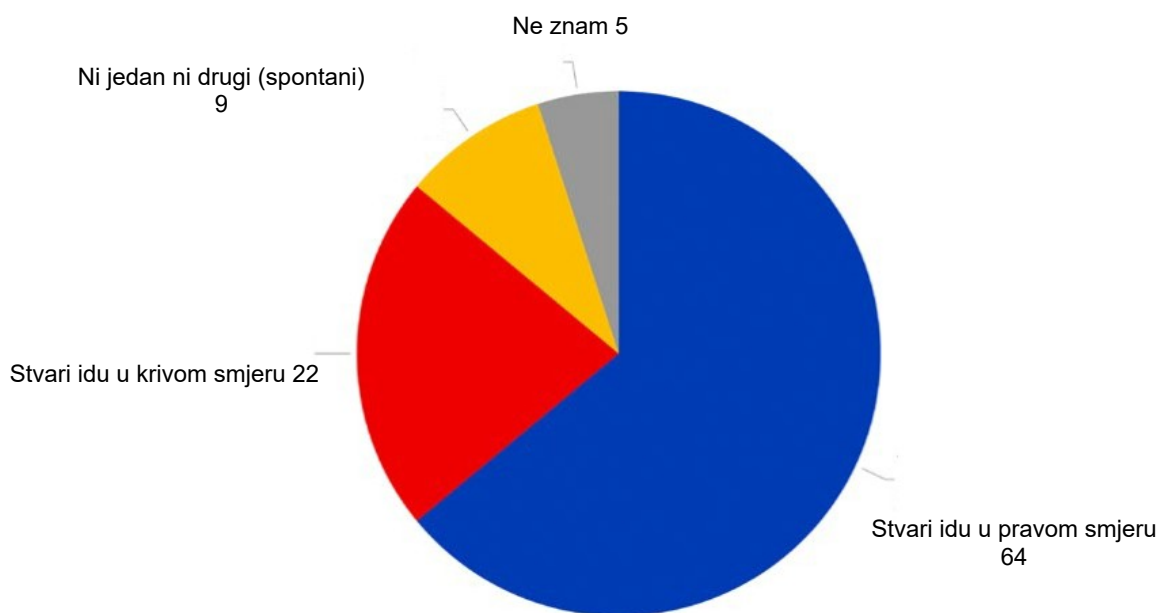
	Vaš životni standard je već smanjen i očekujete da će to i dalje biti slučaj tijekom sljedeće godine.	Vaš životni standard još nije smanjen, ali mislite da će to biti slučaj u sljedećoj godini	Ne očekujete nikakve promjene ili utjecaj na vaš životni standard	Vaš životni standard se povećao
EU27	50	29	19	1
Spol				
Čovjek	48	29	20	2
Žena	52	29	17	1
Dob				
15 – 24	43	29	22	3
25 – 39	49	31	17	2
40 – 54	51	29	17	2
55+	52	27	19	1
Obrazovanje (završetak)				
—15	61	23	14	1
16 – 19	55	28	15	1
20+	42	32	23	2
Još uvijek studira	41	30	25	1
Društveno-profesionalna kategorija				
Samozaposlena osoba	45	30	23	2
Menadžeri	38	33	26	2
Ostali bijeli ovratnici	45	34	18	2
Manualni radnici	56	28	13	2
Osobe u kući	61	23	14	2
Nezaposlen	67	18	12	1
Umirovljeni	53	26	19	1
Studenti	41	30	25	1
Poteškoće s plaćanjem računa				
Većinu vremena	78	13	7	1
S vremena na vrijeme	62	26	10	1
Gotovo nikada/nikad	41	32	24	2
Slika Europskog parlamenta				
Pozitivan	41	34	23	2
Neutralan	51	29	17	1
Negativno	65	20	13	1

Kako se stvari odvijaju u osobnom životu građana?

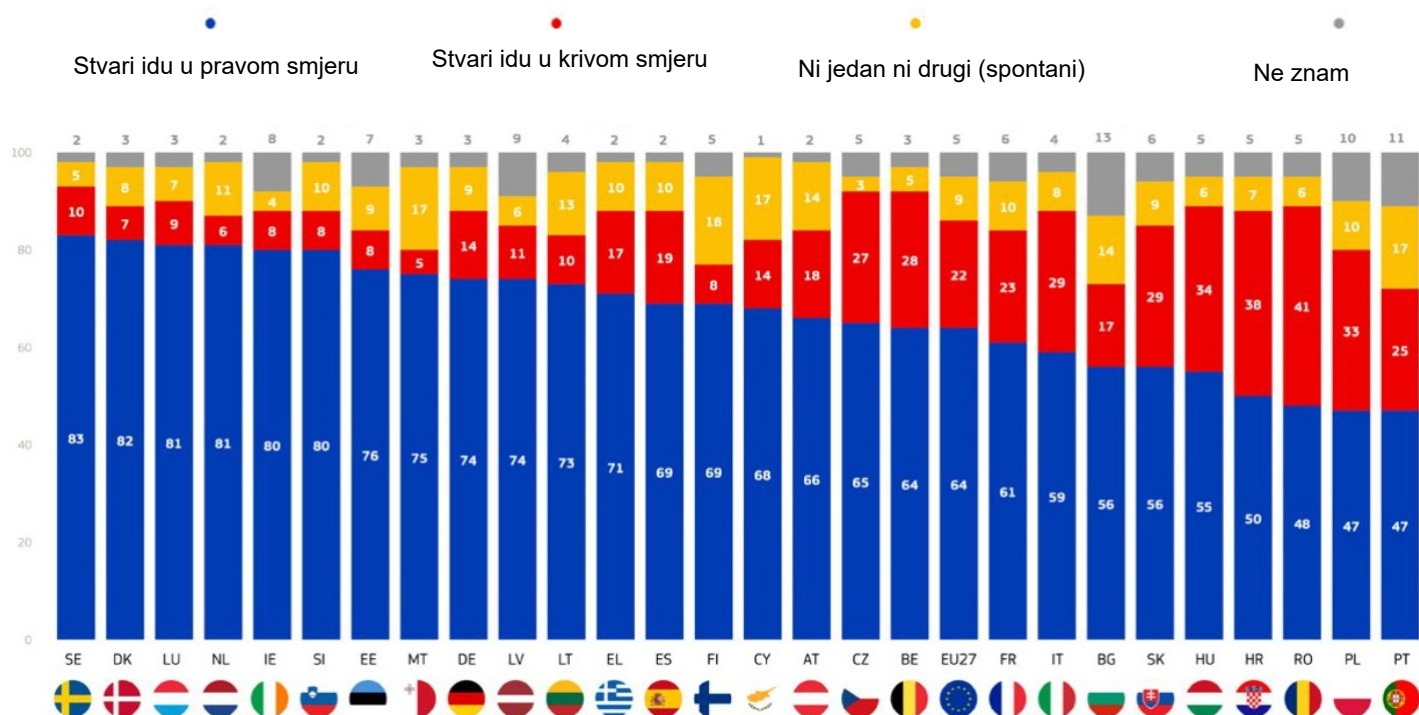
Gotovo dvije trećine (64 %, + 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) smatraju da stvari idu u pravom smjeru u njihovom životu osobno, dok nešto više od petine (22 %, -2 pp) kaže da stvari idu u pogrešnom smjeru.

S obzirom na blagi pad ukupnog udjela onih koji su već doživjeli pad životnog standarda ili ga predviđeli u sljedećoj godini, nije iznenađujuće da se udio koji govori u pravom smjeru stabilizirao u trenutačnom istraživanju, nakon pogoršanja između travnja i listopada – studenog 2022.

D73.4 U današnje vrijeme, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? Vaš osobni život (EU27) (%)

U svim državama članicama većina osjeća da stvari idu u pravom smjeru za njih osobno, a više od osam od deset njih dijeli taj osjećaj u Švedskoj (83 %), Danskoj (82 %), Nizozemskoj i Luksemburgu (obje 81 %). S druge strane spektra manje od polovice u Poljskoj, Portugalu (47 %) i Rumunjskoj (48 %) pozitivno se odnosi na njihov osobni život.

D73.4 U današnje vrijeme, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? Vaš osobni život (%)

Optimizam da stvari idu u pravom smjeru u njihovom privatnom životu češći je nego u listopadu i studenome 2022. u devet zemalja, posebno u Belgiji (64 %, + 10 postotnih bodova), Italiji (59 %, + 9 postotnih bodova), Danskoj (82 %, + 7 postotnih bodova) i Finskoj (69 %, + 7 postotnih bodova). To se umjesto toga smanjilo u Češkoj (65 %, -6 postotnih bodova), Austriji (66 %, -5 postotnih bodova) i Slovačkoj (56 %, -4 postotna boda). Udio onih koji osjećaju da stvari idu u pravom smjeru ostao je stabilan ili nepromijenjen u 15 zemalja.

D73.4 U današnje vrijeme, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? Vaš osobni život (%)

	Stvari idu u pravom smjeru		Stvari idu u krivom smjeru		Ni jedan ni drugi (spontani)		Ne znam	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.
EU27	64	1	22	-2	9	1	5	0
BITI	64	10	28	-7	5	0	3	-3
BG	56	3	17	0	14	1	13	-4
CZ	65	-6	27	5	3	0	5	1
DK	82	7	7	-5	8	-3	3	1
DE	74	-2	14	1	9	0	3	1
EE	76	5	8	-3	9	1	7	-3
IE	80	0	8	-1	4	-2	8	3
EL	71	1	17	1	10	-1	2	-1
ES	69	2	19	-4	10	2	2	0
FR	61	0	23	-3	10	2	6	1
HR	50	-2	38	4	7	-1	5	-1
TO JE	59	9	29	-7	8	0	4	-2
CY	68	0	14	1	17	1	1	-2
LV	74	1	11	-1	6	-2	9	2
LT	73	1	10	-1	13	0	4	0
LU	81	-1	9	2	7	-2	3	1
HU	55	5	34	-7	6	0	5	2
MT	75	-1	5	0	17	1	3	0
NL	81	4	6	-5	11	1	2	0
NA	66	-5	18	5	14	0	2	0
PL	47	0	33	-3	10	3	10	0
PT	47	1	25	-3	17	5	11	-3
RO	48	-1	41	1	6	1	5	-1
SI	80	1	8	-1	10	1	2	-1
SK	56	-4	29	6	9	-2	6	0
FI	69	7	8	-7	18	4	5	-4
SE	83	3	10	0	5	-3	2	0

Što su ispitanici mlađi, veća je vjerojatnost da će se osjećati optimističnima u pogledu smjera u kojem se stvari kreću u njihovim osobnim životima (74 % osoba u dobi od 15 do 24 godine u odnosu na 60 % osoba starijih od 55 godina). Razina obrazovanja također igra ulogu, u usporedbi s 52 % onih koji su završili redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina koji osjećaju da stvari idu u pravom smjeru, u usporedbi s 52 % koji se tako osjećaju među onima koji su napustili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađoj.

Najviše je vjerojatno da će rukovoditelji (79 %) biti pozitivni (u usporedbi s 42 % nezaposlenih), kao i oni koji imaju najmanje financijskih poteškoća (75 % onih koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa u odnosu na 34 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena). Osim toga, osjećaj da stvari idu u pogrešnom smjeru u njihovom životu dijeli većina onih koji imaju najviše poteškoća s plaćanjem računa (49 %).

Oni koji se stave na više društvene ljestve imaju veću vjerojatnost da će se osjećati pozitivno o smjeru u kojem se njihov život kreće (83 % onih koji se smatraju dijelom gornje ili više srednje klase u odnosu na 51 % onih koji sebe vide kao radničku klasu).

Konačno, oni koji su vidjeli da se njihov životni standard pogoršava mnogo je manje vjerojatno da će osjećati da stvari idu u pravom smjeru u njihovom životu osobno od onih koji (još) nisu doživjeli pad (55 % u odnosu na 72 – 78 %).

D73.4 U današnje vrijeme, biste li rekli da, općenito, stvari idu u pravom smjeru ili u pogrešnom smjeru, u...? Vaš osobni život (% – EU27)

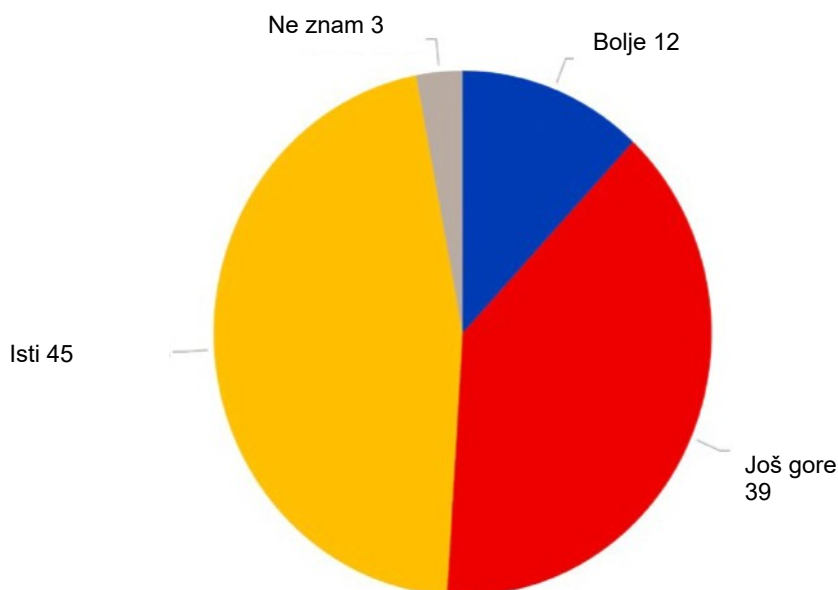
	Stvari idu u pravom smjeru	Stvari idu u krivom smjeru	Ne znam
EU27	64	22	5
Spol			
Covjek	66	21	4
Zena	63	23	5
Dob			
15 – 24	74	16	3
25 – 39	68	20	4
40 – 54	63	24	4
55+	60	23	6
Obrazovanje (završetak)			
—15	52	29	7
16 – 19	60	26	4
20+	72	16	4
Još uvijek studira	77	13	4
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	69	18	5
Menadžeri	79	11	3
Ostali bijeli ovratnici	67	22	4
Manualni radnici	59	27	4
Osobe u kući	52	31	7
Nezaposlen	42	41	4
Umirovljeni	61	22	6
Studenti	77	13	4
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	34	49	5
S vremena na vrijeme	50	35	5
Gotovo nikada/nikad	75	13	4
Razmotrite pripadnost			
Radnička klasa	51	31	6
Niža srednja klasa	55	30	4
Srednja klasa	71	17	4
Gornja srednja klasa	83	10	2
Gornji razred	83	11	3
Vaš životni standard ima			
Već je smanjena	55	28	5
Još uvijek nisu smanjeni, ali će biti	72	17	4
Nije promijenjen/povećanje	78	13	3

Očekivanja građana o njihovim životnim uvjetima za godinu dana

Okolo četiri od deset (39 %, -1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) očekuje da će njihovi životni uvjeti biti lošiji u jednoj godini, dok nešto više od jednog od deset (12 %, -1 postotni bod) smatra da će biti bolji. Većina (46 %, + 4 postotna boda) očekuje da ostanu isti.

Kao i u slučaju optimizma u pogledu budućeg smjera njihova osobnog života, stabilizirala su se i očekivanja da će se životni uvjeti pogoršati, nakon velikog povećanja u razdoblju od studenoga do prosinca 2021. do listopada i studenoga 2022.

SD21.1 Za godinu dana, mislite li da će svako od sljedećih biti bolje, gore ili isto kao i danas? Vaši životni uvjeti (EU27) (%)

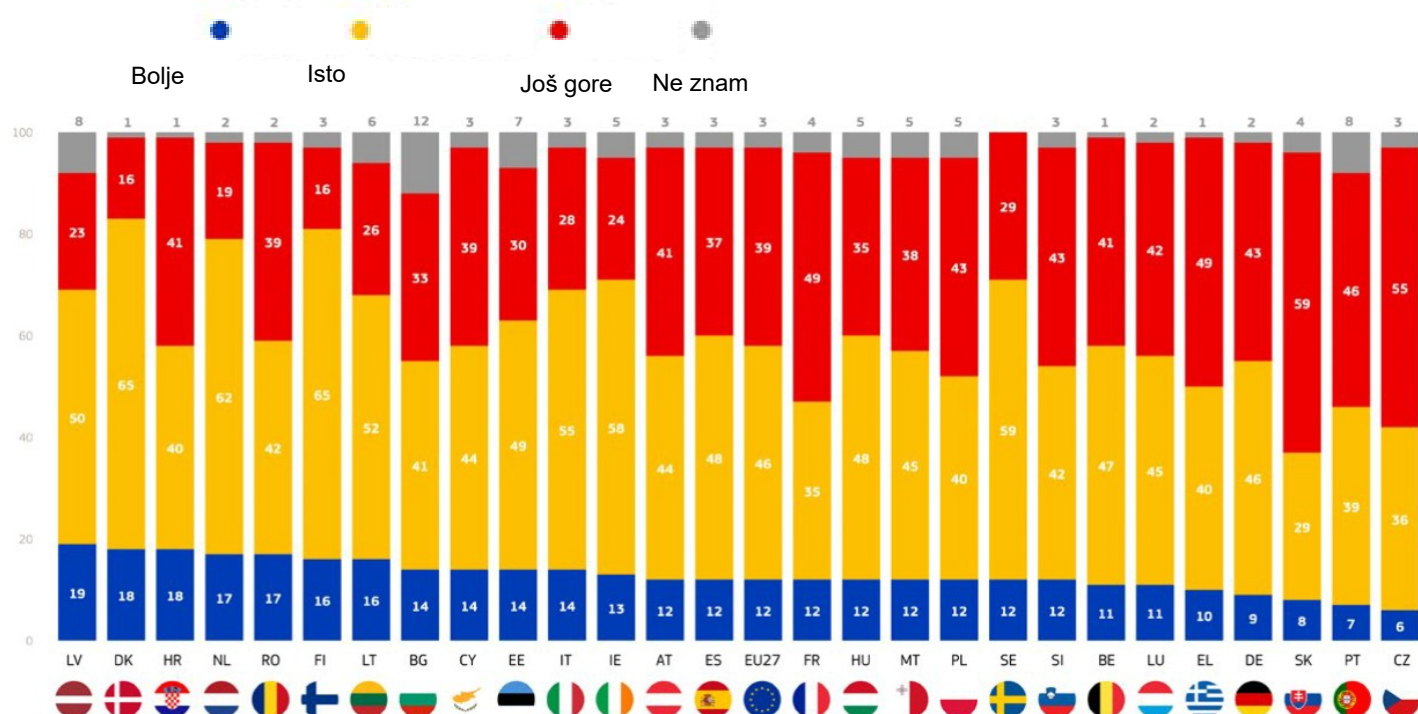

U osam zemalja većina smatra da će se životni uvjeti pogoršati u sljedećoj godini, a najveći udio zabilježen je u Slovačkoj (59 %), Češkoj (55 %), Francuskoj i Grčkoj (obje 49 %). U preostalim 19 zemalja većina očekuje da će životni uvjeti ostati isti. To se posebno odnosi na Dansku, Finsku (65 %) i Nizozemsku (62 %).

U svim zemljama manje od jedne petine smatra da će njihovi životni uvjeti biti bolji za godinu dana. Ispitanici će najvjerojatnije dijeliti to stajalište u Latviji (19 %), Hrvatskoj i Danskoj (obje 18 %).

U osam zemalja manje je vjerojatno da će ispitanici nego u listopadu i studenome 2022. očekivati da će njihovi životni uvjeti biti bolji za godinu dana, a najveći pad zabilježen je u Švedskoj (12 %, -7 postotnih bodova), Luksemburgu (11 %, -6 postotnih bodova) i Rumunjskoj (17 %, -6 postotnih bodova).

SD21.1 Za godinu dana, mislite li da će svako od sljedećih biti bolje, gore ili isto kao i danas? Vaši životni uvjeti (%)

Španjolska (37 %, + 8 postotnih bodova), Luksemburg (42 %, + 7 postotnih bodova), Francuska (49 %, + 4 postotna boda) i Slovenija (43 %, + 4 postotna boda) jedine su zemlje u kojima se očekuje da će se njihovi životni uvjeti pogoršati tijekom sljedeće godine. S druge strane, taj se udio ispitanika smanjio u 11 zemalja, najviše u Malti (38 %, – 9 postotnih bodova), Latviji (23 %, – 9 postotnih bodova), Mađarskoj (35 %, – 8 postotnih bodova) i Litvi (26 %, – 8 postotnih bodova).

SD21.1 Za godinu dana, mislite li da će svako od sljedećih biti bolje, gore ili isto kao i danas? Vaši životni uvjeti (%)

	Bolje		Još gore		Isto		Ne znam	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.
EU27	12	-1	39	-1	46	4	3	-2
BITI	11	-2	41	-6	47	9	1	-1
BG	14	0	33	-2	41	3	12	-1
CZ	6	-2	55	2	36	0	3	0
DK	18	0	16	-6	65	7	1	-1
DE	9	1	43	-6	46	7	2	-2
EE	14	1	30	-3	49	3	7	-1
IE	13	-4	24	1	58	4	5	-1
EL	10	1	49	-4	40	4	1	-1
ES	12	-4	37	8	48	-3	3	-1
FR	12	0	49	4	35	-3	4	-1
HR	18	-4	41	2	40	2	1	0
TO JE	14	-4	28	-6	55	13	3	-3
CY	14	2	39	-4	44	6	3	-4
LV	19	1	23	-9	50	10	8	-2
LT	16	2	26	-8	52	5	6	1
LU	11	-6	42	7	45	2	2	-3
HU	12	2	35	-8	48	4	5	2
MT	12	-1	38	-9	45	10	5	0
NL	17	-4	19	-1	62	4	2	1
NA	12	0	41	2	44	0	3	-2
PL	12	0	43	0	40	1	5	-1
PT	7	-2	46	-3	39	7	8	-2
RO	17	-6	39	-4	42	12	2	-2
SI	12	-2	43	4	42	-1	3	-1
SK	8	-2	59	2	29	3	4	-3
FI	16	-1	16	0	65	1	3	0
SE	12	-7	29	-1	59	9	0	-1

Ispitanici u većini sociodemografskih skupina imaju veću vjerojatnost da će njihovi životni uvjeti biti lošiji za godinu dana nego da misle da će biti bolji.

Ispitanici u dobi od 25 ili više godina imaju veću vjerojatnost od onih u dobi od 15 do 24 godine da očekuju da će im se životni uvjeti pogoršati (37 – 41 % u odnosu na 30 %). Osjećaj da će životni uvjeti biti lošiji prisutan je i među ispitanicima koji su završili redovno obrazovanje prije navršene 20. godine života (43 – 46 % u odnosu na 35 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina).

Nezaposleni (48 %), osobe u kućanstvu (46 %) i fizički radnici (45 %) najvjerojatnije će misliti da će njihovi životni uvjeti biti lošiji u jednoj godini, posebno u usporedbi s rukovoditeljima (31 %). Isto vrijedi i za one koji imaju najviše poteškoća s plaćanjem računa (61 % naspram 32 % onih koji nikada ili rijetko imaju poteškoća).

Ispitanici koji se smatraju dijelom više klase društva jedini su među kojima prevladava osjećaj da će životni uvjeti biti bolji (26 % „bolje” u odnosu na 20 % „gore”) i, zajedno s onima koji sebe smatraju višom srednjom klasom (22 %), najmanje je vjerojatno da će se uvjeti pogoršati (u usporedbi s 50 % onih koji se smatraju radničkom klasom).

Ispitanici koji žive u ruralnim selima ili malim/srednjim gradovima imaju veću vjerojatnost od onih koji žive u većim gradovima da očekuju da će se situacija pogoršati (40 – 41 % u odnosu na 35 %).

Udjeli ispitanika koji očekuju da će se njihovi životni uvjeti poboljšati tijekom sljedeće godine najviši su među osobama u dobi od 15 do 24 godine (20 %), nezaposlenima (19 %) i onima koji se smatraju višim razredom (26 %).

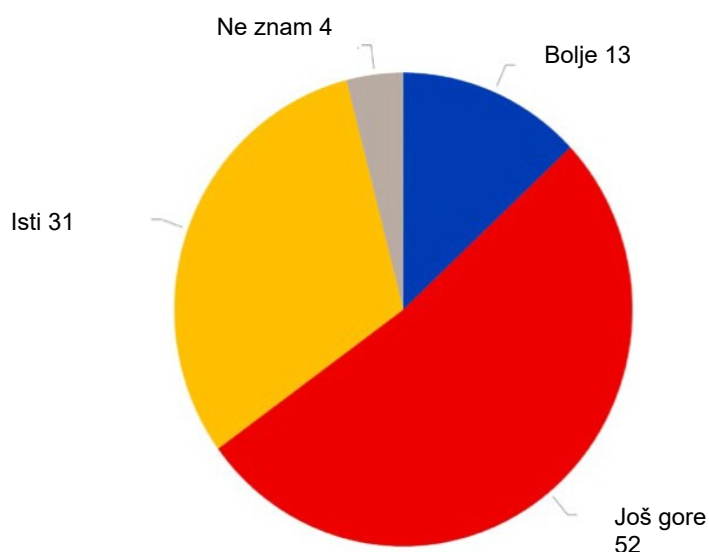
SD21.1 Za godinu dana, mislite li da će svako od sljedećih biti bolje, gore ili isto kao i danas? Vaši životni uvjeti (EU27) (%)

	Bolje	Još gore	Isto	Ne znam
EU27	12	39	46	3
Spol				
Covjek	14	37	46	3
Zena	10	41	46	3
Dob				
15 – 24	20	30	45	5
25 – 39	18	37	42	3
40 – 54	12	41	44	3
55+	7	41	49	3
Obrazovanje (završetak)				
—15	7	46	43	4
16 – 19	12	43	42	3
20+	13	35	50	2
Još uvijek studira	18	28	48	6
Društveno-profesionalna kategorija				
Samozaposlena osoba	15	34	48	3
Menadžeri	14	31	53	2
Ostali bijeli ovratnici	13	36	48	3
Manualni radnici	14	45	38	3
Osobe u kući	9	46	42	3
Nezaposlen	19	48	29	4
Umirovljeni	5	42	50	3
Studenti	18	28	48	6
Poteškoće s plaćanjem računa				
Većinu vremena	11	61	26	2
S vremena na vrijeme	11	49	37	3
Gotovo nikada/nikad	13	32	52	3
Razmotrite pripadnost				
Radnička klasa	9	50	38	3
Niža srednja klasa	9	48	40	3
Srednja klasa	14	34	49	3
Gornja srednja klasa	16	22	60	2
Gornji razred	26	20	53	1
Subjektivna urbanizacija				
Ruralno selo	10	41	46	3
Mali/srednji grad	13	40	44	3
Veliki grad	13	35	48	4

Očekivanja građana u pogledu njihova nacionalnog gospodarstva

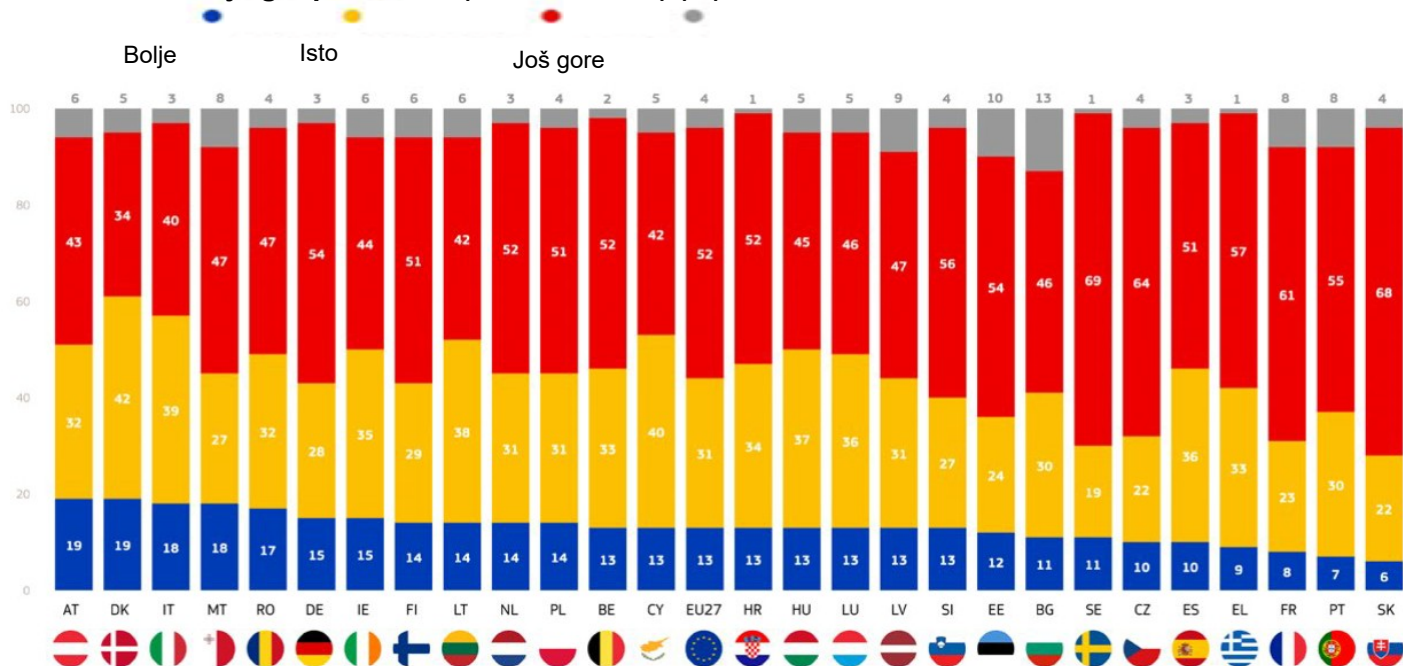
Građani EU-a postali su manje pesimistični u pogledu stanja svojeg nacionalnog gospodarstva, iako to izravno ne dovodi do snažnijih pozitivnih izgleda. Većina ispitanika (52 %) očekuje da će se nacionalna gospodarska situacija pogoršati za godinu dana. Taj se udio smanjio za osam postotnih bodova od listopada do studenoga 2022., nakon znatnog povećanja tog udjela ispitanika u razdoblju od studenoga do prosinca 2021. do listopada i studenoga 2022. (+ 23 postotna boda). Oko tri od deset (31 %) smatra da će situacija ostati ista, što je povećanje za sedam postotnih bodova. Naposljetku, više od jedne desetine (13 %, + 2 postotna boda) očekuje da će se stanje poboljšati tijekom sljedeće godine.

SD21.2 Za godinu dana, mislite li da će svako od sljedećih biti bolje, gore ili isto kao i danas? Stanje gospodarstva (nacionalnosti) (EU27) (%)

U svim državama članicama osim u jednoj većini država članica očekuje se da će stanje njihova nacionalnog gospodarstva biti lošije u razdoblju od jedne godine, pri čemu se udjeli kreću od 69 % u Švedskoj, 68 % u Slovačkoj i 64 % u Češkoj, do 40 % u Italiji te 42 % u Litvi i Cipru. Danska (34 %) jedina je zemlja u kojoj su ispitanici koji očekuju da će se stanje pogoršati u manjini.

Uz Dansku (42 %), relativno visok udio ispitanika u Cipru (40 %), Italiji (39 %) i Litvi (38 %) smatra da će situacija s nacionalnim gospodarstvom ostati ista. Manje od jednog od pet u svakoj zemlji očekuje da će situacija biti bolja. Ispitanici u Danskoj, Austriji (19 %), Italiji i Malti (18 %) najvjerojatnije će biti optimistični.

SD21.2 Za godinu dana, mislite li da će svako od sljedećih biti bolje, gore ili isto kao i danas? Stanje gospodarstva (nacionalnosti) (%)

U 21 zemlji došlo je do smanjenja udjela koji očekuju da će se stanje nacionalnog gospodarstva pogoršati u jednoj godini. Pad od najmanje deset postotnih bodova zabilježen je u devet zemalja, osobito u Njemačkoj (54 %, -20 postotnih bodova), Nizozemskoj (52 %, -17 postotnih bodova) i Litvi (42 %, -16 postotnih bodova).

Optimizam u pogledu stanja nacionalnog gospodarstva tijekom sljedeće godine povećao se u osam zemalja, posebno u Njemačkoj (15 %, +9 postotnih bodova), Austriji (19 %, +5 postotnih bodova), Mađarskoj (13 %, +5 postotnih bodova) i Finskoj (14 %, +5 postotnih bodova).

SD21.2 In jednogodišnje vrijeme, mislite li da će svako od sljedećih biti bolje, gore, ili isto kao i danas? Stanje gospodarstva (nacionalnosti) (%)

	Bolje		Još gore		Isto		Ne znam	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/stud eni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/stud eni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/stud eni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/stud eni 2022.
EU27	13	2	52	-8	31	7	4	-1
BITI	13	3	52	-12	33	9	2	0
BG	11	-1	46	-3	30	1	13	3
CZ	10	2	64	-8	22	6	4	0
DK	19	2	34	-11	42	8	5	1
DE	15	9	54	-20	28	12	3	-1
EE	12	4	54	-13	24	6	10	3
IE	15	1	44	-2	35	5	6	-4
EL	9	1	57	-6	33	6	1	-1
ES	10	-1	51	1	36	2	3	-2
FR	8	1	61	-1	23	-2	8	2
HR	13	-2	52	-3	34	6	1	-1
TO JE	18	0	40	-9	39	10	3	-1
CY	13	1	42	-10	40	10	5	-1
LV	13	-1	47	-4	31	8	9	-3
LT	14	2	42	-16	38	13	6	1
LU	13	-1	46	0	36	5	5	-4
HU	13	5	45	-10	37	4	5	1
MT	18	-1	47	-7	27	8	8	0
NL	14	3	52	-17	31	13	3	1
NA	19	5	43	-9	32	4	6	0
PL	14	1	51	-7	31	7	4	-1
PT	7	0	55	-6	30	8	8	-2
RO	17	-2	47	-3	32	6	4	-1
SI	13	3	56	-2	27	0	4	-1
SK	6	-1	68	-4	22	7	4	-2
FI	14	5	51	-12	29	6	6	1
SE	11	-1	69	-1	19	3	1	-1

Sociodemografski nalazi slični su onima koji su uočeni za očekivanja o životnim uvjetima. Ispitanici stariji od 24 godine skloniji su od svojih mlađih kolega očekivati da će se stanje u nacionalnom gospodarstvu pogoršati u jednoj godini (52 – 55 % u odnosu na 45 %).

Osobe u kućanstvu (60 %), nezaposleni i fizički radnici (obje 57 %) najvjerojatnije će misliti da će nacionalna gospodarska situacija biti lošija u usporedbi s rukovoditeljima (51 %), samozaposlenim osobama i drugim bijelim ogrlicama (obje 50 %).

Ispitanici koji imaju poteškoća s plaćanjem računa većinu vremena mnogo su vjerojatniji od onih koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća očekivati da će se situacija pogoršati (67 % u odnosu na 48 %). Slično tome, manje je vjerojatno da će oni koji se smatraju dijelom više klase društva od onih koji sebe smatraju radničkom klasom ili nižom srednjom klasom misliti da će se nacionalna ekonomska situacija pogoršati (43 % u odnosu na 57 – 58 %).

Očekivanja u pogledu nacionalne gospodarske situacije povezana su i s očekivanjima koja se odnose na životne uvjete. Više od osam od deset (86 %) onih koji očekuju da će im se životni uvjeti pogoršati također očekuju to za svoje nacionalno gospodarstvo.

Optimizam u pogledu izgleda nacionalnog gospodarstva u jednoj godini najrasprostranjeniji je među osobama u dobi od 15 do 24 godine (15 %), menadžerima (16 %), onima koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa (15 %) i onima koji se smatraju pripadnicima više ili više srednje klase (19 – 20 %).

SD21.2 Za godinu dana, mislite li da će svako od sljedećih biti bolje, gore ili isto kao i danas? Stanje gospodarstva (nacionalnosti) (% – EU27)

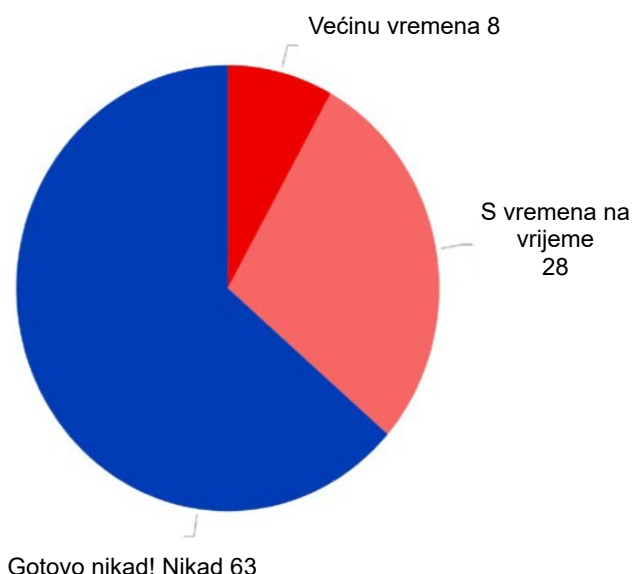
	Bolje	Još gore	Isto	Ne znam
EU27	13	52	31	4
Spol				
Covjek	14	50	31	5
Zena	12	54	30	4
Dob				
15 – 24	15	45	33	7
25 – 39	14	54	29	3
40 – 54	13	55	29	3
55+	11	52	32	5
Društveno-profesionalna kategorija				
Samozaposlena osoba	15	50	31	4
Menadžeri	16	51	31	2
Ostali bijeli ovratnici	15	50	32	3
Manualni radnici	12	57	27	4
Osobe u kući	9	60	28	3
Nezaposlen	11	57	27	5
Umirovljeni	11	51	32	6
Studenti	15	43	35	7
Poteškoće s plaćanjem računa				
Većinu vremena	8	67	21	4
S vremena na vrijeme	10	57	29	4
Gotovo nikada/nikad	15	48	33	4
Razmotrite pripadnost				
Radnička klasa	8	58	29	5
Niža srednja klasa	10	57	29	4
Srednja klasa	15	48	33	4
Gornja srednja klasa	19	49	29	3
Gornji razred	20	43	36	1
Očekivanja u pogledu životnih uvjeta				
Bolje	56	28	14	2
Još gore	4	86	8	2
Isto	9	31	57	3

Poteškoće s plaćanjem računa

Većina ispitanika (63 %) nikada ili gotovo nikad nije imala poteškoća s plaćanjem računa, što je povećanje za tri postotna boda od listopada do studenoga 2022. Gotovo tri od deset (28 %, -2 postotna boda) s vremena na vrijeme imaju poteškoća, a manje od deset (8 %, -1 postotni bod) ima poteškoća većinu vremena.

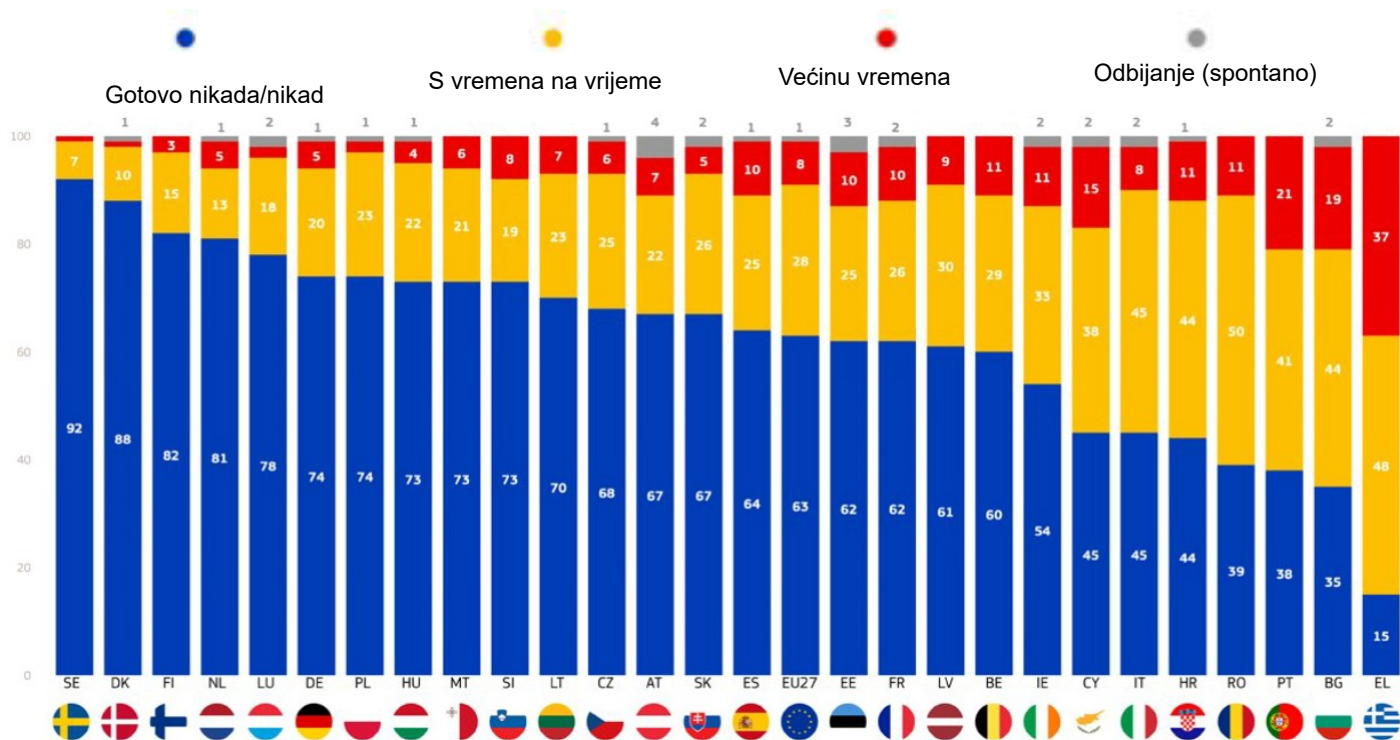
U svim državama članicama osim u jednoj većini država članica očekuje se da će stanje njihova nacionalnog gospodarstva biti lošije u razdoblju od jedne godine, pri čemu se udjeli kreću od 69 % u Švedskoj, 68 % u Slovačkoj i 64 % u Češkoj, do 40 % u Italiji te 42 % u Litvi i Cipru. Danska (34 %) jedina je zemlja u kojoj su ispitanici koji očekuju da će se stanje pogoršati u manjini.

D60 Tijekom posljednjih dvanaest mjeseci, biste li rekli da ste imali poteškoća s plaćanjem računa na kraju mjeseca...? (EU27) (%)

U 20 zemalja većina kaže da nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa, a najveći postotak zabilježen je u Švedskoj (92 %), Danskoj (88 %) i Finskoj (82 %).

Ispitanici u Grčkoj (37 %) najvjerojatnije će reći da većinu vremena imaju poteškoća s plaćanjem računa, a slijede ih Portugal (21 %) i Bugarska (19 %). Grčka je i jedina zemlja u kojoj je udio ispitanika koji imaju poteškoća većinu vremena veći od onih koji nikada ili gotovo nikada nemaju poteškoća (15 %).

D60 Tijekom posljednjih dvanaest mjeseci, biste li rekli da ste imali poteškoća s plaćanjem računa na kraju mjeseca...? (%)

U usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. znatno je vjerojatnije da će ispitanici na Malti (73 %, + 23 postotna boda) reći da nikada ili gotovo nikada neće imati poteškoća s plaćanjem računa, a slijede ispitanici u Italiji (45 %, + 11 postotnih bodova), Sloveniji (73 %, + 6 postotnih bodova) i Cipru (45 %, + 5 postotnih bodova). Malta (6 %, -6 postotnih bodova) i Italija (8 %, -5 postotnih bodova) također su zemlje u kojima je došlo do znatnog smanjenja udjela ispitanika koji tvrde da imaju poteškoća većinu vremena.

D60 Tijekom posljednjih dvanaest mjeseci, biste li rekli da ste imali poteškoća s plaćanjem računa na kraju mjeseca...? (%)

	Većinu vremena		S vremena na vrijeme		Gotovo nikada/nikad		Odbijanje (spontano)	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/studeni 2022.
EU27	8	-1	28	-2	63	3	1	0
BITI	11	0	29	-2	60	3	0	-1
BG	19	1	44	-2	35	1	2	0
CZ	6	-1	25	3	68	-2	1	0
DK	1	0	10	2	88	-3	1	1
DE	5	0	20	-2	74	2	1	0
EE	10	2	25	-5	62	1	3	2
IE	11	2	33	-2	54	0	2	0
EL	37	2	48	-3	15	1	0	0
ES	10	1	25	-1	64	-1	1	1
FR	10	-1	26	-2	62	1	2	2
HR	11	2	44	-6	44	3	1	1
TO JE	8	-5	45	-6	45	11	2	0
CY	15	-3	38	-3	45	5	2	1
LV	9	1	30	4	61	-4	0	-1
LT	7	-3	23	1	70	3	0	-1
LU	2	-1	18	4	78	-4	2	1
HU	4	0	22	-2	73	2	1	0
MT	6	-6	21	-17	73	23	0	0
NL	5	0	13	2	81	-2	1	0
NA	7	1	22	-1	67	0	4	0
PL	2	-1	23	-4	74	4	1	1
PT	21	4	41	-7	38	4	0	-1
RO	11	1	50	-3	39	2	0	0
SI	8	-3	19	-3	73	6	0	0
SK	5	2	26	-2	67	-1	2	1
FI	3	-1	15	-1	82	2	0	0
SE	1	-1	7	0	92	1	0	0

Sociodemografska analiza pokazuje da najstariji ispitanici (u dobi od 55 ili više godina) najčešće kažu da nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa (66 % u odnosu na 59 – 61 % osoba u dobi od 15 do 54 godine). Isto vrijedi i za osobe s najvišim razinama obrazovanja (75 % osoba koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina u usporedbi s 51 – 57 % osoba koje su napustile dob od 19 godina ili mlađe).

Rukovoditelji (81 %) najčešće će reći da nikada ili gotovo nikada nemaju poteškoća, posebno u usporedbi s nezaposlenim osobama (33 %). Što se više ispitanika stavlja na društvenu ljestvicu, veća je vjerojatnost da će reći da nikada ili rijetko imaju financijske poteškoće (87 – 91 % onih koji sebe smatraju dijelom gornje ili više srednje klase društva u odnosu na 45 % onih koji sebe smatraju radničkom klasom).

Oni koji su vidjeli da im je životni standard smanjen najmanje će vjerojatno reći da nikada ili gotovo nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa (51 % naspram 70 – 79 % onih koji kažu da njihov životni standard još nije smanjen, ali očekuju da će to biti, i oni koji nisu doživjeli nikakve promjene).

Omjeri koji imaju poteškoća s plaćanjem računa veći su od onih koji su završili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađe (15 %), nezaposlenih (28 %) i onih koji se smatraju dijelom radničke klase (18 %).

D60 Tijekom posljednjih dvanaest mjeseci, biste li rekli da ste imali poteškoća s plaćanjem računa na kraju mjeseca...?

	Većinu vremena	S vremena na vrijeme	Gotovo nikada/nikad
EU27	8	28	63
Spol			
Covjek	8	26	64
Zena	8	30	61
Dob			
15 – 24	8	29	59
25 – 39	9	30	61
40 – 54	9	30	60
55+	8	25	66
Obrazovanje (završetak)			
—15	15	33	51
16 – 19	9	33	57
20+	5	19	75
Još uvijek studira	6	26	63
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	8	24	67
Menadžeri	2	16	81
Ostali bijeli ovratnici	6	29	64
Manualni radnici	10	36	53
Osobe u kući	15	37	48
Nezaposlen	28	39	33
Umirovljeni	7	24	68
Studenti	6	26	63
Razmotrite pripadnost			
Radnička klasa	18	36	45
Niža srednja klasa	12	37	50
Srednja klasa	4	25	70
Gornja srednja klasa	2	10	87
Gornji razred	0	8	91
Vaš životni standard ima			
Već je smanjena	13	35	51
Još uvijek nisu smanjeni, ali će biti	4	25	70
Nije promijenjen/povećanje	4	16	79

1.4. Stanje demokracije u EU-u

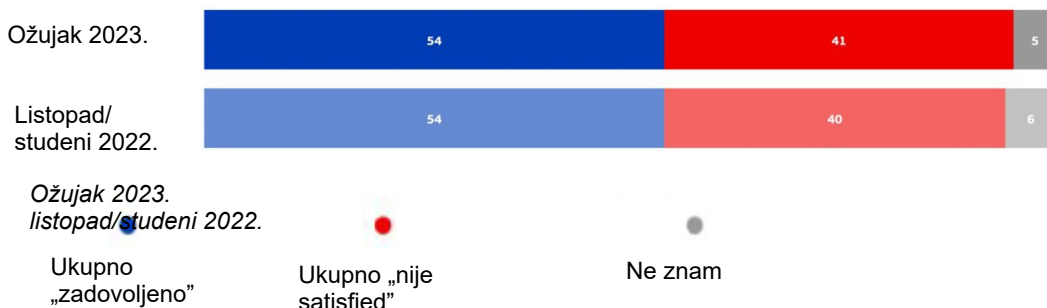
Većina Europljana zadovoljna je načinom na koji demokracija funkcionira i u EU-u i u njihovoj zemlji. Više od polovice (54 %) zadovoljno je načinom na koji demokracija funkcionira u EU-u, uključujući svaku dvadesetu koja je „vrlo zadovoljna”. Te su brojke ostale nepromijenjene od listopada do studenoga 2022. Oko četiri od deset (41 %, + 1 postotni bod) kažu da nisu zadovoljni, s jednim od deset (bez promjene) koji „nisu zadovoljni”.

Slično tome, gotovo šest od deset (56 %) zadovoljno je načinom na koji demokracija funkcionira u njihovoj zemlji, a 7 % ih je izjavilo da su „vrlo zadovoljni”. Čak i u ovom slučaju brojke su ostale nepromijenjene od listopada do studenoga 2022. Oko četiri od deset (42 %, bez promjene) nisu zadovoljni, uključujući 11 % (-1 postotni bod) koji „uopće nisu zadovoljni”.

SD18a U cjelini, jeste li vrlo zadovoljni, prilično zadovoljni, niste baš zadovoljni ili uopće niste zadovoljni načinom na koji demokracija funkcionira (Naša ZEMLJA)?

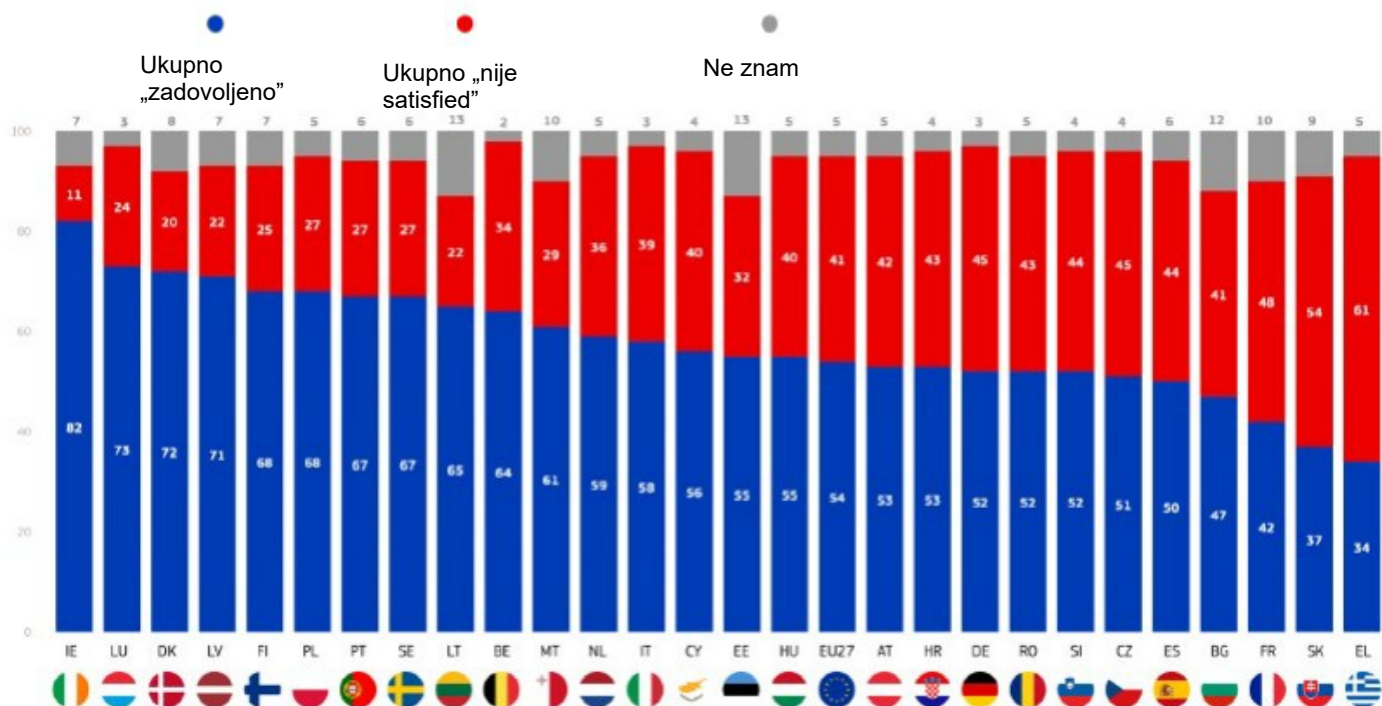

SD18b I kako funkcionira demokracija u EU-u?

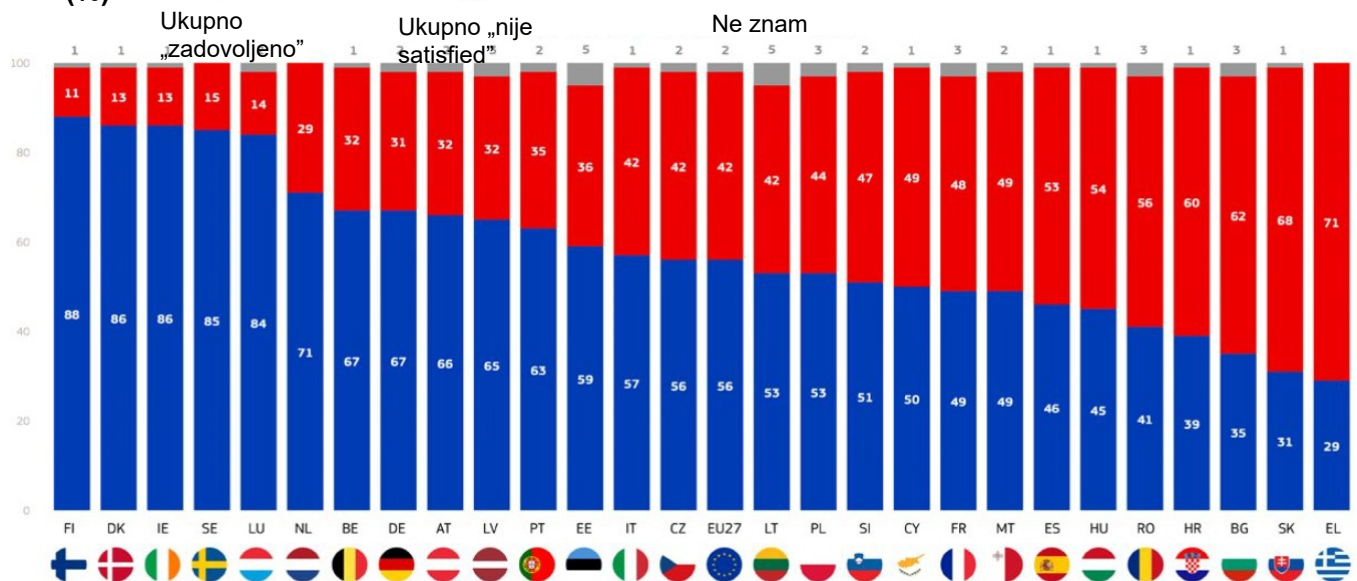
U 24 zemlje većina je zadovoljna načinom na koji demokracija funkcionira na razini EU-a, a najveći udio zabilježen je u Irskoj (82 %), Luksemburgu (73 %) i Danskoj (72 %). Grčka (34 % „zadovoljna” u odnosu na 61 % „nezadovoljna”), Slovačka (37 % naspram 54 %) i Francuska (42 % naspram 48 %) jedine su zemlje u kojima je zadovoljena samo manjina. Relativno visoki udjeli koji su „vrlo zadovoljni” načinom na koji demokracija funkcionira u EU-u nalaze se u Irskoj (21 %) i Danskoj (14 %).

SD18b I kako funkcionira demokracija u EU-u? (%)

Većina u 19 zemalja zadovoljna je načinom na koji demokracija funkcionira u njihovoj zemlji, a najvjerojatnije će biti zadovoljene one u Finskoj (88 %), Danskoj i Irskoj (86 %). Najniže razine zadovoljstva zabilježene su u Grčkoj (29 %), Slovačkoj (31 %) i Bugarskoj (35 %). U tim zemljama, kao i u ostalim četirima, nezadovoljstvo je mišljenje većine, dok su mišljenja podijeljena na Malti (49 % „zadovoljna” u odnosu na 49 % nezadovoljna). Više od jedne petine ispitanika u Danskoj (40 %), Finskoj (28 %), Irskoj (25 %) i Švedskoj (24 %) „vrlo je zadovoljno” načinom na koji demokracija funkcionira na nacionalnoj razini.

SD18a U cjelini, jeste li vrlo zadovoljni, prilično zadovoljni, niste baš zadovoljni ili uopće niste zadovoljni načinom na koji demokracija funkcionira (Naša ZEMLJA)? (%)

Razina zadovoljstva načinom na koji demokracija funkcionira na nacionalnoj razini povećala se u 12 država članica od listopada do studenoga 2022., a najviše u Nizozemskoj (71 %, + 12 postotnih bodova), Cipru (50 %, + 10 postotnih bodova) i Litvi (53 %, + 8 postotnih bodova). Zadovoljstvo se smanjilo u sedam zemalja, pri čemu je pad zabilježen u Malti (49 %, -21 postotni bod), a slijede je Rumunjska (41 %, -6 postotnih bodova) i Portugal (63 %, -5 postotnih bodova).

SD18a U cjelini, jeste li vrlo zadovoljni, prilično zadovoljni, niste baš zadovoljni ili uopće niste zadovoljni načinom na koji demokracija funkcionira (Naša ZEMLJA)? (%)

	Vrlo zadovoljan		Prilično zadovoljan		Nije baš zadovoljna		Uopće nije zadovoljan		Ne znam		Ne znam		Ukupno „nije zadovoljeno“	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. /listopad i 2022.
EU27	7	0	49	0	31	1	11	-1	2	0	56	0	42	0
BITI	7	0	60	4	26	-1	6	-3	1	0	67	4	32	-4
BG	4	1	31	0	36	0	26	-1	3	0	35	1	62	-1
CZ	7	1	49	-5	30	4	12	-1	2	1	56	-4	42	3
DK	40	-3	46	0	9	2	4	1	1	0	86	-3	13	3
DE	8	1	59	-2	25	2	6	-1	2	0	67	-1	31	1
EE	8	4	51	0	25	-2	11	-1	5	-1	59	4	36	-3
IE	25	2	61	0	11	0	2	0	1	-2	86	2	13	0
EL	2	-1	27	-4	40	1	31	5	0	-1	29	-5	71	6
ES	6	-1	40	-3	40	3	13	3	1	-2	46	-4	53	6
FR	4	-1	45	0	31	2	17	-1	3	0	49	-1	48	1
HR	2	0	37	0	46	1	14	-1	1	0	39	0	60	0
TO JE	5	0	52	5	34	-1	8	-4	1	0	57	5	42	-5
CY	4	-1	46	11	39	-1	10	-9	1	0	50	10	49	-10
LV	7	0	58	4	23	0	9	-4	3	0	65	4	32	-4
LT	3	-1	50	9	36	-3	6	-6	5	1	53	8	42	-9
LU	19	-3	65	2	12	2	2	-1	2	0	84	-1	14	1
HU	3	0	42	1	38	2	16	-3	1	0	45	1	54	-1
MT	4	-34	45	13	35	12	14	10	2	-1	49	-21	49	22
NL	12	4	59	8	23	-9	6	-2	0	-1	71	12	29	-11
NA	16	3	50	1	22	-4	10	0	2	0	66	4	32	-4
PL	5	0	48	6	29	-1	15	-4	3	-1	53	6	44	-5
PT	1	0	62	-5	31	5	4	0	2	0	63	-5	35	5
RO	3	1	38	-7	45	7	11	-1	3	0	41	-6	56	6
SI	2	0	49	3	38	-5	9	1	2	1	51	3	47	-4
SK	1	-1	30	1	50	2	18	-2	1	0	31	0	68	0
FI	28	7	60	-2	10	-2	1	-1	1	-2	88	5	11	-3
SE	24	-3	61	6	12	-4	3	1	0	0	85	3	15	-3

Zadovoljstvo načinom na koji demokracija funkcionira u EU-u povećalo se u deset zemalja u usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. Cipar (56 %, + 13 postotnih bodova) ističe se velikim povećanjem udjela zadovoljnih, a slijede je Latvija (71 %, + 8 postotnih bodova) i Belgija (64 %, + 8 postotnih bodova). Taj se udio ispitanika smanjio u šest zemalja, osobito u Malti (61 %, -11 postotnih bodova), Češkoj (51 %, - 7 postotnih bodova) i Danskoj (72 %, -6 postotnih bodova).

SD18b I kako funkcionira demokracija u EU-u? (%)

	Vrlo zadovoljan		Prilično zadovoljan		Nije baš zadovoljna		Uopće nije zadovoljan		Ne znam		Ne znam		Ukupno „nije zadovoljeno”	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad /studen i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad /studen i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad /studen i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad /studen i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad /studen i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad /studen i 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad /studen i 2022.
EU27	5	0	49	0	31	1	10	0	5	-1	54	0	41	1
BITI	6	2	58	6	27	-3	7	-4	2	-1	64	8	34	-7
BG	8	-1	39	0	26	0	15	1	12	0	47	-1	41	1
CZ	4	0	47	-7	32	6	13	0	4	1	51	-7	45	6
DK	14	-3	58	-3	16	3	4	0	8	3	72	-6	20	3
DE	4	0	48	-1	37	2	8	-1	3	0	52	-1	45	1
EE	5	2	50	4	23	-2	9	0	13	-4	55	6	32	-2
IE	21	2	61	2	9	-3	2	-1	7	0	82	4	11	-4
EL	2	0	32	-1	37	2	24	-2	5	1	34	-1	61	0
ES	6	-1	44	-1	35	2	9	1	6	-1	50	-2	44	3
FR	0	-2	42	-1	30	2	18	1	10	0	42	-3	48	3
HR	3	1	50	-1	38	-1	5	0	4	1	53	0	43	-1
TO JE	5	0	53	5	33	1	6	-6	3	0	58	5	39	-5
CY	3	-2	53	15	32	-7	8	-5	4	-1	56	13	40	-12
LV	7	0	64	8	18	-1	4	-4	7	-3	71	8	22	-5
LT	6	0	59	6	18	-7	4	-1	13	2	65	6	22	-8
LU	11	2	62	-5	16	0	8	3	3	0	73	-3	24	3
HU	2	-2	53	3	31	-1	9	1	5	-1	55	1	40	0
MT	3	-35	58	24	25	5	4	3	10	3	61	-11	29	8
NL	3	0	56	2	29	-1	7	0	5	-1	59	2	36	-1
NA	11	1	42	2	29	-1	13	-3	5	1	53	3	42	-4
PL	11	-1	57	2	22	-1	5	1	5	-1	68	1	27	0
PT	2	0	65	-3	24	4	3	0	6	-1	67	-3	27	4
RO	6	2	46	-4	33	-1	10	3	5	0	52	-2	43	2
SI	3	2	49	1	35	-4	9	1	4	0	52	3	44	-3
SK	2	-1	35	2	39	0	15	2	9	-3	37	1	54	2
FI	7	3	61	2	22	-4	3	-1	7	0	68	5	25	-5
SE	5	-3	62	4	23	0	4	1	6	-2	67	1	27	1

U sociodemografskoj analizi ističu se slični obrasci kad je riječ o zadovoljstvu načinom na koji demokracija funkcionira i na razini EU-a i na nacionalnoj razini, pri čemu je vjerojatnije da će biti zadovoljniji mlađim i obrazovanijim ispitanicima i onima koji se nalaze u boljoj socioekonomskoj situaciji.

Ispitanici u dobi od 15 do 24 godine najvjerojatnije će biti zadovoljni načinom na koji demokracija funkcionira i na razini EU-a (61 % u odnosu na 51 – 56 % osoba u dobi od 25 ili više godina) i na nacionalnoj razini (62 % u odnosu na 55 – 56 %). Veća je vjerojatnost da će ispitanici koji su završili redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina biti zadovoljniji od onih koji su završili u dobi od 19 godina ili mlađi (61 % u odnosu na 43 – 51 % na razini EU-a, 63 % u odnosu na 49 – 52 % na nacionalnoj razini).

Rukovoditelji (66 % na razini EU-a, 69 % na nacionalnoj razini) najvjerojatnije će biti zadovoljni načinom funkcioniranja demokracije, posebno u usporedbi s nezaposlenima (40 % i 41 %). Vjerojatnije je da će ispitanici koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa biti

zadovoljniji od onih koji imaju poteškoća češće (60 % u odnosu na 32 – 48 % na razini EU-a, 64 % u odnosu na 32 – 47 % na nacionalnoj razini).

Osim toga, vjerojatnije je da će oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u od onih koji imaju negativnu predodžbu biti zadovoljni načinom na koji demokracija funkcionira u EU-u (78 % u odnosu na 16 %). Isto vrijedi i za imidž Europskog parlamenta (81 % u odnosu na 19 %).

SD18 U cjelini, jeste li vrlo zadovoljni, prilično zadovoljni, ne baš zadovoljni ili uopće nisu zadovoljni načinom na koji demokracija funkcionira u... (% – EU27)

	(Naša zemlja)	EU
EU27	56	54
Spol		
Covjek	58	56
Zena	56	53
Dob		
15 – 24	62	61
25 – 39	56	56
40 – 54	55	54
55+	56	51
Obrazovanje (završetak)		
—15	49	43
16 – 19	52	51
20+	63	61
Još uvijek studira	65	65
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	58	55
Menadžeri	69	66
Ostali bijeli ovratnici	60	61
Manualni radnici	50	48
Osobe u kući	47	47
Nezaposlen	41	40
Umirovljeni	56	51
Studenti	65	65
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	32	32
S vremena na vrijeme	47	48
Gotovo nikada/nikad	64	60
Slika EU-a		
Pozitivan	73	78
Neutralan	51	43
Negativno	27	16
Slika Europskog parlamenta		
Pozitivan	74	81
Neutralan	56	48

Negativno

28

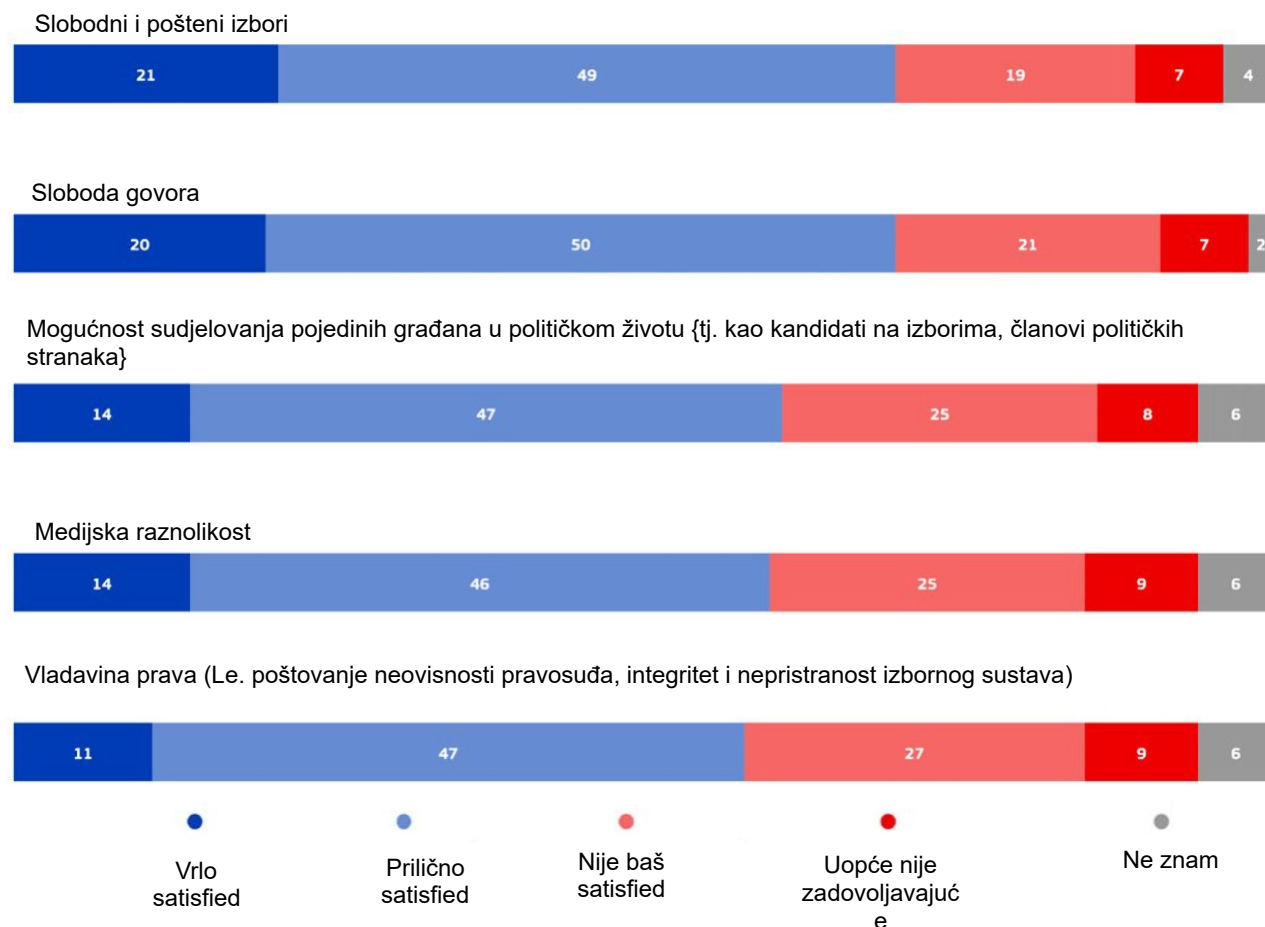
19

Zadovoljstvo različitim aspektima demokracije u EU-u

Ovom se anketom ocjenjuje i razina zadovoljstva deset različitih aspekata demokracije EU-a i utvrđeno je da je većina građana EU-a zadovoljna sa sedam od tih 10 aspekata.

Građani EU-a najviše su zadovoljni slobodnim i poštenim izborima (70 %) i slobodom govora (70 %), nakon čega slijede poštovanje temeljnih prava (66 %), mogućnost sudjelovanja pojedinačnih građana u političkom životu (61 %) i medijska raznolikost (60 %). Većina je također zadovoljna mogućnostima civilnog društva (tj. građana, udruga, nevladinih organizacija) za zaštitu demokracije (59 %) i vladavine prava (58 %).

QA11 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? (EU27) (%)

Međutim, zadovoljstvo političkih stranaka znatno je niže uzimajući u obzir interese osoba poput njih (43 %), borbu protiv dezinformacija u medijima (41 %) i borbu protiv korupcije (35 %). To su i jedini aspekti za koje prevladava nezadovoljstvo (52 %, 52 % odnosno 60 %).

QA11 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? (EU27) (%)

Poštovanje temeljnih prava

Mogućnosti za civilno društvo (Le. građani, udruge, N605) za zaštitu demokracije

Političke stranke uzimajući u obzir interese ljudi poput vas

Flight protiv dezinformacija u medijima (Le. fake. overaggregated ili pogrešno predstavljene vijesti)

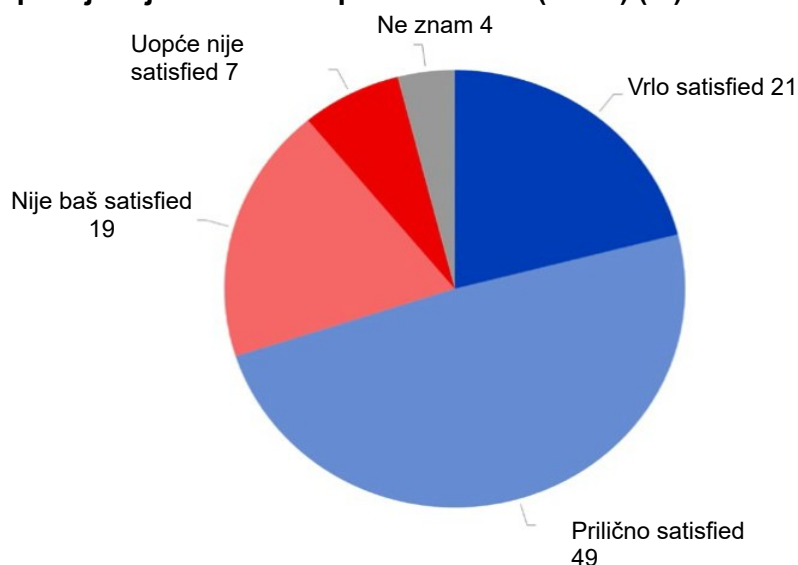
Flight protiv korupcije

● Vrlo satisfied
● Prilično satisfied
● Nije baš satisfied
● Uopće nije zadovoljavajuće
● Ne znam

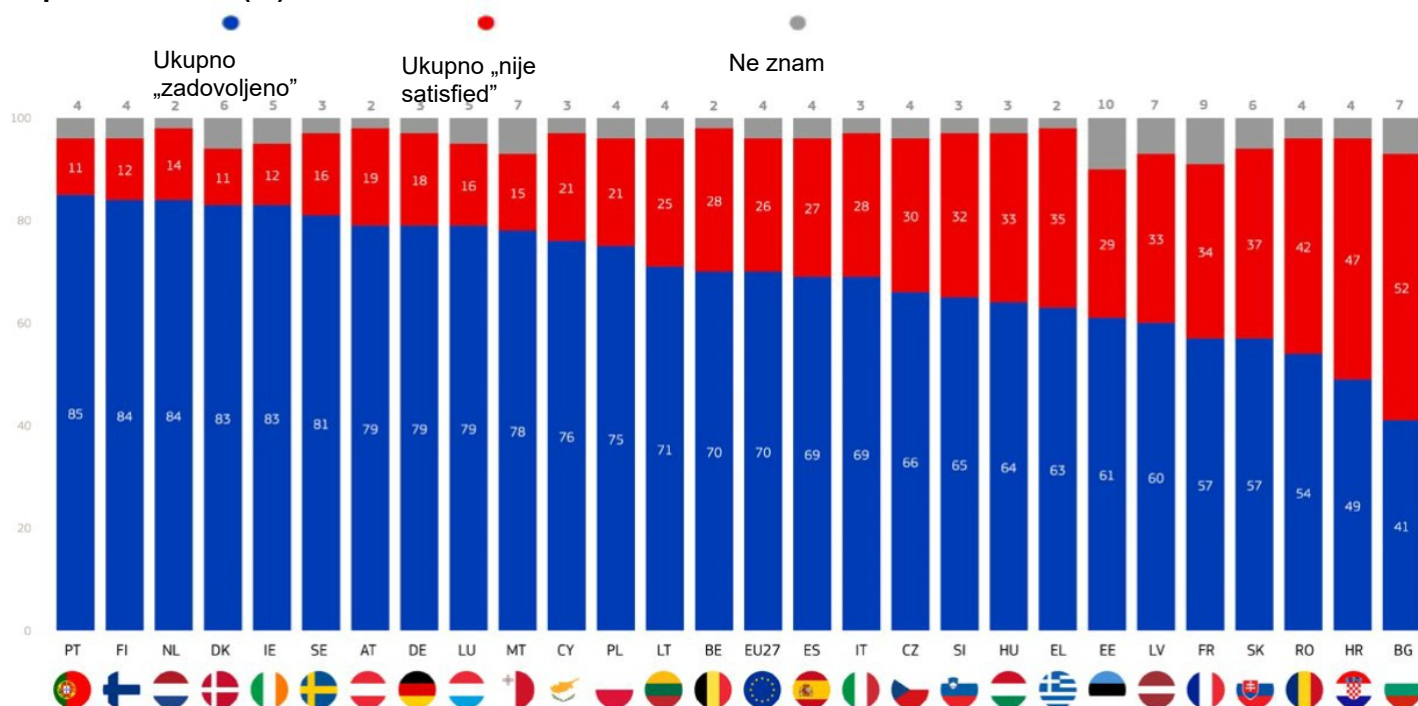
Sedam od deset ispitanika zadovoljno je slobodnim i poštenim izborima u EU-u, uključujući jednu petinu (21 %) koja je „vrlo zadovoljna”. S druge strane, otprilike četvrtina (26 %) kaže da nije zadovoljna tim aspektom.

QA11.1 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Slobodni i poštenu izbori (EU27) (%)

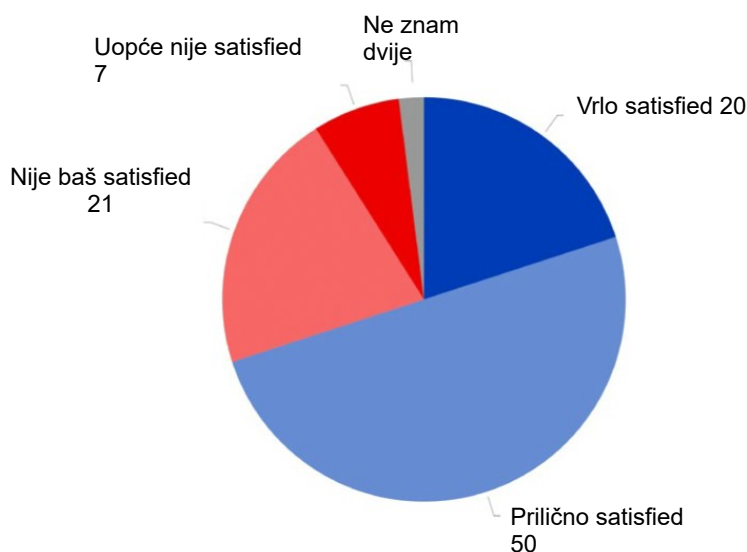
U svim zemljama osim jedne, većina ispitanika zadovoljna je slobodnim i poštenim izborima u EU-u, a najveći postotak zabilježen je u Portugalu (85 %), Nizozemskoj i Finskoj (obje 84 %). Jedina iznimka je Bugarska, gdje je 41 % zadovoljno, a 52 % nezadovoljno. Uz Bugarsku, najniže razine zadovoljstva zabilježene su u Hrvatskoj (49 %) i Rumunjskoj (54 %).

QA11.1 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Slobodni i poštenu izbori (%)

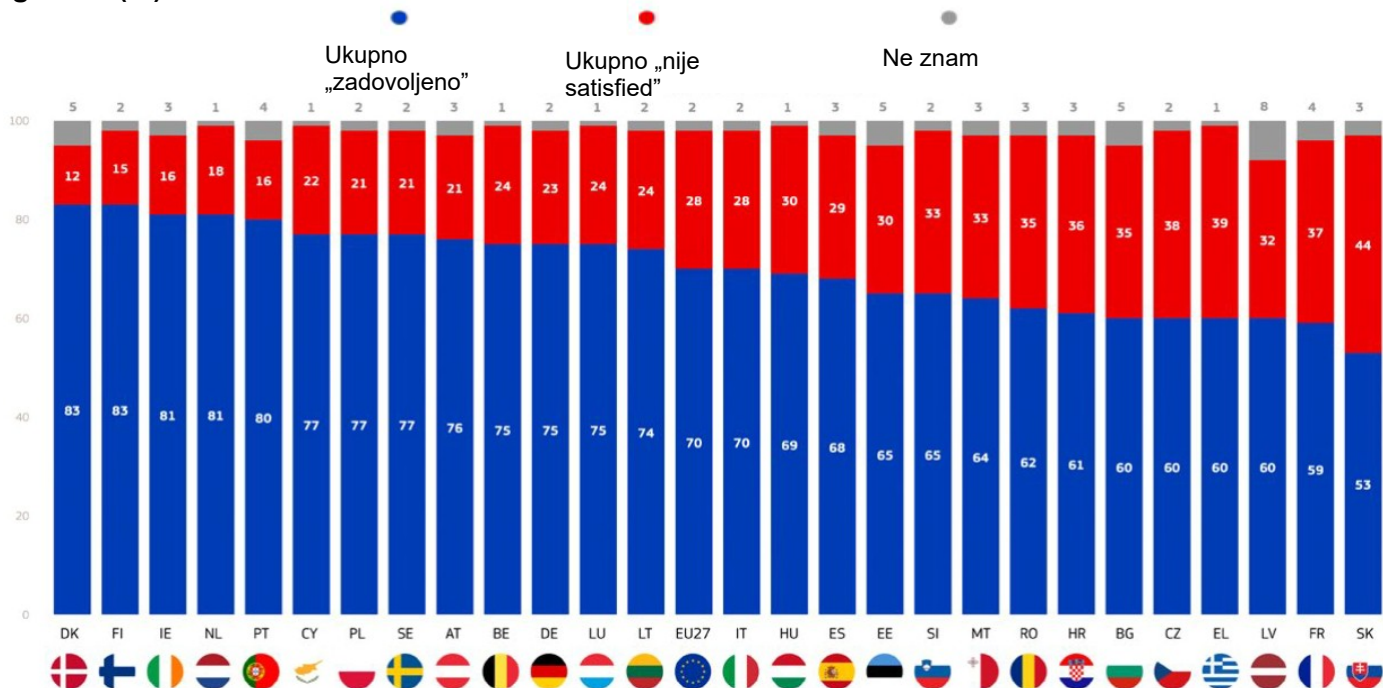
Sedam od deset ispitanika također je zadovoljno slobodom govora, a petina kaže da su „vrlo zadovoljni“. Gotovo tri od deset (28 %) nije zadovoljno tim aspektom.

QA11.2 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Sloboda govora (EU27) (%)

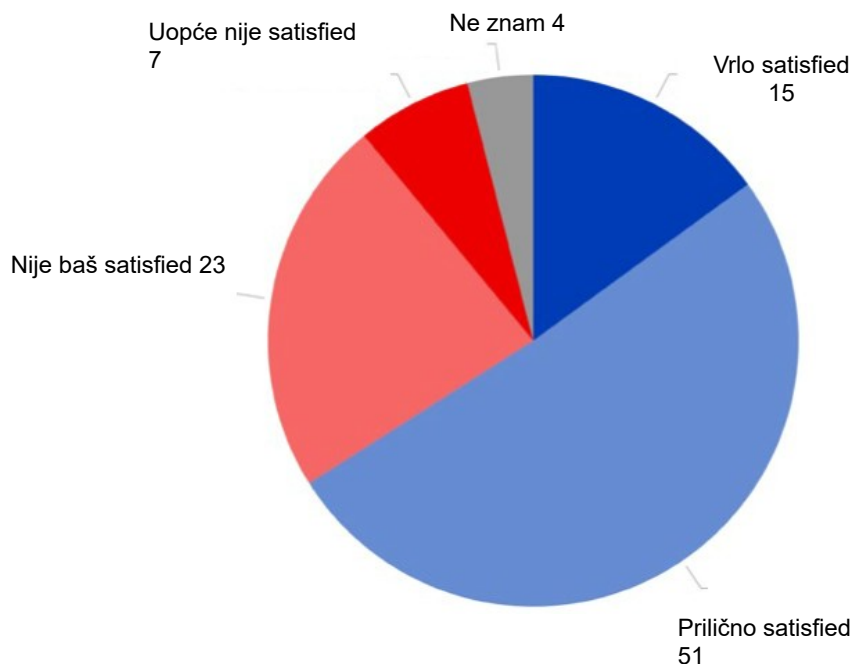
Ispitanici koji su zadovoljni slobodom govora većinom su u svim zemljama. Udjeli se kreću od više od osam od deset u Danskoj, Finskoj (83 %), Irskoj i Nizozemskoj (obje 81 %) do šest od deset ili manje u Slovačkoj (53 %), Francuskoj (59 %), Bugarskoj, Češkoj, Grčkoj i Latviji (svi 60 %).

QA11.2 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Sloboda govora (%)

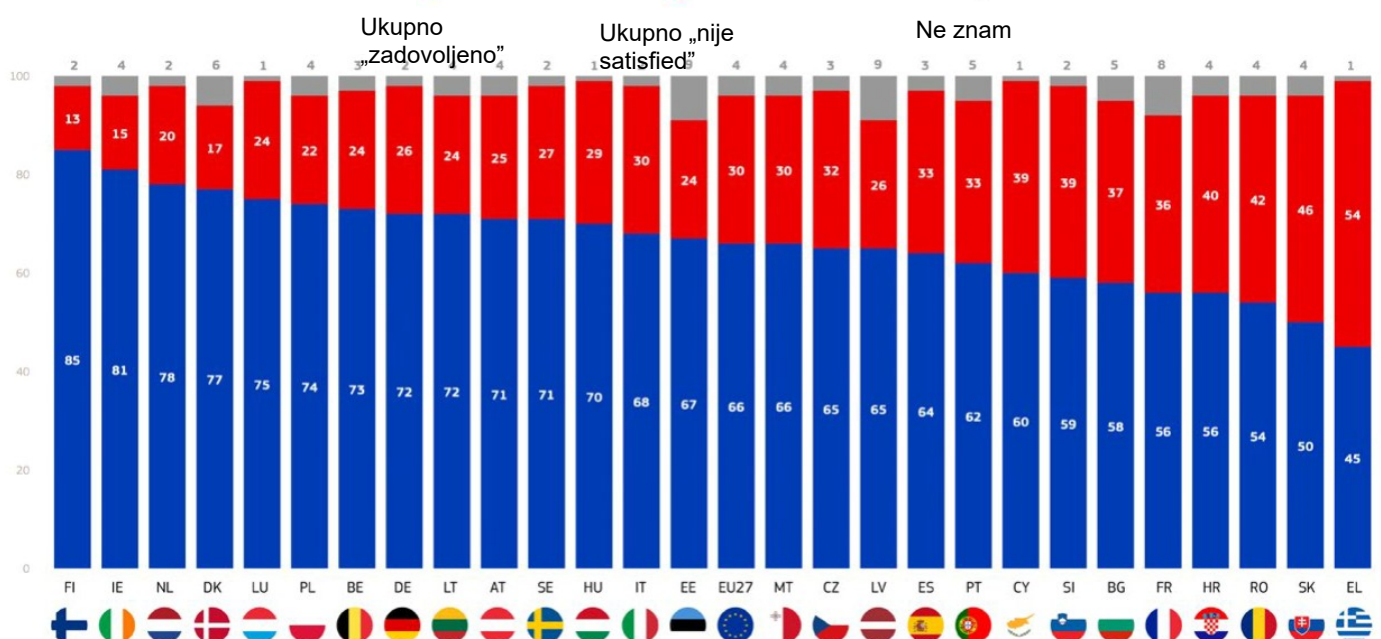
Dvije trećine ispitanika (66 %) zadovoljno je poštovanjem temeljnih prava, uključujući 15 % onih koji su „vrlo zadovoljni“, dok tri od deset ispitanika kažu da nisu zadovoljni.

QA11.6 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji?
Poštovanje temeljnih prava (EU27) (%)

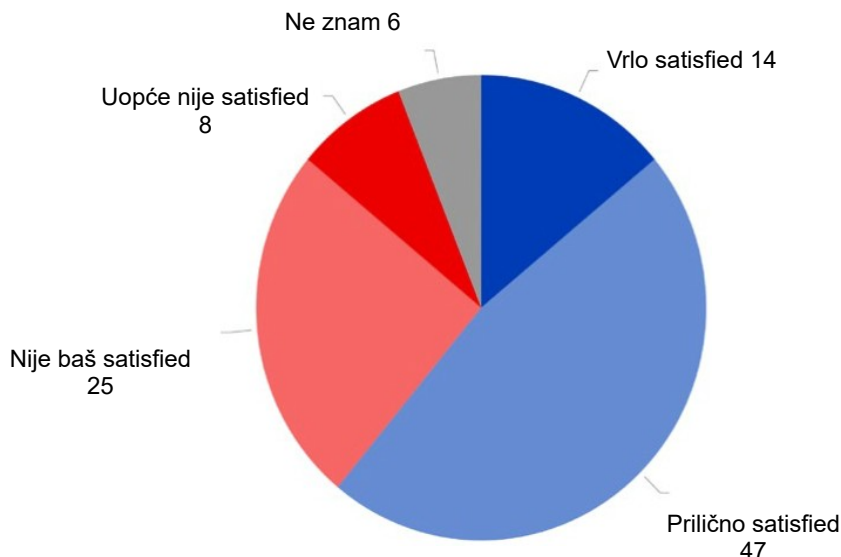
Većina je zadovoljna poštovanjem temeljnih prava u 26 država članica EU-a. Ispitanici će najvjerojatnije biti zadovoljni tim aspektom u Finskoj (85 %), Irskoj (81 %) i Nizozemskoj (78 %). Na suprotnom kraju ljestvice, Grčka je jedina zemlja u kojoj su oni koji su zadovoljni u manjini (45 % „zadovoljna” u odnosu na 54 % „nezadovoljna”). Razine zadovoljstva relativno su niže i u Slovačkoj (50 %) i Rumunjskoj (54 %).

QA11.6 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji?
Poštovanje temeljnih prava (%)

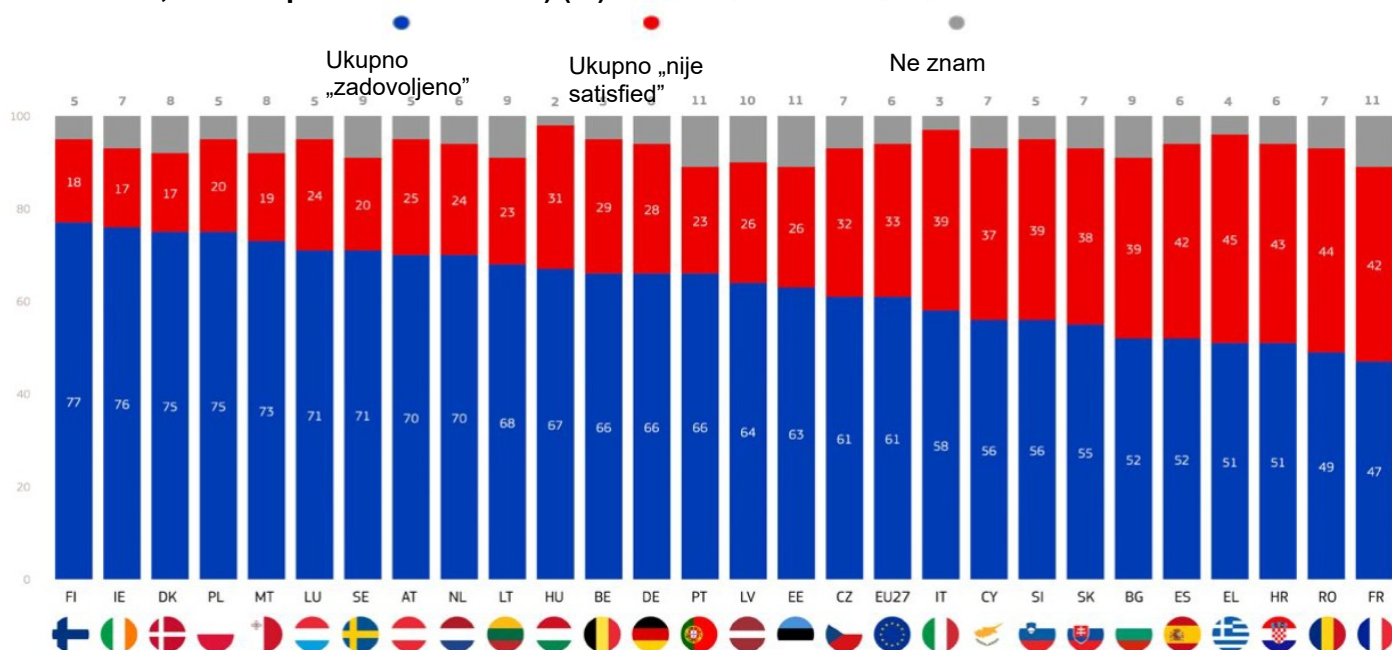
Oko šest od deset (61 %) izražava zadovoljstvo mogućnošću da pojedinačni građani sudjeluju u političkom životu, a 14 % ih je izjavilo da su „vrlo zadovoljni”. Trećina ispitanika (33 %) nije zadovoljna tim aspektom demokracije u EU-u.

**QA11.4 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji?
Mogućnost da pojedinačni građani sudjeluju u političkom životu (tj. kao kandidati na izborima, članovi političkih stranaka) (EU27) (%)**

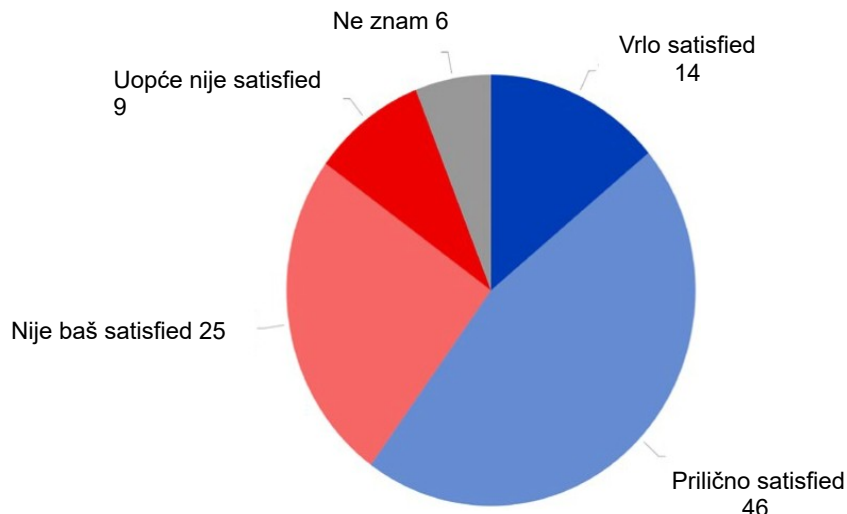
Većina građana u svim zemljama zadovoljna je mogućnošću sudjelovanja pojedinačnih građana u političkom životu, s omjerima od najmanje tri četvrtine u Finskoj (77 %), Irskoj (76 %), Danskoj i Poljskoj (75 %) do manje od polovine u Francuskoj (47 %) i Rumunjskoj (49 %).

**QA11.4 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji?
Mogućnost sudjelovanja pojedinačnih građana u političkom životu (tj. kao kandidati na izborima, članovi političkih stranaka) (%)**

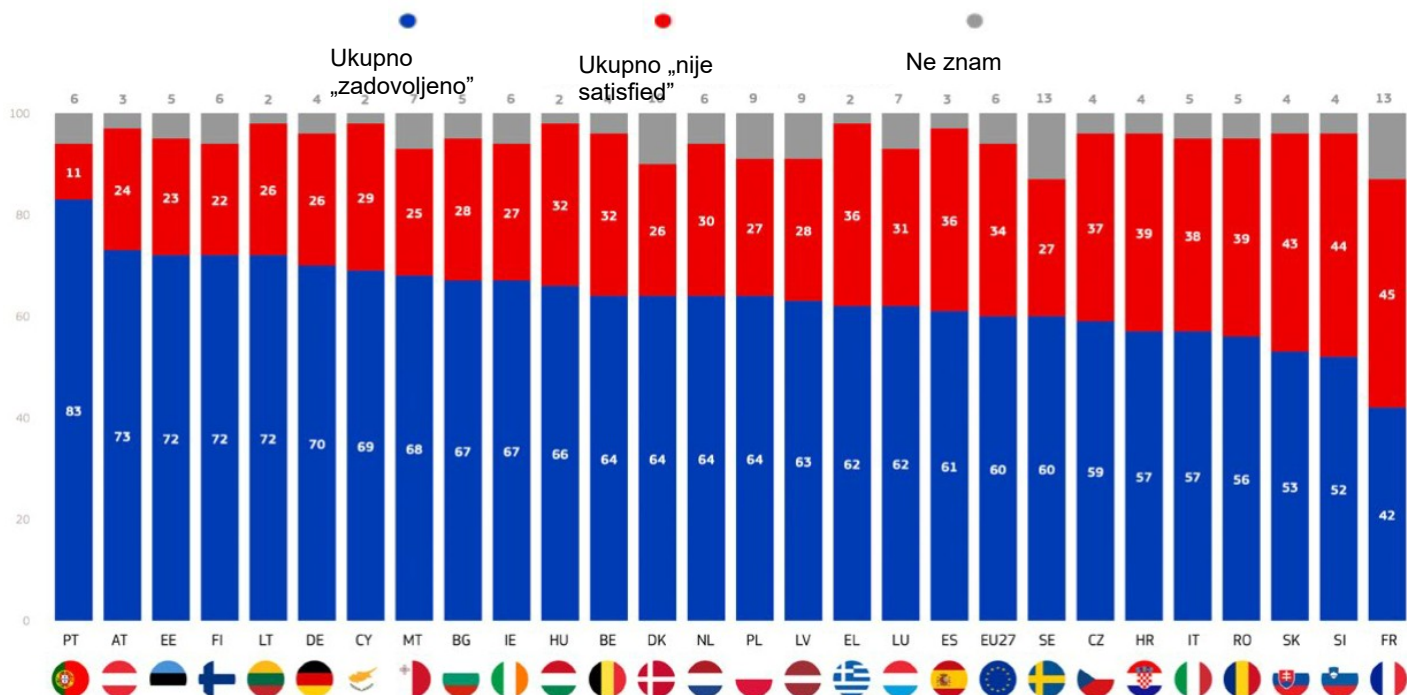
Šest od deset ispitanika izjavilo je da je zadovoljno medijskom raznolikošću u EU-u, uključujući 14 % onih koji su „vrlo zadovoljni”. Nešto više od trećine (34 %) izjavilo je da nisu zadovoljni s tim aspektom.

QA11.3 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Medijska raznolikost (EU27) (%)

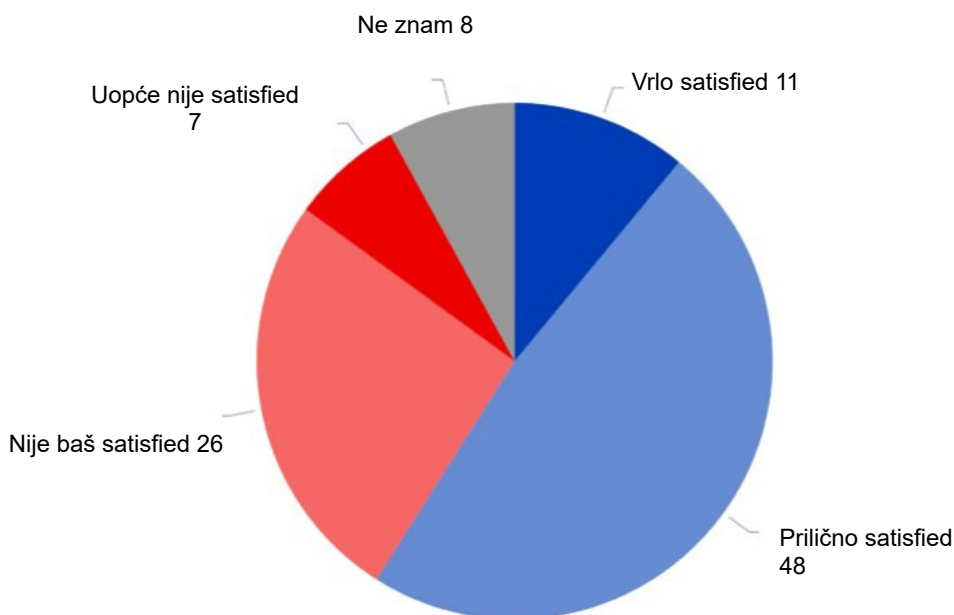
Zadovoljstvo medijskom raznolikošću nadmašuje nezadovoljstvo u svim državama članicama EU-a osim u jednoj. Više od sedam od deset u Portugalu (83 %), Austriji (73 %), Estoniji, Finskoj i Litvi (svaka 72 %) zadovoljno je tim aspektom, dok je Francuska jedina zemlja u kojoj je manjina zadovoljena (42 % „zadovoljna” u odnosu na 45 % „nezadovoljna”). Zajedno s Francuskom najniže su razine zadovoljstva u Sloveniji (52 %) i Slovačkoj (53 %).

QA11.3 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Medijska raznolikost (%)

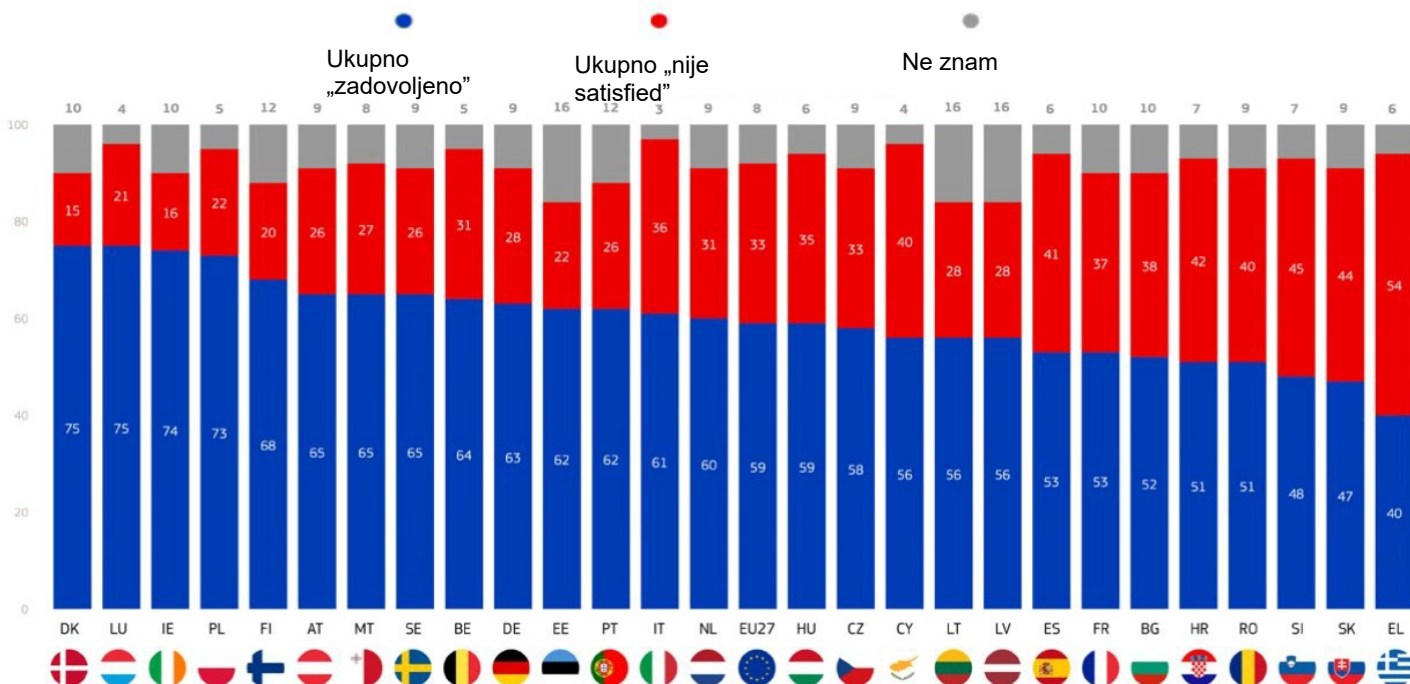
Većina ispitanika (59 %) zadovoljna je mogućnostima civilnog društva (tj. građana, udruga, nevladinih organizacija) za zaštitu demokracije, pri čemu je 11 % ispitanika „vrlo zadovoljno”. Trećina ispitanika (33 %) izražava nezadovoljstvo tim aspektom demokracije u EU-u.

QA11.7 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Mogućnosti za civilno društvo (tj. građane, udruge, nevladine organizacije) za zaštitu demokracije (EU27) (%)

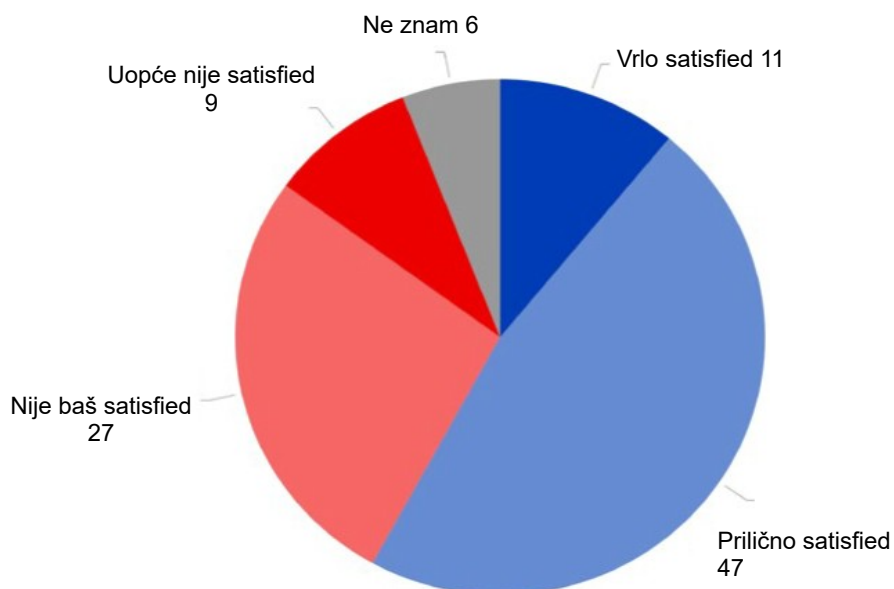
Ispitanici koji su zadovoljni mogućnostima civilnog društva (tj. građana, udruga, nevladinih organizacija) za zaštitu demokracije nalaze se u većini u 26 zemalja. Razine zadovoljstva posebno su visoke u Danskoj, Luksemburgu (75 %) i Irskoj (74 %). Grčka je jedina zemlja u kojoj je manjina ispitanika zadovoljna (40 % „zadovoljna u odnosu na 54 % nezadovoljna”), a manje od polovice zadovoljno je i u Slovačkoj (47 %) i Sloveniji (48 %).

QA11.7 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Mogućnosti za civilno društvo (tj. građane, udruge, nevladine organizacije) za zaštitu demokracije (%)

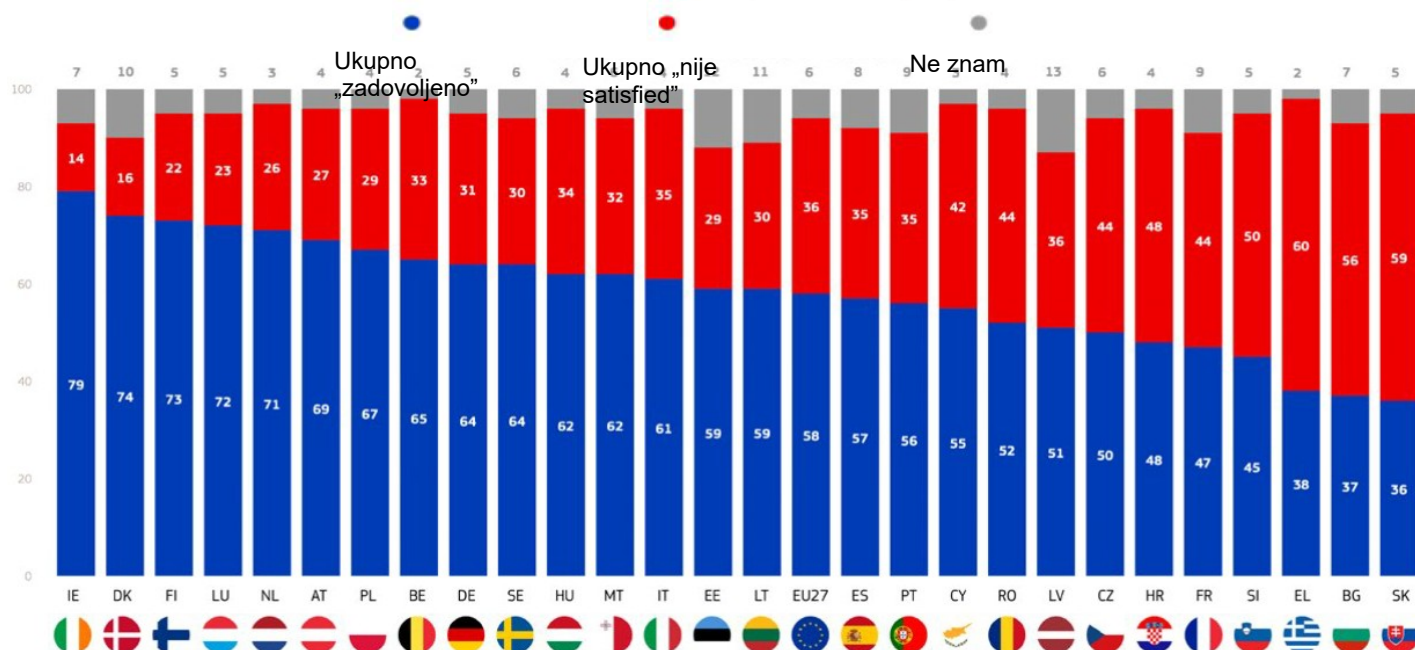
Gotovo šest od deset (58 %) izjavilo je da je zadovoljno vladavinom prava u Europskoj uniji, uključujući otprilike jedan od deset (11 %) koji su izjavili da su „vrlo zadovoljni”. Više od trećine (36 %) izražava nezadovoljstvo.

**QA11.5 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji?
Vladavina prava (tj. poštovanje neovisnosti pravosuđa, integritet i nepristranost
izbornog sustava) (EU27) (%)**

U 22 zemlje većina je zadovoljna vladavinom prava u Europskoj uniji, a ispitanici u Irskoj (79 %), Danskoj (74 %) i Finskoj (73 %) najvjerojatnije će biti zadovoljni tim aspektom. S druge strane, nezadovoljstvo nadmašuje zadovoljstvo u četiri zemlje: Slovačka (36 % „zadovoljna” u odnosu na 59 % „nezadovoljna”), Bugarska (37 % naspram 56 %), Grčka (38 % u odnosu na 60 %) i Slovenija (45 % naspram 50 %). Mišljenja su podijeljena u Hrvatskoj (48 % „zadovoljna” u odnosu na 48 % „nezadovoljna”).

QA11.5 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Vladavina prava (tj. poštovanje neovisnosti pravosuđa, integritet i nepristranost izbornog sustava) (%)

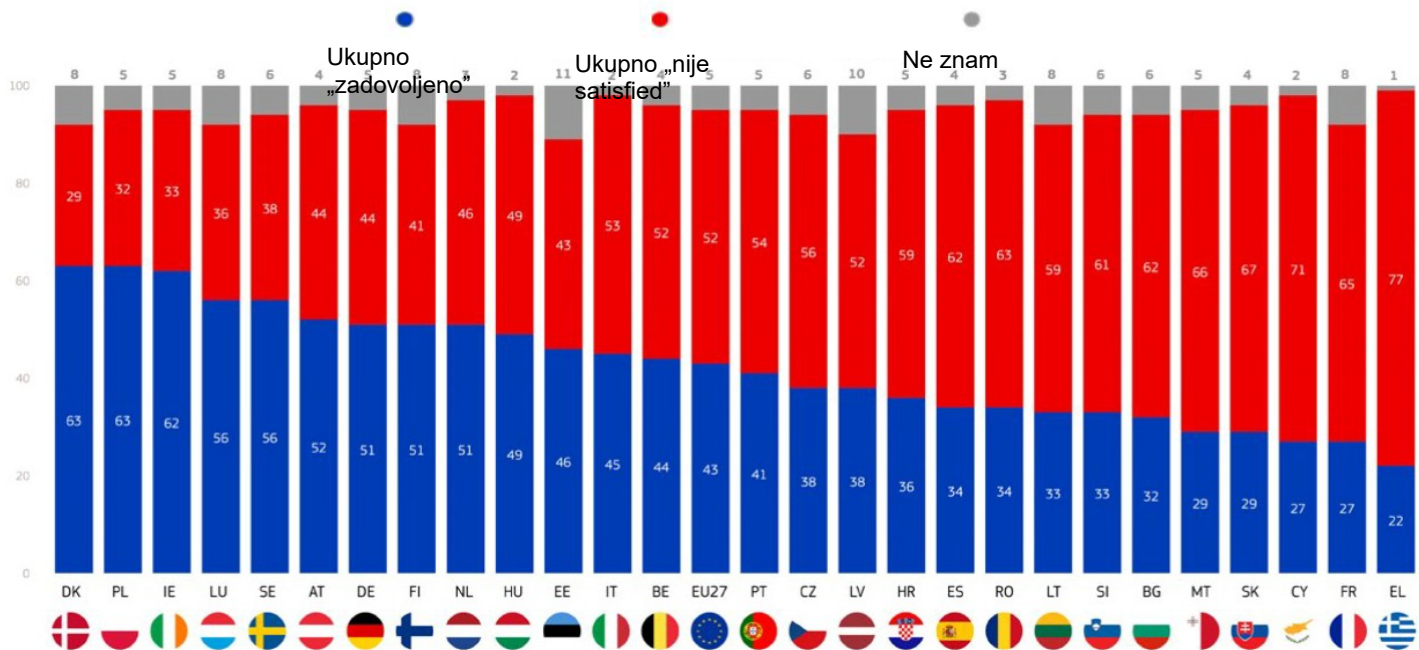
Četiri od deset (43 %) zadovoljne su političkim strankama uzimajući u obzir interese ljudi poput njih, a manje od desetine (8 %) izjavilo je da su „vrlo zadovoljni”. S druge strane, većina (52 %) nezadovoljna je tim aspektom, uključujući gotovo petinu (18 %) koji kažu da „nisu zadovoljni”.

QA11.8 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Političke stranke uzimajući u obzir interese osoba poput vas (EU27) (%)

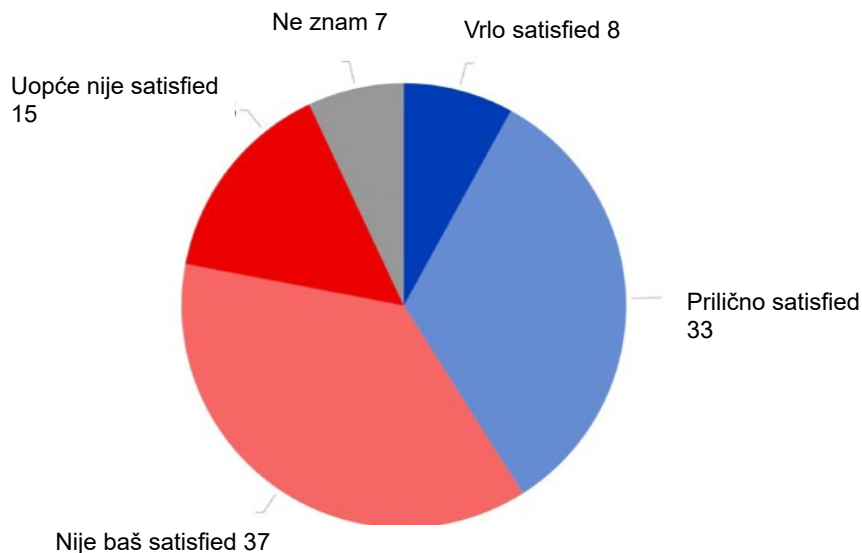
U deset zemalja vjerojatnije je da će ispitanici biti zadovoljniji nego da budu nezadovoljni političkim strankama uzimajući u obzir interese osoba poput njih, s omjerima od više od šest od deset u Danskoj, Poljskoj (63 %) i Irskoj (62 %) do 22 % u Grčkoj i 27 % u Cipru i Francuskoj.

QA11.8 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Političke stranke uzimajući u obzir interese osoba poput vas (%)

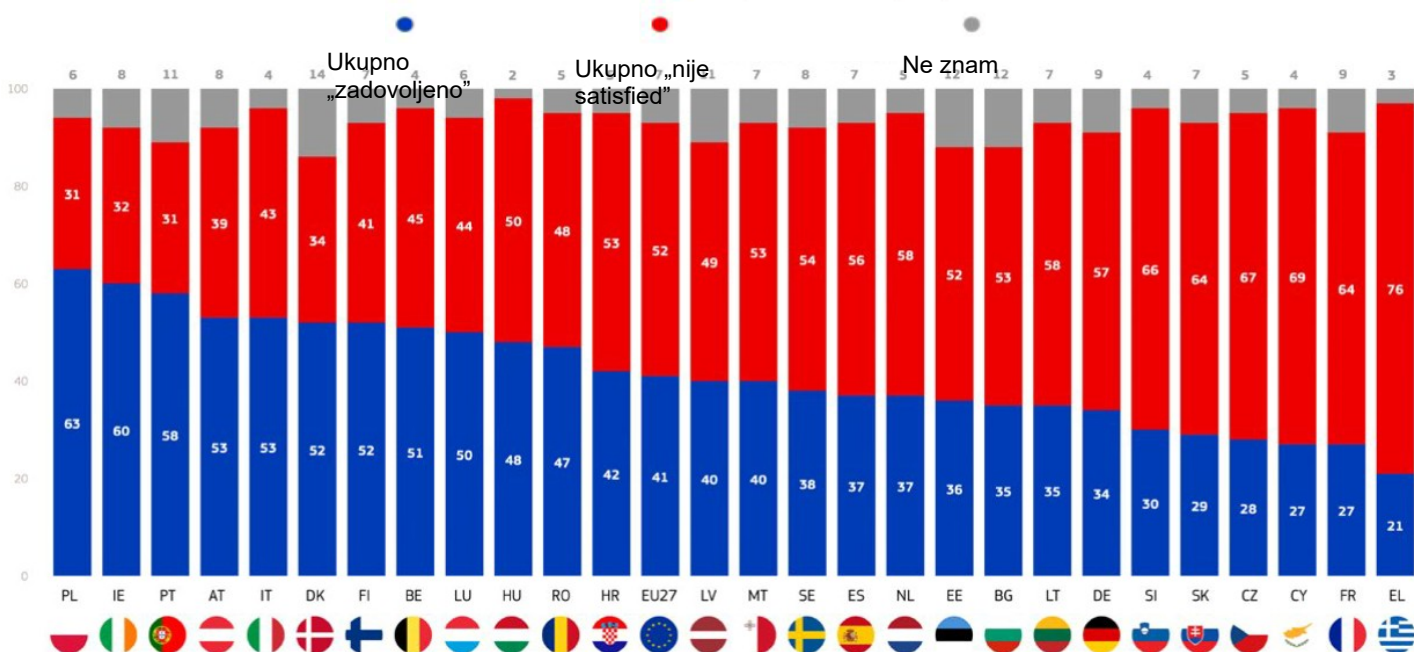
Manjina ispitanika (41 %) zadovoljna je borbom protiv dezinformacija u medijima, uključujući manje od jednog od deset (8 %) koji su „vrlo zadovoljni”. S druge strane, više od polovice (52 %) nije zadovoljno tim aspektom. Taj udio uključuje 15 % onih koji kažu da „nisu zadovoljni”.

QA11.9 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Borba protiv dezinformacija u medijima (tj. lažne, pretjerane ili pogrešno predstavljene vijesti) (EU27) (%)

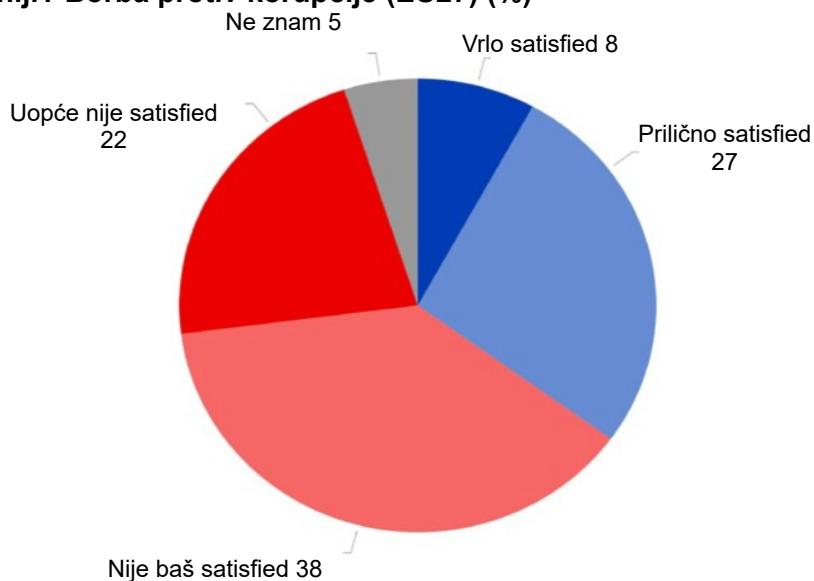
Zadovoljstvo borbom protiv dezinformacija u medijima nadmašuje nezadovoljstvo u devet zemalja. Poljska (63 %), Irska (60 %) i Portugal (58 %) zemlje su u kojima će ispitanici najvjerojatnije biti zadovoljni tim aspektom. S druge strane, 21 posto u Grčkoj i 27 posto na Cipru i Francuskoj kažu da su zadovoljni.

QA11.9 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Borba protiv dezinformacija u medijima (tj. lažne, pretjerane ili pogrešno predstavljene vijesti) (%)

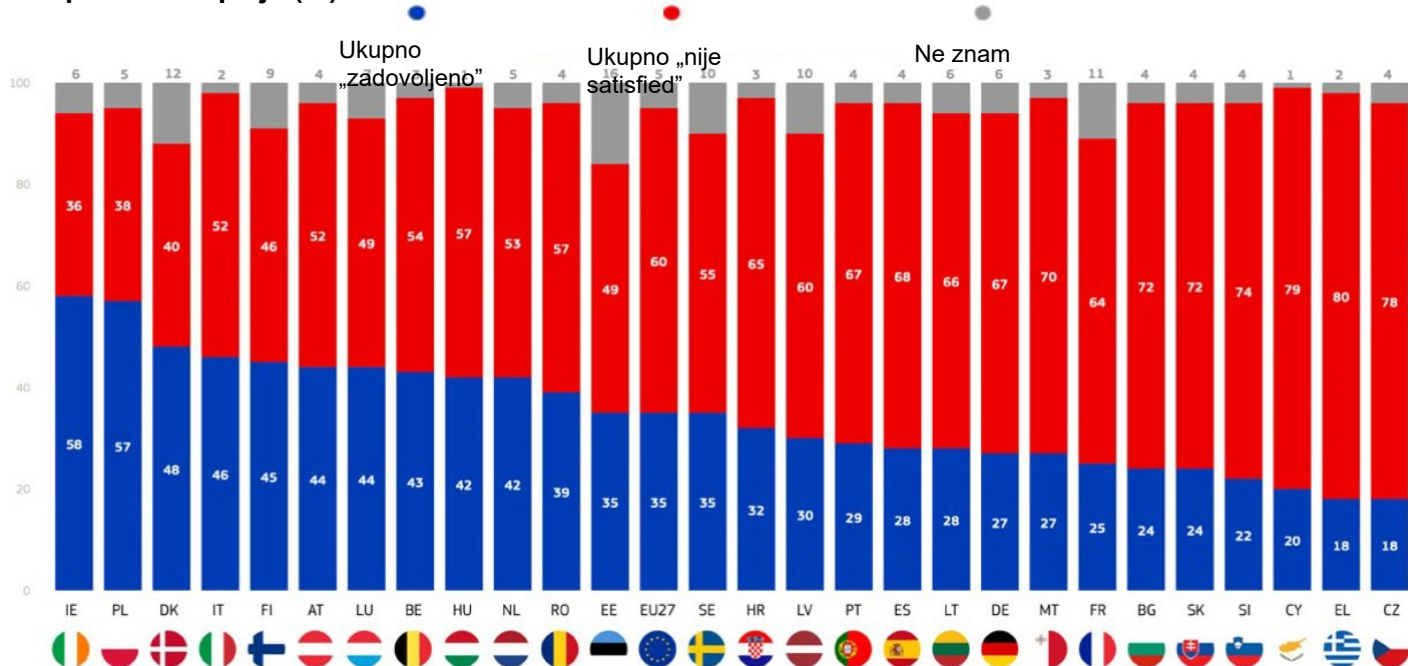
Nešto više od trećine (35 %) zadovoljno je borbom protiv korupcije, a njih 8 % izjavilo je da su „vrlo zadovoljni“. Međutim, velika većina ispitanika (60 %) izražava nezadovoljstvo tim aspektom, uključujući više od petine (22 %) koji „nisu zadovoljni“.

QA11.10 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Borba protiv korupcije (EU27) (%)

U Irskoj (58 %), Poljskoj (57 %) i Danskoj (48 %) većina je zadovoljna borbom protiv korupcije, dok je to stajalište u manjini u preostalih 24 zemlje. Najniža razina zadovoljstva zabilježena je u Češkoj, Grčkoj (18 %) i Cipru (20 %).

QA11.10 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? Borba protiv korupcije (%)

Pri analizi rezultata sociodemografskih obilježja ispitanika mogu se uočiti dosljedni obrasci razine zadovoljstva za sve aspekte demokracije u Europskoj uniji. Konkretno, razine zadovoljstva obično se razlikuju ovisno o dobi, razini obrazovanja, socioekonomskom statusu i stavovima prema EU-u.

Najmlađi ispitanici (u dobi od 15 do 24 godine) obično izražavaju višu razinu zadovoljstva većinom aspekata demokracije u EU-u. Taj je obrazac najistaknutiji kad je riječ o borbi protiv korupcije (40 % u odnosu na 31 % osoba starijih od 55 godina) i političkih stranaka uzimajući u obzir interese osoba poput njih (48 % u odnosu na 40 %).

Više visokoobrazovanih ispitanika vjerojatnije je da će biti zadovoljni sa svakim od specifičnih aspekata. Na primjer, osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina češće će biti zadovoljne poštovanjem temeljnih prava (72 % u odnosu na 59 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađe) i mogućnostima civilnog društva da zaštiti demokraciju (64 % u odnosu na 51 %).

Menadžeri će najvjerojatnije biti zadovoljni s većinom aspekata. Na primjer, gotovo sedam od deset osoba (68 %) među rukovoditeljima zadovoljno je mogućnostima civilnog društva za zaštitu demokracije, u usporedbi s 49 % kućnih osoba.

Ispitanici koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa mnogo su skloniji od onih koji imaju poteškoća većinu vremena da budu zadovoljni sa svakim aspektom demokracije. To se posebno odnosi na poštovanje temeljnih prava (72 % u odnosu na 49 %) i vladavine prava (63 % u odnosu na 40 %). Ovaj obrazac je sličan za one koji sebe smatraju dijelom gornje ili više srednje klase društva u usporedbi s onima koji sebe vide kao radničku klasu, a za one koji kažu da se njihov životni standard nije promijenio u usporedbi s onima koji su doživjeli pogoršanje. Taj nalaz upućuje na to da se razina zadovoljstva sa svakim aspektom demokracije obično povećava zbog (očekivanog) socioekonomskog statusa ispitanika.

Vjerojatnije je da će ispitanici s pozitivnom predodžbom o EU-u od onih koji imaju negativnu predodžbu biti zadovoljni sa svakim aspektom. To se posebno odnosi na poštovanje temeljnih prava (83 % u odnosu na 36 %) i na vladavinu prava (75 % u odnosu na 28 %). Slično tome, ako se ispitanici slažu da je njihov glas važan u EU-u i u njihovoj zemlji, vjerojatnije je da će izraziti zadovoljstvo svakim od aspekata. Na primjer, 76 % onih koji se slažu da je njihov glas važan u EU-u (u odnosu na 46 % onih koji se ne slažu) i 72 % onih koji se slažu da je njihov glas važan u njihovoj zemlji (u odnosu na 42 % onih koji se ne slažu) zadovoljni su mogućnošću da pojedinačni građani sudjeluju u političkom životu.

Naposljetku, razina zadovoljstva viša je među onima koji su glasovali na posljednjim europskim izborima, posebno kad je riječ o slobodnim i poštenim izborima (76 % naspram 61 % onih koji nisu glasovali).

QA11 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? (% – EU27)

	Slobodni i poštenu izbore	Sloboda govora	Mogućnost sudjelovanja pojedinačnih građana u političkom životu (tj. kao kandidati na izborima, članovi političkih stranaka)	Medijska raznolikost	Vladavina prava (tj. poštovanje neovisnosti pravosuđa, integritet i nepristranost sustava Eleoral)
EU27	70	70	61	60	56
Spol					
Covjek	72	71	61	61	66
Zena	68	69	60	66	57
Dob					
15 – 24	73	73	64	64	63
25 – 39	71	69	62	61	60
40 – 54	67	69	59	60	59
55+	71	70	59	60	56
Obrazovanje (završetak)					
—15	66	66	53	57	53
16 – 19	67	67	58	59	56
20+	75	75	65	64	64
Još uvijek studira	75	75	66	65	64
Društveno-profesionalna kategorija					
Samozaposlena osoba	72	70	58	61	61
Menadžeri	78	77	68	65	67
Ostali bijeli ovratnici	72	72	65	65	63
Manualni radnici	65	66	56	59	53
Osobe u kući	62	65	50	53	53
Nezaposlen	63	62	53	54	49
Umirovljeni	70	70	60	60	56
Studenti	75	75	66	65	64
Poteškoće s plaćanjem računa					
Većinu vremena	56	56	43	51	46
S vremena na vrijeme	63	64	55	56	54
Gotovo nikada/nikad	76	75	65	65	63
Razmotrite pripadnost					
Radnička klasa	63	61	51	55	50
Niža srednja klasa	67	67	56	59	54
Srednja klasa	73	73	64	62	61
Gornja srednja klasa	81	81	72	68	71
Gornji razred	81	83	72	67	77
Slika EU-a					
Pozitivan	84	85	75	74	75
Neutralan	66	66	55	57	53
Negativno	42	39	35	38	26
Moj glas je važan u EU-u					
Slažem se	83	83	76	74	74
Ne slažem se	58	58	46	49	45
Moj glas broji u (našoj zemlji)					
Slažem se	81	60	72	71	70
Ne slažem se	54	54	42	45	41
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament					
Da	76	75	65	65	64
Nema	61	62	52	53	51
Vaš životni standard ima...					
Već je smanjena	64	64	54	55	51
Još uvijek nije smanjena, ali će biti	76	76	67	67	67
Nije promijenjen/povećan	77	77	68	67	67

QA11 Koliko ste zadovoljni sljedećim aspektima demokracije u Europskoj uniji? (% – EU27)

	Poštovanje temeljnih prava	Mogućnosti za civilno društvo (tj. građane, udruge, nevladine organizacije) za zaštitu demokracije	Političke stranke uzimajući u obzir interes ljudi poput vas	Borba protiv dezinformacija u medijima (tj. lažne, pretjerane ili pogrešno predstavljene vijesti)	Borba protiv korupcije
EU27	66	59	43	41	35
Spol					
Covjek	68	61	43	41	35
Zena	65	59	42	40	35
Dob					
15 – 24	70	63	48	45	40
25 – 39	68	63	45	43	38
40 – 54	66	58	43	42	35
55+	65	57	40	38	31
Obrazovanje (završetak)					
—15	59	51	35	35	29
16 – 19	64	57	42	41	34
20+	72	64	46	42	35
Još uvijek studira	71	67	50	45	41
Društveno-profesionalna kategorija					
Samozaposlena osoba	68	58	42	40	35
Menadžeri	74	68	50	43	39
Ostali bijeli ovratnici	72	63	49	49	39
Manualni radnici	62	57	41	41	35
Osobe u kući	58	49	38	36	36
Nezaposlen	59	50	29	34	27
Umirovljeni	64	57	39	36	29
Studenti	71	67	50	45	41
Poteškoće s plaćanjem računa					
Većinu vremena	49	43	25	31	24
S vremena na vrijeme	60	52	38	41	35
Gotovo nikada/nikad	72	64	47	43	36
Razmotrite pripadnost					
Radnička klasa	57	50	33	35	29
Niža srednja klasa	62	54	38	40	30
Srednja klasa	70	64	46	44	38
Gornja srednja klasa	78	70	57	45	41
Gornji razred	86	78	63	42	53
Slika EU-a					
Pozitivan	83	75	58	53	46
Neutralan	60	54	36	37	29
Negativno	35	30	18	21	17
Moj glas je važan u EU-u					
Slažem se	80	75	59	51	46
Ne slažem se	53	46	28	32	26
Moj glas broji u (našoj zemlji)					
Slažem se	77	71	54	48	42
Ne slažem se	49	42	26	30	25
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament					
Da	71	65	48	44	37
Nema	58	52	37	37	32
Vaš životni standard ima...					
Već je smanjena	59	53	34	35	28
Još uvijek nije smanjena, ali će biti	73	66	52	49	42
Nije promijenjen/povećan	75	68	54	45	42

2. PREISPITIVANJE ZAKONODAVNOG SAZIVA EUROPSKOG PARLAMENTA: ČETIRI GODINE U

Drugo poglavlje usmjereno je na svijest Europljana o djelovanju Europske unije i Europskog parlamenta tijekom posljednjih godina i njihove stavove prema njima. Najprije se ispituje jesu li građani pročitali, vidjeli ili čuli nešto o Europskom parlamentu u medijima i dojam koji ostavljaju te informacije. Zatim analizira opće stavove o učinku djelovanja EU-a te svijest i razinu zadovoljstva nedavnim mjerama koje su EU i Europski parlament poduzeli u nizu područja politika.

Rezultati pokazuju da su informacije o Europskom parlamentu koje prenose mediji ostavile građane EU-a u povoljnom dojmu i da je velika većina svjesna utjecaja EU-a na njihov svakodnevni život. Osim toga, u kontekstu obilježenom brzim velikim promjenama u politikama EU-a za rješavanje višestrukih kriza, razine osviještenosti i zadovoljstva djelovanjem EU-a posljednjih godina općenito su visoke. Godinu dana nakon ruske invazije na Ukrajinu, potpora EU-a Ukrajini daleko je mjera koju su građani najsvjesniji i najzadovoljniji.

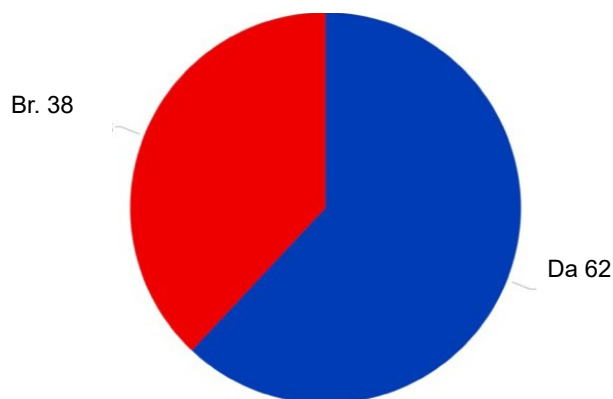
Medijska vidljivost Europskog parlamenta

Svijest o Europskom parlamentu među građanima EU-a općenito je na vrlo visokoj razini. Standardna istraživanja Eurobarometra pokazala su da je Europski parlament od 2006. stalno na vrhu popisa institucija EU-a u pogledu osviještenosti. Rezultati posljednjeg standardnog istraživanja Eurobarometra provedenog u siječnju i veljači 2023. nisu iznimka, pri čemu je gotovo devet od deset ispitanika izjavilo da su čuli za Europski parlament²⁰.

Stoga ne iznenađuje činjenica da je u aktualnoj anketi velika većina građana (62 %, -2 postotna boda od listopada do studenoga 2022.) nedavno pročitala u tisku, viđena na internetu ili na televiziji ili čula na radiju nešto o Europskom parlamentu. S druge strane, manje od četiri od deset (38 %, + 2 postotna boda) negativno odgovara na to pitanje. Te su brojke ostale uglavnom stabilne u usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022.

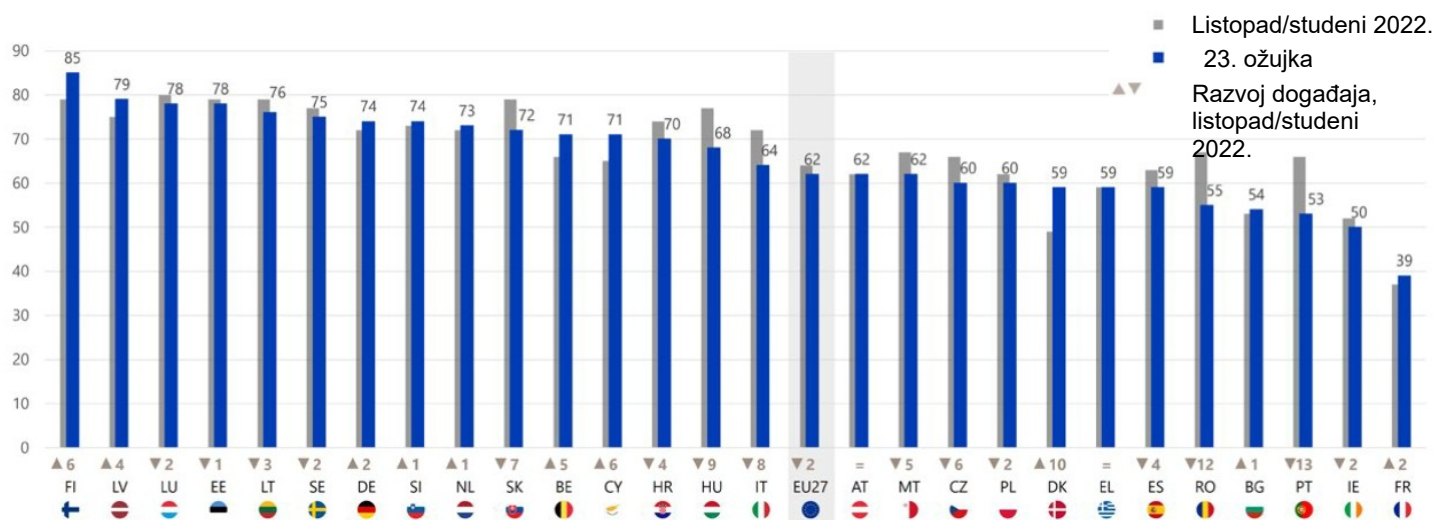
20 Europska komisija, Standardno istraživanje Eurobarometra 98 – zima 2022. – 2023. (EB 98.2), dostupno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

QA1 Jeste li nedavno pročitali u tisku, vidjeli na internetu ili na televiziji ili čuli na radiju nešto o Europskom parlamentu? (EU27) (%)

Najmanje tri četvrtine ispitanika u šest zemalja nedavno je pročitalo, vidjelo ili čulo nešto o Europskom parlamentu s interneta, televizije ili radija: Finska (85 %), Latvija (79 %), Estonija, Luksemburg (78 %), Litva (76 %) i Švedska (75 %). To je u usporedbi s 39 % u Francuskoj, 50 % u Irskoj i 53 % u Portugalu koji daju taj odgovor.

QA1 Jeste li nedavno pročitali u tisku, vidjeli na internetu ili na televiziji ili čuli na radiju nešto o Europskom parlamentu? (% – da)

U usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. deset zemalja pokazuje smanjenje udjela ispitanika koji su nedavno pročitali, vidjeli ili čuli nešto o Europskom parlamentu. Najveći pad zabilježen je u Portugalu (53 %, – 13 postotnih bodova), Rumunjskoj (55 %, – 12 postotnih bodova) i Mađarskoj (68 %, – 9 postotnih bodova). Istodobno se taj udio ispitanika povećava u pet zemalja: Danska (59 %, + 10 postotnih bodova), Finska (85 %, + 6 postotnih bodova), Cipar (71 %, + 6 postotnih bodova), Belgija (71 %, + 5 postotnih bodova) i Latvija (79 %, + 4 postotna boda). Ta je brojka ostala stabilna ili nepromijenjena u preostalih 12 zemalja.

Muškarci su vjerojatnije nego žene da su nedavno pročitali, vidjeli ili čuli nešto o Europskom parlamentu, bilo s interneta, televizije ili radija (66 % u odnosu na 57 %). Nadalje, taj se udio povećava s dobi, a dvije trećine osoba u dobi od 55 ili više godina (66 %) izjavilo je da su nedavno pročitali, vidjeli ili čuli nešto o Europskom parlamentu, u usporedbi s manje od polovice osoba u dobi od 15 do 24 godine (49 %).

Što su ispitanici dulje ostali u redovnom obrazovanju, to je vjerojatnije da će reći da su nedavno pročitali, vidjeli ili čuli nešto o Europskom parlamentu. To je slučaj kod 69 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 20 ili više godina, u usporedbi s 55 % osoba koje su napustile školovanje u dobi od 15 godina ili mlađe. Rukovoditelji (72 %) najvjerojatnije će pozitivno odgovoriti na to pitanje, posebno u usporedbi s nezaposlenim osobama (45 %) i osobama u kućanstvu (46 %). Veći udio ispitanika koji su čitali, vidjeli ili čuli nešto o Europskom parlamentu mogu se naći i među onima koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa (66 % u odnosu na 49 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena).

Ispitanici koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u vjerojatnije su od onih koji imaju negativnu predodžbu da su nedavno pročitali, vidjeli ili čuli nešto o Europskom parlamentu (69 % u odnosu na 61 %), a sličan jaz može se vidjeti između onih koji imaju pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu i onih koji imaju negativnu predodžbu (73 % u odnosu na 60 %).

Naposljetku, veći udio onih koji su nedavno pročitali, vidjeli ili čuli nešto o Europskom parlamentu mogu se naći među onima koji smatraju da je njihov glas važan u EU-u (70 % u odnosu na 56 % onih koji smatraju da se njihov glas ne računa) i onima koji su glasovali na posljednjim europskim izborima (71 % naspram 48 % onih koji nisu glasovali).

QA1 Jeste li nedavno pročitali u tisku, vidjeli na internetu ili na televiziji ili čuli na radiju nešto o Europskom parlamentu? (% – EU)

EU27	62	38	0
Spol			
Covjek	66	33	1
Zena	57	43	0
Dob			
15 – 24	49	51	0
25 – 39	58	42	0
40 – 54	63	36	1
55+	66	33	1
Obrazovanje (završetak)			
—15	55	44	1
16 – 19	61	39	0
20+	69	31	0
Još uvijek studira	53	47	0
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	67	32	1
Menadžeri	72	28	0
Ostali bijeli ovratnici	65	35	0
Manualni radnici	57	43	0
Osobe u kući	46	54	0
Nezaposlen	45	55	0
Umirovljeni	67	32	1
Studenti	53	47	0
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	49	50	1
S vremena na vrijeme	56	44	0
Gotovo nikada/nikad	66	34	0
Slika EU-a			
Pozitivan	69	31	0
Neutralan	54	46	0
Negativno	61	39	0
Moj glas je važan u EU-u			
Slažem se	70	30	0
Ne slažem se	56	44	0
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament			
Da	71	29	0
Nema	48	51	1
Slika Europskog parlamenta			
Pozitivan	73	27	0
Neutralan	53	46	1
Negativno	60	39	1

Dojam koji ostavlja medijsko izvještavanje o Europskom parlamentu

Ispitanici koji su nedavno pročitali, vidjeli ili čuli nešto upitani su dali im to općenito povoljan ili nepovoljan dojam o Europskom parlamentu. Većina (56 %) kaže da je ostala s općenito povoljnim dojmom, dok trećina (33 %) spontano kaže da je dojam bio nepovoljan, a svaki deseti kaže da to nije bilo povoljno ni nepovoljno.

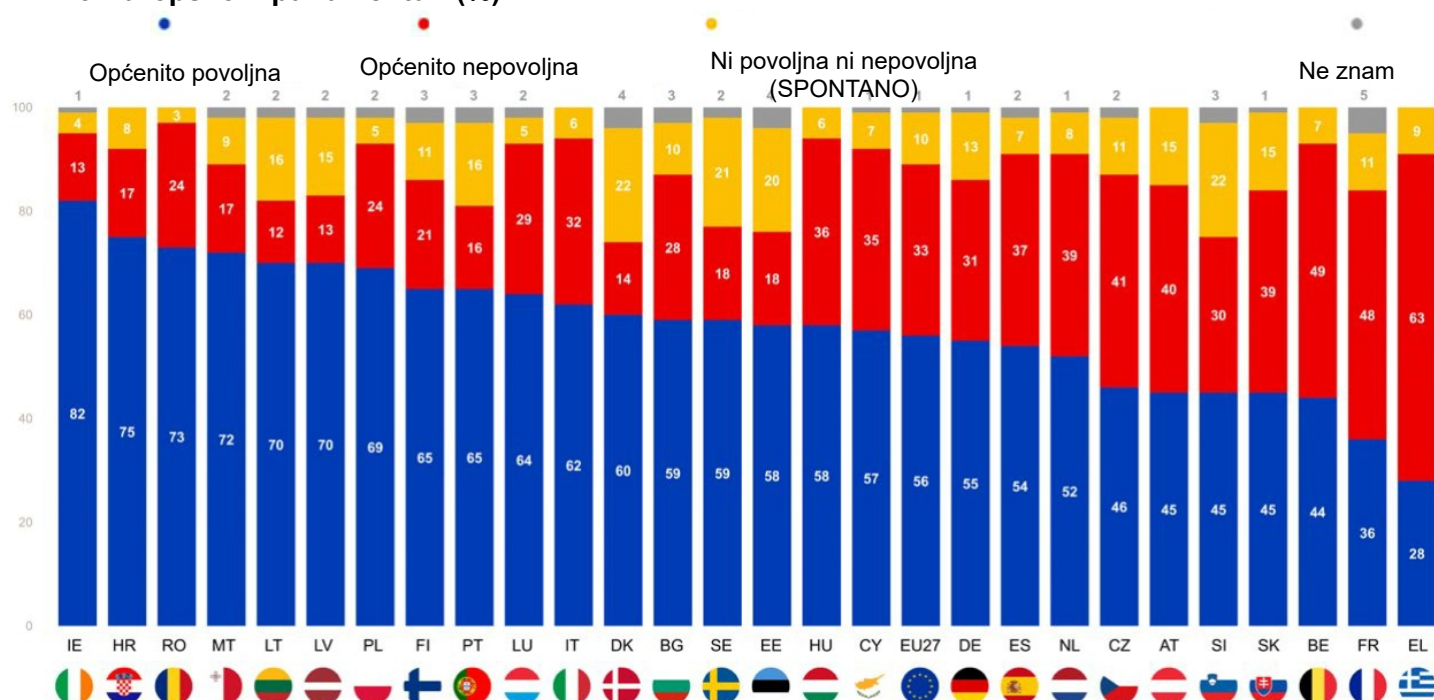
Pitanje 1.b Je li vam ono što ste pročitali, vidjeli ili čuli dali općenito povoljan ili nepovoljan dojam o Europskom parlamentu? (EU27) (%)

Mogu se primijetiti znatne promjene jer je to pitanje posljednji put postavljeno u rujnu 2015. Konkretno, udio onih koji kažu ono što su pročitali, vidjeli ili čuli dao im je povoljan dojam za 26 postotnih bodova, što je povećanje koje je gotovo u potpunosti posljedica pada udjela koji kažu da je dojam ostavljen nije bio ni povoljan ni nepovoljan (– 23 postotna boda)²¹. Naprotiv, udio onih koji kažu da je vijest koju su konzumirali ostavio im je negativan dojam ostao je stabilan (-2 pp).

²¹ Trebanapomenuti da smo u rujnu 2015. bili usred migrantske krize, a većina ispitanika imala je na umu smrt Aylana, ovog malog djeteta koje se utopilo na turskoj obali. Ovaj kontekst definitivno igra ulogu u velikoj evoluciji u usporedbi s prethodnim valom. Osim toga, treba napomenuti da su spontani kodovi bili vidljiviji ispitanicima: kao posljedica toga, tijekom tog razdoblja veći udjeli ispitanika spomenuli su te spontane kodove.

QA1B Je li vam ono što ste pročitali, vidjeli ili čuli dali općenito povoljan ili nepovoljan dojam o Europskom parlamentu? (%)

Postoje velike razlike u udjelu ispitanika koji kažu da su im informacije koje su primili ostavile općenito povoljan dojam o Europskom parlamentu. Najveći udjeli koji daju pozitivan odgovor zabilježeni su u Irskoj (82 %), Hrvatskoj (75 %) i Rumunjskoj (73 %). To je u usporedbi s 28 % u Grčkoj, 36 % u Francuskoj i 44 % u Belgiji koji kažu što im je ostalo s povoljnim dojmom.

U skladu s velikim pozitivnim kretanjima na razini EU-a od rujna 2015., udio ispitanika koji su imali općenito povoljan dojam o Europskom parlamentu porastao je u svim zemljama, a u 12 zemalja taj je porast iznosio najmanje 30 postotnih bodova. To se posebno odnosi na Latviju (70 %, + 53 postotna boda), Maltu (72 %, + 42 postotna boda) i Irsku (82 %, + 37 postotnih bodova).

Mlađi i visokoobrazovani ispitanici vjerojatnije će izjaviti da su im vijesti o Europskom parlamentu ostavile povoljan dojam. Konkretno, pozitivan odgovor daje 64 % osoba u dobi od 15 do 24 godine (u usporedbi s 53 % osoba u dobi od 55 godina ili više) i 58 % osoba koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina (u usporedbi s 48 % osoba koje su napustile dob od 15 godina ili mlađe).

Radnici na bijelom ovratniku (61 %) i rukovoditelji (60 %) najvjerojatnije će reći da je dojam koji su ostavili bio povoljan, osobito u usporedbi s nezaposlenim osobama (48 %) i osobama u kućanstvu (49 %). Slično tome, oni koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa imaju veću vjerojatnost da će dati taj odgovor u usporedbi s onima koji imaju poteškoća većinu vremena (57 % u odnosu na 43 %).

Oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u mnogo je vjerojatnije da će reći ono što su nedavno pročitali, vidjeli ili čuli, što im je dalo povoljan dojam o Europskom parlamentu (77 % u odnosu na 12 % onih koji imaju negativnu predodžbu). To vrijedi i za one koji se slažu s njihovim glasom u EU-u (69 % u odnosu na 40 % onih koji se ne slažu), one koji su zadovoljni demokracijom u EU-u (72 % naspram 33 % onih koji nisu zadovoljni) i one koji su glasovali na posljednjim europskim izborima (59 % naspram 47 % onih koji nisu glasovali).

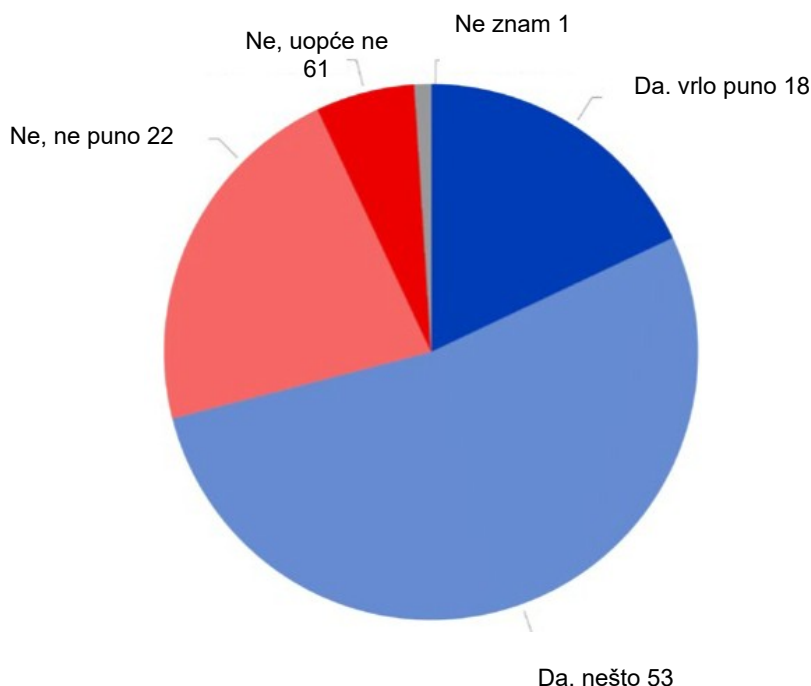
Pitanje 1.b Je li vam ono što ste pročitali, vidjeli ili čuli dali općenito povoljan ili nepovoljan dojam o Europskom parlamentu? (% – EU)

	Općenito povoljna	Općenito nepovoljna	Ni povoljan ni nepovoljan (SPONTANEOUS)	Ne znam
EU27	56	33	10	1
Spol				
Covjek	55	34	10	1
Zena	56	32	10	2
Dob				
15 – 24	64	26	8	2
25 – 39	58	31	10	1
40 – 54	55	35	9	1
55+	53	35	10	2
Obrazovanje (završetak)				
—15	48	39	11	2
16 – 19	54	35	10	1
20+	58	30	10	2
Još uvijek studira	61	27	10	2
Društveno-profesionalna kategorija				
Samozaposlena osoba	54	34	10	2
Menadžeri	60	30	9	1
Ostali bijeli ovratnici	61	29	9	1
Manualni radnici	55	35	9	1
Osobe u kući	49	36	12	3
Nezaposlen	48	42	9	1
Umirovljeni	52	35	11	2
Studenti	61	27	10	2
Poteškoće s plaćanjem računa				
Većinu vremena	43	46	9	2
S vremena na vrijeme	54	38	7	1
Gotovo nikada/nikad	57	30	11	2
Slika EU-a				
Pozitivan	77	14	8	1
Neutralan	44	39	15	2
Negativno	12	83	4	1
Moj glas je važan u EU-u				
Slažem se	69	21	9	1
Ne slažem se	40	49	10	1
Zadovoljstvo demokracijom u EU-u				
Zadovoljna	72	18	9	1
Nije zadovoljan	33	56	10	1
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament				
Da	59	30	10	1
Nije zadovoljan	47	41	10	2

Percipirani utjecaj EU-a na svakodnevni život građana

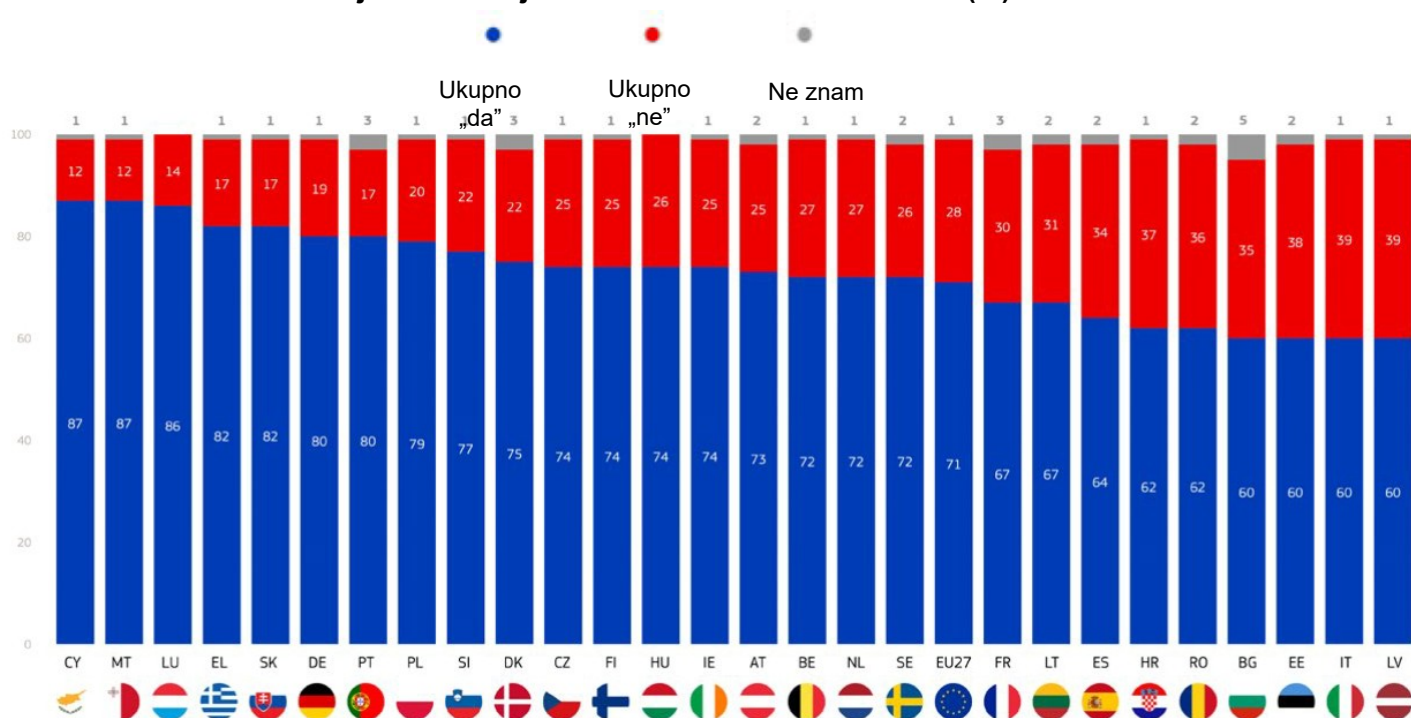
Velika većina smatra da djelovanje EU-a utječe na njihov svakodnevni život. Oko sedam od deset (71 %) dijeli ovo mišljenje, uključujući gotovo petinu (18 %) na koje mjere EU-a „vrlo mnogo” imaju učinak. S druge strane, gotovo tri od deset (28 %) smatra da to nije slučaj, a 6 % smatra da EU nema utjecaja na njihov svakodnevni život „uopće”.

Biste li rekli da mjere EU-a utječu na vaš svakodnevni život? (EU27) (%)

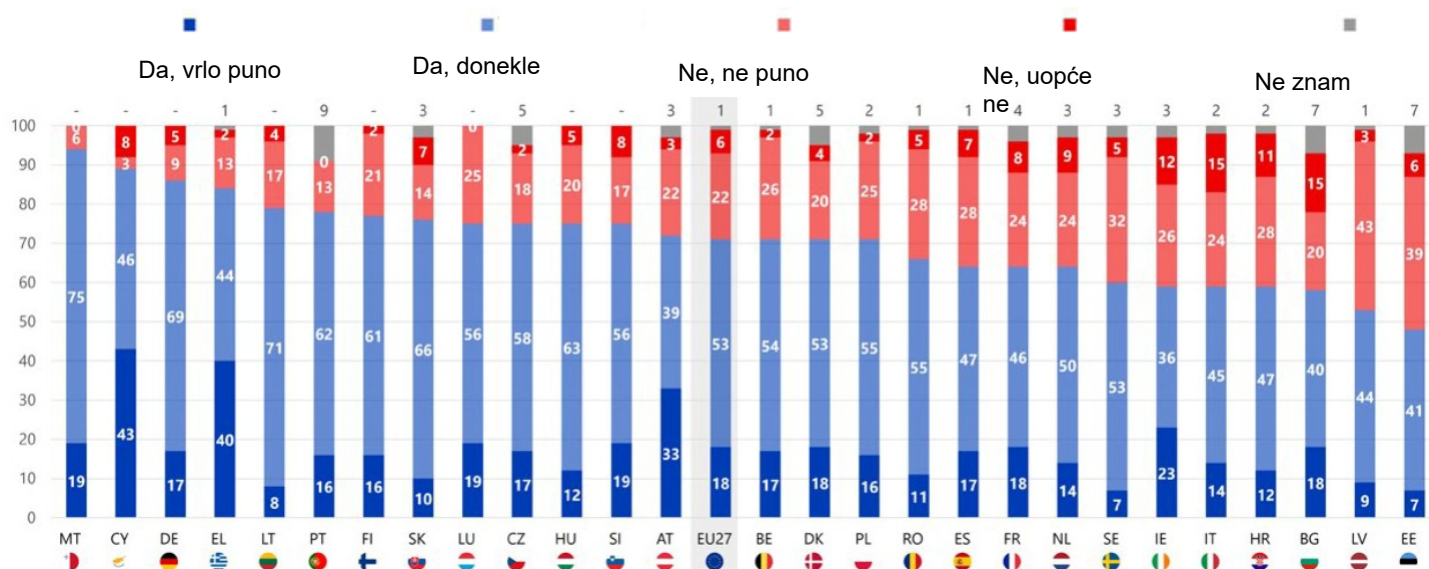
Većina u svim zemljama smatra da mjere EU-a utječu na njihov svakodnevni život, u rasponu od 87 % na Cipru i Malti do 86 % u Luksemburgu do 60 % u Bugarskoj, Estoniji, Italiji i Latviji. Italija, Latvija (39 %) i Estonija (38 %) također su zemlje u kojima su najveći udjeli koji govore da EU nema utjecaja na njihove živote.

Biste li rekli da mjere EU-a utječu na vaš svakodnevni život? (%)

Fokus na rezultate među najmlađim ispitanicima pokazuje da ne postoje značajne razlike između stavova osoba u dobi od 15 do 24 godine i stavova opće populacije o tom pitanju. Sedam od deset osoba u dobi od 15 do 24 godine smatra da djelovanje EU-a utječe na njihov svakodnevni život (u usporedbi s prosjekom od 71 %), a 17 % (u usporedbi s 18 %) smatra da te mjere imaju „vrlo velik“ učinak. S druge strane, 28 % (isto kao i prosjek EU-a) smatra da EU nema utjecaja na njihov svakodnevni život.

Biste li rekli da mjere EU-a utječu na vaš svakodnevni život? (% – 15 – 24 godine)

Ispitanici u skupinama središnje dobi (tj. u dobi od 25 do 54 godine) vjerojatnije su nego mlađi ili stariji ispitanici da se slažu da djelovanje EU-a utječe na njihov svakodnevni život (74 % u odnosu na 68 % osoba u dobi od 55 godina i više i 70 % osoba u dobi od 15 do 24 godine). Osim toga, vjerojatnije je i da će osobe s višom razinom obrazovanja reći da djelovanje EU-a ima učinak. Konkretno, više od tri četvrtine (77 %) osoba koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina pozitivno odgovara na to pitanje, u usporedbi s manje od šest od deset (58 %) osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 15 ili više godina.

Rukovoditelji (82 %) najvjerojatnije će misliti da djelovanje EU-a ima učinak, posebno u usporedbi s kućnim osobama (65 %), a oni koji rijetko ili nikada imaju poteškoća s plaćanjem računa malo su vjerojatniji od onih koji češće imaju poteškoća s davanjem tog odgovora (73 % u odnosu na 68 %).

Naposljetku, vjerojatnije je da će ispitanici koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u reći da djelovanje EU-a utječe na njihov svakodnevni život (79 % u odnosu na 69 % onih koji imaju negativnu predodžbu). Isto vrijedi i za one koji slijede europsku politiku (81 % naspram 58 % onih koji to ne čine) i za one koji su glasovali na posljednjim europskim izborima (76 % naspram 63 % onih koji nisu glasovali).

Biste li rekli da mjere EU-a utječu na vaš svakodnevni život? (% – EU27)

	Ukupno „da”	Ukupno „ne”
EU27	71	28
Spol		
Covjek	73	26
Zena	69	29
Dob		
15 – 24	70	28
25 – 39	74	25
40 – 54	74	25
55+	68	30
Obrazovanje (završetak)		
—15	58	39
16 – 19	70	29
20+	77	22
Još uvijek studira	72	26
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	77	22
Menadžeri	82	18
Ostali bijeli ovratnici	76	23
Manualni radnici	68	31
Osobe u kući	65	33
Nezaposlen	66	32
Umirovljeni	66	31
Studenti	72	26
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	68	29
S vremena na vrijeme	68	30
Gotovo nikada/nikad	73	26
Slika EU-a		
Pozitivan	79	20
Neutralan	63	35
Negativno	69	30
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament		
Da	76	23
Nema	63	35
Slijedite europsku politiku		
Slijedi	81	19
Ne slijedi	58	39

Svijest o djelovanju Europskog parlamenta u posebnim područjima politika

Kada razmišljaju o temama po kojima su EU, a posebno Europski parlament, djelovali u protekle četiri godine, potpora Ukrajini (74 %) daleko je ona o kojoj su građani EU-a najviše čitali, vidjeli ili čuli. Nakon toga slijede teme povezane s migracijama i azilom (38 %) i zeleni plan EU-a (37 %). Vanjska politika (29 %) te gospodarski i socijalni oporavak (28 %) spominju se za gotovo tri od deset, dok se manje od četvrtine sjeća da je pročitao, vidjelo ili čulo o zdravlju i zaštiti potrošača (24 %), demokratskim pravima i poštovanju vladavine prava (23 %) i Digitalnom programu (17 %).

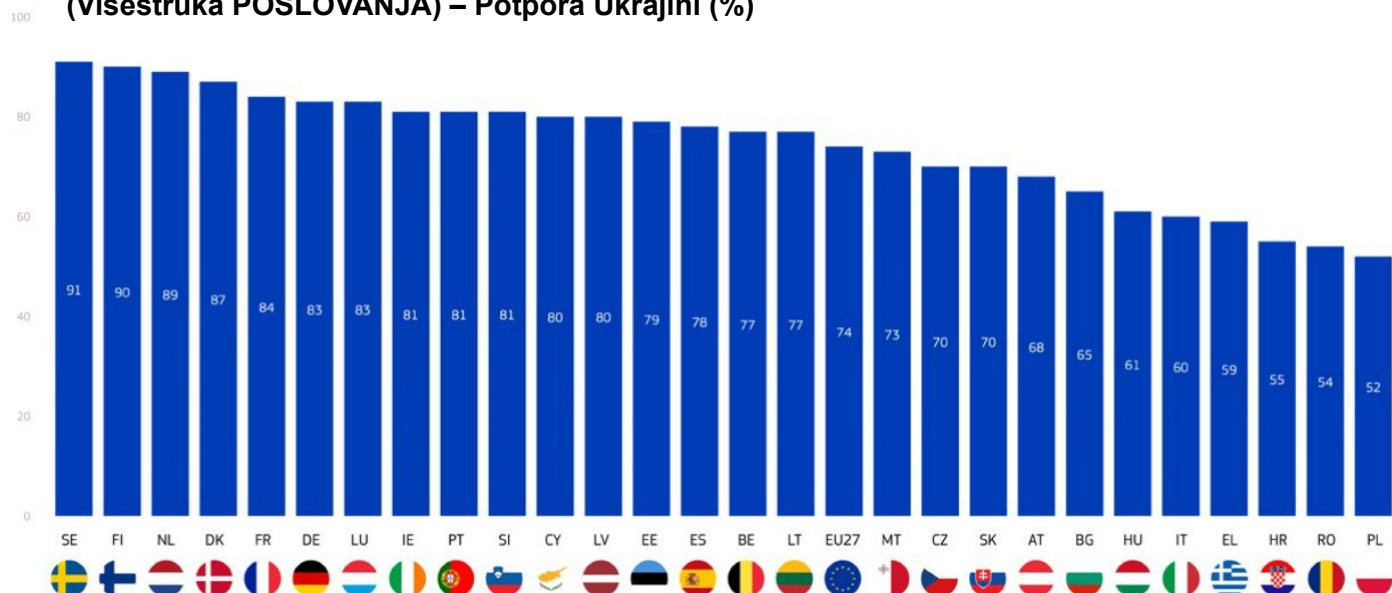
QA2 Europska unija, a posebno Europski parlament, tijekom protekle četiri godine djelovali su na nekoliko tema. O kojoj ste od sljedećih tema, ako ih ima, čitali, vidjeli ili čuli? (MOGUĆE VIŠE ODGOVORA) (EU27) (%)

U svim državama članicama potpora Ukrajini na vrhu je popisa tema koje su ispitanici pročitali, vidjeli ili čuli među onima o kojima su EU, a posebno Europski parlament, djelovali u protekle četiri godine. Udjeli koji navode ovu temu kreću se od 91 % u Švedskoj, 90 % u Finskoj i 89 % u Nizozemskoj, do 52 % u Poljskoj, 54 % u Rumunjskoj i 55 % u Hrvatskoj. Ova se tema najčešće spominje u nordijskim i zapadnim zemljama nego u istočnim zemljama.

QA2 Europska unija, a posebno Europski parlament, tijekom protekle četiri godine djelovali su na nekoliko tema. O kojoj ste od sljedećih tema, ako ih ima, čitali, vidjeli ili čuli?

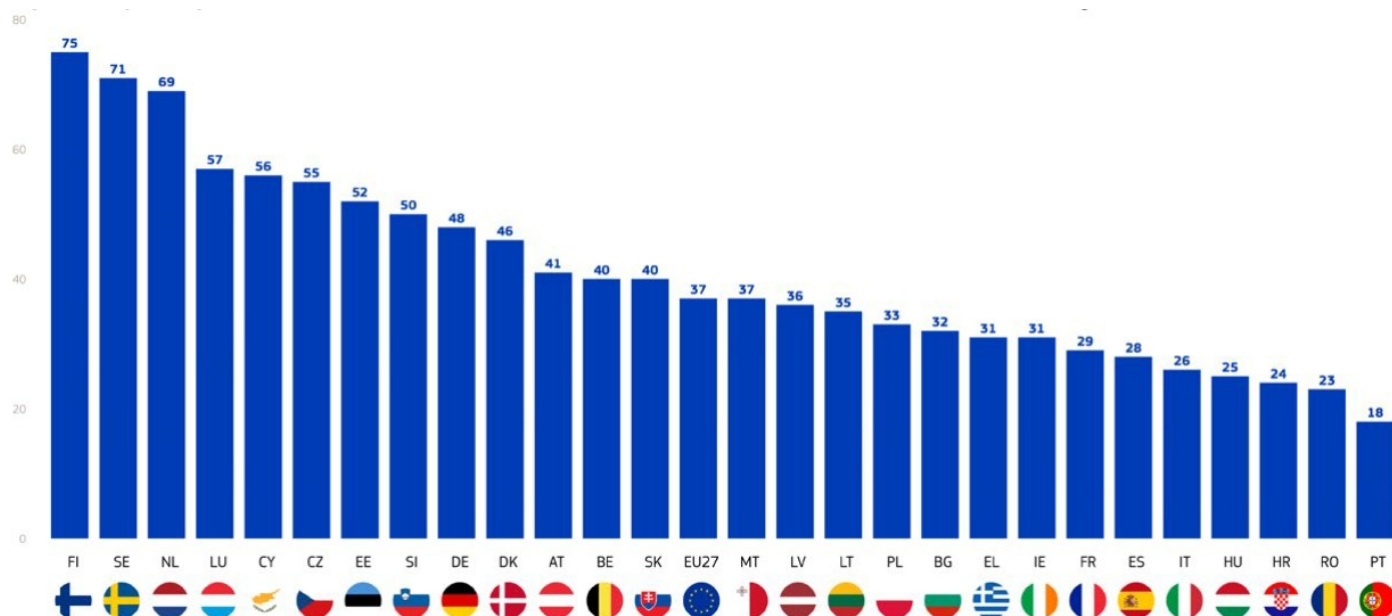
(Višestruka POSLOVANJA) – Potpora Ukrajini (%)

U 24 zemlje pitanja povezana s migracijom i azilom među tri su glavne teme o kojima su ispitanici najviše čitali, vidjeli ili čuli. Više od dvije trećine u Nizozemskoj (77 %), Švedskoj (71 %) i Finskoj (68 %) spominju te teme, dok manje od jedne četvrtine to čini u Hrvatskoj (17 %), Poljskoj (19 %) i Portugalu (22 %).

Zeleni plan EU-a među tri su najviše rangirane teme u 20 zemalja, pri čemu su ispitanici u Finskoj (75 %), Švedskoj (71 %) i Nizozemskoj (69 %) ponovno najvjerojatnije to spomenuli. S druge strane, ispitanici u Portugalu (18 %), Rumunjskoj (23 %) i Hrvatskoj (24 %) najmanje su čitali, vidjeli ili čuli o zelenom planu EU-a.

QA2 Europska unija, a posebno Europski parlament, tijekom protekle četiri godine djelovali su na nekoliko tema. O kojoj ste od sljedećih tema, ako ih ima, čitali, vidjeli ili čuli? (Višestruka POSLOVANJA) – Zeleni plan EU-a (tj. cilj nulte stope emisija ugljika) (%)

Švedska (60 %), Finska (54 %), Danska i Nizozemska (obje 48 %) također su najvjerojatnije čitale, vidjele ili čule o vanjskopolitičkim pitanjima. To je u suprotnosti s manje od petine u kojima se te teme spominju u Portugalu (12 %), Hrvatskoj, Poljskoj (18 %) i Rumunjskoj (19 %).

Cipar (59 %) daleko je zemlja s najvećim udjelom ispitanika koji kažu da su pročitali, vidjeli ili čuli o temama povezanim s gospodarskim i socijalnim oporavkom, a slijede Švedska (44 %) i Nizozemska (43 %). S druge strane, dvije od deset ili manje navode te teme u Portugalu (17 %), Češkoj (18 %), Bugarskoj, Estoniji i Poljskoj (sve 20 %).

Cipar (54 %) ponovno se ističe po osobito visokom udjelu u kojem se spominje zdravlje i zaštita potrošača, a slijede Slovenija (38 %) i Finska (35 %). Velik udio ispitanika kaže da su čitali, vidjeli ili čuli o temama povezanim s demokratskim pravima i poštovanjem vladavine prava u Finskoj (50 %), Švedskoj (47 %) i Cipru (42 %). Švedska (37 %) je i zemlja u kojoj se Digitalna agenda najčešće spominje, zajedno s Danskom (35 %) i Ciprom (33 %).

QA2 Europska unija, a posebno Europski parlament, tijekom protekle četiri godine djelovali su na nekoliko tema. O kojoj ste od sljedećih tema, ako ih ima, čitali, vidjeli ili čuli? (MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA) (%)

	Demokratska prava i poštovanje vladavine prava	Gospodarski i socijalni oporavak (tj. provedba zakona o minimalnoj plaći)	Zeleni plan EU-a (tj. cilj postizanja nulte stope emisija ugljika)	Digitalni program (tj. osiguravanje sigurnih, pravednih i transparentnih internetskih usluga i platformi)	Vanjska politika (tj. Europa kao globalni akter)	Migracije i azil (tj. pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja ili zaštita vanjskih granica)	Zdravlje i zaštita potrošača (tj. izgradnja zdravstvene unije ili poticanje održive potrošnje)	Potpora Ukrajini	Ostalo (SPONTAN EOUS)	Nema ograničenja (SPONTAN EOUS)	Ne znam
EU27	23	28	37	17	29	38	24	74	0		
BITI	19	29	40	14	28	44	24	77	1		
BG	14	20	32	10	22	26	12	65	0		
CZ	20	18	55	17	27	45	19	70	0		
DK	33	40	46	35	48	52	25	87	0	4	2
DE	30	31	48	21	42	49	25	83	0	2	0
EE	19	20	52	19	35	45	18	79	1	7	4
IE	17	26	31	13	23	39	17	81	0	2	3
EL	10	28	31	7	24	27	17	59	4	2	1
ES	18	37	28	15	24	28	21	78	1	3	0
FR	17	21	29	16	23	33	28	84	0	1	2
HR	20	28	24	12	18	17	21	55	0	4	1
TO JE	16	30	26	14	22	33	23	60	0	17	2
CY	42	59	56	33	33	63	54	80	0	6	2
LV	24	36	36	16	36	39	27	80	0	6	2
LT	19	30	35	16	41	43	30	77	0	2	1
LU	32	34	57	22	35	51	35	83	0	2	1
HU	30	26	25	13	20	46	21	61	0	5	2
MT	23	29	37	23	27	43	22	73	0	3	1
NL	36	43	69	31	48	77	33	89	0	5	3
NA	23	24	41	16	30	43	21	68	0	1	0
PL	29	20	33	12	18	19	20	52	0	2	1
PT	15	17	18	9	12	22	19	81	0	2	7
RO	21	25	23	19	19	27	26	54	0	2	0
SI	35	38	50	29	35	48	38	81	0	4	2
SK	24	26	40	20	32	39	25	70	0	2	3
FI	50	36	75	32	54	68	35	90	0	4	5
SE	47	44	71	37	60	71	28	91	0	2	2

Pažljiviji pogled na rezultate sociodemografskih obilježja ispitanika pokazuje da je, među temama na koje su EU, a posebno Europski parlament, djelovali u protekle četiri godine, vjerojatnije da će muškarci nego žene reći da su čitali, vidjeli ili čuli o migracijama i azilu (41 % u odnosu na 36 %), vanjsku politiku (33 % u odnosu na 25 %), demokratska prava i poštovanje vladavine prava (26 % u odnosu na 20 %) i Digitalnu agendu (20 % u odnosu na 15 %).

Ispitanici u dobi od 55 ili više godina češće će spomenuti migracije i azil (41 % u odnosu na 34 % među osobama u dobi od 15 do 24 godine), vanjsku politiku (31 % naspram 24 %), zdravlje i zaštitu potrošača (26 % u odnosu na 21 %) te demokratska prava i poštovanje vladavine prava (25 % u odnosu na 19 %). Najmanje je vjerojatno da će najmlađi biti svjesni djelovanja u vezi sa zelenim planom EU-a (33 % u odnosu na 37 – 38 % starijih ispitanika) i gospodarskim i socijalnim oporavkom (22 % u odnosu na 29 – 30 %).

Menadžeri će najvjerojatnije reći da su prikupili informacije o svakoj od tema. To se posebno odnosi na zeleni plan EU-a, koji spominje 51 % rukovoditelja, u usporedbi s 25 % koji to čine među domaćim osobama. Oni koji su u boljoj financijskoj situaciji također su skloniji spomenuti svaku od tema. Na primjer, 43 % onih koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa kažu da su čitali, vidjeli ili čuli o pitanjima migracija i azila, u usporedbi s 29 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena.

Redoviti korisnici interneta imaju veću vjerojatnost da budu svjesni mjera poduzetih za svaku od tih tema. Na primjer, vjerojatnije je da će oni koji se svakodnevno koriste internetom spomenuti zeleni plan EU-a nego oni koji ga rjeđe koriste (39 % u odnosu na 22 – 25 %).

Oni koji slijede europsku politiku mnogo su vjerojatniji od onih koji nisu prikupili informacije o svakoj od tema, pri čemu je taj jaz posebno velik kad je riječ o migracijama i azilu (48 % u odnosu na 25 %), zelenom planu EU-a (47 % u odnosu na 24 %) i vanjskoj politici (39 % u odnosu na 16 %).

QA2 Europska unija, a posebno Europski parlament, tijekom protekle četiri godine djelovali su na nekoliko tema. O kojoj ste od sljedećih tema, ako ih ima, čitali, vidjeli ili čuli? (MOGUĆE VIŠE ODGOVORA) (% – EU27)

	Demokratska prava i poštovanje vladavine prava	Gospodarski i socijalni oporavak (tj. provedba zakona o minimalnoj plaći)	Zeleni plan EU-a (tj. cilj postizanja nulte stope emisija ugljika)	Digitalni program (tj. osiguravanje sigurnih, pravednih i transparentnih internetskih usluga i platformi)	Vanjska politika (tj. Europa kao globalni akter)	Migracije i azil (tj. pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja ili zaštita vanjskih granica)	Zdravlje i zaštita potrošača (tj. izgradnja zdravstvene unije ili poticanje održive potrošnje)	Potpoma Ukrajini
EU27	23	28	37	17	29	38	24	74
Spol								
Covjek	26	29	39	20	33	41	25	74
Zena	20	28	35	15	25	36	23	73
Dob								
15 – 24	19	22	33	15	24	34	21	76
25 – 39	22	29	37	18	28	36	23	72
40 – 54	23	30	38	18	28	38	23	72
55+	25	29	37	17	31	41	26	74
Obrazovanje (završetak)								
—15	16	25	21	8	19	29	20	69
16 – 19	21	28	33	15	25	36	23	72
20+	30	33	48	25	39	47	28	78
Još uvijek studira	19	22	37	17	28	36	23	76
Društveno-profesionalna kategorija								
Samozaposlena osoba	27	30	40	21	31	41	23	71
Menadžeri	30	31	51	26	40	49	29	80
Ostali bijeli ovratnici	24	29	38	18	29	37	22	71
Manualni radnici	21	29	32	15	24	34	23	70
Osobe u kući	15	27	25	11	19	29	18	69
Nezaposlen	16	25	32	15	24	31	22	74
Umirovljeni	25	29	36	15	30	42	25	76
Studenti	19	22	37	17	28	36	23	76
Poteškoće s plaćanjem računa								
Većinu vremena	16	25	25	12	20	29	20	70
S vremena na vrijeme	18	26	28	14	22	31	22	67
Gotovo nikada/nikad	27	30	42	20	33	43	25	77
Korištenje interneta								
Svakodnevno	24	30	39	19	31	40	25	75
Često/Ponekad	18	25	25	11	22	33	22	69
Nikad	16	20	22	7	17	27	19	66
Nema pristupa internetu	19	18	22	9	23	25	6	66
Slijedite europsku politiku								
Slijedi	32	37	47	24	39	48	31	77
Ne slijedi	13	18	24	9	16	25	16	69

Zadovoljstvo djelovanjem EU-a u različitim područjima politika

Prethodno navedeni nalazi pokazuju da je potpora Ukrajini daleko tema koju su građani EU-a najviše čitali, vidjeli ili čuli među onima o kojima su EU, a posebno Europski parlament, djelovali u protekle četiri godine. Potpora Ukrajini ujedno je i područje u kojem je razina zadovoljstva djelovanjem EU-a najviša, a gotovo sedam od deset (69 %) izjavilo je da je „vrlo” ili „dovoljno” zadovoljan onim što EU čini. Razina zadovoljstva visoka je i zbog djelovanja EU-a u području demokratskih prava i poštovanja vladavine prava (64 %), a više od polovice smatra da je zadovoljno djelovanjem EU-a u području vanjske politike (54 %), zdravlja i zaštite potrošača (53 %), Digitalne agende te gospodarskog i socijalnog oporavka (51 %).

Manje od polovine ispitanika izjavilo je da su zadovoljni zelenim planom EU-a (47 %), dok su migracije i azil jedino područje za koje je manjina ispitanika zadovoljna djelovanjem EU-a (43 % „zadovoljno” u odnosu na 50 % „nije zadovoljno”).

QA13 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politike. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? (EU27) (%)

Potpora Ukrajini

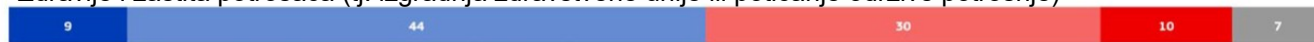
Demokratska prava i poštovanje vladavine prava

Vanjska politika (tj. Europa kao globalni akter)

Zdravlje i zaštita potrošača (tj. izgradnja zdravstvene unije ili poticanje održive potrošnje)

Gospodarski i socijalni oporavak (tj. provedba zakona o minimalnoj plaći)

Digitalni program (tj. osiguravanje sigurnih, pravednih i transparentnih internetskih usluga i platformi)

Zeleni plan EU-a (tj. cilj postizanja nulte stope emisija ugljika)

Migracije i azil (tj. pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja ili zaštita vanjskih granica)

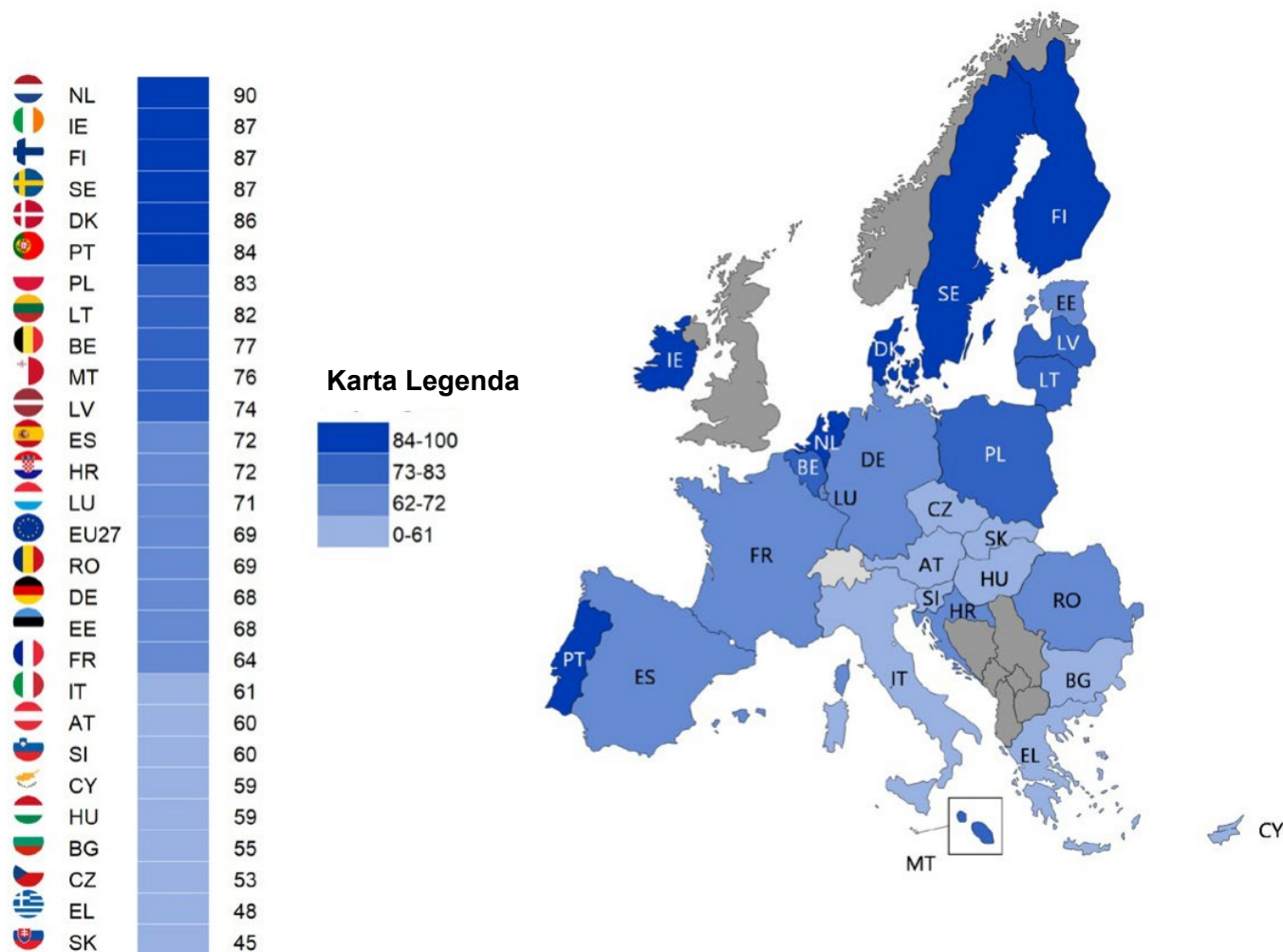
Vrlo zadovoljan Prilično zadovoljan Nije baš zadovoljna Uopće nije zadovoljan Ne znam

Na razini zemalja najveći udio ispitanika koji su zadovoljni djelovanjem EU-a u svim područjima nalazi se u Irskoj i Poljskoj. Jedina je iznimka potpora Ukrajini, pri čemu su ispitanici u Irskoj i dalje među najzadovoljnijim mjerama EU-a. Međutim, Grčka i, u manjoj mjeri, Bugarska, Francuska, Slovačka i Slovenija dosljedno su među zemljama s najnižim razinama zadovoljstva.

Gotovo sedam od deset (69 %) zadovoljno je onim što EU čini u pružanju potpore Ukrajini, uključujući otprilike jednu petinu (21 %) koja je izjavila da je „vrlo zadovoljna”. S druge strane, otprilike četvrtina (26 %) nije zadovoljna djelovanjem EU-a u tom području.

Većina u 25 zemalja zadovoljna je potporom EU-a Ukrajini, osobito u Nizozemskoj (90 %), Finskoj, Irskoj i Švedskoj (87 %). Slovačka (45 % „zadovoljna” u odnosu na 51 % „nezadovoljna”) i Grčka (48 % u odnosu na 49 %) jedine su zemlje u kojima je većina nezadovoljna.

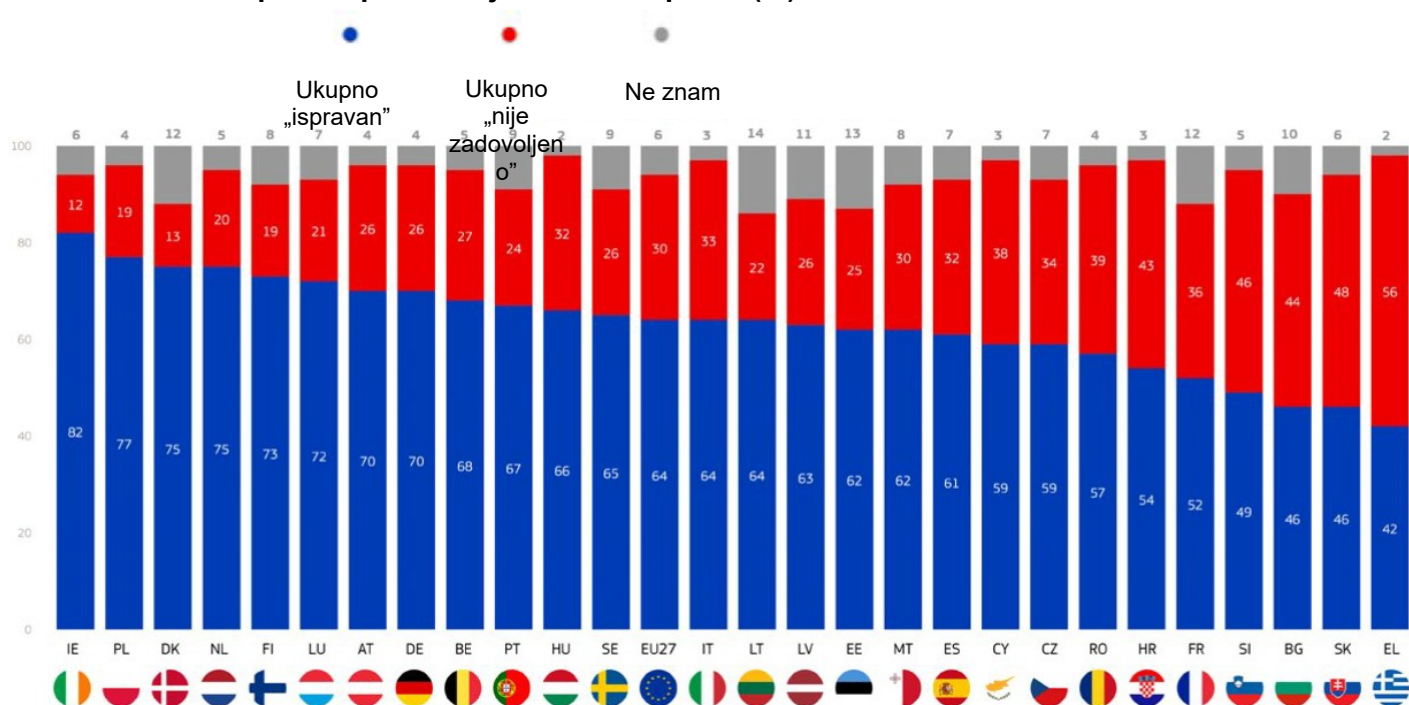
QA13.8 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politika. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? Potpora Ukrajini – ukupno „ispravan” (%)

Gotovo dvije trećine ispitanika (64 %) zadovoljno je djelovanjem EU-a u području demokratskih prava i poštovanja vladavine prava, a nešto više od jednog od deset (12 %) izjavilo je da su „vrlo zadovoljni”. Tri od deset ispitanika izražavaju nezadovoljstvo onim što EU poduzima u tom području.

U 25 zemalja većina ispitanika zadovoljna je djelovanjem EU-a u području demokratskih prava i poštovanja vladavine prava. Razine zadovoljstva posebno su visoke u Irskoj (82 %), Poljskoj (77 %), Danskoj i Nizozemskoj (obje 75 %). Grčka (42 % „zadovoljna” u odnosu na 56 % „nezadovoljna”) i Slovačka (46 % naspram 48 %) jedine su zemlje u kojima je većina nezadovoljna, a manje od polovine zadovoljno je i u Bugarskoj (46 %) i Sloveniji (49 %).

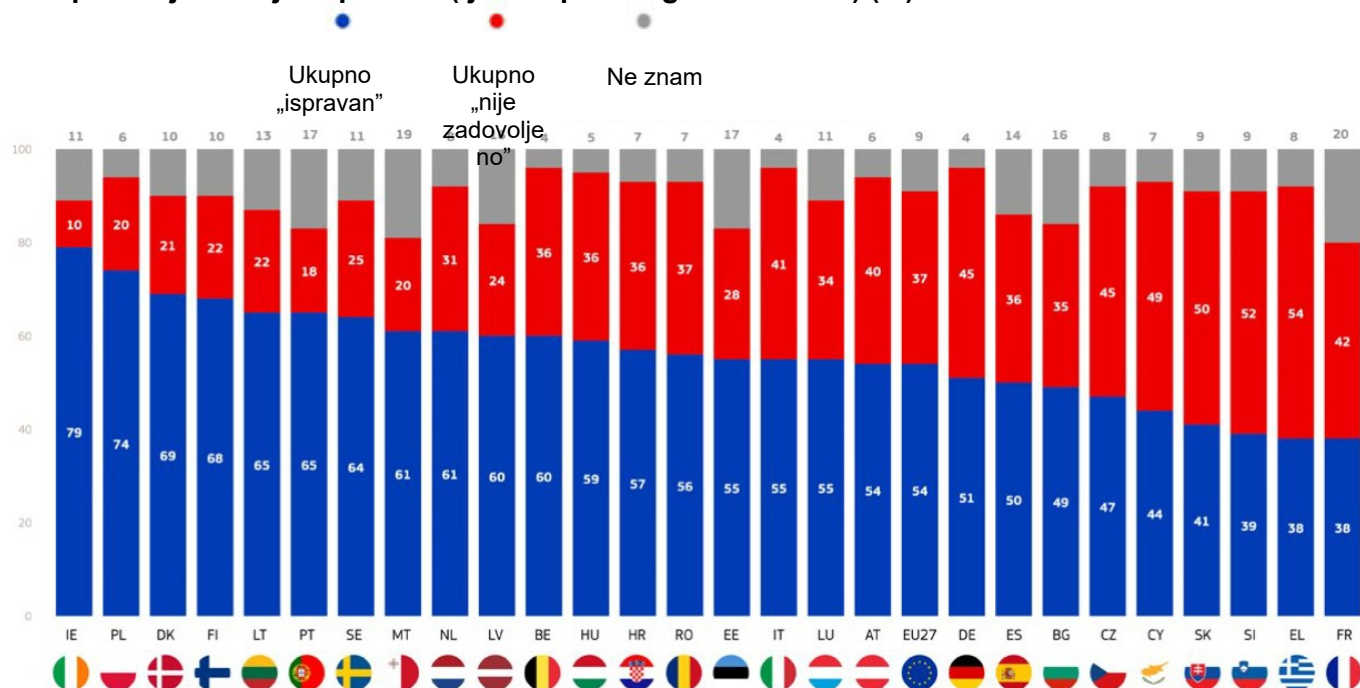
QA13.1 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politika. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? Demokratska prava i poštovanje vladavine prava (%)

Više od polovice (54 %) zadovoljno je djelovanjem EU-a u području vanjske politike, uključujući 9 % onih koji su „vrlo zadovoljni”. Više od trećine ispitanika (37 %) izjavilo je da nisu zadovoljni.

Većina ispitanika izražava zadovoljstvo zbog djelovanja EU-a u vanjskoj politici u 22 zemlje, s udjelom od 79 % u Irskoj, 74 % u Poljskoj i 69 % u Danskoj, do 38 % u Francuskoj i Grčkoj te 39 % u Sloveniji.

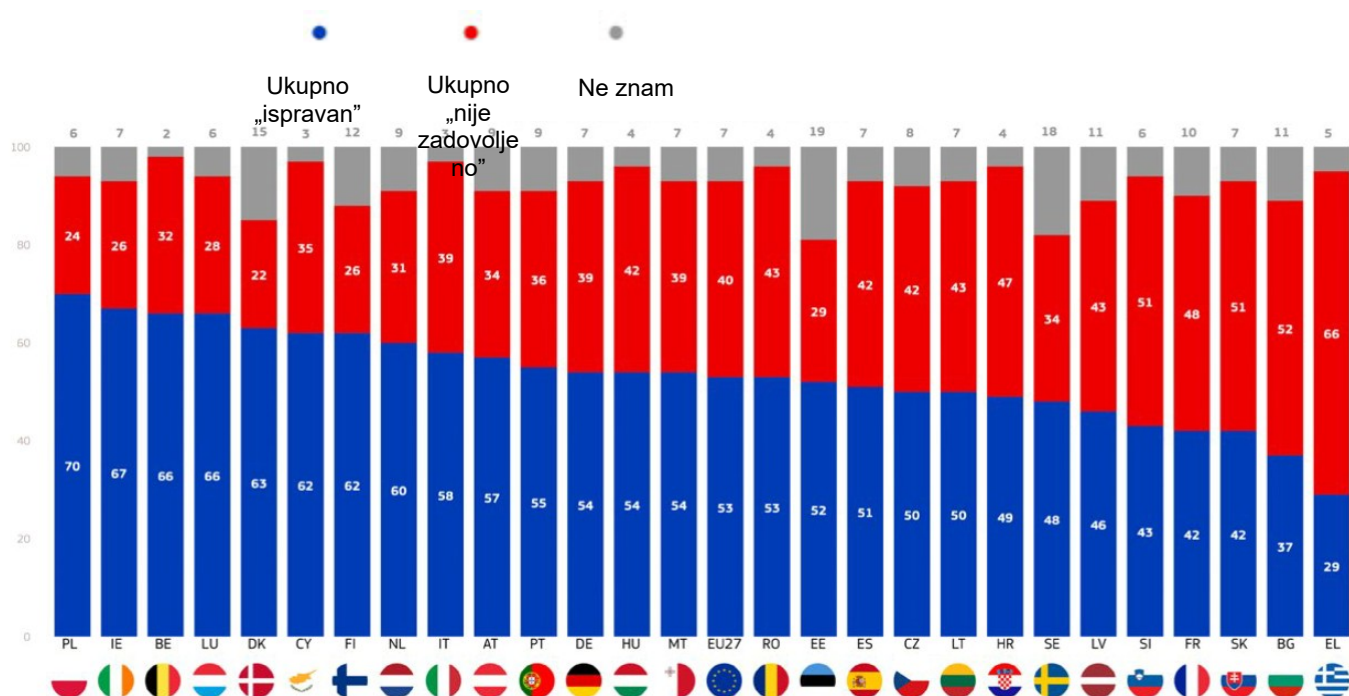
QA13.5 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politika. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? Vanjska politika (tj. Europa kao globalni akter) (%)

Apsolutna većina ispitanika (53 %) zadovoljna je djelovanjem EU-a u području zdravlja i zaštite potrošača, a gotovo svaki deseti ispitanik (9 %) izjavio je da je „vrlo zadovoljan”. Četiri od deset izražavaju svoje nezadovoljstvo, uključujući i svaki deseti koji „nisu zadovoljni”.

U 22 zemlje većina je zadovoljna postupanjem EU-a u području zdravlja i zaštite potrošača, pod vodstvom Poljske (70 %), Irske (67 %), Belgije i Luksemburga (obje 66 %). Najniže razine zadovoljstva djelovanjem EU-a u tom području zabilježene su u Grčkoj (29 %), Bugarskoj (37 %), Francuskoj i Slovačkoj (obje 42 %).

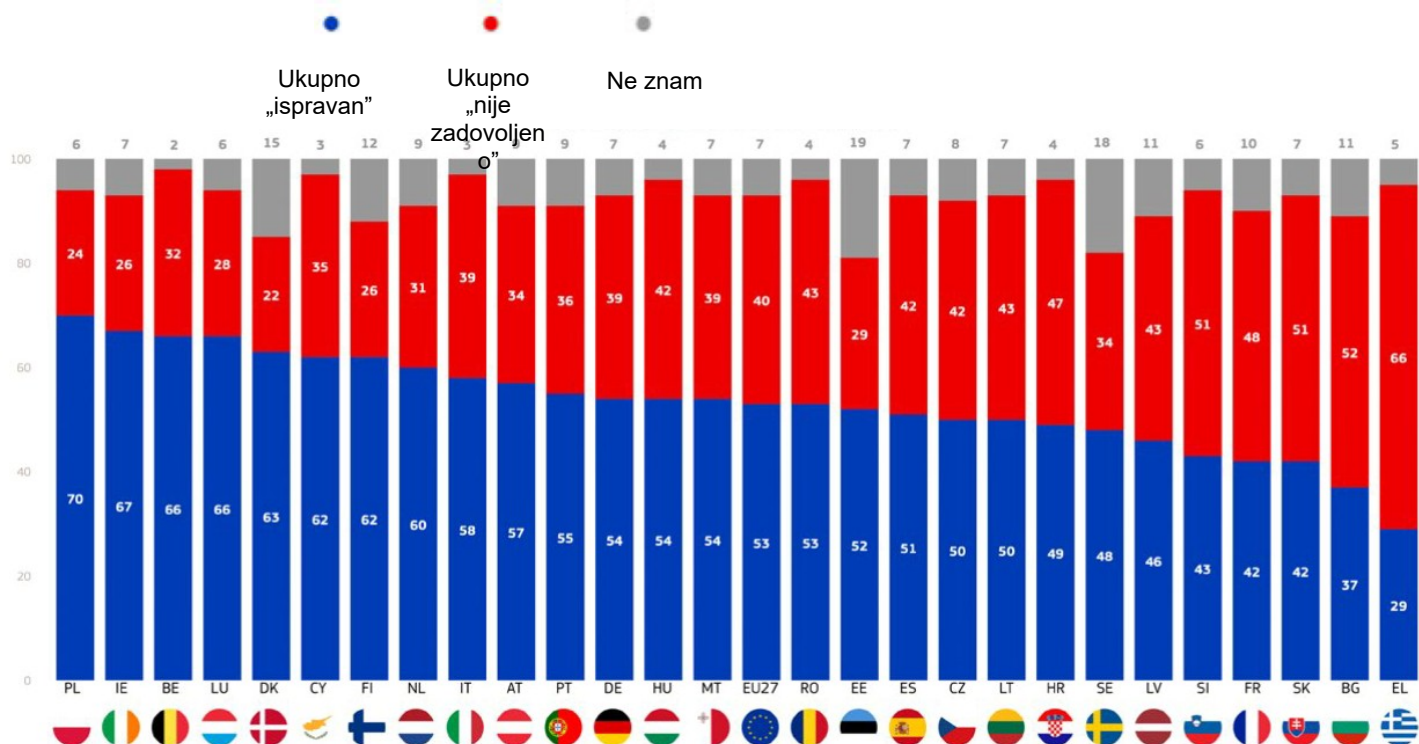
QA13.7 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politika. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? Zdravlje i zaštita potrošača (tj. izgradnja zdravstvene unije ili poticanje održive potrošnje) (%)

Nešto više od polovine (51 %) zadovoljno je s onim što EU čini u pogledu gospodarskog i socijalnog oporavka, a svaka deseta osoba izjavila je da je „vrlo zadovoljna”. Više od četiri od deset (42 %) nije zadovoljno, uključujući 11 % onih koji „nisu zadovoljni”.

U 18 zemalja većina ispitanika zadovoljna je djelovanjem EU-a u pogledu gospodarskog i socijalnog oporavka. Posebno su visoke razine zadovoljstva u Poljskoj (75 %), Irskoj i Nizozemskoj (71 %), dok je nešto više od petine u Grčkoj (22 %), 33 % u Francuskoj i 34 % u Bugarskoj izrazilo zadovoljstvo.

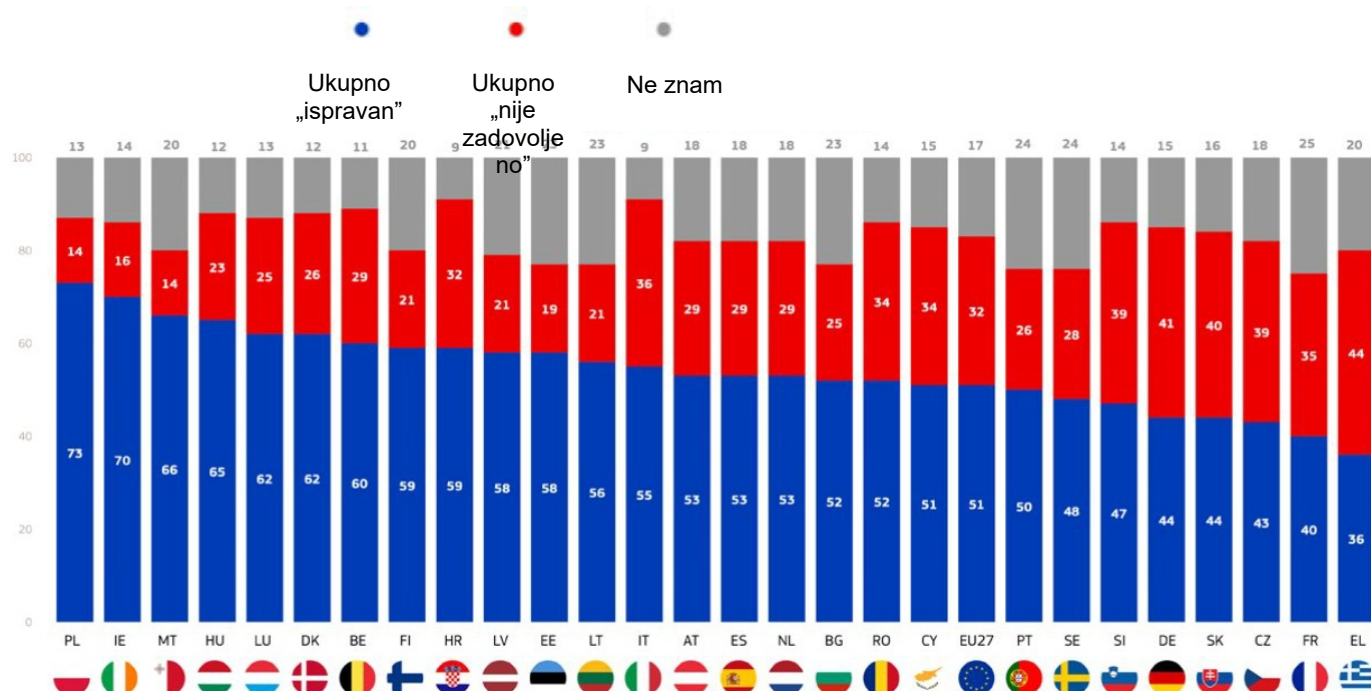
QA133. U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politika. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? Gospodarski i socijalni oporavak (tj. provedba zakona o minimalnoj plaći) (%)

Većina ispitanika (51 %) zadovoljna je djelovanjem EU-a kad je riječ o Digitalnoj agendi, a 9 % ispitanika izjavilo je da su „vrlo zadovoljni”. Otprilike jedna trećina (32 %) nezadovoljna je djelovanjem EU-a u tom području. To je jedino područje za koje više od jednog od deset (17 %) odgovara da „ne znaju” jesu li zadovoljni ili ne.

Većina ispitanika u 26 zemalja izjavila je da je zadovoljna djelovanjem EU-a u pogledu Digitalne agende, s udjelom od dvije trećine ili više u Poljskoj (73 %), Irskoj (70 %) i Malti (66 %) do 36 % u Grčkoj, 40 % u Francuskoj i 43 % u Češkoj. Međutim, treba napomenuti da najmanje jedna petina tvrdi da ne zna u deset zemalja, posebno u Francuskoj (25 %), Portugalu i Švedskoj (obje 24 %).

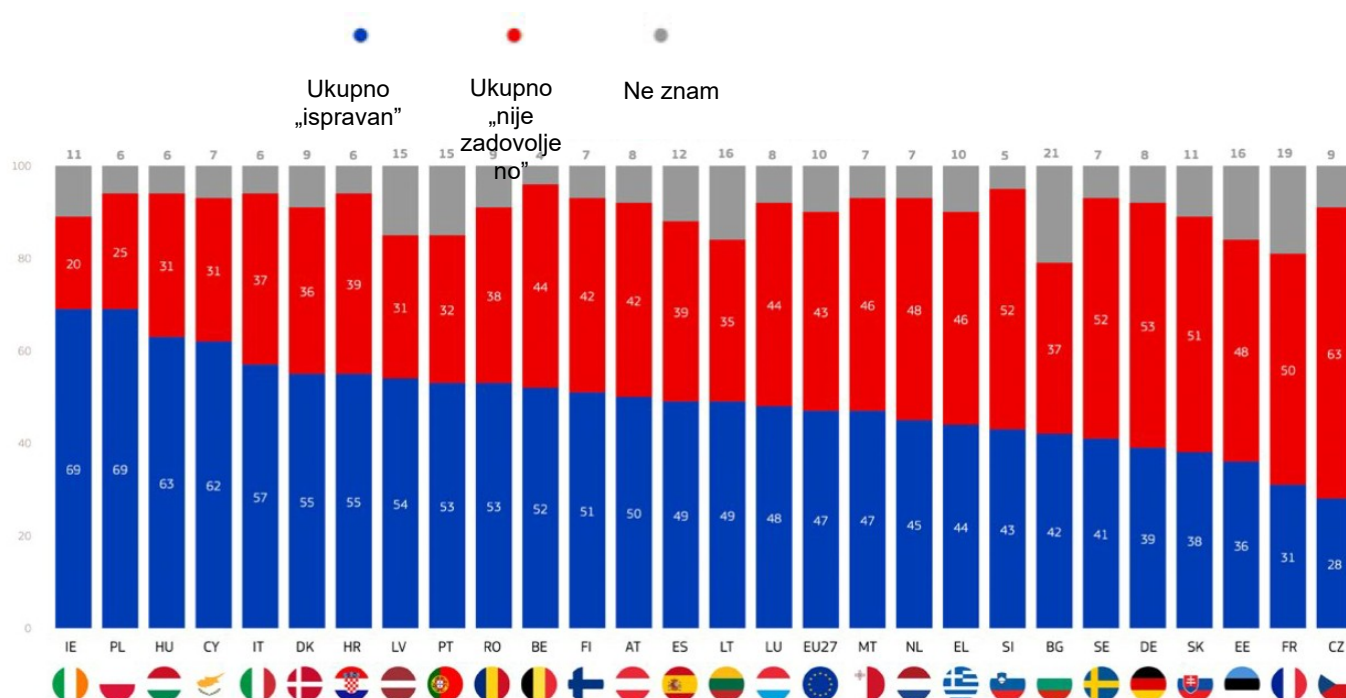
QA13.4 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politika. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? Digitalni program (tj. osiguravanje sigurnih, pravednih i transparentnih internetskih usluga i platformi) (%)

Više od četiri od deset (47 %) zadovoljno je djelovanjem EU-a kad je riječ o zelenom planu EU-a, uključujući svaki deseti koji kaže da je „vrlo zadovoljan”. Manjina (43 %) kaže da je nezadovoljna, a 12 % kaže da „nisu zadovoljni”.

Većina ispitanika u 18 zemalja zadovoljna je zelenim planom EU-a, pri čemu je razina zadovoljstva najviša u Irskoj, Poljskoj (69 %) i Mađarskoj (63 %). S druge strane, 28 % u Češkoj, 31 % u Francuskoj i 36 % u Estoniji izjavilo je da su zadovoljni s onim što EU poduzima u tom području.

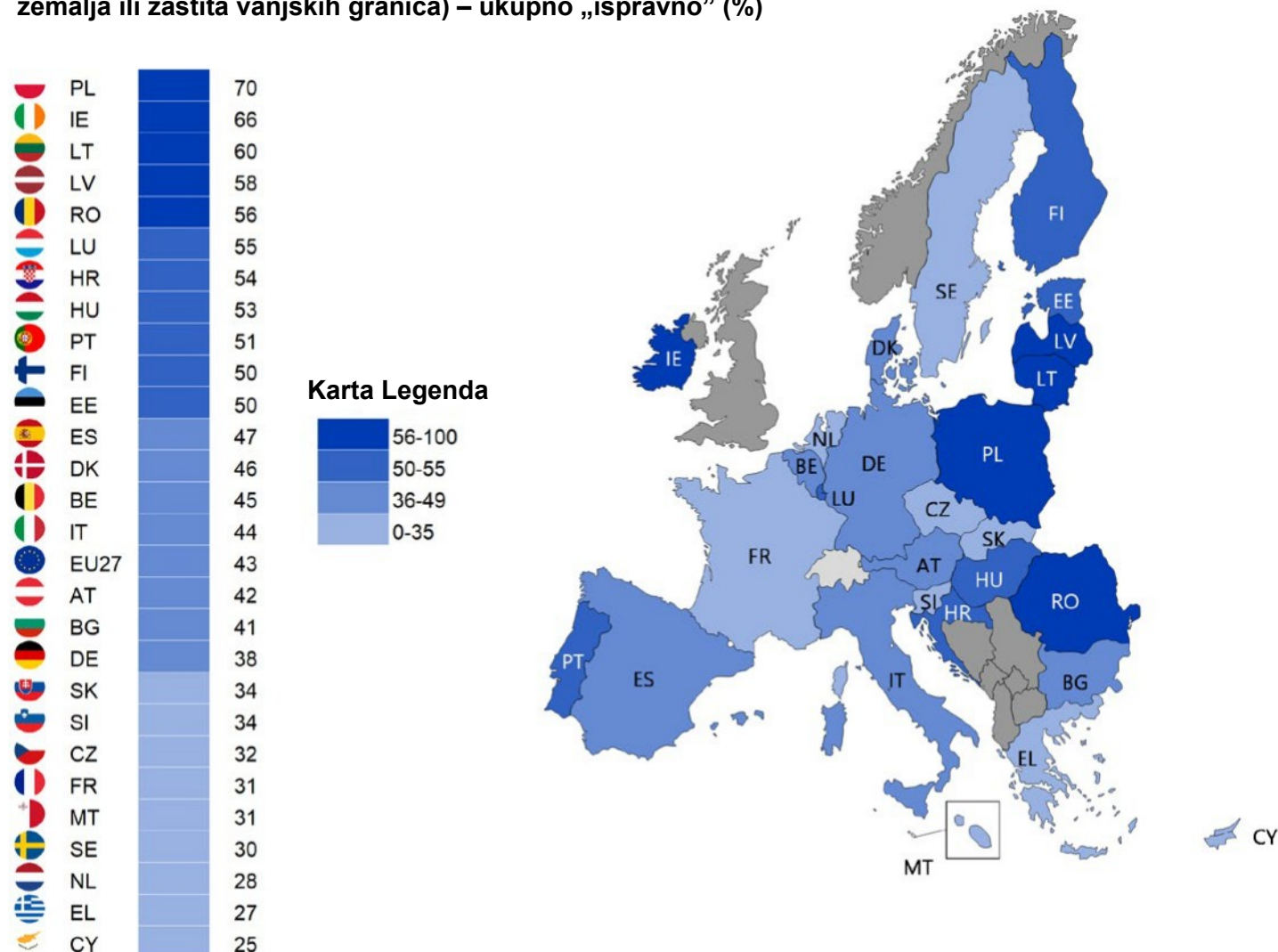
QA13.3 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politika. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? Zeleni plan EU-a (tj. cilj postizanja nulte stope emisija ugljika) (%)

Migracije i azil jedino su područje u kojem su ispitanici koji kažu da su zadovoljni djelovanjem EU-a u manjini (43 %), a manje od jednog od deset (8 %) izjavilo je da su „vrlo zadovoljni”. S druge strane, polovica ispitanika nije zadovoljna onim što EU poduzima, uključujući 14 % onih koji „nisu zadovoljni”.

U 12 zemalja većina je zadovoljna djelovanjem EU-a u području migracija i azila, a najviše su zadovoljni Poljska (70 %), Irska (66 %) i Litva (60 %). Manje od tri od deset ispitanika zadovoljno je u Cipru (25 %), Grčkoj (27 %) i Nizozemskoj (28 %). Mišljenja su podijeljena u Danskoj (46 % „zadovoljna” u odnosu na 46 % „nezadovoljna”).

QA13.6 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politika. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? Migracije i azil (tj. pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja ili zaštita vanjskih granica) – ukupno „ispravno” (%)

Sociodemografska analiza pokazuje da će najmlađi ispitanici najvjerojatnije biti zadovoljni onim što je EU radio u svakom od područja ispitanih u anketi. To je najočitiije kada je riječ o Digitalnoj agendi, pri čemu je šest od deset osoba u dobi od 15 do 24 godine zadovoljno, u usporedbi s 44 % osoba u dobi od 55 ili više godina.

Uz iznimku pitanja migracija i azila, što je viša razina obrazovanja, to je vjerojatnije da će ispitanici biti zadovoljni djelovanjem EU-a. Na primjer, osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina imaju veću vjerojatnost da će izraziti zadovoljstvo onim što EU čini u okviru Digitalne agende (56 % u odnosu na 37 % osoba koje su napustile obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađe) i u području demokratskih prava i poštovanja vladavine prava (69 % u odnosu na 56 %).

Ispitanici koji su u boljoj financijskoj situaciji vjerojatnije će biti zadovoljni djelovanjem EU-a u svakom od područja. To se posebno odnosi na demokratska prava i poštovanje vladavine prava, za koje 69 % onih koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa kaže da su zadovoljni djelovanjem EU-a, u usporedbi s 45 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena, te za gospodarski i socijalni oporavak (56 % u odnosu na 32 %).

Vjerojatnije je da će oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u biti zadovoljniji od onih koji imaju negativnu predodžbu u svakom području, a razlika je najveća kad je riječ o demokratskim pravima i poštovanju vladavine prava (82 % u odnosu na 30 %). Razina zadovoljstva veća je i među onima koji slijede europsku politiku i onima koji češće govore o europskim političkim pitanjima. Na primjer, 59 % onih koji slijede europsku politiku (u usporedbi s 41 % onih koji to ne čine) i 61 % onih koji često govore o europskim političkim pitanjima (u usporedbi s 41 % onih koji to nikada ne čine) zadovoljni su djelovanjem EU-a u suočavanju s gospodarskim i socijalnim oporavkom.

QA13 U posljednjih nekoliko godina Europska unija usredotočila se na nekoliko ključnih područja politike. Koliko ste zadovoljni s onim što EU čini u svakom od sljedećih područja? (% – EU27)

	Demokratska prava i poštovanje vladavine prava	Gospodarski i socijalni oporavak (tj. provedba zakona o minimalnoj plaći)	Zeleni plan EU-a (tj. cilj postizanja nulte stope emisija ugljika)	Digitalni program (tj. osiguravanje sigurnih, pravednih i transparentnih internetskih usluga i platformi)	Vanjska politika (tj. Europa kao globalni akter)	Migracije i azil (tj. pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja ili zaštita vanjskih granica)	Zdravlje i zaštita potrošača (tj. izgradnja zdravstvene unije ili poticanje održive potrošnje)	Potpora Ukrajini
EU27	64	51	47	51	54	43	53	69
Spol								
Covjek	64	53	48	53	54	43	55	68
Zena	63	51	46	49	53	42	52	70
Dob								
15 – 24	69	55	50	60	58	49	60	74
25 – 39	65	54	49	59	56	44	55	69
40 – 54	63	52	48	54	53	43	54	69
55+	62	48	45	44	52	40	50	68
Obrazovanje (završetak)								
—15	56	43	42	37	47	41	47	64
16 – 19	61	50	47	50	52	42	52	66
20+	69	54	49	56	58	43	55	74
Još uvijek studira	71	57	49	59	60	49	62	76
Poteškoće s plaćanjem računa								
Većinu vremena	45	32	34	36	39	30	35	54
S vremena na vrijeme	58	47	47	50	51	43	50	64
Gotovo nikada/nikad	69	56	49	54	57	45	57	73
Razgovor o europskim političkim pitanjima								
Često	70	61	57	61	64	48	60	73
Povremeno	67	55	50	55	57	45	56	71
Nikad	55	41	38	42	44	37	45	64
Slika EU-a								
Pozitivan	82	66	61	65	72	56	69	85
Neutralan	57	45	40	45	45	38	47	64
Negativno	30	27	24	29	24	21	29	40
Slijedite europsku politiku								
Slijedi	70	59	54	57	61	47	60	74
Ne slijedi	55	41	39	44	45	38	45	63

Kombiniranje svijesti građana o djelovanju EU-a u određenom području politike s njihovim zadovoljstvom ovom mjerom pruža dodatan uvid. U slučaju potpore EU-a Ukrajini opoziv (74 %) i zadovoljstvo (69 %) usko su usklađeni. U ostalih sedam područja politike razina osviještenosti i zadovoljstva građana znatno se razlikuje. Najviše razine osviještenosti nakon potpore Ukrajini

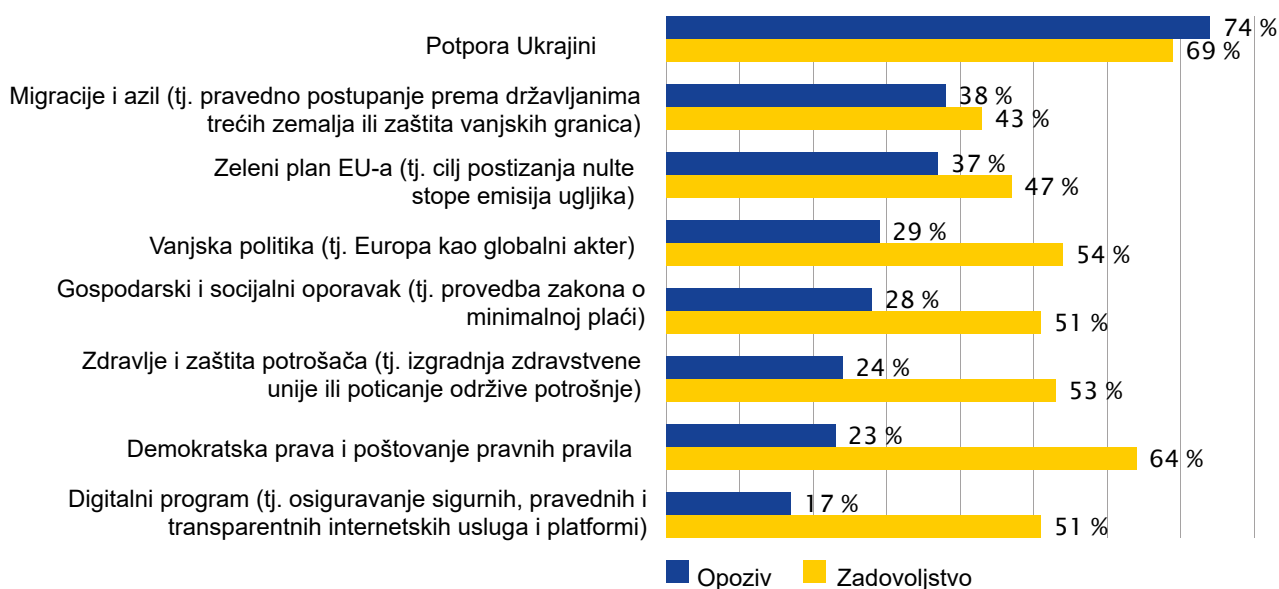
odnose se na migracije i azil (38 %) i zeleni plan EU-a (37 %), ali bilježe najnižu razinu zadovoljstva u usporedbi s ostalim temama (43 % odnosno 47 %).

Druga područja djelovanja EU-a manje su poznata građanima, ali bilježe veće zadovoljstvo, kao što je digitalna agenda sa 17 % podsjećanja, ali 51 % zadovoljstva. Mjere u području demokratskih prava i vladavine prava također se podsjećaju na 23 %, ali imaju drugo najveće zadovoljstvo (64 %). Vanjska politika nalazi se na srednjoj razini u smislu opoziva (29 %), ali ima treću najveću vrijednost zadovoljstva (54 %).

QA2 Koje od sljedećih tema, ako ih ima, jeste li čitali, vidjeli ili čuli? (% – EU27)

&

QA13 Koliko ste zadovoljni s onim što EU poduzima u svakom od sljedećih područja? (% – EU27)

3. GODINU DANA PRIJE EUROPSKIH IZBORA 2024.: GRAĐANI ISPRED GLASAČKIH LISTIĆA

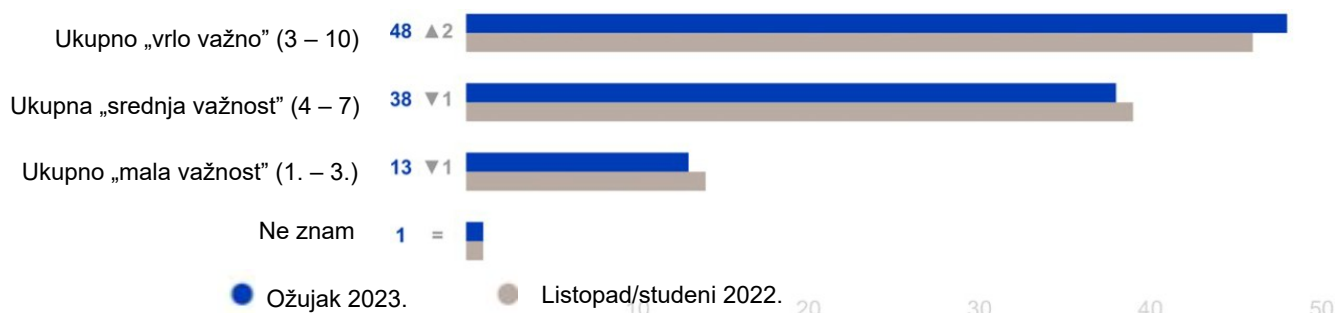
U trećem poglavlju raspravlja se o stavovima građana prema izborima, posebno europskim izborima. Njime se, među ostalim, ocjenjuje važnost koju Europljani pridaju glasovanju na europskim i nacionalnim izborima, interes i vjerojatnost glasovanja na sljedećim europskim izborima 2024., njihova svijest o datumu izbora, načinu glasovanja i stavovima o razlozima zbog kojih građani glasuju ili ne glasuju. U poglavlju se naglasak stavlja i na stavove prema sljedećim europskim izborima među europskim mladima.

Općenito, Europljani obično smatraju glasovanje na europskim i nacionalnim izborima od velike osobne važnosti i zainteresirani su za sljedeće europske izbore. Kao posljedica toga, vjerojatnost glasovanja na tim izborima i dalje je visoka, pri čemu je znatan dio već svjestan datuma izbora. Važno je napomenuti da se čini da su građani više zainteresirani za europske izbore nego što su bili u sličnom trenutku prije posljednjih izbora 2019. te da su bolje upoznati s datumom izbora.

3.1. Europski izbori

Važnost glasovanja na europskim izborima

QA16a Molimo Vas da navedete koliko je važno ili ne da osobno glasate na europskim izborima? Molimo koristite ljestvicu od 1 do 10, kada 1 znači da je glasanje nešto što vam uopće nije važno, a 10 znači da je glasovanje nešto što smatrate bitnim ili ključna dužnost za vas kao građanina. Preostali brojevi ukazuju na nešto između ove dvije pozicije. (%)

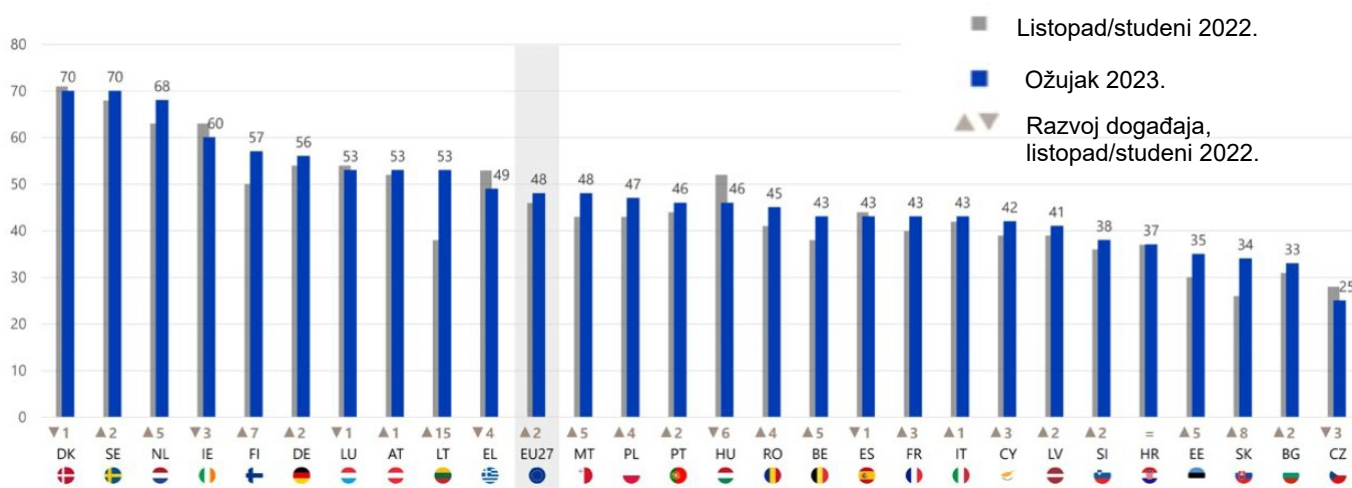

Važnost glasovanja na europskim izborima u trenutačnoj je anketi ostala uglavnom stabilna u usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022., pri čemu gotovo polovina građana (48 %, + 2 postotna boda) pridaje veliku važnost glasovanju. Gotovo četiri od deset (38 %, -1 postotni bod) smatra da je glasovanje na europskim izborima od srednje važnosti, dok 13 % (– 1 postotni bod) tim izborima pridaje nisku važnost.

Važno je napomenuti da su te brojke u skladu s onima zabilježenima u isto vrijeme prije posljednjih europskih izbora 2019. U istraživanju Eurobarometra Europskog parlamenta provedenom u travnju 2018. (tj. otprilike 13 mjeseci prije izbora) 49 % ispitanika pridalo je veliku važnost glasovanju, dok je 17 % pridavalo nisku važnost glasovanju²².

U 17 zemalja, važnost europskih izbora prepoznata je većinom, s najvećim postotkom da je glasovanje vrlo važno za njih osobno promatrane u Danskoj, Švedskoj (70 %) i Nizozemskoj (68 %). U devet država članica većina pridaje srednju važnost glasovanju na tim izborima, osobito u Rumunjskoj, Italiji (46 %) i Hrvatskoj (45 %). U Belgiji se tim izborima u jednakim omjerima pridaje velika važnost (43 %) i srednja važnost (43 %). Naposljetku, u šest zemalja najmanje jedna od pet zemalja ima malu važnost pri glasovanju na tim izborima, pri čemu su ispitanici u Češkoj (30 %), Bugarskoj (23 %), Cipru i Slovačkoj (obje 22 %) najvjerojatnije dali taj odgovor.

QA16a Molimo Vas da navedete koliko je važno ili ne da osobno glasate na europskim izborima? Molimo koristite ljestvicu od 1 do 10, kada 1 znači da je glasanje nešto što vam uopće nije važno, a 10 znači da je glasovanje nešto što smatrate bitnim ili ključna dužnost za vas kao građanina. Preostali brojevi ukazuju na nešto između ove dvije pozicije. (% – ukupno „Velika važnost (8 – 10)“)

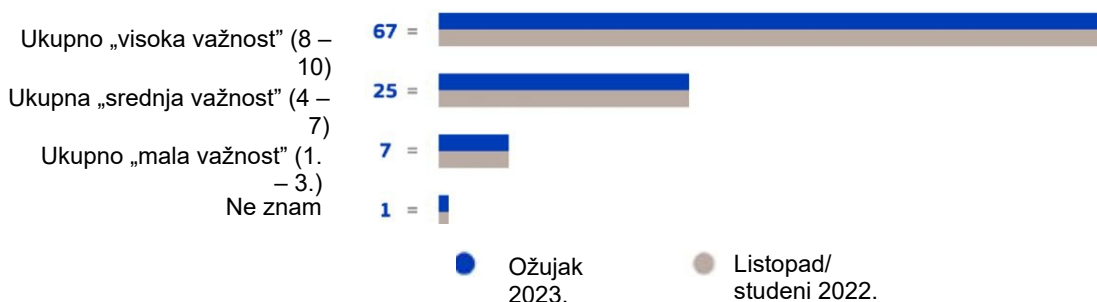
U 11 zemalja vjerojatnije je da će ispitanici nego u listopadu i studenome 2022. pridavati veliku osobnu važnost glasovanju na europskim izborima. Litva (53 %, + 15 postotnih bodova) ističe se po osobito velikom pozitivnom razvoju, a slijede je Slovačka (34 %, + 8 postotnih bodova) i Finska (57 %, + 7 postotnih bodova). Taj se udio smanjio samo u Mađarskoj (46 %, -6 postotnih bodova), Grčkoj (49 %, -4 postotna boda), Češkoj (25 %, - 3 postotna boda) i Irskoj (60 %, - 3 postotna boda), dok je u preostalih 12 zemalja ostao stabilan ili nepromijenjen.

²² Rezultati istraživanja Eurobarometra Europskog parlamenta iz travnja 2018. (EB 89.2) dostupni su na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2332>

Važnost glasovanja na nacionalnim izborima

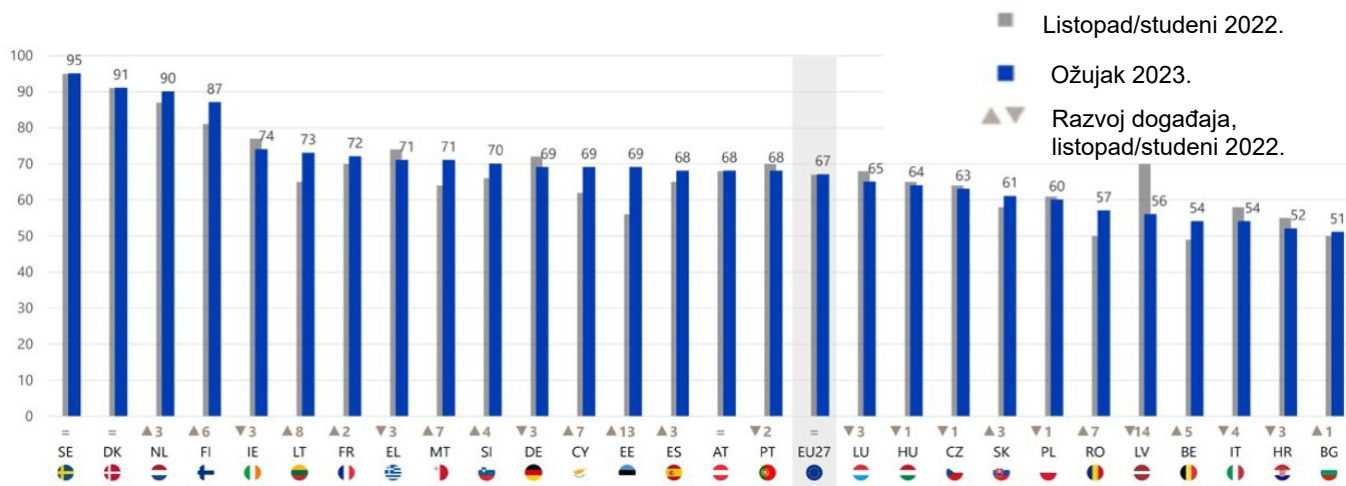
Oko dvije trećine ispitanika (67 %) smatra da je vrlo važno da osobno glasaju na nacionalnim izborima. Četvrtina glasovanja na ovim izborima pripisuje srednju važnost, dok 7 posto smatra da je to od male važnosti. Te su brojke ostale nepromijenjene od listopada do studenoga 2022.

QA16b I koliko je važno ili ne da li je za vas da glasate na nacionalnim izborima u (Našoj Skupštini)? (EU27) (%)

U svim državama članicama većina ispitanika pridaje veliku osobnu važnost glasovanju na nacionalnim izborima, s udjelom od devet od deset ili više u Švedskoj (95 %), Danskoj (91 %) i Nizozemskoj (90 %) do nešto više od polovine u Bugarskoj (51 %), Hrvatskoj (52 %), Belgiji i Italiji (obje 54 %). U osam zemalja najmanje jedna od deset zemalja pridala je nisku važnost glasovanju na tim izborima, osobito u Bugarskoj (13 %), Cipru, Latviji i Malti (svih 11 %).

QA16b I koliko je važno ili ne da li je za vas da glasate na nacionalnim izborima u (Našoj Skupštini)? (% – ukupno „Velika važnost (8 – 10)”)

Vjerojatnije je da će ispitanici pridati veliku važnost glasovanju na nacionalnim izborima nego europskim izborima u svim zemljama. Međutim, veličina te razlike znatno se razlikuje među državama članicama. Najveći broj nalazi se u Češkoj (nacionalna 63 %, EU 25 %), a slijede je Estonija (69 %, EU 35 %) i Slovenija (70 % na nacionalnoj razini, 38 % u EU-u). Najniža razlika može se uočiti u Italiji, Belgiji (nacionalna 54 %, EU 43 % za obje zemlje), Luksemburgu (65 % na nacionalnoj razini, EU 53 %) i Rumunjskoj (57 %, EU 45 %).

U 11 zemalja vjerojatnije je da će ispitanici nego u listopadu i studenome 2022. reći da je glasovanje na nacionalnim izborima od velike važnosti za njih osobno. Najveća povećanja zabilježena su u Estoniji (69 %, + 13 postotnih bodova), Litvi (73 %, + 8 postotnih bodova), Malti (71 %, + 7 postotnih bodova), Cipru (69 %, + 7 postotnih bodova) i Rumunjskoj (57 %, + 7

postotnih bodova). Taj se udio smanjio u sedam zemalja, ali samo u Latviji (56 %, – 14 postotnih bodova) taj je pad primjetan. Ta je brojka ostala stabilna ili nepromijenjena u devet zemalja.

Važnost koju ispitanici pridaju glasovanju na nacionalnim i europskim izborima razlikuje se s obzirom na njihovu dob, razinu obrazovanja i socioekonomski status. Ispitanici u dobi od 25 ili više godina imaju veću vjerojatnost nego mlađi da pridaju veliku osobnu važnost glasovanju na nacionalnim izborima (66 – 70 % u odnosu na 58 %) i europskim izborima (48 – 50 % u odnosu na 42 %). Slično tome, osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina imaju veću vjerojatnost od osoba koje su napustile 15 godina ili mlađe da mu pridaju veliku važnost (77 % naspram 63 % za nacionalne izbore, 58 % u odnosu na 38 % za europske izbore).

Osobe na rukovodećim položajima (80 % na nacionalnoj razini, 61 % u EU-u) najvjerojatnije će pridati veliku važnost glasovanju na tim izborima, posebno u usporedbi s nezaposlenima (53 % na nacionalnoj razini, 36 % u EU-u) i osobama u kućanstvu (55 % na nacionalnoj razini, 33 % u EU-u). Oni koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa mnogo su vjerojatniji od onih koji češće imaju poteškoća pri glasovanju na nacionalnim izborima (74 % u odnosu na 54 %) i europskim izborima (55 % u odnosu na 35 – 37 %).

Predvidljivo, važnost koja se pridaje glasovanju povezana je i s osjećajem da je glas važan te s razinom zadovoljstva demokracijom i na nacionalnoj razini i na razini EU-a. Na primjer, oni koji se slažu da je njihov glas važan u EU-u (67 % naspram 31 % onih koji se ne slažu) i oni koji su zadovoljni demokracijom u EU-u (59 % naspram 36 % onih koji nisu zadovoljni) pridaju veću važnost glasovanju na europskim izborima.

Slično tome, oni koji imaju pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu vjerojatnije će reći da je glasovanje na europskim izborima od velike važnosti (67 % u odnosu na 33 % onih koji imaju negativnu predodžbu), kao i oni koji bi željeli da Europski parlament ima važniju ulogu (59 % u odnosu na 33 % onih koji bi željeli da njegova uloga bude manje važna).

QA16a Molimo Vas da navedete koliko je važno ili ne da osobno glasate na europskim izborima? Molimo koristite ljestvicu od 1 do 10, kada 1 znači da je glasanje nešto što vam uopće nije važno, a 10 znači da je glasovanje nešto što smatrate bitnim ili ključna dužnost za vas kao građanina. Preostali brojevi ukazuju na nešto između ove dvije pozicije. (% – EU27)

	Ukupno „mala važnost” (1. – 3.)	Ukupna „srednja važnost” (4 – 7)	Ukupno „visoka važnost” (8 – 10)
EU27	13	38	48
Spol			
Čovjek	15	37	47
Žena	13	38	48
Dob			
15 – 24	13	42	42
25 – 39	12	40	48
40 – 54	14	38	48
55+	13	36	50
Obrazovanje (završetak)			
—15	21	40	38
16 – 19	15	41	44
20+	9	33	58
Još uvijek studira	11	38	48
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	12	39	49
Menadžeri	7	32	61
Ostali bijeli ovratnici	10	40	50
Manualni radnici	15	44	41
Osobe u kući	18	48	33
Nezaposlen	24	39	36
Umirovljeni	16	33	51
Studenti	11	38	48
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	24	40	35
S vremena na vrijeme	15	47	37
Gotovo nikada/nikad	11	34	55
Moj glas je važan u EU-u			
Slažem se	4	29	67
Ne slažem se	23	45	31
Zadovoljstvo demokracijom u EU-u			
Zadovoljna	6	34	59
Nije zadovoljan	21	43	36
Uloga Europskog parlamenta			
Važnije	7	34	59
Manje važno	23	44	33
Nema promjene	11	37	51

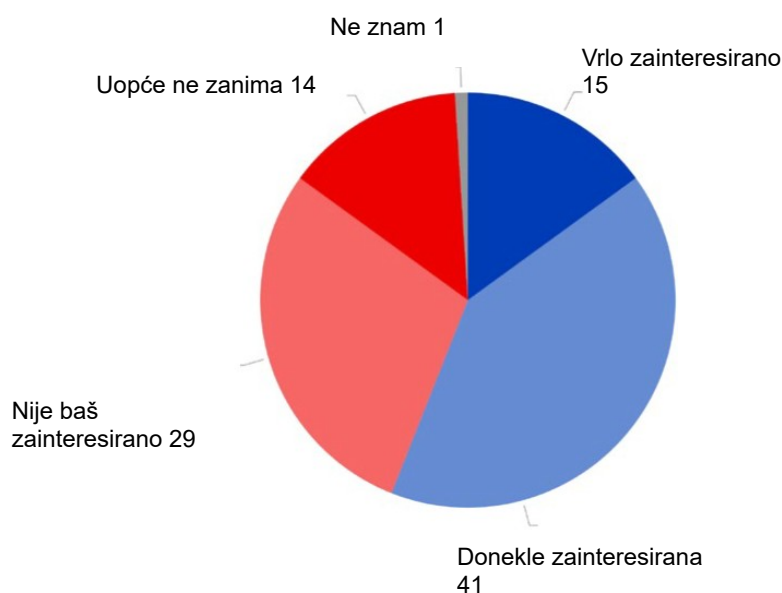
QA16b I koliko je važno ili ne da li je za vas da glasate na nacionalnim izborima u (Našoj Skupštini)? (% – EU27)

	Ukupno „mala važnost” (1. – 3.)	Ukupna „srednja važnost” (4 – 7)	Ukupno „visoka važnost” (8 – 10)
EU27	7	25	67
Spol			
Covjek	6	26	67
Zena	7	25	67
Dob			
15 – 24	8	31	58
25 – 39	7	27	66
40 – 54	6	26	67
55+	7	23	70
Obrazovanje (završetak)			
—15	12	25	63
16 – 19	8	30	62
20+	4	19	77
Još uvijek studira	7	28	62
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	5	26	69
Menadžeri	3	17	80
Ostali bijeli ovratnici	5	28	67
Manualni radnici	9	32	59
Osobe u kući	11	33	55
Nezaposlen	14	32	53
Umirovljeni	7	20	73
Studenti	7	28	62
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	14	31	54
S vremena na vrijeme	9	36	54
Gotovo nikada/nikad	5	20	74
Moj glas je važan u EU-u			
Slažem se	2	18	80
Ne slažem se	11	32	56
Zadovoljstvo demokracijom u EU-u			
Zadovoljna	3	21	75
Nije zadovoljan	11	31	58
Slika Europskog parlamenta			
Pozitivan	2	17	80
Neutralan	6	32	61
Negativno	15	27	57
Uloga Europskog parlamenta			
Važnije	4	22	74
Manje važno	11	33	56
Nema promjene	6	21	72

Interes za sljedeće europske izbore

Velika većina ispitanika (56 %, + 2 postotna boda od listopada do studenoga 2022.) zainteresirana je za sljedeće europske izbore, uključujući 15 % (+ 1 postotni bod) koji kažu da su „vrlo zainteresirani”. S druge strane, više od četiri od deset (43 %, -2 postotna boda) izjavilo je da nisu zainteresirani, a 14 % (-1 postotni bod) izjavilo je da „nisu zainteresirani”. Ti su udjeli ostali stabilni u usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022.

Sljedeći europski izbori održat će se u svibnju ili lipnju 2024. Koliko ste zainteresirani ili ne želite reći da ste na ovim izborima? (EU27) (%)

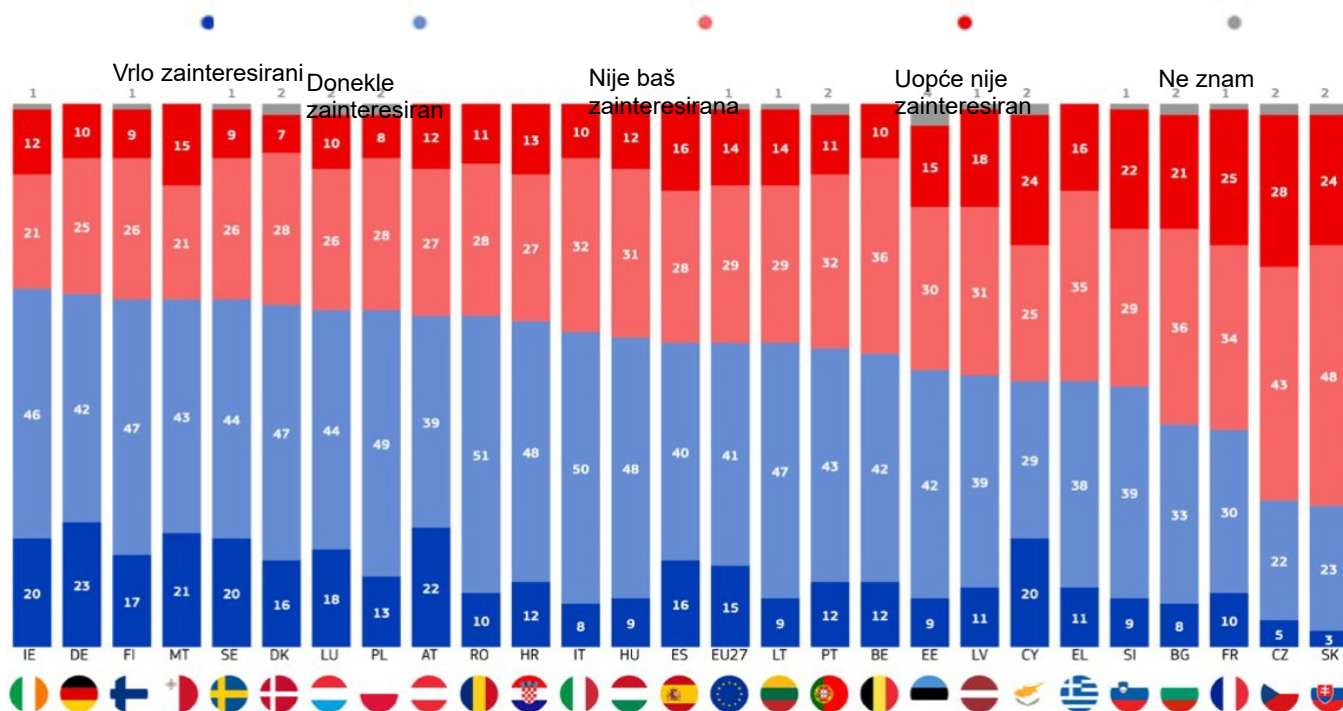

Uspoređujući rezultate s onima uočenima u jednakom vremenskom okviru prije posljednjih europskih izbora, može se primijetiti da je udio ispitanika zainteresiranih za sljedeće europske izbore sada 6 postotnih bodova veći nego u travnju 2018., kada je 50 % ispitanika izjavilo da su zainteresirani, a 48 % da nisu zainteresirani²³.

U 20 država članica većina ih je zainteresirana za sljedeće europske izbore, a najveći postotak zabilježen je u Nizozemskoj (75 %), Irskoj (66 %) i Njemačkoj (65 %). Slovačka (26 %) i Češka (27 %) daleko su zemlje u kojima je interes za sljedeće izbore najniži, a slijede Francuska (40 %) i Bugarska (41 %).

²³ Rezultati istraživanja Eurobarometra Europskog parlamenta iz travnja 2018. (EB 89.2) dostupni su na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2332>

Sljedeći europski izbori održat će se u svibnju ili lipnju 2024. Koliko ste zainteresirani ili ne želite reći da ste na ovim izborima? (%)

U 14 zemalja vjerojatnije je da će ispitanici nego u listopadu i studenome 2022. izjaviti da su zainteresirani za sljedeće europske izbore. Razina interesa povećala se za najmanje deset postotnih bodova u Estoniji (51 %, + 14 postotnih bodova), Finskoj (64 %, + 11 postotnih bodova) i Latviji (50 %, + 10 postotnih bodova). Ipak, udio zainteresiranih osoba smanjio se za sedam postotnih bodova u Grčkoj (49 %) i Malti (64 %), a ostao je stabilan ili nepromijenjen u 11 zemalja.

Kao i važnost koja se pridaje glasovanju, razina interesa za sljedeće europske izbore razlikuje se ovisno o dobi, razini obrazovanja i socioekonomskom statusu ispitanika. Osobe u dobi od 25 godina i više vjerojatnije su od mlađih ispitanika da kažu da su zainteresirani (56 – 58 % u odnosu na 49 %). Osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina sklonije je reći da su zainteresirani u usporedbi s onima koji su završili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađoj (65 % u odnosu na 45 %). Rukovoditelji (70 %) pokazuju najveću razinu interesa, posebno u usporedbi s nezaposlenima (41 %), kao i oni koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa (62 % u odnosu na 40 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena).

Ispitanici koji žive u velikim gradovima skloniji su iskazivanju interesa za sljedeće europske izbore od onih koji žive u ruralnim selima ili manjim gradovima (62 % u odnosu na 54 %).

Osim toga, oni koji se slažu s njihovim glasom u EU-u (76 % naspram 40 % onih koji se ne slažu) i oni koji su zadovoljni demokracijom EU-a (69 % naspram 43 % onih koji nisu zadovoljni) vjerojatnije će reći da su zainteresirani za sljedeće europske izbore. Naposljetku, razina interesa viša je i među ispitanicima koji imaju pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu (79 % u odnosu na 35 % ispitanika s negativnom predodžbom) i onima koji bi željeli imati važniju ulogu (70 % u odnosu na 39 % onih koji bi željeli da njegova uloga bude manje važna).

Sljedeći europski izbori održat će se u svibnju ili lipnju 2024. Koliko ste zainteresirani ili ne želite reći da ste na ovim izborima? (% – EU27)

	Ukupno „zainteresirano”	Ukupno „nije zainteresiran”
EU27	56	43
Spol		
Covjek	58	42
Zena	54	45
Dob		
15 – 24	49	49
25 – 39	56	44
40 – 54	58	42
55+	58	42
Obrazovanje (završetak)		
—15	45	54
16 – 19	53	46
20+	65	34
Još uvijek studira	56	43
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	61	39
Menadžeri	70	30
Ostali bijeli ovratnici	59	40
Manualni radnici	50	49
Osobe u kući	45	54
Nezaposlen	41	58
Umirovljeni	57	42
Studenti	56	43
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	40	59
S vremena na vrijeme	49	50
Gotovo nikada/nikad	62	38
Subjektivna urbanizacija		
Ruralno selo	54	45
Pametni/srednji grad	54	45
Veliki grad	62	37
Moj glas je važan u EU-u		
Slažem se	76	24
Ne slažem se	40	59
Zadovoljstvo demokracijom u EU-u		
Zadovoljna	69	30
Nije zadovoljan	43	56
Slika Europskog parlamenta		
Pozitivan	79	20
Neutralan	47	52
Negativno	35	64
Uloga Europskog parlamenta		
Važnije	70	30
Manje važno	39	61
Nema promjene	54	44

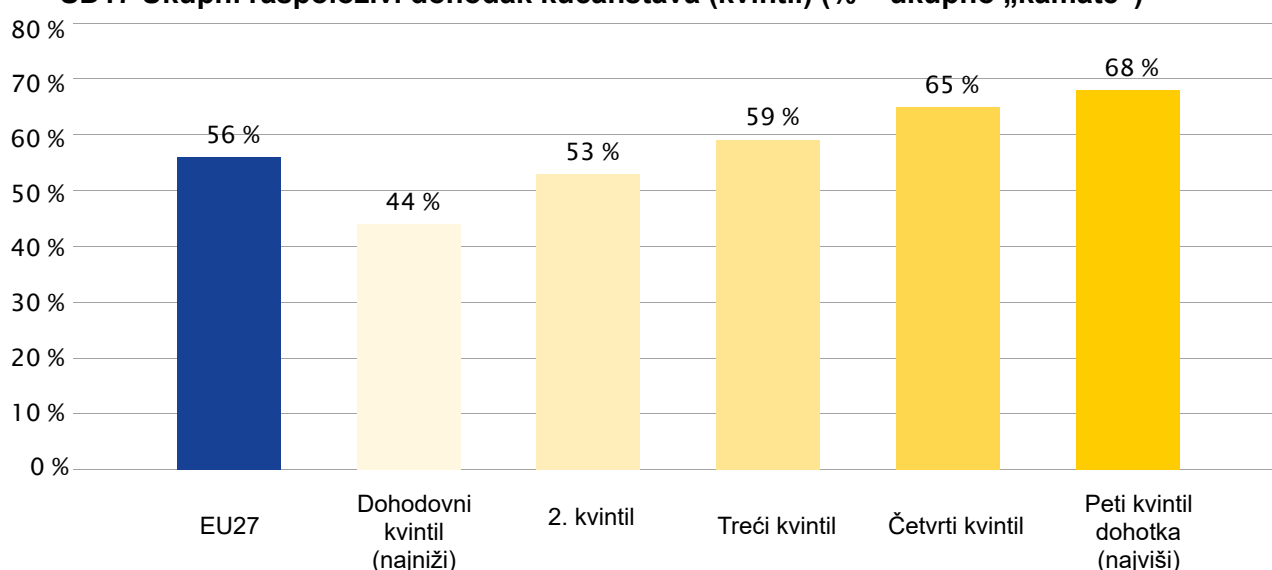
Rezultati ovog pitanja ukazuju i na činjenicu da je interes građana za izbore u korelaciji s njihovom razinom prihoda. Europski građani s nižim primanjima samo 44 % zainteresirani su za europske izbore 2024. To je jedina dohodovna skupina u kojoj na izborima nalazimo više građana (55 %) od onih koji su zainteresirani (44 %).

Za četiri skupine s višim dohotkom (kvintile) postoji većina građana koji su zainteresirani za izbore: od 53 % zainteresiranih za izbore u drugom kvintilu (još uvijek ispod prosjeka EU-a) do više od dvije trećine građana EU-a koji su zainteresirani za te izbore s najvišim dohodovnim kvintilom (68 %).

Sljedeći europski izbori održat će se u svibnju ili lipnju 2024. Koliko ste zainteresirani ili ne želite reći da ste na ovim izborima? (% – EU27)

&

SD17 Ukupni raspoloživi dohodak kućanstava (kvintil) (% – ukupno „kamate”)

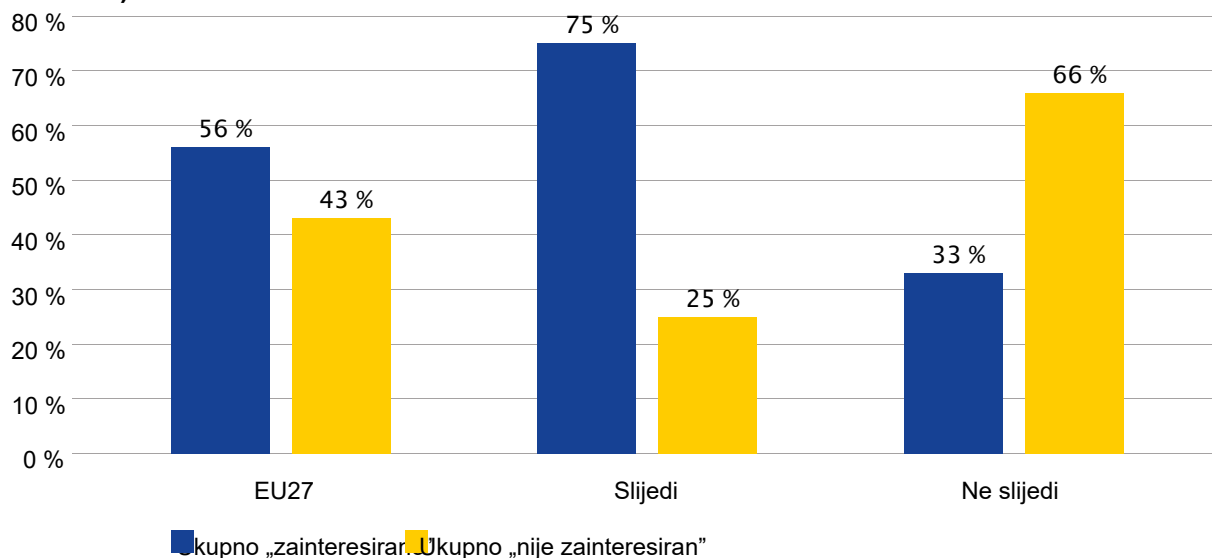
Napomena: na izvornom grafikonu bilo je „3th kvintila” umjesto „4. kvintila”.

Interes za europske izbore 2024. također je mnogo veći među onima koji slijede politiku Europske unije (75 % njih zanimaju europski izbori 2024.), nego među onima koji ne slijede politiku EU-a (33 %).

QA15 Slijedeći europski izbori održat će se u svibnju ili lipnju 2024. Koliko ste zainteresirani ili ne želite reći da ste na ovim izborima? (% – EU27)

&

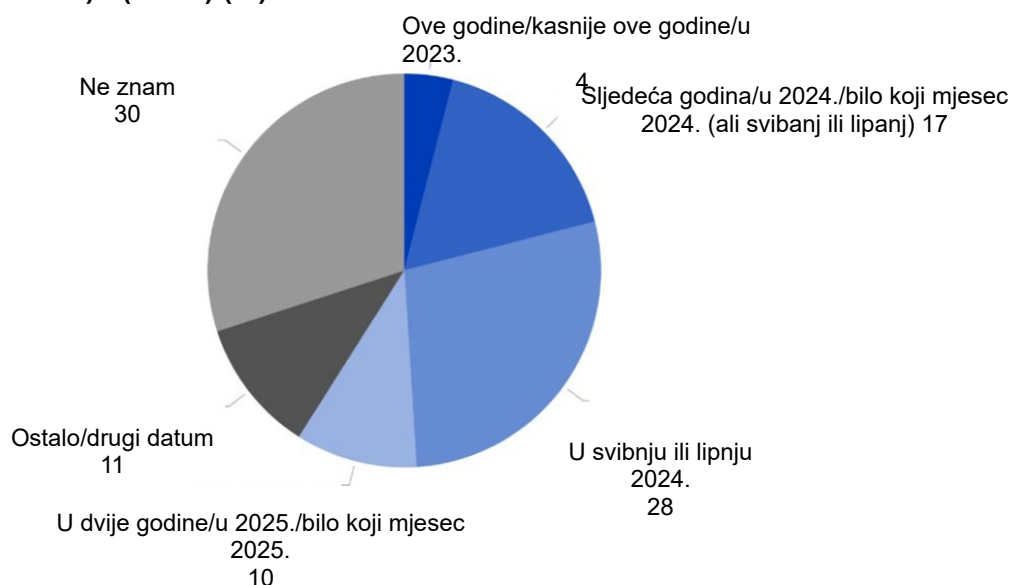
QA3 Možete li reći da slijedite ono što se događa u politici Europske unije: (% – ukupno „Kamato”)

Poznavanje datuma sljedećih europskih izbora

Gotovo tri od deset (28 %) ispravno ukazuju na to da će se sljedeći europski izbori održati u svibnju ili lipnju 2024., što je povećanje od tri postotna boda od listopada do studenoga 2022²⁴. Udio koji ispravno odabere godinu izbora, ali ne navodi nijedan mjesec ili označava pogrešan mjesec, također se povećao (+ 6 postotnih bodova) i sada iznosi 17 %. Jedno tromjesečje (+ 1 postotni bod) daje netočan odgovor navodeći da će se izbori održati 2023. (4 %, + 3 postotna boda) ili 2025. (10 %, -3 postotna boda) ili drugim datumom (11 %, + 1 postotni bod).

QA14 Prema vašem mišljenju, kada će se sljedeći europski izbori održati ovdje (UR DRŽAVA)? (EU27) (%)

Razina znanja o sljedećem datumu europskih izbora sada je znatno viša (+ 9 postotnih bodova) nego što je bila u sličnom trenutku prije posljednjih europskih izbora 2019. Otprilike 13 mjeseci prije tih izbora, u travnju 2018., 19 % točno je utvrdilo datum održavanja izbora (svibanj 2019.), a 13 % je znalo samo da će se održati sljedeće godine²⁵.

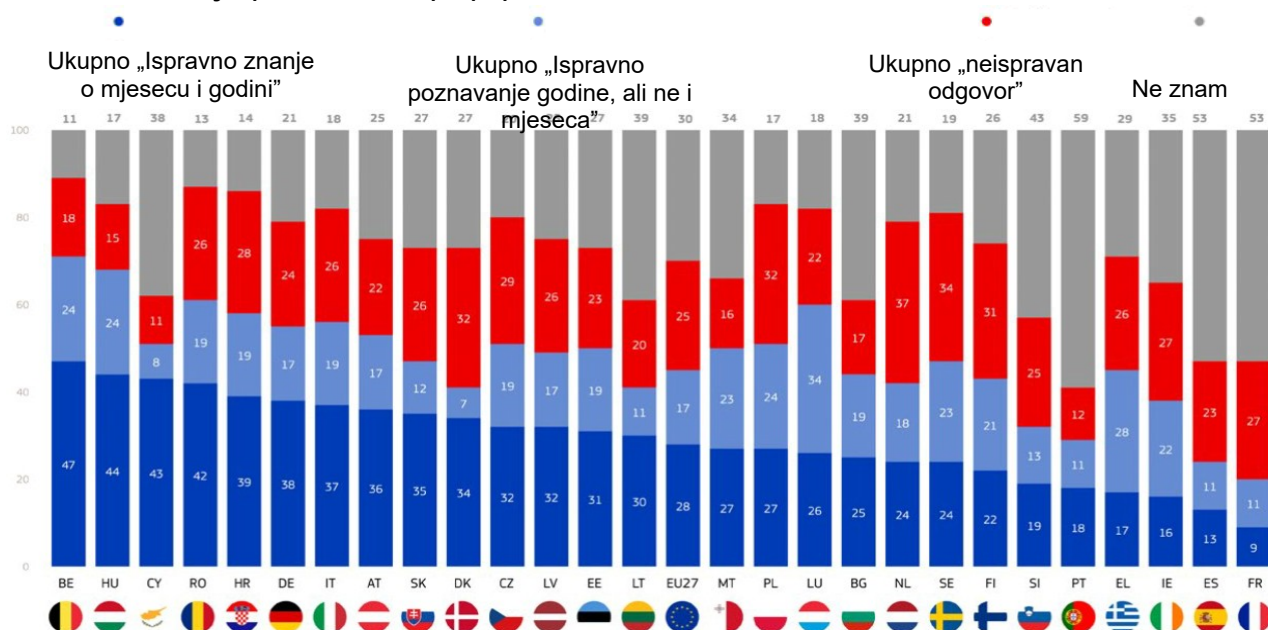
Postoje velike razlike u razini poznavanja datuma europskih izbora među zemljama. U 14 država članica najmanje tri od deset država članica kao datum izbora ispravno navode svibanj ili lipanj 2024., pri čemu je najveći postotak zabilježen u Belgiji (47 %), Mađarskoj (44 %) i Cipru (43 %). Na suprotnom kraju ljestvice 9 % u Francuskoj, 13 % u Španjolskoj i 16 % u Irskoj pokazuje točno znanje o točnom datumu (svibanj ili lipanj 2024.).

Nizozemska (37 %), Švedska (34 %), Poljska i Danska (obje 32 %) zemlje su u kojima će ispitanici najvjerojatnije dati netočan odgovor. Više od polovice u Portugalu (59 %), Francuskoj i Španjolskoj (obje 53 %) izjavilo je da ne znaju.

24 Svibanj/lipanj 2024." smatra se točnim odgovorom jer točan datum izbora još nije bio dogovoren u trenutku terenskog rada.

25 Rezultati istraživanja Eurobarometra Europskog parlamenta iz travnja 2018. (EB 89.2) dostupni su na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2332>

QA14 Prema vašem mišljenju, kada će se sljedeći europski izbori održati ovdje (NAŠA SUDA)? (%)

U 17 zemalja razina znanja o datumu sljedećih europskih izbora porasla je od listopada do studenoga 2022. To je posebno slučaj u Latviji (32 %, + 15 postotnih bodova), Rumunjskoj (42 %, + 12 postotnih bodova) i Litvi (30 %, + 11 postotnih bodova). Razina znanja smanjila se u Malti (27 %, – 24 postotna boda), Luksemburgu (26 %, – 13 postotnih bodova), Poljskoj (27 %, – 7 postotnih bodova) i Irskoj (16 %, -6 postotnih bodova), dok je udio koji daje točan odgovor ostao stabilan ili nepromijenjen u šest država članica.

U sociodemografskim nalazima ističe se da ispitanici u skupinama središnje dobi (u dobi od 25 do 54 godine) imaju nešto veću vjerojatnost od mlađih i starijih ispitanika da točno utvrde datum sljedećih europskih izbora (29 – 30 % u odnosu na 24 – 26 %).

Međutim, čini se da razina obrazovanja i društveno-gospodarska situacija ispitanika imaju veću ulogu. Osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 16 ili više godina imaju veću vjerojatnost od onih koji su završili u dobi od 15 godina ili mlađe da daju točan datum (29 – 30 % u odnosu na 18 %). Upravitelji i drugi bijeli ogrlice također imaju veću vjerojatnost da će točno odgovoriti na pitanje (35 – 36 % u odnosu na 14 % kućnih osoba), kao i oni koji imaju poteškoća s plaćanjem računa s vremena na vrijeme ili rijetko/nikad (27 – 29 % naspram 17 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena).

Ispitanici koji žive u velikim gradovima imaju veću vjerojatnost da će znati datum izbora od onih koji žive u ruralnim selima ili manjim gradovima (32 % u odnosu na 25 – 27 %).

Razina znanja viša je i među onima koji imaju pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu (34 % u odnosu na 24 % onih koji imaju negativnu predodžbu) i među onima koji su glasovali na posljednjim europskim izborima (33 % naspram 18 % onih koji nisu glasovali).

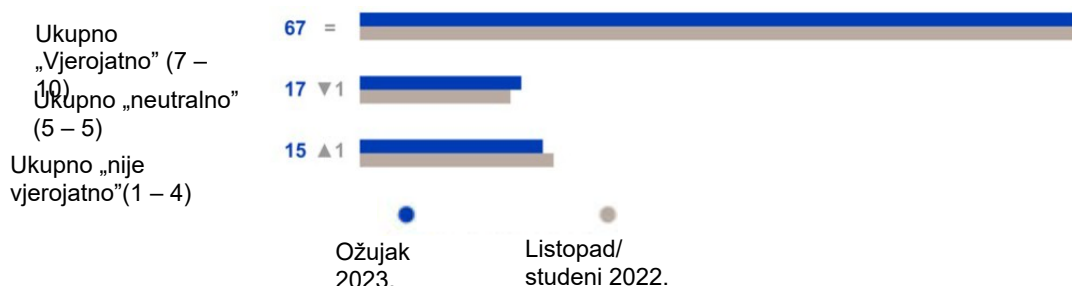
QA14 Prema vašem mišljenju, kada će se sljedeći europski izbori održati ovdje (NAŠA SUDA)? (%)

	Ukupno „Ispravno znanje o mjesecu i godini”	Ukupno „Ispravno poznavanje godine, ali ne i mjeseca”	Ukupno „neispravan odgovor”
EU27	28	17	25
Spol			
Čovjek	28	18	26
Zena	27	16	25
Dob			
15 – 24	24	15	27
25 – 39	29	18	27
40 – 54	30	18	25
55+	26	17	25
Obrazovanje (završetak)			
—15	18	12	25
16 – 19	29	17	25
20+	30	19	27
Još uvijek studira	24	17	25
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	30	21	25
Menadžeri	35	20	26
Ostali bijeli ovratnici	36	19	24
Manualni radnici	26	26	28
Osobe u kući	14	14	30
Nezaposlen	18	11	28
Umirovljeni	25	16	24
Studenti	24	17	25
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	17	15	28
S vremena na vrijeme	27	18	28
Gotovo nikada/nikad	29	17	25
Subjektivna urbanizacija			
Ruralno selo	25	16	26
Pametni/srednji grad	27	15	26
Veliki grad	32	19	25
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament			
Da	33	20	24
Nema	18	13	29
Slika Europskog parlamenta			
Pozitivan	34	20	25
Neutralan	25	15	26
Negativno	24	15	28

Vjerojatnost glasovanja na sljedećim europskim izborima

Nakon blagog smanjenja u razdoblju od travnja do listopada i studenoga 2022. vjerojatnost glasovanja na sljedećim europskim izborima ostala je stabilna u trenutačnoj anketi, a oko dvije trećine (67 %, bez promjena) izjavilo je da će vjerojatno glasovati na takvim izborima ako se održavaju sljedećeg tjedna (7 – 10 na ljestvici od 1 do 10).

QA22 Ako sljedeći europski izbori budu održani sljedeći tjedan, koliko je vjerojatno da ćete glasati na tim izborima? Upotrijebite ljestvicu od 1 do 10, pri čemu „1” znači „uopće nije vjerojatno”, a „10” znači „vrlo vjerojatno”. (EU27) (%)

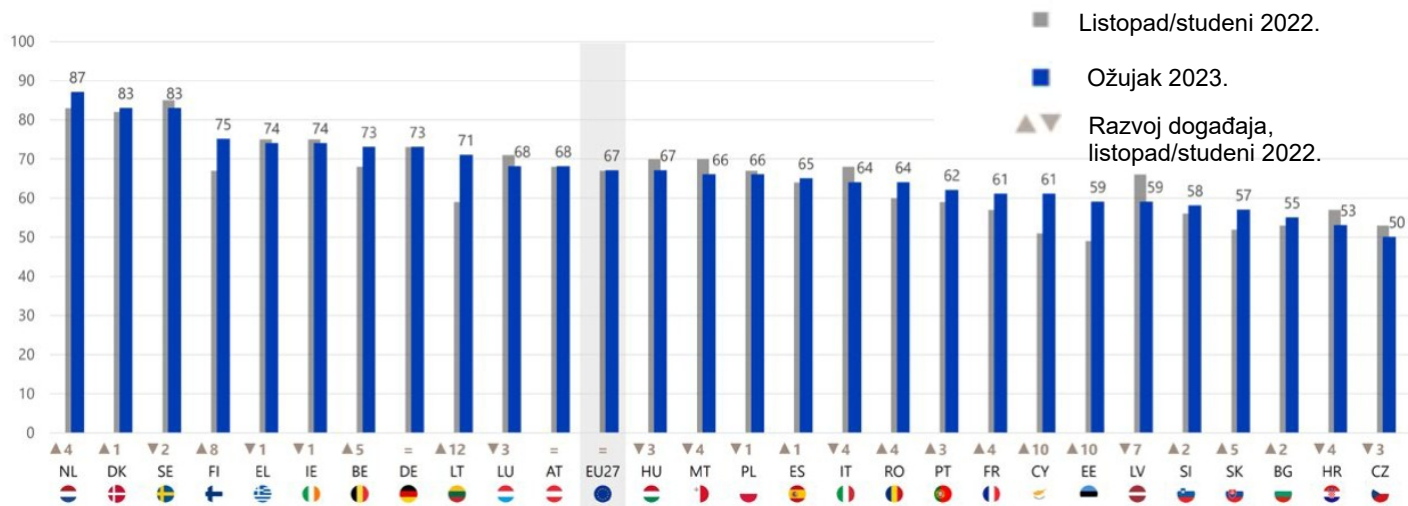

Slično je pitanje uključeno u istraživanje Eurobarometra Europskog parlamenta iz travnja 2018. Ispitanicima je na ljestvici od 1 do 10 postavljeno pitanje koliko je vjerojatno da će glasovati na sljedećim europskim izborima koji će se održati u svibnju 2019., a 58 % ispitanika izjavilo je da će to vjerojatno učiniti (7 – 10)²⁶. Iako je pitanje drukčije formulirano i usporedba bi se trebala tumačiti s oprezom, to bi ipak moglo značiti da su građani trenutačno skloniji sudjelovanju na europskim izborima 2024. nego što su bili u sličnom trenutku prije izbora 2019.

Većina u svim zemljama kaže da će vjerojatno glasovati na europskim izborima ako se održavaju sljedećeg tjedna, s omjerima od više od osam od deset u Nizozemskoj (87 %), Danskoj i Švedskoj (obje 83 %) do 50 % u Češkoj, 53 % u Hrvatskoj i 55 % u Bugarskoj. Najmanje jedna četvrtina navodi kako vjerojatno neće izaći na izbore u Češkoj (29 %), Sloveniji (27 %), Bugarskoj, Cipru i Francuskoj (svih 25 %).

²⁶ Treba napomenuti da su rezultati na razini EU-a 2018. uključivali i Ujedinjenu Kraljevinu. Rezultati istraživanja Eurobarometra Europskog parlamenta iz travnja 2018. (EB 89.2) dostupni su na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2332>

QA22 Ako sljedeći europski izbori budu održani sljedeći tjedan, koliko je vjerojatno da ćete glasati na tim izborima? Upotrijebite ljestvicu od 1 do 10, pri čemu „1” znači „uopće nije vjerojatno”, a „10” znači „vrlo vjerojatno”. (% – ukupno „Vjerojatno” (7 – 10))

Vjerojatnost glasovanja na sljedećim europskim izborima porasla je u deset zemalja od listopada do studenoga 2022., osobito u Litvi (71 %, + 12 postotnih bodova), Cipru (61 %, + 10 postotnih bodova) i Estoniji (59 %, + 10 postotnih bodova). Udio onih koji kažu da će vjerojatno glasovati na takvim izborima smanjio se za sedam postotnih bodova u Latviji (59 %) i za tri ili četiri boda u još šest zemalja. Taj je udio ispitanika ostao stabilan ili nepromijenjen u deset zemalja.

Vjerojatnost glasovanja na sljedećim europskim izborima povećava se s povećanjem dobi, razine obrazovanja i socioekonomskog statusa ispitanika.

Osobe u dobi od 25 ili više godina sklone su izjaviti da će vjerojatno glasovati ako se ti izbori održe sljedećeg tjedna (68 – 70 % u odnosu na 55 % osoba u dobi od 15 do 24 godine), kao i oni koji su završili redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina (78 % naspram 59 % osoba koje su završile u dobi od 15 godina ili mlađe). Menadžeri (81 % naspram 54 % nezaposlenih) i oni koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa (73 % u odnosu na 52 – 58 % onih koji imaju poteškoća) također imaju veću vjerojatnost da će glasati.

Ispitanici koji često govore o europskim političkim pitanjima (84 % naspram 49 % onih koji to nikada ne čine) i oni koji slijede europsku politiku (80 % naspram 51 % onih koji to ne čine) vjerojatnije će reći da bi glasovali da se izbori održavaju sutra, kao i oni koji su već glasovali na posljednjim europskim izborima (88 % naspram 34 % onih koji nisu glasovali). Naposljetku, važnu ulogu imaju i ispitanici u Europskom parlamentu, pri čemu je veća vjerojatnost da će glasati 85 % onih koji imaju pozitivnu predodžbu, u usporedbi s 51 % onih koji imaju negativnu predodžbu.

QA22 Ako sljedeći europski izbori budu održani sljedeći tjedan, koliko je vjerojatno da ćete glasati na tim izborima? Upotrijebite ljestvicu od 1 do 10, pri čemu „1” znači „uopće nije vjerojatno”, a „10” znači „vrlo vjerojatno”. (% – EU27)

	Ukupno „nije vjerojatno” (1 – 4)	Ukupno „neutralno” (5 – 7)	Ukupno „Vjerojatno” (8 – 10)
EU27	17	15	67
Spol			
Čovjek	17	15	66
Zena	16	15	67
Dob			
15 – 24	21	17	55
25 – 39	17	15	68
40 – 54	16	14	70
55+	16	14	69
Obrazovanje (završetak)			
—15	25	15	59
16 – 19	18	17	64
20+	11	11	78
Još uvijek studira	19	15	58
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	13	15	72
Menadžeri	8	11	81
Ostali bijeli ovratnici	13	16	71
Manualni radnici	19	18	63
Osobe u kući	24	19	56
Nezaposlen	32	13	54
Umirovljeni	17	12	70
Studenti	19	15	58
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	28	18	52
S vremena na vrijeme	21	20	58
Gotovo nikada/nikad	13	12	73
Subjektivna urbanizacija			
Ruralno selo	16	15	67
Pametni/srednji grad	18	16	65
Veliki grad	14	13	71
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament			
Da	3	9	88
Nema	40	23	34
Slika Europskog parlamenta			
Pozitivan	5	8	85
Neutralan	19	19	60
Negativno	33	16	51

Razlozi za glasovanje na europskim izborima

Najčešći razlozi zbog kojih ispitanici kažu da građani glasaju na europskim izborima su zato što je to njihova dužnost kao građana (38 %, + 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.), jer obično glasuju na političkim izborima i zato što žele podržati političku stranku (obje 36 %, + 2 postotna boda). Rangiranje tih razloga ostalo je nepromijenjeno u usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. Drugi razlozi koje navodi najmanje jedan od pet razloga su: želeći promijeniti stvari glasovanjem na europskim izborima (29 %, bez promjena), želeći podržati određenog kandidata (23 %, + 1 postotni bod), želeći izraziti svoje nezadovoljstvo (21 %, -2 postotna boda) i želeći izraziti svoju potporu Europskoj uniji (21 %, bez promjena).

QA17ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih građani glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (NAJVIŠE 4 ODGOVORA) (EU27) (%)

U 14 zemalja najviše se spominje razlog zbog kojeg građani mogu glasati na europskim izborima jer je to njihova dužnost kao građana. Obično je glasovanje na političkim izborima najčešći razlog koji ispitanici daju u pet zemalja, a želja da se podrži politička stranka na vrhu je popisa razloga za još pet. U Nizozemskoj i Švedskoj razlog koji se najčešće navodi jest taj što žele promijeniti stvari glasovanjem na europskim izborima, dok je u Slovačkoj želja za potporom određenom kandidatu najviša.

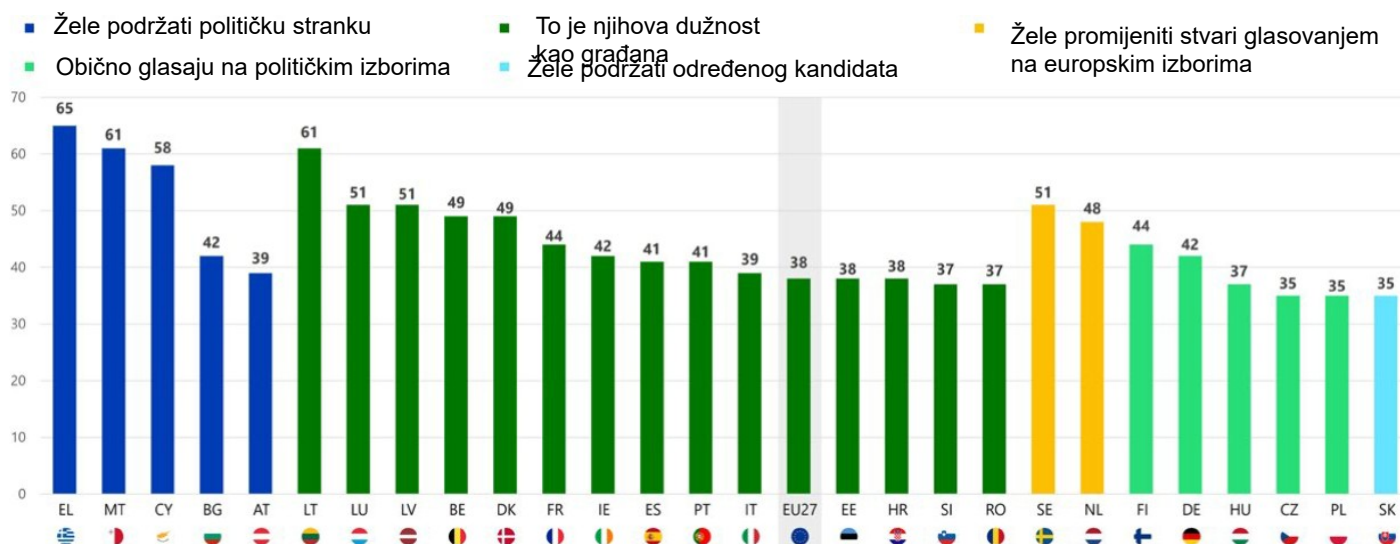
Njihova dužnost građana jedan je od tri glavna razloga zbog kojih građani mogu glasovati na europskim izborima u 20 zemalja, a najveći postotak zabilježen je u Litvi (61 %), Cipru (52 %), Latviji i Luksemburgu (obje 51 %). Najmanje je vjerojatno da će ispitanici odabrati taj razlog u Češkoj (17 %), Poljskoj i Slovačkoj (obje 27 %).

U 17 zemalja, obično glasanje na političkim izborima rangira se u prva tri razloga. To najčešće spominju ispitanici u Švedskoj (47 %), Danskoj (46 %) i Finskoj (44 %). Najmanje je vjerojatno da će oni u Latviji (21 %), Estoniji (24 %), Belgiji i Slovačkoj (obje 25 %) to navesti kao razlog.

Želja za potporom političkoj stranci jedan je od tri glavna razloga za koja se smatra da dovode ljude do glasanja u 23 države članice. Udjeli u kojima se to spominje posebno su visoki u Grčkoj

(65 %), Malti (61 %) i Cipru (58 %). To je odabrano s manje od tri od deset u Estoniji, Francuskoj, Latviji i Luksemburgu (svih 29 %).

QA17ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih građani glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (Najviše 4 ANSWERS) (% – Najspominjeniji odgovor po zemljama)

Ispitanici u Švedskoj (51 %), Nizozemskoj (48 %) i Finskoj (43 %) najvjerojatnije će misliti da ljudi glasuju na europskim izborima jer to žele promijeniti. To će se najmanje vjerojatno navesti u Poljskoj, Portugalu (21 %), Francuskoj i Sloveniji (oba 22 %).

Najveći udjeli koji navode želju za potporom određenom kandidatu kao razlog zbog kojeg građani mogu glasati na europskim izborima nalaze se u Cipru (53 %), Malti (52 %), Grčkoj i Litvi (obje 39 %), dok se to najmanje daje u Nizozemskoj, Španjolskoj (obje 13 %) i Švedskoj (14 %).

Najmanje jedna četvrtina u Francuskoj, Nizozemskoj (31 %) i Belgiji (25 %) navodi kao razlog za glasovanje da žele izraziti svoje nezadovoljstvo, dok 8 % u Litvi, 10 % u Bugarskoj i 11 % na Cipru to navodi.

Naposljetku, ispitanici u Danskoj, Grčkoj i Sloveniji (svih 27 %) najvjerojatnije će reći da građani glasuju na europskim izborima jer žele izraziti svoju potporu Europskoj uniji, dok je najmanje vjerojatno da će to učiniti oni na Cipru (12 %), Rumunjskoj (15 %) i Belgiji (16 %).

PROLJEĆE 2023. | EB 99.1 3. GODINU DANA PRIJE EUROPSKIH IZBORA 2024.: GRAĐANI ISPRED GLASAČKIH LISTIĆA

QA17ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih građani glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (%)

	EU27	BIT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	TO JE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	NA	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
To je njihova dužnost kao građana	38	49	29	17	49	35	38	42	33	41	44	38	39	52	51	61	51	33	34	45	32	27	41	37	37	27	35	37
Obično glasaju na političkim izborima	36	25	40	35	46	42	24	41	36	33	35	31	33	33	21	41	34	37	27	35	38	35	29	35	29	25	44	47
Žele podržati političku stranku	36	36	42	33	36	37	29	33	65	36	29	33	35	58	29	30	29	30	61	42	39	33	34	34	34	30	41	45
Žele promijeniti stvari glasovanjem na europskim izborima	29	28	29	32	26	33	29	26	37	26	22	29	31	34	38	27	25	27	23	48	29	21	21	25	22	29	43	51
Žele podržati određenog kandidata	23	25	33	30	23	15	37	35	39	13	19	29	24	53	30	39	15	22	52	13	31	31	34	30	33	35	38	14
Žele izraziti svoje nezadovoljstvo	21	25	10	19	14	20	15	16	16	21	31	23	22	11	17	8	23	14	12	31	19	14	13	20	15	19	15	22
Žele izraziti svoju potporu Europskoj uniji	21	16	25	25	27	21	19	19	27	22	17	23	24	12	20	20	23	22	24	23	22	22	23	15	27	24	19	18
Žele podržati (nacionalnu) vladu	16	13	10	13	14	19	16	22	23	12	12	10	21	17	21	17	14	17	26	9	21	14	28	16	17	11	15	9
Žele izbjeći izborni uspjeh drugih političkih stranaka koje im se ne sviđaju.	16	21	13	18	8	20	16	8	16	15	17	13	10	12	17	16	13	23	15	17	20	14	12	13	10	14	7	21
Politička i društvena pitanja od njihovog interesa postavljaju se tijekom predizborne kampanje.	13	19	14	12	24	14	18	17	14	9	6	17	14	7	13	12	8	14	9	28	20	12	11	16	12	14	23	26
Žele izraziti nezadovoljstvo Europskom unijom	12	13	7	16	12	12	10	8	12	8	13	11	13	5	5	3	10	12	4	23	14	8	8	11	7	12	13	15
Žele izraziti nezadovoljstvo (nacionalnom) vladom	11	14	8	10	4	10	6	8	13	7	14	15	10	4	11	4	5	14	10	10	14	13	8	13	7	10	4	6
Žele utjecati na to tko će postati novi predsjednik Europske komisije	10	11	9	7	10	11	8	10	10	11	8	13	13	4	6	3	7	15	5	7	20	12	13	11	8	9	3	5
Informacije koje su dobili tijekom kampanje uvjerile su ih da odu na glasovanje	10	11	12	13	12	10	14	16	9	9	6	13	12	3	10	7	6	19	8	10	14	11	9	15	11	16	14	14
U isto vrijeme održani su još jedan važni izbori.	5	10	3	9	13	4	2	8	4	3	2	6	7	1	4	7	2	6	5	6	6	7	4	12	5	3	2	6
Ne znam	2	1	3	4	4	1	2	1	1	2	5	2	1	0	2	1	2	2	3	0	1	2	3	0	2	3	2	1
Ostalo (spontano)	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0
Nema (spontano)	1	0	0	3	1	2	2	1	0	2	3	1	1	3	2	2	4	1	1	1	2	0	0	0	1	2	1	2

Udio ispitanika koji kažu da građani glasaju na europskim izborima jer je to njihova dužnost građana povećao se u 14 zemalja od listopada do studenoga 2022., osobito u Luksemburgu (51 %, + 13 postotnih bodova), Litvi (61 %, + 10 postotnih bodova) i Rumunjskoj (37 %, + 8 postotnih bodova). Taj se udio smanjio u osam zemalja, pri čemu je najveći pad zabilježen u Švedskoj (37 %, – 8 postotnih bodova), Portugalu (41 %, – 8 postotnih bodova), Češkoj (17 %, – 7 postotnih bodova). Taj je udio ispitanika ostao stabilan ili nepromijenjen u pet zemalja.

U 12 zemalja vjerojatnije je da će ispitanici nego u listopadu i studenome 2022. reći da građani glasuju na europskim izborima jer obično glasaju na političkim izborima. Povećanje od šest postotnih bodova zabilježeno je u Finskoj (44 %) i Litvi (41 %), dok se taj udio tek neznatno smanjio u Cipru (33 %, – 4 postotna boda) i Estoniji (24 %, – 3 postotna boda) te je ostao stabilan ili nepromijenjen u 13 zemalja.

Povećanje udjela ispitanika koji kažu da ljudi glasuju na europskim izborima jer žele podržati političku stranku zabilježeno je u 12 država članica. To iznosi najmanje deset postotnih bodova u Malti (61 %, + 18 postotnih bodova), Latviji (29 %, + 13 postotnih bodova) i Grčkoj (65 %, + 10 postotnih bodova). Smanjenja su zabilježena samo u Cipru (58 %, – 7 postotnih bodova) i Češkoj (33 %, – 5 postotnih bodova), dok je u 13 zemalja taj udio ispitanika stabilan ili je ostao nepromijenjen.

Sedam zemalja pokazuje povećanje udjela ispitanika koji navode da žele podržati određenog kandidata kao razlog zbog kojeg građani mogu glasati, najviše Malta (52 %, + 7 postotnih bodova), Portugal (34 %, + 6 postotnih bodova) i Belgija (25 %, + 6 postotnih bodova). Smanjenja su zabilježena u Češkoj (30 %, – 5 postotnih bodova), Slovačkoj (35 %, – 4 postotna boda), Estoniji (37 %, – 3 postotna boda), Njemačkoj (15 %, – 3 postotna boda) i Nizozemskoj (13 %, – 3 postotna boda). Taj je udio ostao stabilan ili nepromijenjen u 15 zemalja.

Udio ispitanika koji kažu da građani glasuju kako bi izrazili svoju potporu Europskoj uniji blago se povećao u osam zemalja od listopada do studenoga 2022., posebno u Estoniji (19 %, + 5 postotnih bodova), Danskoj, Grčkoj, Sloveniji (svih 27 %, – 4 postotna boda) i Cipru (12 %, – 4 postotna boda). Taj udio ispitanika smanjio se u pet zemalja, posebno u Malti (24 %, – 10 postotnih bodova), Luksemburgu (23 %, – 5 postotnih bodova) i Švedskoj (18 %, – 4 postotna boda) te je ostao stabilan ili nepromijenjen u 14 zemalja.

Trenutačno je vjerojatnije da će ispitanici nego u listopadu i studenome 2022. reći da građani glasaju na europskim izborima kako bi izrazili svoje nezadovoljstvo u Luksemburgu (23 %, + 6 postotnih bodova), Švedskoj (22 %, + 5 postotnih bodova), Latviji (17 %, + 5 postotnih bodova) i Nizozemskoj (31 %, + 3 postotna boda). S druge strane, taj se udio smanjio u Grčkoj (16 %, – 7 postotnih bodova), Francuskoj (31 %, – 4 postotna boda), Italiji (22 %, – 4 postotna boda), Bugarskoj (10 %, – 4 postotna boda) i Njemačkoj (20 %, – 3 postotna boda) te je ostao stabilan ili nepromijenjen u 18 država članica.

Sociodemografska analiza pokazuje da žene imaju malo veću vjerojatnost nego muškarci da kažu da ljudi glasuju na europskim izborima jer je to njihova dužnost kao građana (40 % u odnosu na 36 %). Osim toga, vjerojatnije je da će ispitanici u dobi od 55 godina ili više reći da ljudi glasuju jer je to njihova dužnost kao građana (40 % u odnosu na 35 % osoba u dobi od 15 do 24 godine) i da obično glasuju na političkim izborima (39 % u odnosu na 32 %), dok osobe u dobi od 15 do 24 godine najčešće navode da žele promijeniti stvari kao razlog (33 % naspram 28 % osoba u dobi od 55 ili više godina).

Što dulje ispitanici ostanu u redovnom obrazovanju, veća je vjerojatnost da će ljudi glasati jer žele promijeniti stvari (31 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina u odnosu na 25 % onih koji su napustili 15 godina ili mlađe) i zato što žele izraziti svoju potporu Europskoj uniji (24 % u odnosu na 17 %).

Ispitanici koji imaju najmanje poteškoća s plaćanjem računa vjerojatnije će reći da ljudi glasuju jer je to njihova dužnost kao građana (40 % u odnosu na 32 – 33 % onih koji imaju poteškoća s vremenom na vrijeme ili češće), jer obično glasuju na političkim izborima (38 % u odnosu na 31 – 34 %) i zato što žele izraziti svoju potporu Europskoj uniji (23 % u odnosu na 18 %). S druge strane, oni koji imaju poteškoća većinu vremena skloniji su spomenuti da žele podržati određenog kandidata kao razlog za glasovanje (28 % u odnosu na 21 % onih koji rijetko ili nikada imaju poteškoća).

Naposljetku, vjerojatnije je da će oni koji su glasovali na posljednjim europskim izborima od onih koji nisu glasovali reći da glasuju jer je njihova dužnost kao građana (43 % naspram 28 %), jer obično glasuju na političkim izborima (39 % u odnosu na 32 %), podržati političku stranku (38 % u odnosu na 33 %), promijeniti stvari (31 % u odnosu na 26 %) i izraziti svoju potporu Europskoj uniji (23 % u odnosu na 18 %).

QA17ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih građani glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (% – EU27)

	To je njihova dužnost kao građana	Žele promijeniti stvari glasovanjem na europskim izborima	Žele utjecati na to tko će postati novi predsjednik Europske komisije	Žele izraziti svoje nezadovoljstvo	Žele podržati (nacionalnu) vladu	Žele izraziti nezadovoljstvo (nacionalnom) vladom	Žele izraziti nezadovoljstvo Europskom unijom	Obično glasaju na političkim izborima	Žele izraziti svoju potporu Europskoj uniji	Politička i društvena pitanja od njihovog interesa postavljaju se tijekom predizborne kampanje.	Žele izbjeći uspjeh drugih političkih stranaka koje im se ne sviđaju.	Žele podržati političku stranku
EU27	38	29	10	21	16	11	12	36	21	13	16	36
Spol												
Covjek	36	29	10	21	16	11	13	37	21	14	16	37
Zena	40	30	10	21	16	10	11	35	21	13	15	35
Dob												
15 – 24	35	33	14	22	15	14	12	32	19	14	17	35
25 – 39	36	31	11	23	14	11	13	35	20	14	17	36
40 – 54	36	29	12	21	16	11	13	35	21	14	15	37
55+	40	28	8	19	17	9	11	39	22	13	15	35
Obrazovanje (završetak)												
—15	40	25	8	21	20	9	9	36	17	9	12	35
16 – 19	37	28	10	21	17	12	12	35	20	12	16	35
20+	39	31	10	20	14	10	13	39	24	16	16	38
Još uvijek studira	36	34	13	23	14	12	12	33	19	16	17	36
Društveno-profesionalna kategorija												
Samozaposlena osoba	32	30	11	18	16	11	13	37	24	15	14	36
Menadžeri	41	32	11	20	13	11	13	38	27	16	18	40
Ostali bijeli ovratnici	36	31	12	20	18	11	13	36	22	15	15	39
Manualni radnici	35	28	11	23	17	12	12	32	19	12	16	33
Osobe u kući	41	28	7	21	16	9	11	34	19	10	11	34
Nezaposlen	35	26	11	26	11	15	13	36	15	11	16	34
Umirovljeni	41	27	7	19	18	9	11	40	22	12	15	34
Studenti	36	34	13	23	14	12	12	33	19	16	17	36
Poteškoće s plaćanjem računa												
Većinu vremena	32	27	10	21	18	13	13	31	18	10	16	35
S vremena na vrijeme	33	27	11	24	17	13	13	34	18	13	16	34
Gotovo nikada/nikad	40	30	10	20	15	9	11	38	23	14	16	37
Slika Europskog parlamenta												
Pozitivan	43	32	12	15	17	8	9	39	29	17	15	37
Neutralan	36	29	10	21	17	11	11	35	19	13	15	35
Negativno	32	26	8	32	13	15	20	33	12	9	18	34

Razlozi zbog kojih nije bilo glasovanja na europskim izborima

Najčešći razlog koji ispitanici navode zašto ljudi ne glasuju na europskim izborima jest uvjerenje da njihov glas neće ništa promijeniti (47 %, nema promjena od listopada do studenoga 2022.). Više od trećine građana tvrdi da ne glasuju jer nisu zainteresirani za politiku općenito (37 %, + 3 postotna boda) ili zbog nepovjerenja u politički sustav općenito (36 %, + 2 postotna boda).

Drugi razlozi koje navodi oko jedna petina ili više njih su: smatraju da ih se ono što se događa u Europskom parlamentu ne tiče (23 %, + 1 postotni bod), da obično ne glasuju na političkim izborima, da ih nijedna politička stranka ili kandidat ne uvjeri (oba 22 %, + 1 postotni bod), protive se Europskoj uniji (19 %, nema promjena), vjeruju da se Europski parlament ne bavi u dovoljnoj mjeri problemima koji se odnose na ljude poput njih (19 %, -1 postotni bod) i ne znaju vrlo dobro koja je uloga Europskog parlamenta (19 %, -2 postotna boda).

Osim udjela koji kažu da nisu zainteresirani za politiku općenito, koji se blago povećao (+ 3 postotna boda), sve ostale brojke ostale su stabilne od listopada do studenoga 2022.

QA18ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih građani ne glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (EU27) (%)

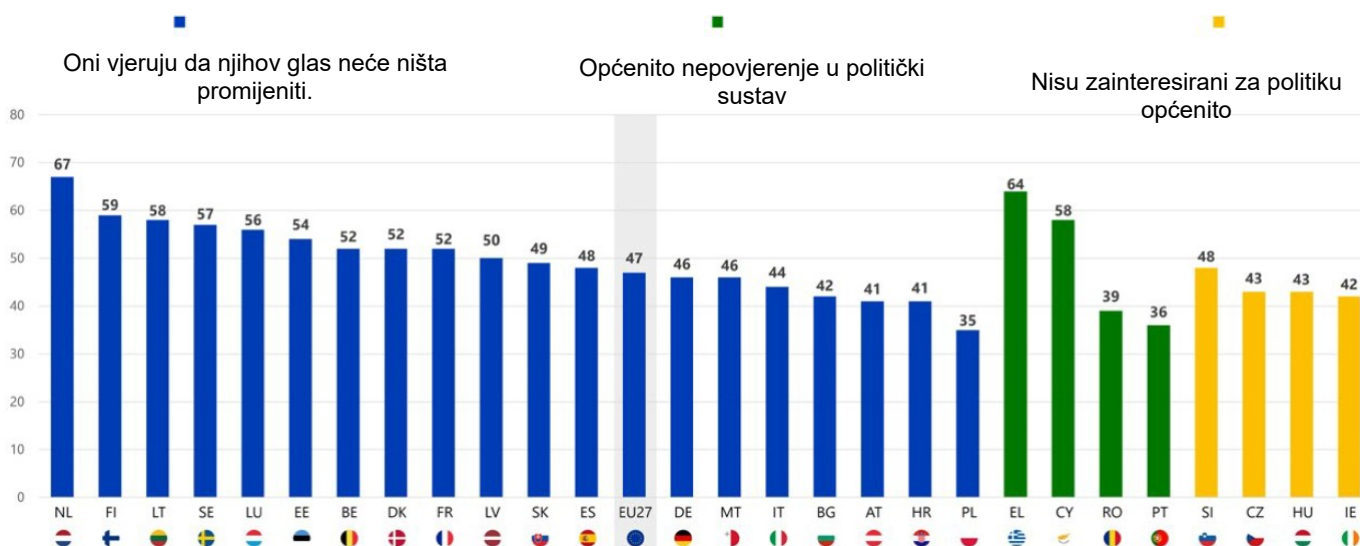
Vjerovanje da njihov glas neće ništa promijeniti u 19 država članica prvi je najčešći razlog zbog kojeg građani ne glasuju na europskim izborima. U četiri zemlje, najčešći razlog koji ispitanici daju je da nisu zainteresirani za politiku općenito, dok je nepovjerenje u politički sustav općenito na vrhu liste u još četiri zemlje.

U svim je zemljama vjerovanje da se njihovim glasovanjem ništa neće promijeniti prvi ili drugi najčešće spominjani razlog koji ispitanici daju da ne glasaju na europskim izborima. Udjeli se kreću od 67 % u Nizozemskoj, 59 % u Finskoj i 58 % u Litvi, do 34 % u Portugalu, 35 % u Poljskoj i 37 % u Rumunjskoj.

„Nisu zainteresirani za politiku općenito” u prva tri razloga zbog kojih građani ne glasaju u 25 zemalja. Najveći udio ispitanika koji to spominju nalaze se u Litvi (51 %), Sloveniji (48 %) i Finskoj (46 %). S druge strane, taj će se razlog najmanje vjerojatno navesti u Austriji (29 %), Portugalu (31 %) i Poljskoj (32 %).

Nepovjerenje u politički sustav općenito spada među tri najbolja odgovora u 23 države članice. Grčka (64 %) i Cipar (58 %) ističu se po osobito visokim postocima koji su odabrali taj razlog za nesudjelovanje u glasovanju, a slijede je Litva (46 %). Otprilike jedna četvrtina ili manje daje taj odgovor u Poljskoj (23 %), Finskoj i Švedskoj (obje 27 %).

QA18ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih građani ne glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (Najviše 4 ANSWERS) (% – Najspominjeniji odgovor po zemljama)

Ispitanici u Danskoj, Švedskoj (47 %) i Nizozemskoj (41 %) najvjerojatnije će reći da ljudi ne glasaju na europskim izborima jer smatraju da ih ono što se događa u Europskom parlamentu ne zabrinjava. S druge strane, 11 % u Španjolskoj i 16 % u Poljskoj, Luksemburgu i Rumunjskoj to navodi kao razlog.

Grčka (48 %) je zemlja u kojoj će ispitanici najvjerojatnije reći da ljudi ne glasaju jer ih nije uvjerila nijedna politička stranka ili kandidat, a slijede Cipar (36 %) i Austrija (31 %). Najmanje je vjerojatno da će ispitanici to navesti kao razlog u Danskoj (6 %), Nizozemskoj (10 %) i Švedskoj (11 %).

Obično se glasovanje na političkim izborima najčešće spominje u Poljskoj (31 %), Mađarskoj i Irskoj (obje 29 %), dok je manje zastupljeno u Španjolskoj (13 %), Malti (14 %), Belgiji i Estoniji (obje 15 %).

Najveći udio ispitanika koji kažu da građani ne glasuju jer se protive Europskoj uniji zabilježen je u Austriji (36 %), Malti (30 %) i Češkoj (29 %). S druge strane, manje od desetine ispitanika to spominje na Cipru (8 %), Litvi i Španjolskoj (obje 9 %).

Više od tri od deset u Švedskoj (36 %), Danskoj (34 %), Nizozemskoj i Portugalu (obje 31 %) kažu da je razlog zbog kojeg građani ne mogu glasovati taj što ne znaju vrlo dobro koja je uloga Europskog parlamenta. To je u usporedbi s 11 % u Poljskoj, 13 % u Grčkoj i 14 % u Slovačkoj koji to navode kao razlog.

QA18ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih građani ne glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (%)

	EU27	BIT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	TO JE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	NA	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Oni vjeruju da njihov glas neće ništa promijeniti.	47	52	42	42	52	46	54	38	55	48	52	41	44	57	50	58	56	39	46	67	41	35	34	37	42	49	59	57
Nisu zainteresirani za politiku općenito	37	42	35	43	40	35	45	42	37	44	34	40	33	41	39	51	36	43	42	44	29	32	31	33	48	35	46	41
Općenito nepovjerenje u politički sustav	36	41	38	30	29	36	32	30	64	44	32	39	38	58	42	46	31	33	34	45	35	23	36	39	37	31	27	27
Osjećaju da ih ono što se događa u Europskom parlamentu ne zabrinjava.	23	28	28	29	47	24	29	17	25	11	24	20	18	21	22	21	16	21	27	41	25	16	22	16	18	22	38	47
Nije ih uvjerila nijedna politička stranka ili kandidat.	22	15	27	20	6	26	22	18	48	24	15	25	26	36	18	25	14	21	29	10	31	21	16	29	20	25	17	11
Obično ne glasaju na političkim izborima	22	15	25	26	20	23	15	29	18	13	25	26	19	23	18	24	20	29	14	18	21	31	20	23	20	18	26	19
Protivili su se Europskoj uniji	19	16	24	29	20	22	17	16	26	9	18	16	24	8	14	9	11	15	30	24	36	18	12	14	12	17	16	16
Oni ne znaju vrlo dobro koja je uloga Europskog parlamenta	19	22	15	17	34	18	16	16	13	18	20	15	21	18	17	15	15	19	21	31	16	11	31	18	18	14	29	36
Smatraju da se Europski parlament ne bavi u dovoljnoj mjeri problemima koji se tiču ljudi poput njih.	19	21	28	24	23	24	22	14	33	11	16	22	18	17	20	16	16	20	20	23	26	17	14	19	15	24	20	24
Ne znaju dovoljno o položaju različitih političkih stranaka o europskim pitanjima.	14	18	11	10	13	13	9	15	8	12	11	14	16	10	11	7	8	13	14	20	16	14	17	14	12	11	15	23
Teme o kojima se raspravljalo tijekom kampanje nisu zainteresovane	13	17	12	11	14	15	9	19	9	12	11	14	13	4	9	10	9	19	27	12	18	13	14	15	15	13	10	12
Nedostaje im vremena, previše su zauzeti	11	10	8	11	12	11	13	18	5	9	7	13	10	6	14	12	12	13	4	11	19	16	8	20	13	16	9	10
Nisu svjesni izbora	9	8	3	7	8	6	9	17	5	10	12	10	10	2	10	5	13	8	2	7	12	8	17	12	9	7	11	17
Ne znaju gdje i kako glasati	8	9	4	7	5	4	8	11	4	8	8	8	11	4	9	3	12	7	4	8	6	10	11	9	10	5	4	6
Suočavaju se s nekim praktičnim problemima koji ih sprečavaju da glasaju (teškoće pri ulasku na birališta, invaliditet, zdravstveni problemi itd.)	5	11	5	2	2	2	3	5	8	2	2	10	7	2	4	2	4	7	2	2	11	10	8	14	2	6	3	2
Ne znam	2	1	1	3	3	1	2	1	0	1	3	1	2	0	2	1	1	1	1	0	1	2	3	0	2	1	2	1
Ostalo (SPONTANEOUS)	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	2	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0
Nema ograničenja (SPONTANEOUS)	1	1	0	2	1	3	1	2	0	1	2	0	0	6	1	2	4	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1

Naposljetku, više od četvrtine u Grčkoj (33 %), Bugarskoj (28 %) i Austriji (26 %) navodi činjenicu da građani smatraju da se Europski parlament ne bavi dovoljno problemima koji se odnose na

osobe poput njih. Najmanje je vjerojatno da će oni u Španjolskoj (11 %), Irskoj i Portugalu (obje 14 %) to navesti kao razlog da ne glasaju.

U 11 zemalja vjerojatnije je da će ispitanici nego u listopadu i studenome 2022. reći da građani ne glasuju na europskim izborima jer vjeruju da njihov glas neće ništa promijeniti. To se posebno odnosi na Maltu (46 %, + 14 postotnih bodova), Luksemburg (56 %, + 12 postotnih bodova) i Estoniju (54 %, + 7 postotnih bodova). Taj udio ispitanika smanjio se u Francuskoj (52 %, -7 postotnih bodova), Austriji (41 %, -4 postotna boda), Bugarskoj (42 %, -3 postotna boda) i Portugalu (34 %, -3 postotna boda) te je ostao stabilan ili nepromijenjen u 12 zemalja.

Udio ispitanika koji kažu da ljudi ne glasuju jer nisu zainteresirani za politiku općenito povećao se u 15 zemalja od listopada do studenoga 2022., osobito u Malti (42 %, + 12 postotnih bodova), Irskoj (42 %, + 8 postotnih bodova) i Švedskoj (41 %, + 7 postotnih bodova). Taj se udio smanjio samo u Portugalu (31 %, -5 postotnih bodova), Cipru (41 %, -5 postotnih bodova) i Grčkoj (37 %, -4 postotna boda) te je ostao stabilan ili nepromijenjen u devet zemalja.

U 14 država članica zabilježeno je povećanje udjela ispitanika koji kažu da građani ne glasaju na europskim izborima jer općenito ne vjeruju političkom sustavu. Malta (34 %, + 9 postotnih bodova) ponovno je zabilježila najveće povećanje, a slijede Cipar (58 %, + 7 postotnih bodova) i Latvija (42 %, + 7 postotnih bodova). Taj se udio ispitanika samo neznatno smanjio u Slovačkoj (31 %, -3 postotna boda) i ostao je stabilan ili nepromijenjen u 12 zemalja.

Devet zemalja pokazuje porast udjela koji kažu da se ljudi osjećaju kao da ih ono što se događa u Europskom parlamentu ne zabrinjava kao razlog koji ih navodi da ne glasaju. Najveća povećanja zabilježena su u Belgiji (28 %, + 6 postotnih bodova), Estoniji (29 %, + 5 postotnih bodova) i Cipru (21 %, + 5 postotnih bodova). Smanjenja su zabilježena u Luksemburgu (16 %, -7 postotnih bodova), Španjolskoj (11 %, -4 postotna boda), Austriji (25 %, -3 postotna boda) i Češkoj (29 %, -3 postotna boda). Ta je brojka ostala stabilna ili nepromijenjena u 14 zemalja.

Trenutačno je vjerojatnije da ispitanici u sedam zemalja nego u listopadu i studenome 2022. kažu da građani ne glasuju jer ih nijedna politička stranka ili kandidat nije uvjerio, osobito na Malti (29 %, + 9 postotnih bodova) i Latviji (18 %, + 6 postotnih bodova). Taj se udio blago smanjio u Španjolskoj (24 %, -4 postotna boda) i Danskoj (6 %, -3 postotna boda) te je ostao stabilan ili nepromijenjen u 18 zemalja.

U osam zemalja povećao se udio ispitanika koji navode da ljudi obično ne glasuju na političkim izborima kao razlog da ne glasuju na europskim izborima, a to je osobito slučaj u Litvi (24 %, + 8 postotnih bodova), Sloveniji (20 %, + 7 postotnih bodova), Mađarskoj (29 %, + 6 postotnih bodova) i Latviji (18 %, + 6 postotnih bodova). Taj se udio neznatno smanjio u Malti (14 %, -4 postotna boda), Češkoj (26 %, -3 postotna boda) i Portugalu (20 %, -3 postotna boda) te je ostao stabilan ili nepromijenjen u 16 država članica.

Ispitanici u Latviji (14 %, + 6 postotnih bodova) vjerojatnije su nego u listopadu i studenome 2022. da će izjaviti da građani ne glasaju jer se protive Europskoj uniji, dok je trenutačno manja vjerojatnost da će građani na Malti (30 %, -6 postotnih bodova) to učiniti. U Luksemburgu je došlo do smanjenja udjela ispitanika koji kao razloge ne znaju koja je uloga Europskog parlamenta (15 %, -7 postotnih bodova) i vjeruju da se Europski parlament ne bavi u dovoljnoj mjeri problemima koji se odnose na osobe poput njih (16 %, -5 postotnih bodova). U Grčkoj (33 %, + 5 postotnih bodova) ispitanici sada imaju veću vjerojatnost da će reći da građani ne glasaju jer smatraju da se Europski parlament ne bavi u dovoljnoj mjeri problemima koji se tiču ljudi poput njih.

Ispitanici u dobi od 15 do 24 godine najvjerojatnije će reći da ljudi ne glasaju na europskim izborima jer nisu zainteresirani za politiku općenito (42 % naspram 35 – 37 % starijih ispitanika) i najmanje će vjerojatno reći da ljudi vjeruju da njihov glas neće ništa promijeniti (42 % naspram 45

– 48 %), nepovjerenje u politički sustav općenito (30 % naspram 36 – 38 %) te se protive Europskoj uniji (15 % u odnosu na 19 – 20 %).

Što su ispitanici dulje ostali u redovnom obrazovanju, to je vjerojatnije da će spomenuti uvjerenje da njihov glas neće ništa promijeniti (49 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 20 ili više godina u odnosu na 43 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađe), osjećaju da ih se ne tiče onoga što se događa u Europskom parlamentu (29 % u odnosu na 16 %), ne znajući vrlo dobro koja je uloga Europskog parlamenta (22 % u odnosu na 16 %) i uvjerenje da se Europski parlament ne bavi dovoljno problemima koji se odnose na osobe poput njih (21 % u odnosu na 16 %) kao razloge zbog kojih ljudi ne glasuju. Međutim, ispitanici koji su napustili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađi imaju veću vjerojatnost da će reći da ljudi ne glasaju jer ih nije uvjerala nijedna politička stranka ili kandidat (25 % u odnosu na 20 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina).

Ispitanici koji imaju najmanje poteškoća s plaćanjem računa skloniji su reći da ljudi ne glasaju jer nisu zainteresirani za politiku općenito (38 % u odnosu na 33 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena) i zato što se osjećaju kao da ih ono što se događa u Europskom parlamentu ne tiče (25 % u odnosu na 16 %). Obratno vrijedi za nepovjerenje u politički sustav općenito (41 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena u odnosu na 35 % onih koji rijetko ili nikada imaju poteškoća) i nije ih uvjerala nijedna politička stranka ili kandidat (27 % u odnosu na 21 %).

Oni koji često govore o europskim političkim pitanjima vjerojatnije su od onih koji to nikada ne čine da kažu da ljudi ne glasaju jer smatraju da ih ono što se događa u Europskom parlamentu ne tiče (25 % u odnosu na 20 %) i zato što smatraju da se Europski parlament ne bavi u dovoljnoj mjeri problemima koji se odnose na ljude poput njih (25 % u odnosu na 14 %).

Naposljetku, ispitanici koji su glasovali na posljednjim europskim izborima vjerojatnije su od onih koji nisu glasovali da ljudi vjeruju da njihov glas neće ništa promijeniti (49 % u odnosu na 43 %) i smatraju da ih ono što se događa u Europskom parlamentu ne tiče (25 % u odnosu na 18 %).

QA18ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih neki ljudi ne glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (% – EU27)

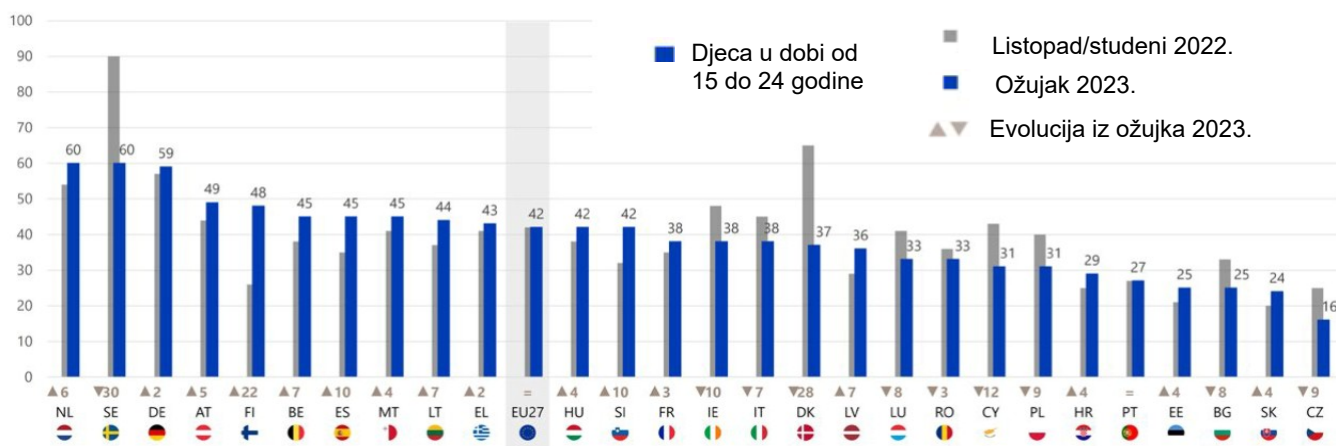
	Nisu zainteresirani za politiku općenito	Oni vjeruju da njihov glas neće ništa promijeniti	Protivili su se Europskoj uniji	Oni ne znaju vrlo dobro koja je uloga Europskog parlamenta	Smatraju da se Europski parlament ne bavi u dovoljnoj mjeri problemima koji se tiču ljudi poput njih.	Ne znaju dovoljno o položaju različitih političkih stranaka o europskim pitanjima.	Općenito nepovjere u politički sustav	Nije ih uvjerila nijedna politička stranka ili kandidat.	Osjećaju da ih ono što se događa u Europskom parlamentu ne zabrinjava
EU27	15	6	6	0	1	1	36	22	23
Spol									
Covjek	16	7	5	0	1	1	37	22	22
Zena	15	6	6	0	1	1	35	23	23
Dob									
15 – 24	16	10	7	0	0	0	30	24	23
25 – 39	15	7	6	0	1	1	36	21	24
40 – 54	16	6	5	0	1	1	36	23	24
55+	15	5	5	0	1	1	38	22	21
Obrazovanje (završetak)									
—15	14	5	5	1	1	1	40	25	16
16 – 19	15	6	5	0	1	1	37	23	19
20+	16	6	6	0	1	1	36	20	29
Još uvijek studira	17	11	8	0	0	0	30	23	25
Društveno-profesionalna kategorija									
Samozaposlena osoba	15	6	5	0	0	1	37	21	24
Menadžeri	16	7	4	0	1	0	37	19	28
Ostali bijeli ovratnici	15	8	6	0	1	0	36	23	26
Manualni radnici	15	7	5	0	1	1	36	23	20
Osobe u kući	13	4	5	1	0	1	39	25	16
Nezaposlen	15	4	5	1	1	1	40	25	19
Umirovljeni	15	4	5	1	1	1	37	22	21
Studenti	17	11	8	0	0	0	30	23	25
Poteškoće s plaćanjem računa									
Većinu vremena	15	7	5	1	1	1	41	27	16
S vremena na vrijeme	14	7	6	0	1	1	38	25	20
Gotovo nikada/nikad	16	6	5	0	1	1	35	21	25
Slika Europskog parlamenta									
Pozitivan	17	6	6	0	1	1	34	22	26
Neutralan	14	7	6	0	1	1	35	22	22
Negativno	14	5	3	1	2	1	43	24	19

3.2. Usmjerenost na mlade

Ovaj se odjeljak konkretnije usredotočuje na stavove prema izborima, a posebno prema sljedećim europskim izborima, među najmlađim ispitanicima (tj. onima u dobi od 15 do 24 godine) i uspoređuje rezultate uočene među mladima u Europi i rezultate uočene među općom populacijom. U istraživanju Eurobarometra nakon izbora iz 2019. utvrđeno je da je, iako su stariji građani najvjerojatnije glasovali na posljednjim europskim izborima, povećanje odaziva birača između 2014. i 2019. bilo najsnažnije među mladima mlađima od 25 godina (42 %, + 14 postotnih bodova), što je čimbenik koji je pridonio postizanju najvišeg ukupnog odaziva na europskim izborima od 1994²⁷. Stoga se čini ključnim pratiti stavove u toj dobnoj skupini kako bi se sveobuhvatnije shvatili trendovi u izbornom i političkom sudjelovanju diljem EU-a.

Više od četiri od deset ispitanika u dobi od 15 do 24 godine (42 %) smatra da je od velike važnosti da osobno glasaju na europskim izborima, dok 13 % tih izbora pridaje nisku važnost. Stoga je malo manje vjerojatno da će mladi ispitanici (48 %) pridati veliku važnost europskim izborima od prosjeka.

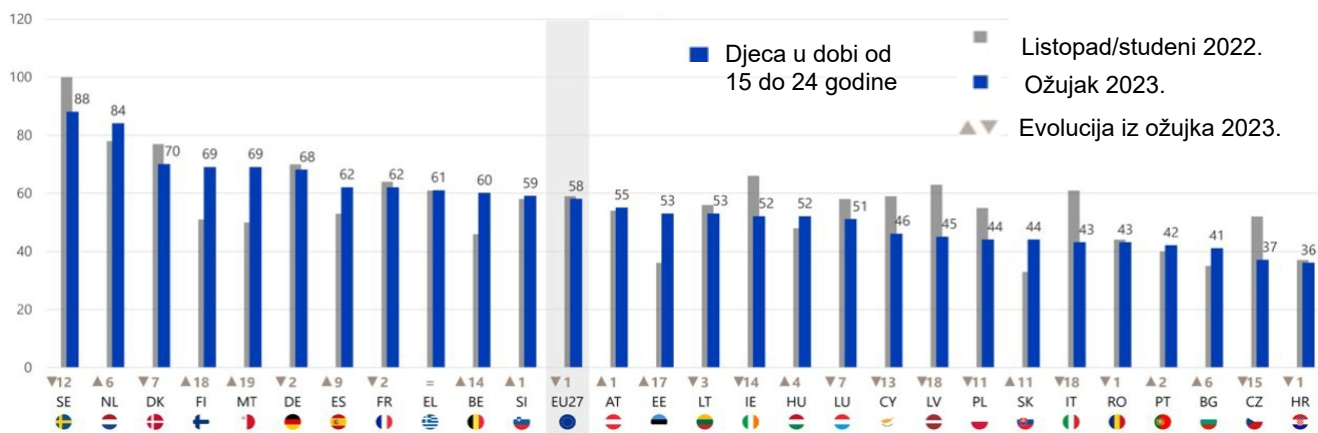
QA16a Molimo Vas da navedete koliko je važno ili ne da osobno glasate na europskim izborima? Molimo koristite ljestvicu od 1 do 10, kada 1 znači da je glasanje nešto što vam uopće nije važno, a 10 znači da je glasanje nešto što smatrate bitnim ili ključna dužnost za vas kao građanina. Preostali brojevi ukazuju na nešto između ove dvije pozicije. (% – ukupno „Velika važnost (8 – 10)“)

Gotovo šest od deset najmlađih ispitanika (58 %) pripisuje veliku osobnu važnost glasanju na nacionalnim izborima, a manje od jednog od deset (8 %) smatra da je glasanje na tim izborima od male važnosti. U dobi od 15 do 24 godine manje je vjerojatno da će glasanje pridati veliku važnost glasanju (67 %) u dobi od 15 do 24 godine.

²⁷ Rezultati istraživanja Eurobarometra Europskog parlamenta nakon izbora (EB 91.5) provedenog u lipnju 2019. dostupni su na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2312>

QA16b I koliko je važno ili ne da li je za vas da glasate na nacionalnim izborima u (Našoj Skupštini)? (% – ukupno „Velika važnost (8 – 10)“)

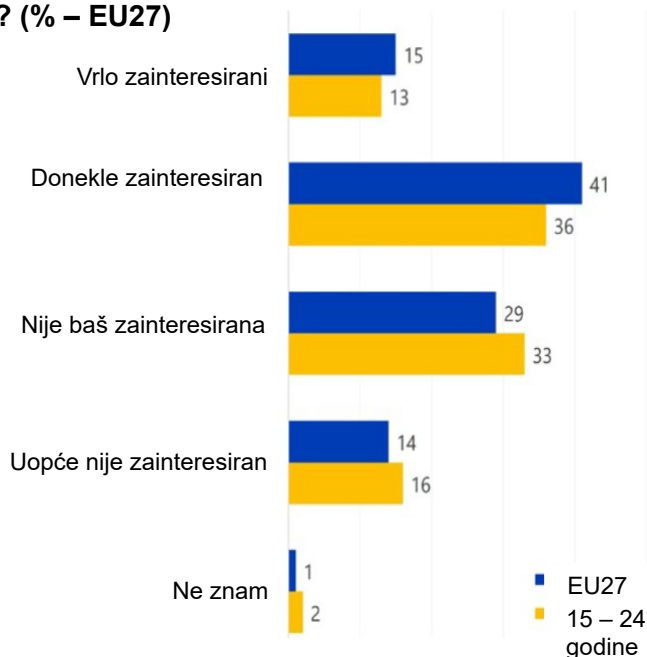

Stoga je, kao što je slučaj s rezultatima opće populacije, vjerojatnije da će mladi ispitanici prepoznati važnost nacionalnih izbora nego europski izbori.

Jednaki udjeli kažu da su zainteresirani (49 %), a ne zainteresirani (49 %) za ove izbore. Točnije, 13 % ispitanika izjavilo je da su „vrlo zainteresirani“, a 36 % donekle zainteresirani, dok 16 % „uopće nije zainteresirano“, a 33 % „nije baš zainteresirano“. Kada se ti podaci uspoređuju s onima koji su pronađeni među općom populacijom, čini se jasnim da je vjerojatnost da će biti zainteresirane osobe u dobi od 15 do 24 godine manja od prosječne (56 %), iako je udio onih koji kažu da su „vrlo“ zainteresirani nešto sličan udjelu opaženom za cijeli uzorak (15 %).

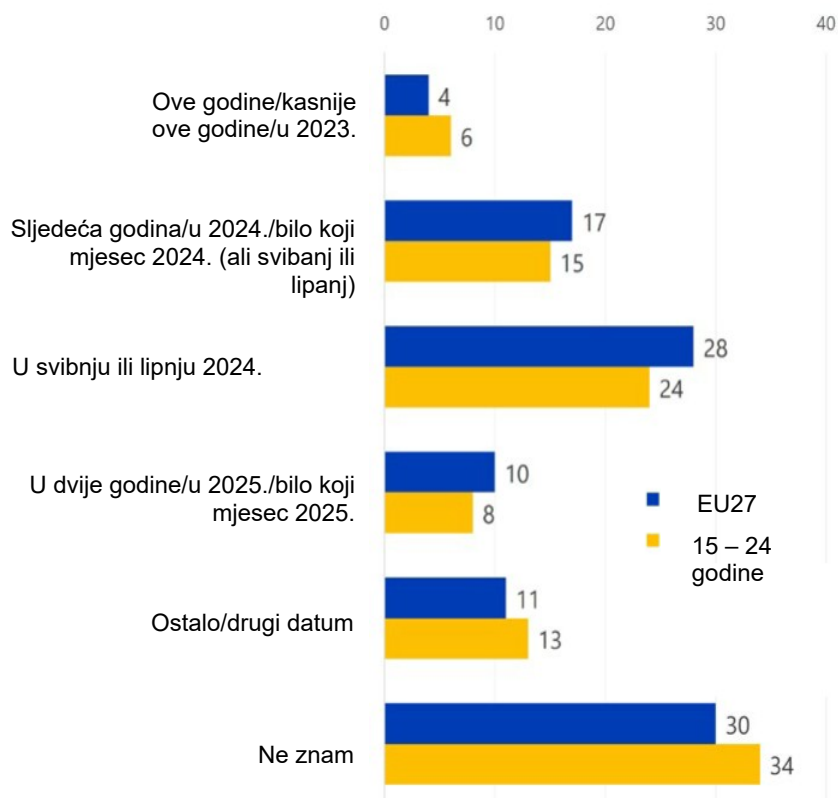
Sljedeći europski izbori održat će se u svibnju ili lipnju 2024.

Koliko ste zainteresirani ili ne želite reći da ste na ovim izborima? (% – EU27)

Na pitanje o datumu sljedećih europskih izbora, gotovo četvrtina najmlađih ispitanika (24 %) daje točan odgovor iz svibnja ili lipnja 2024., dok 15 % točno navodi godinu, ali ne i mjesec, a otprilike četvrtina (27 %) daje netočan odgovor. To upućuje na to da su osobe u dobi od 15 do 24 godine malo manje vjerojatno od prosjeka da budu svjesne točnog datuma sljedećih izbora (24 % u odnosu na 28 %).

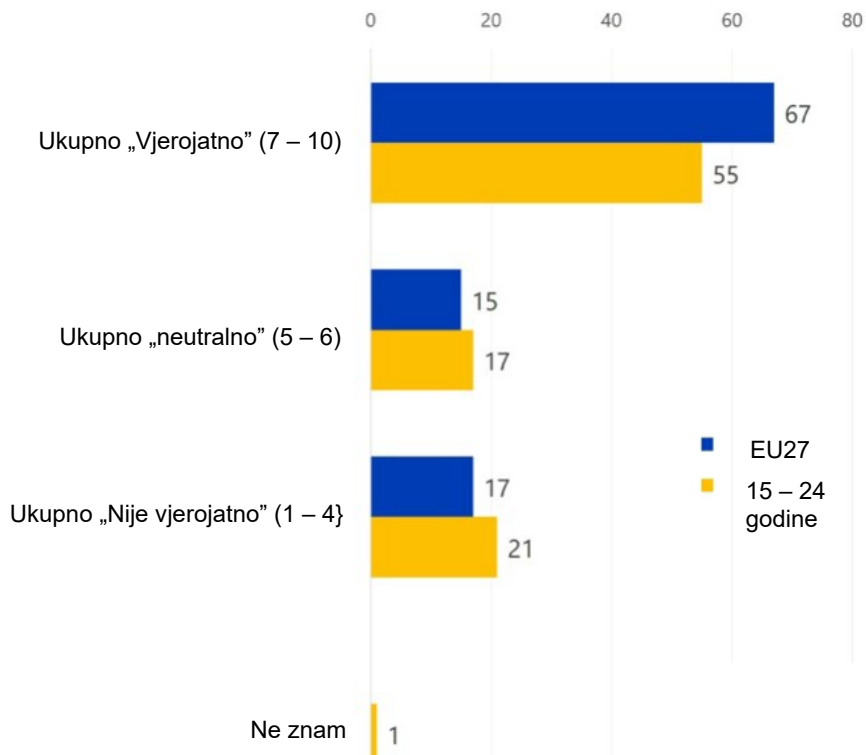
Sljedeći europski izbori održat će se u svibnju ili lipnju 2024. Koliko ste zainteresirani ili ne želite reći da ste na ovim izborima? (% – EU27)

Vjerojatnost glasovanja na sljedećim europskim izborima manja je među najmlađim ispitanicima nego među općom populacijom, a 55 % osoba u dobi od 15 do 24 godine izjavilo je da će vjerojatno glasovati ako se sljedeći europski izbori održe sljedećeg tjedna (u usporedbi s prosjekom od 67 %). Međutim, treba napomenuti da 6 % tih ispitanika tvrdi da još uvijek nemaju pravo glasa.

Birači vjerojatno i dalje predstavljaju apsolutnu većinu mladih ispitanika, dok samo oko jedne petine (21 %) tvrdi da vjerojatno neće glasovati (u usporedbi s prosjekom od 17 %).

QA22 Ako sljedeći europski izbori budu održani sljedeći tjedan, koliko je vjerojatno da ćete glasati na tim izborima? Upotrijebite ljestvicu od 1 do 10, pri čemu „1” znači „uopće nije vjerojatno”, a „10” znači „vrlo vjerojatno”. (% – EU27)

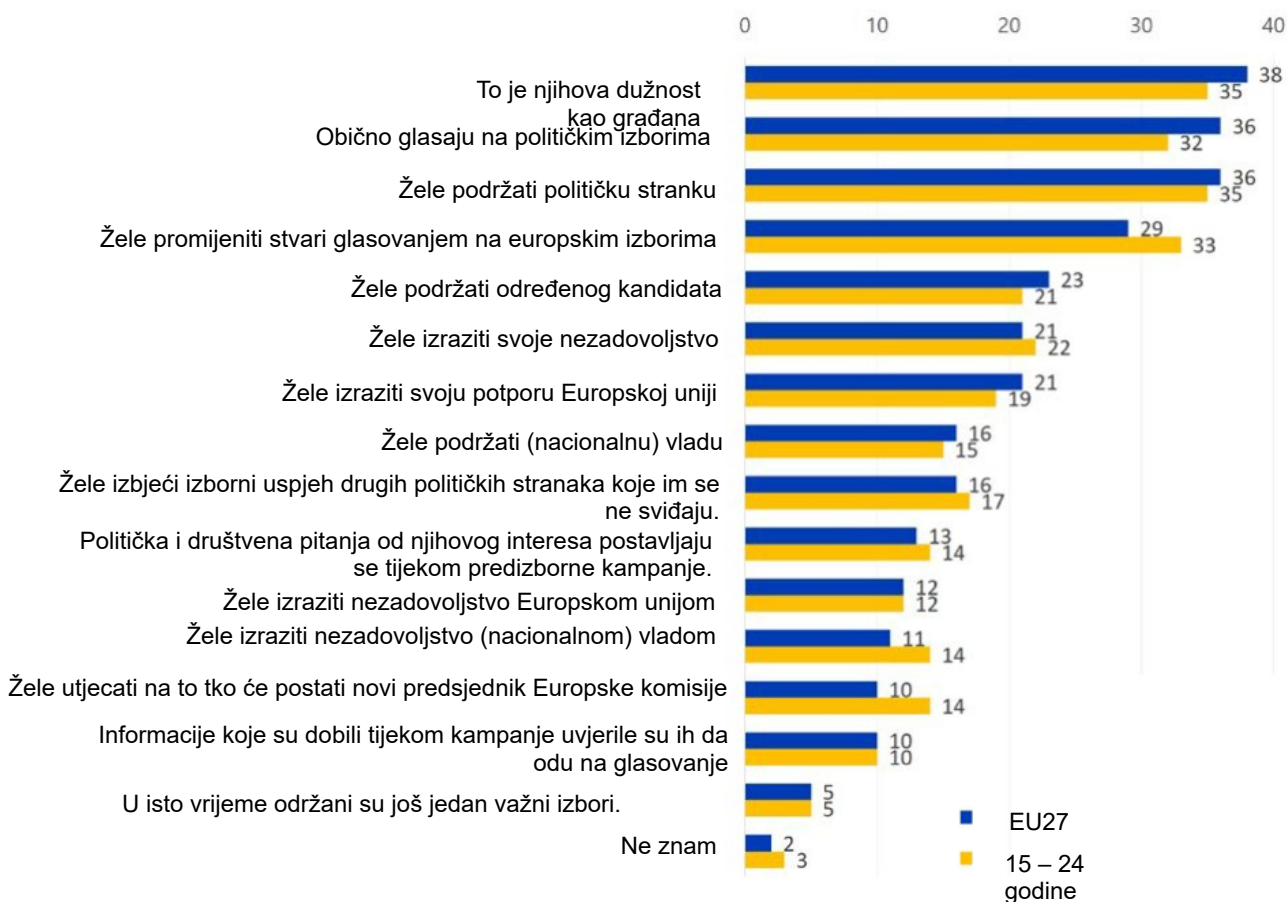

Rangiranje razloga zbog kojih građani glasuju na europskim izborima, kako su ih izrazili ispitanici u dobi od 15 do 24 godine, samo je neznatno različit od onoga koji se promatra među općom populacijom. Obveza građana (35 % u usporedbi s prosjekom od 38 %) i želja za potporom političkoj stranci (35 % u odnosu na 36 %) i dalje su među prva tri razloga koja navode osobe u dobi od 15 do 24 godine. Međutim, vjerojatnije je da će ti ispitanici od prosjeka reći da ljudi glasuju jer žele promijeniti stvari (33 % u odnosu na 29 %), što je treće mjesto među navedenim razlozima. S druge strane, iako je obično glasovanje na političkim izborima na četvrtom mjestu (32 %), najmlađi ispitanici manje će to spomenuti od opće populacije (36 %).

Ostali razlozi koje odabere otprilike jedna petina jesu želja za izražavanjem nezadovoljstva (22 % u usporedbi s prosjekom od 21 %) i želja za potporom određenom kandidatu (21 % u odnosu na 23 %).

Naposljetku, važno je napomenuti da je vjerojatnije da najmlađi ispitanici od prosjeka kažu da građani glasuju na europskim izborima jer žele utjecati na to tko će postati sljedeći predsjednik Europske komisije (14 % u odnosu na 10 %).

QA17ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih građani glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (NAJVIŠE 4 ODGOVORA) (% – EU27)

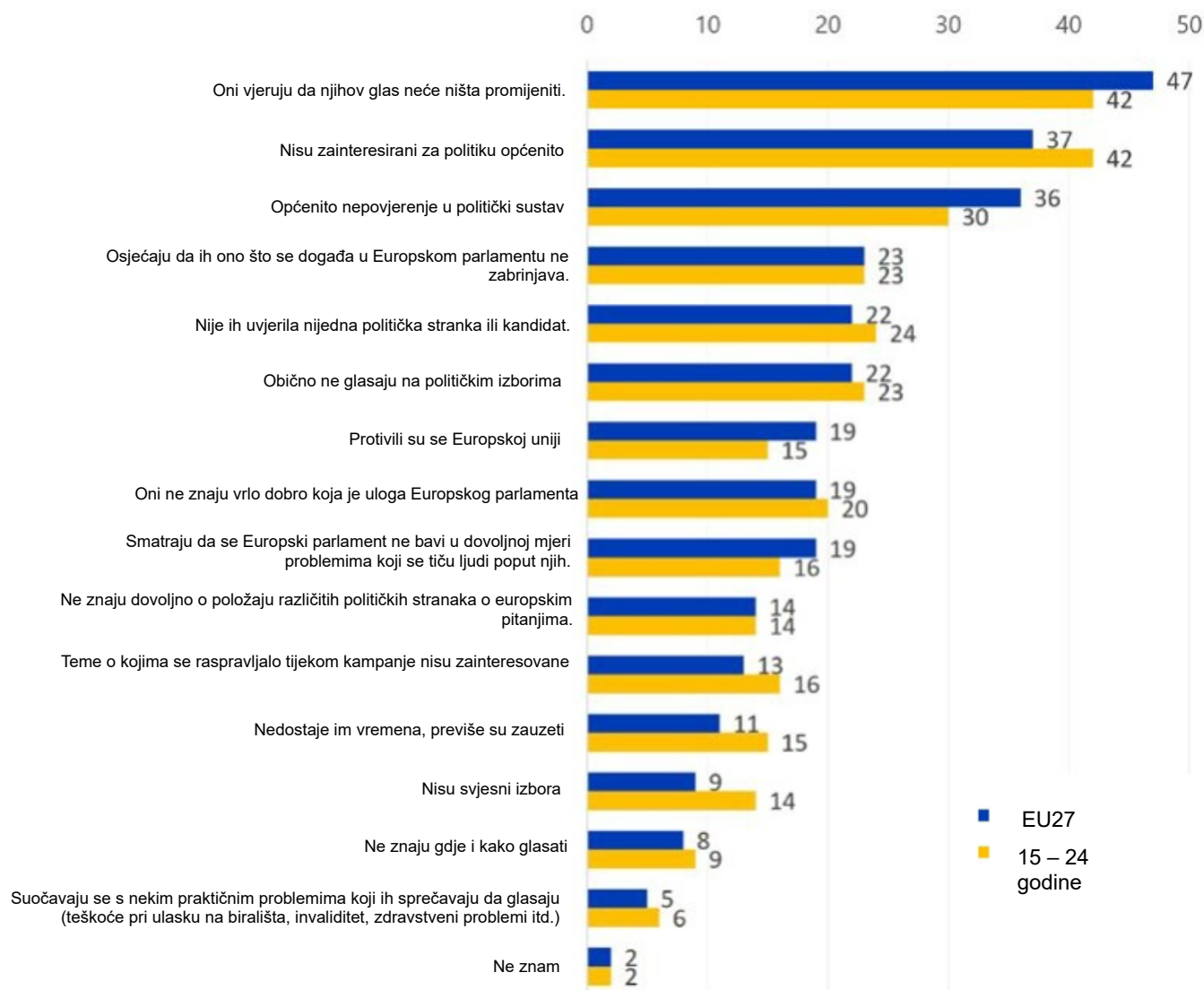

Među općom populacijom, ispitanici će najvjerojatnije reći da ljudi ne glasaju na europskim izborima jer vjeruju da njihov glas neće ništa promijeniti, nisu zainteresirani za politiku općenito ili općenito ne vjeruju političkom sustavu. Ta je ljestvica uglavnom ista među najmlađim ispitanicima, iako se mogu uočiti razlike u omjerima koji odabiru svaki od tih razloga. Točnije, osobe u dobi od 15 do 24 godine vjerojatnije su od prosjeka da kažu da ljudi ne glasaju jer nisu zainteresirani za politiku općenito (42 % naspram 37 %) – što od toga čini zajednički najčešći razlog među mladima. Ipak, iako je uvjerenje da njihov glas neće ništa promijeniti zajednički glavni razlog, najmlađi ispitanici su manje vjerojatno da će to spomenuti od opće populacije (42 % naspram 47 %), a isto vrijedi i za nepovjerenje u politički sustav općenito (30 % naspram 36 %).

Najmanje jedna petina najmlađih ispitanika navela je sljedeće razloge: nije uvjeren ni od jedne političke stranke ili kandidata (24 % u usporedbi s prosjekom od 22 %), osjećaj da ih se ne tiče onoga što se događa u Europskom parlamentu (23 % u odnosu na 23 %), obično ne glasuje na političkim izborima (23 % u odnosu na 22 %) i vrlo dobro ne zna koja je uloga Europskog parlamenta (20 % u odnosu na 19 %).

Među ostalim, valja napomenuti da su osobe u dobi od 15 do 24 godine manje vjerojatno od opće populacije da kažu da ljudi ne glasaju jer se protive Europskoj uniji (15 % u odnosu na 19 %), ali su skloniji reći da je to zato što im nedostaje vremena ili su prezauzeti (15 % naspram 11 %) i zato što nisu svjesni izbora (14 % naspram 9 %).

QA18ab Prema vašem mišljenju, koji su razlozi zbog kojih neki ljudi ne glasaju na europskim izborima? Prvo? A onda? (NAJVIŠE 4 ODGOVORA) (% – EU27)

3.3. Ponašanje pri glasovanju

Učestalost glasovanja na lokalnim/regionalnim, nacionalnim i europskim izborima

Pri opisivanju načina glasanja posljednjih godina na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini polovina ispitanika (50 %, nema promjena od listopada do studenoga 2022.) kaže da uvijek glasuje. Gotovo četiri od deset (38 %, bez promjene) kažu da često glasuju, ili „većinom vremena” (25 %, -1 postotni bod) ili „s vremena na vrijeme” (13 %, + 1 postotni bod), dok oko jedan od deset (11 %, bez promjene) glasuje „rijetko” (6 %, bez promjene) ili „nikad” (5 %, bez promjene) glasuje.

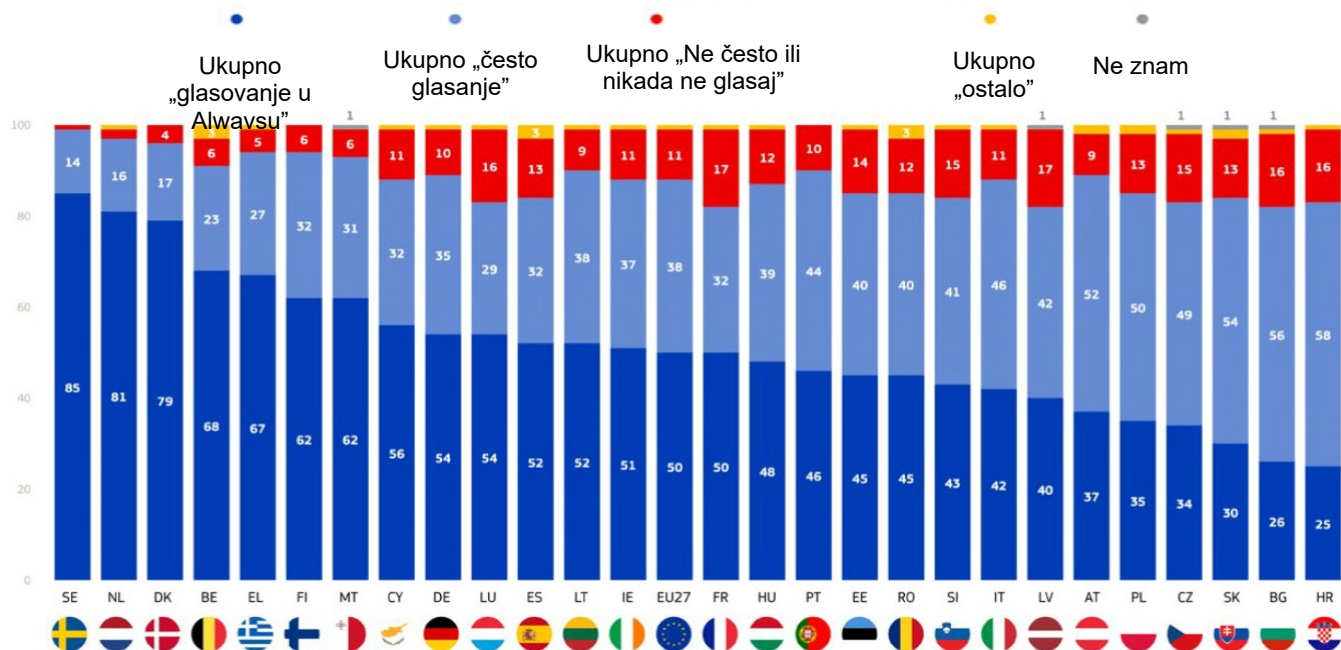
Ti su omjeri stabilni ili nepromijenjeni u odnosu na listopad i studeni 2022. te su u skladu s onima uočenima u sličnom trenutku (travanj 2018.) prije europskih izbora 2019., kada ih je 50 % izjavilo da uvijek glasuju, a 35 % da često glasaju.

QA19 Sada razgovarajmo o vašem osobnom ponašanju glasanja. Koji od sljedećih primjera najbolje opisuje vaše ponašanje pri glasovanju posljednjih godina, bilo na lokalnoj ili regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini? (% – EU27)

Ispitanici u Švedskoj (85 %), Nizozemskoj (81 %) i Danskoj (79 %) najvjerojatnije će reći da uvijek glasuju na izborima na lokalnoj ili regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini. To je ponašanje pri glasovanju manje rašireno u Hrvatskoj (25 %), Bugarskoj (26 %) i Slovačkoj (30 %). Udjeli ispitanika koji rijetko ili nikada ne glasuju najviši su u Francuskoj, Latviji (17 %), Bugarskoj, Hrvatskoj i Luksemburgu (16 %), dok su najniži u Švedskoj (1 %), Nizozemskoj (2 %) i Danskoj (4 %).

QA19 Sada razgovarajmo o vašem osobnom ponašanju glasanja. Koji od sljedećih primjera najbolje opisuje vaše ponašanje pri glasovanju posljednjih godina, bilo na lokalnoj ili regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini? (%)

QA19 Sada razgovarajmo o vašem osobnom ponašanju glasanja. Koji od sljedećih primjera najbolje opisuje vaše ponašanje pri glasovanju posljednjih godina, bilo na lokalnoj ili regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini? (%)

	Sustavno glasate		Većinu vremena glasate		Glasujete s vremena na vrijeme		Rijetko glasujete		Nikad ne glasaš		Ovisi/Glasujete samo na određenim izborima (SPONTANEOUS)	
	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/st uđeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/st uđeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/st uđeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/st uđeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/st uđeni 2022.	Ožujak 2023.	Diff. Ožujak 2023. listopad/st uđeni 2022.
EU27	50	0	25	-1	13	1	6	0	5	0	0	0
BITI	68	2	16	0	7	0	3	-1	3	-2	0	0
BG	26	-1	33	-2	23	2	12	-1	4	1	0	0
CZ	34	-3	34	2	15	3	8	-2	7	0	0	-1
DK	79	1	14	-1	3	-1	2	1	2	1	0	0
DE	54	-3	23	-3	12	4	5	1	5	1	1	0
EE	45	13	25	0	15	-6	9	-5	5	-3	0	0
IE	51	-4	27	2	10	1	4	-1	7	2	0	0
EL	67	-2	19	0	8	3	3	0	2	0	0	0
ES	52	-6	24	3	8	1	6	0	7	1	1	1
FR	50	2	22	-3	10	1	8	1	9	-2	0	0
HR	25	-8	35	3	23	4	10	0	6	1	0	0
TO JE	42	-2	31	1	15	2	8	1	3	-1	0	-1
CY	56	2	21	1	11	1	3	-4	8	1	1	1
LV	40	-15	25	3	17	7	10	3	7	1	0	0
LT	52	8	25	-5	13	1	5	0	4	-3	0	0
LU	54	2	21	-3	8	0	8	1	8	1	0	0
HU	48	-5	27	4	12	-1	7	2	5	0	0	0
MT	62	-3	21	-3	10	4	4	1	2	0	0	0
NL	81	4	14	-3	2	-1	1	0	1	-1	0	0
NA	37	-2	34	-1	18	0	4	-1	5	3	0	0
PL	35	5	26	-4	24	-3	8	-1	5	3	0	0
PT	46	2	35	2	9	-4	4	-1	6	1	0	0
RO	45	13	24	-7	16	-4	9	-5	3	1	0	0
SI	43	4	29	-2	12	-1	9	1	6	-2	0	0
SK	30	-3	30	-3	24	5	7	-1	6	1	0	0
FI	62	10	25	-2	7	-2	3	-3	3	-2	0	0
SE	85	-4	12	4	2	0	0	-1	1	1	0	0

Udio onih koji uvijek glasaju na izborima raste s dobi, s obzirom na to da 57 % onih koji imaju 55 ili više godina kaže da uvijek glasaju, u usporedbi s 37 % onih u dobi od 15 do 24 godine.

Razina obrazovanja također ima važnu ulogu u glasovanju. Oni koji su završili redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina imaju veću vjerojatnost da će reći da uvijek glasaju nego oni koji su završili u dobi od 19 godina ili mlađi (61 % u odnosu na 44 – 49 %).

Osobe na rukovodećim položajima (63 %) najvjerojatnije će sustavno glasovati, posebno u usporedbi s nezaposlenim osobama (35 %). Postoji i razlika u pogledu financijskih uvjeta ispitanika, pri čemu je veća vjerojatnost da će oni koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa biti vjerojatniji od onih koji češće imaju poteškoća reći da uvijek glasaju (59 % u odnosu na 34 – 37 %).

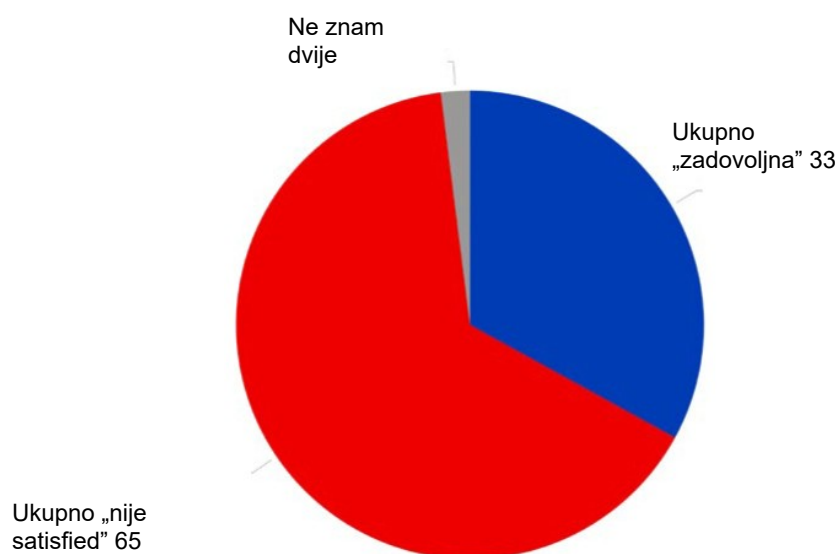
Osjećaj da je glas važan i zadovoljstvo demokracijom u EU-u i njihovoj zemlji također su osobine koje prate veću sklonost glasovanju na izborima. Na primjer, 61 % onih koji se slažu s njihovim glasom u svojoj zemlji uvijek glasuje, u usporedbi s 36 % onih koji se ne slažu. Isto vrijedi i za sliku koju ispitanici imaju o Europskom parlamentu, a 63 % onih koji imaju pozitivnu predodžbu kažu da uvijek glasaju, u usporedbi s 39 % onih koji imaju negativnu predodžbu.

Proglašen odaziv na europskim izborima 2019. i na posljednjim nacionalnim izborima

60 % (– 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) izjavilo je da su glasovali na posljednjim europskim izborima u svibnju 2019., dok 36 % (+ 1 postotni bod) kaže da nisu glasovali.

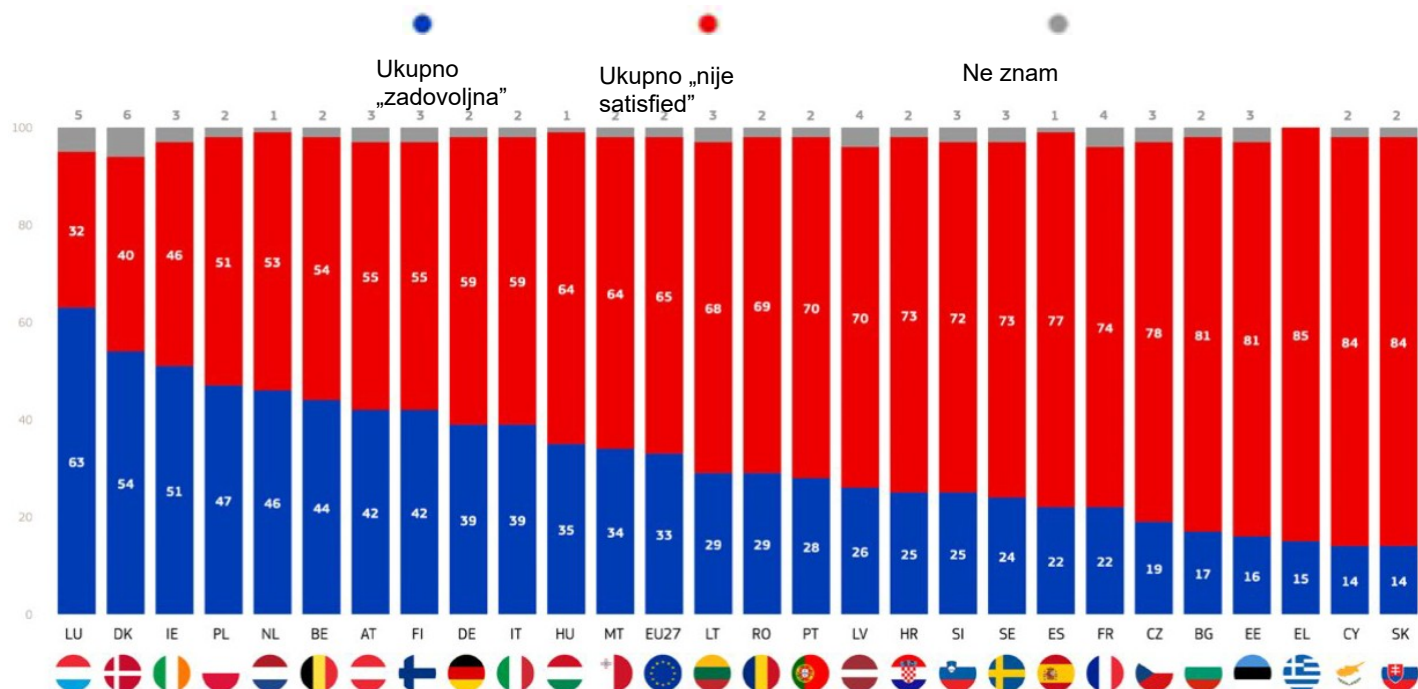
Treba napomenuti da je taj udio veći od stvarnog odaziva birača na posljednjim europskim izborima (50,6 %), što ukazuje na to da je određeni broj onih koji nisu glasali (uključujući udio onih koji nisu bili glasačke dobi) izvijestio da su glasovali u trenutačnoj anketi.

QA24.1 Koliko ste zadovoljni mjerama koje su dosad poduzete za rješavanje rastućih troškova života (na primjer, rastuće cijene hrane ili energije) od strane... (nacionalne) vlade? (EU27) (%)

U svim zemljama većina ispitanika kaže da je glasovala na posljednjim europskim izborima. Najveći udio ispitanika zabilježen je u Nizozemskoj (81 %), Belgiji (78 %) i Danskoj (77 %). S druge strane, manje od polovice izjavilo je da su glasovali u Češkoj (47 %), Sloveniji (48 %), Francuskoj i Slovačkoj (obje 49 %).

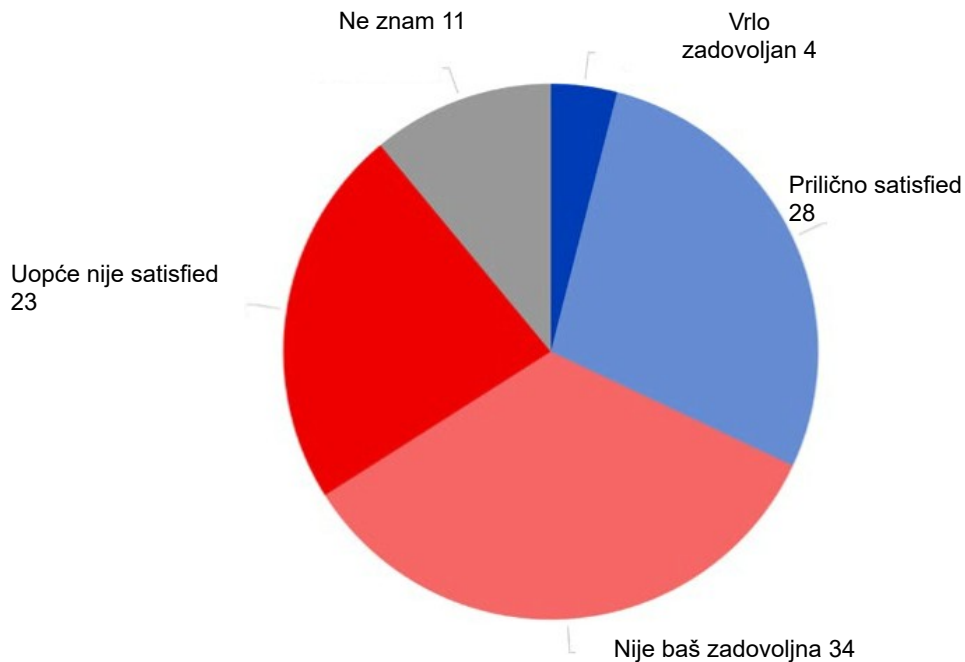
QA24.1 Koliko ste zadovoljni mjerama koje su dosad poduzete za rješavanje rastućih troškova života (na primjer, rastuće cijene hrane ili energije) od strane... (nacionalne) vlade? (%)

Ispitanici u šest zemalja sada će vjerojatnije reći da su glasovali na posljednjim europskim izborima nego u listopadu i studenome 2022., osobito u Estoniji (55 %, + 15 postotnih bodova), Litvi (64 %, + 8 postotnih bodova), Nizozemskoj (81 %, + 7 postotnih bodova) i Rumunjskoj (68 %, + 7 postotnih bodova). Taj se udio smanjio u šest zemalja te za pet postotnih bodova u Hrvatskoj (51 %), Švedskoj (69 %) i Malti (74 %).

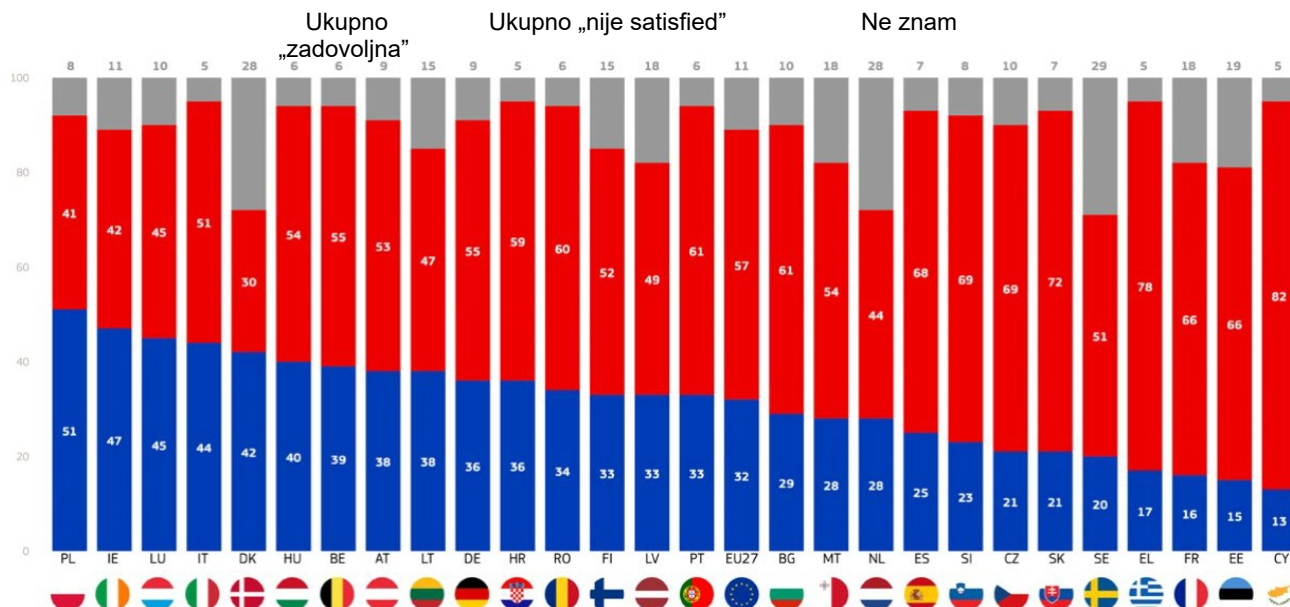
Odaziv je veći kada je riječ o nacionalnim izborima. Gotovo osam od deset (79 %, -1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) izjavilo je da su glasovali na posljednjim nacionalnim izborima, dok oko petina (19 %, + 1 postotni bod) kaže da nisu glasovali.

QA24.2 Koliko ste zadovoljni mjerama koje su dosad poduzete kako bi se riješio problem rastućih troškova života (npr. povećanje cijena hrane ili energije) u EU-u? (EU27) (%)

Većina u svim državama članicama navodi da je glasovala na posljednjim nacionalnim izborima, a najveći postotak zabilježen je u Nizozemskoj (93 %), Danskoj (92 %) i Švedskoj (91 %). Odaziv birača na nacionalnim izborima najniži je u Luksemburgu (61 %), Hrvatskoj (68 %) i Latviji (70 %).

QA24.1 Koliko ste zadovoljni mjerama koje su dosad poduzete kako bi se riješio problem rastućih troškova života (na primjer rastuće cijene hrane ili energije) od strane EU-a? (%)

Udio ispitanika koji su izjavili da su glasovali na posljednjim nacionalnim izborima povećao se u osam zemalja od listopada do studenoga 2022. Estonija (73 %, + 12 postotnih bodova) i Litva (76 %, + 6 postotnih bodova) zemlje su u kojima se najveći porast odaziva birača povećao. S druge strane, taj se udio smanjio u još osam zemalja, najviše u Latviji (70 %, – 9 postotnih bodova), Hrvatskoj (68 %, – 7 postotnih bodova) i Švedskoj (91 %, -6 postotnih bodova).

Sociodemografska analiza pokazuje da je odaziv veći među ispitanicima u dobi od 55 godina ili više (87 % na nacionalnoj razini, 69 % Europljana) nego među ispitanicima u dobi od 25 do 39 godina (80 % nacionalnih, 59 % europskih). Ipak, brojeke su najniže među osobama u dobi od 15 do 24 godine (45 % nacionalno, 23 % Europljana), iako bi to moglo biti posljedica činjenice da određeni broj tih ispitanika nije bio u dobi za glasovanje na tim izborima.

Razina obrazovanja također ima ulogu u razini odaziva birača, pri čemu je vjerojatnije da će oni koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina reći da su glasovali na svakom od tih izbora u usporedbi s onima koji su završili u dobi od 15 godina ili mlađoj (89 % u odnosu na 77 % na nacionalnoj razini, 74 % u odnosu na 58 % Europljana).

Rukovoditelji (90 % nacionalnih, 76 % Europljana) najvjerojatnije će reći da su glasovali, posebno u usporedbi s nezaposlenim osobama (61 % nacionalno, 46 % Europljana). Što više ispitanici imaju financijske poteškoće, to je manja vjerojatnost da će reći da su glasali. Na primjer, 84 % onih koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem zakona kažu da su glasovali na nacionalnim izborima, u usporedbi sa 67 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena.

Deklarirani odaziv također je povezan s osjećajem da je glas važan i zadovoljstvom demokracijom na razini EU-a i na nacionalnoj razini. Na primjer, 68 % onih koji su zadovoljni demokracijom u EU-u kažu da su glasovali na posljednjim europskim izborima, u usporedbi s 53 % onih koji nisu zadovoljni. Osim toga, vjerojatnije je da će ispitanici koji imaju pozitivnu predodžbu o Europskom

parlamentu reći da su glasovali na posljednjim europskim izborima nego oni koji imaju negativnu predodžbu (74 % u odnosu na 52 %).

QA24.1 Iz jednog ili drugog razloga, neki ljudi u (našoj Skupštini) nisu glasovali na nedavnim izborima. Jeste li sami glasali u posljednjem... Europski izbori u svibnju 2019.? (% – EU27)

	Da	Nema	Ne znam
EU27	60	36	4
Spol			
Covjek	61	36	3
Zena	60	36	4
Dob			
15 – 24	23	71	6
25 – 39	59	38	3
40 – 54	66	31	3
55+	69	27	4
Obrazovanje (završetak)			
—15	58	39	3
16 – 19	60	37	3
20+	74	23	3
Još uvijek studira	26	68	6
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	69	28	3
Menadžeri	76	21	3
Ostali bijeli ovratnici	64	33	3
Manualni radnici	56	40	4
Osobe u kući	56	41	3
Nezaposlen	46	51	3
Umirovljeni	70	27	3
Studenti	26	68	6
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	47	49	4
S vremena na vrijeme	54	42	4
Gotovo nikada/nikad	66	31	3
Moj glas je važan u EU-u			
Slažem se	74	23	3
Ne slažem se	59	47	3
Moj glas se broji u (NAŠA ZAJEDNICA)			
Slažem se	70	27	3
Ne slažem se	49	48	3
Zadovoljstvo demokracijom u vlastitoj zemlji			
Zadovoljna	67	30	3
Nije zadovoljan	53	43	4
Zadovoljstvo demokracijom u EU-u			
Zadovoljna	68	29	3
Nije zadovoljan	53	43	4
Slika Europskog parlamenta			
Pozitivan	74	23	3
Neutralan	53	42	5
Negativno	52	45	3

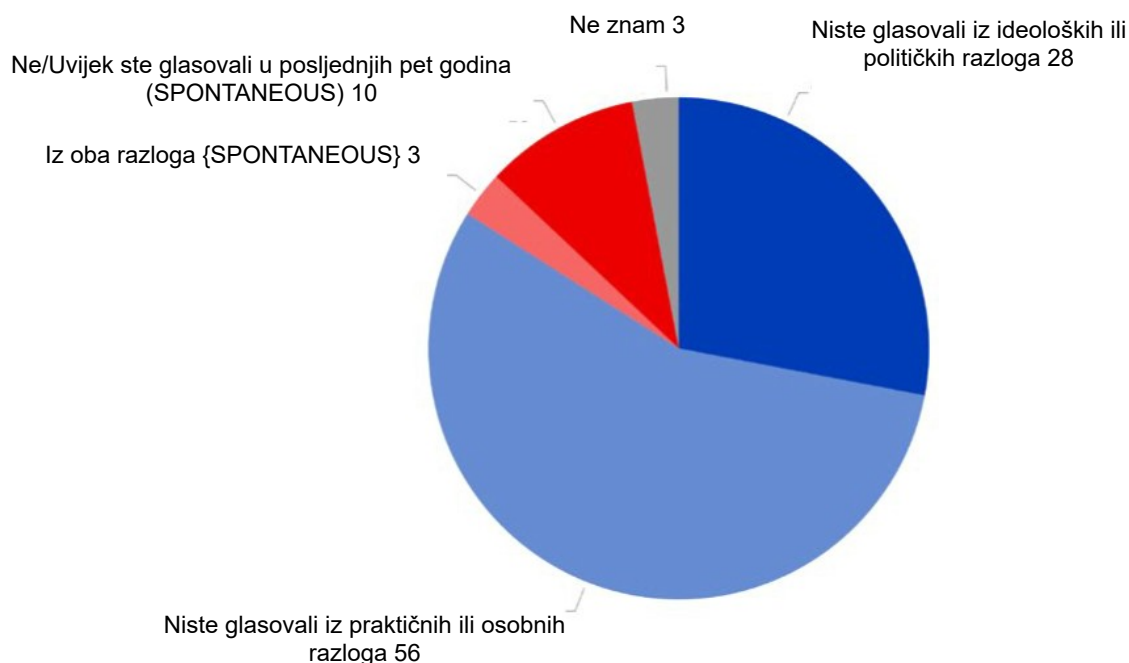
QA24.2 Iz jednog ili drugog razloga, neki ljudi u (našoj Skupštini) nisu glasovali na nedavnim izborima. Jeste li sami glasali u posljednjem... Nacionalni izbori? (% – EU27)

	Da	Nema	Ne znam
EU27	79	19	1
Spol			
Covjek	79	20	1
Zena	79	19	2
Dob			
15 – 24	45	50	5
25 – 39	80	19	1
40 – 54	83	16	1
55+	87	12	1
Obrazovanje (završetak)			
—15	77	21	2
16 – 19	80	18	1
20+	89	10	1
Još uvijek studira	47	48	5
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	87	12	1
Menadžeri	90	9	1
Ostali bijeli ovratnici	85	14	1
Manualni radnici	77	21	2
Osobe u kući	72	27	1
Nezaposlen	61	36	3
Umirovljeni	87	12	1
Studenti	47	48	5
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	67	30	3
S vremena na vrijeme	72	26	2
Gotovo nikada/nikad	84	15	1
Moj glas je važan u EU-u			
Slažem se	88	11	1
Ne slažem se	74	25	1
Moj glas se broji u (NAŠA ZAJEDNICA)			
Slažem se	88	11	1
Ne slažem se	69	30	1
Zadovoljstvo demokracijom u vlastitoj zemlji			
Zadovoljna	83	16	1
Nije zadovoljan	75	23	2
Zadovoljstvo demokracijom u EU-u			
Zadovoljna	83	16	1
Nije zadovoljan	76	23	1

Glavni razlozi za nesudjelovanje na izborima ili referendumima

Ispitanicima koji su rekli da često, rijetko ili nikada ne glasaju na izborima na lokalnoj ili regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini također su se pitali glavni razlozi zbog kojih nisu sudjelovali na izborima ili referendumu u posljednjih pet godina. Većina ispitanika (56 %, nema promjena od listopada do studenoga 2022.) tvrdi da nije glasovala iz praktičnih ili osobnih razloga, dok gotovo tri od deset ispitanika (28 %, + 1 postotni bod) navode ideološke ili političke razloge. Svaki deseti (-1 postotni bod) spontano kaže da se nijedan od ta dva razloga ne odnosi na njihov slučaj ili da su uvijek glasovali u posljednjih pet godina.

QA20 Ako niste sudjelovali na izborima ili referendumu u posljednjih pet godina, koji je bio glavni razlog? (% – EU27)

Te su brojke ostale stabilne od listopada do studenoga 2022. Kao što je navedeno i u posljednjem izvješću, u odnosu na travanj 2018., veći udjeli sada kažu da su glavni razlozi za neglasovanje bili praktični ili osobni (56 % u odnosu na 41 %), ili ideološki ili politički (28 % u odnosu na 23 %).

U svim zemljama osim jedne, većina tvrdi da nije sudjelovala na izborima ili referendumu u posljednjih pet godina zbog praktičnih ili osobnih razloga. Taj se udio kreće od otprilike sedam od deset ili više u Nizozemskoj (78 %), Sloveniji (70 %) i Poljskoj (69 %) do polovine ili manje u Njemačkoj, Portugalu (46 %), Cipru i Finskoj (obje 50 %). Malta (33 %) je jedina zemlja u kojoj taj razlog daje manjina, a većina umjesto toga kaže da su razlozi uglavnom bili ideološki ili politički (43 %).

QA20 Ako niste sudjelovali na izborima ili referendumu u posljednjih pet godina, koji je bio glavni razlog? (% – niste glasovali iz praktičnih ili osobnih razloga)

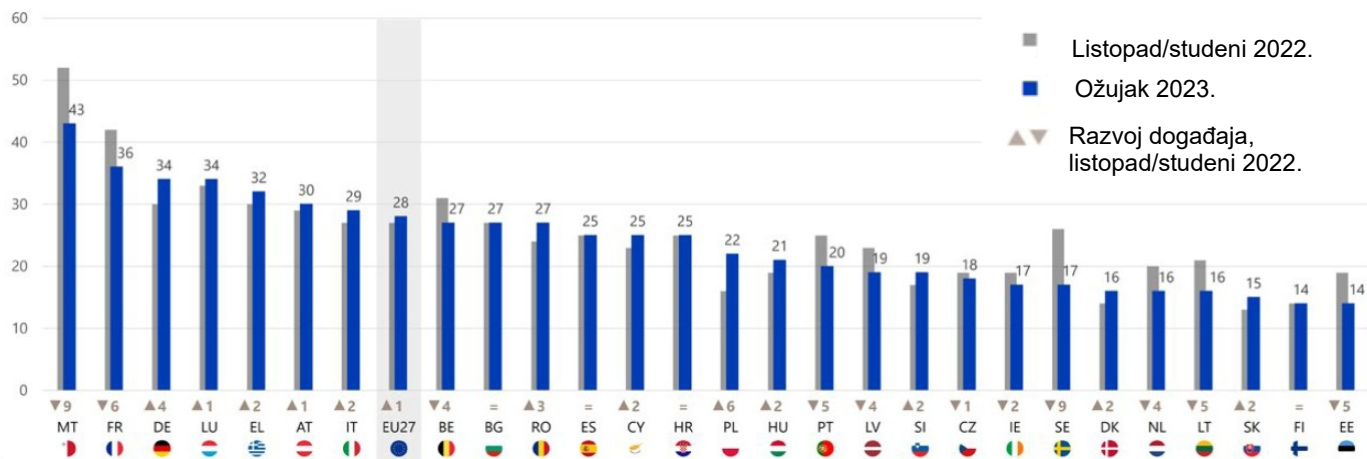

Nakon Malte, više od trećine navodi da su razlozi za nesudjelovanje bili ideološki ili politički u Francuskoj (36 %), Njemačkoj i Luksemburgu (obje 34 %). Najniži udjeli koji to navode kao razlog zabilježeni su u Estoniji, Finskoj (14 %) i Slovačkoj (15 %).

U deset zemalja udio ispitanika koji nisu sudjelovali na izborima ili referendumima u posljednjih pet godina iz praktičnih ili osobnih razloga povećao se od listopada do studenoga 2022. To se posebno odnosi na Maltu (33 %, + 10 postotnih bodova), Švedsku (62 %, + 10 postotnih bodova) i Francusku (55 %, + 9 postotnih bodova). S druge strane, taj se udio smanjio u šest zemalja, a najviše u Cipru (50 %, -10 postotnih bodova).

Ispitanici u Poljskoj (22 %, + 6 postotnih bodova), Njemačkoj (34 %, + 4 postotna boda) i Rumunjskoj (27 %, + 3 postotna boda) vjerojatnije su spomenuli ideološke ili političke razloge zbog kojih nisu glasovali nego u listopadu i studenome 2022. Taj se udio smanjio u devet zemalja, posebno u Švedskoj (17 %, – 9 postotnih bodova), Malti (43 %, – 9 postotnih bodova) i Francuskoj (36 %, -6 postotnih bodova).

QA20 Ako niste sudjelovali na izborima ili referendumu u posljednjih pet godina, koji je bio glavni razlog? (% – niste glasovali iz ideoloških ili političkih razloga)

Najčešći razlozi za nesudjelovanje na izborima ili referendumu u posljednjih pet godina u svim skupinama su praktični ili osobni, a ne ideološki ili politički.

Konkretno, veća je vjerojatnost da muškarci od žena kažu da nisu glasovali zbog ideoloških ili političkih razloga (30 % u odnosu na 26 %), dok je za najmlađe ispitanike najmanje vjerojatno da će to učiniti (21 % u odnosu na 27 – 32 % osoba u dobi od 25 ili više godina), ali najvjerojatnije će se spominjati praktični ili osobni razlozi (68 % u odnosu na 51 – 59 %). Nezaposleni (32 %) i oni koji imaju poteškoća s plaćanjem računa s vremena na vrijeme ili češće (30 – 31 %) najvjerojatnije će reći da nisu glasovali iz ideoloških ili političkih razloga.

Omjeri koji nisu glasovali iz ideoloških ili političkih razloga također su visoki među onima koji često govore o europskim političkim pitanjima (33 % naspram 26 % onih koji to nikada ne čine), onima koji imaju negativnu predodžbu o EU-u (41 % u odnosu na 21 % onih koji imaju pozitivnu predodžbu) i onima koji imaju negativnu predodžbu o Europskom parlamentu (39 % naspram 23 % onih koji imaju pozitivnu predodžbu).

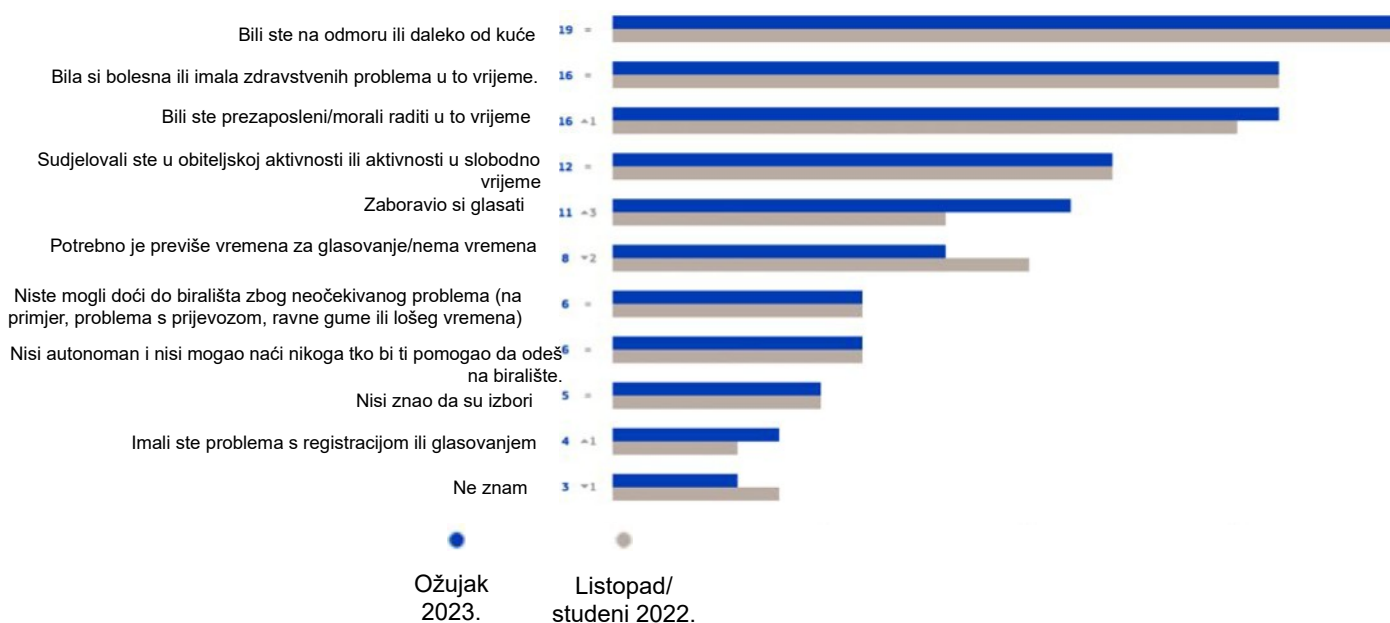
QA20 Ako niste sudjelovali na izborima ili referendumu u posljednjih pet godina, koji je bio glavni razlog? (% – EU27)

	Niste glasovali iz ideoloških ili političkih razloga	Niste glasovali iz praktičnih ili osobnih razloga	Ne znam
EU27	28	56	3
Spol			
Covjek	30	55	3
Zena	26	58	3
Dob			
15 – 24	21	68	3
25 – 39	29	59	2
40 – 54	32	51	2
55+	27	55	3
Obrazovanje (završetak)			
—15	25	60	3
16 – 19	31	54	2
20+	27	56	3
Još uvijek studira	21	68	4
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	29	51	5
Menadžeri	30	59	3
Ostali bijeli ovratnici	29	56	2
Manualni radnici	30	54	3
Osobe u kući	24	62	3
Nezaposlen	32	54	4
Umirovljeni	26	56	3
Studenti	21	68	4
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	30	56	4
S vremena na vrijeme	31	54	3
Gotovo nikada/nikad	25	59	2
Razgovor o europskim političkim pitanjima			
Često	33	55	1
Povremeno	28	55	3
Nikad	26	59	3
Slika EU-a			
Positive	21	61	3
Neutralan	27	58	3
Negativno	41	47	2
Slika Europskog parlamenta			
Positive	23	59	2
Neutralan	26	59	3
Negativno	39	48	3

Praktični razlozi za nesudjelovanje na izborima ili referendumima

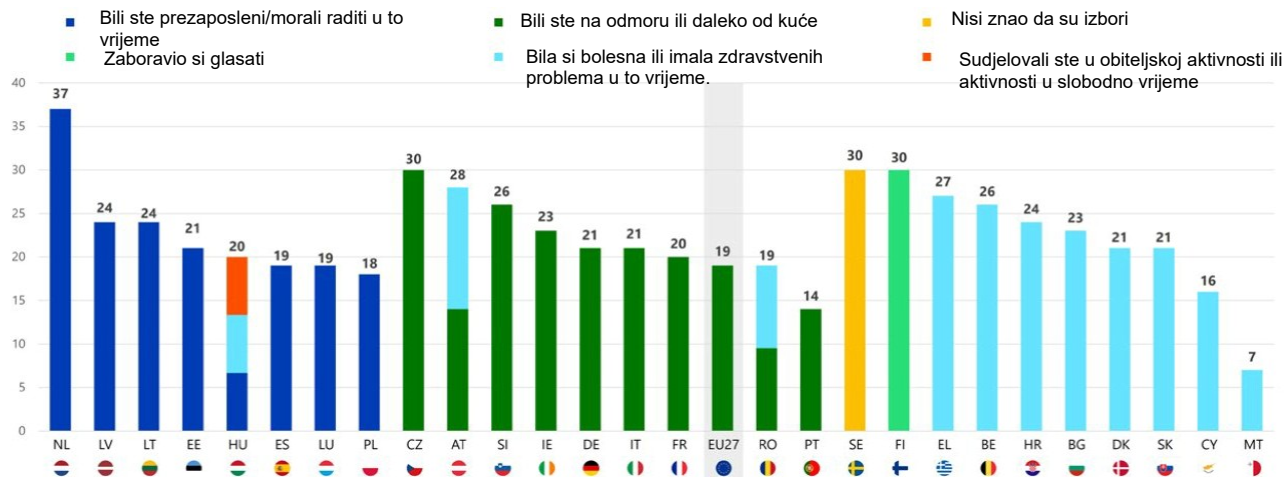
Kada su detaljnije upitani o praktičnim razlozima zbog kojih nisu glasovali na izborima ili referendumu, najčešći odgovori koje ispitanici daju jest da su bili na odmoru ili daleko od kuće (19 %), da su bili bolesni ili imali zdravstveni problem (16 %, bez promjene) ili da su bili prezauzeti ili morali raditi (16 %). Drugi razlozi koje navodi više od deset osoba uključeni su u obiteljsku aktivnost ili aktivnost u slobodno vrijeme (12 %) i zaboravljaju glasati (11 %).

Koji su od sljedećih razloga ikada spriječili glasovanje na izborima ili referendumu na lokalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini? (MOGUĆE VIŠE ODGOVORA) (% – EU27)

U osam zemalja, najčešći (ili zajednički) najčešći razlog ispitanika da nisu glasovali na izborima ili referendumu je da su bili bolesni ili imali zdravstveni problem. U sedam zemalja najčešći (ili zajednički najčešći) razlog je što ste na odmoru ili daleko od kuće, a prezauzetost ili obveza rada u to vrijeme glavni je razlog u još šest zemalja. U Finskoj većina ispitanika kaže da je zaboravila glasovati, dok u Švedskoj većina nije znala da su održani izbori. U Mađarskoj je sudjelovanje u obiteljskoj ili rekreacijskoj aktivnosti zajednički glavni odgovor, uz to što ste prezaposleni ili nemate vremena, bolujete ili imate zdravstveni problem.

Koji su od sljedećih razloga ikada spriječili glasovanje na izborima ili referendumu na lokalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini? (Višestruki ANSWERS POSSIBLE) (% – Najspominjeniji odgovor po zemljama)

Ispitanici će najvjerojatnije reći da nisu glasovali na izborima ili referendumu u posljednjih pet godina jer su bili na odmoru ili daleko od kuće u Češkoj (30 %), Austriji (28 %) i Sloveniji (26 %). Najmanji udio ispitanika koji spominju taj praktični razlog nalazi se u Malti (5 %), Španjolskoj (9 %) i Švedskoj (12 %).

Bolest ili zdravstveni problem u vrijeme izbora najčešće se spominju u Austriji, Češkoj (28 %) i Grčkoj (27 %). S druge strane, taj razlog navodi 7 % u Francuskoj i Malti te 8 % u Nizozemskoj.

Nizozemska (37 %) daleko je zemlja s najvećim udjelom koji kažu da su bili prezaposleni ili morali raditi, a slijede je Latvija i Litva (obje 24 %). Najmanje je vjerojatno da će ispitanici to spomenuti u Malti, Portugalu (oboje 6 %) i Italiji (11 %).

Najmanje jedna petina u Austriji (21 %), Bugarskoj i Mađarskoj (obje 20 %) navodi da je sudjelovanje u obiteljskoj ili rekreacijskoj aktivnosti razlog da se ne glasa. U usporedbi s manje od jednog dvadesetog koji to navodi kao razlog u Nizozemskoj (2 %), Grčkoj i Malti (obje 4 %).

Zaboravljanje na glasovanje najčešće je u Finskoj (30 %), Nizozemskoj (20 %), Luksemburgu i Švedskoj (obje 18 %), dok je najmanje u Grčkoj (manje od 1 %), Malti (1 %), Bugarskoj i Slovačkoj (3 %).

QA21 Koji su od sljedećih razloga ikada spriječili da glasate na izborima ili referendum na lokalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini? (MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA) (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Bili ste na odmoru ili daleko od kuće	19	23	22	30	16	21	19	23	25	9	20	15	21	14	14	17	17	17	5	22	28	17	14	19	26	17	21	12
Bila si bolesna ili imala zdravstvenih problema u to vrijeme	16	26	23	28	21	16	19	11	27	11	7	24	19	16	14	23	9	20	7	8	28	17	13	19	17	21	10	11
Bili ste prezaposleni/morali raditi u to vrijeme	16	22	22	20	18	15	21	20	15	19	16	16	11	14	24	24	19	20	6	37	20	18	6	17	15	19	18	13
Ostalo (SPONTANEOUS)	14	3	13	6	20	13	11	7	32	27	20	8	8	24	11	12	12	6	44	14	14	6	21	9	24	12	11	11
Sudjelovali ste u obiteljskoj aktivnosti ili aktivnosti u slobodno vrijeme	12	17	20	12	6	11	17	9	4	9	14	12	10	8	10	10	10	20	4	2	21	11	11	15	11	17	11	8
Zaboravio si glasati	11	14	3	6	11	17	15	11	0	8	11	14	11	5	9	8	18	7	1	20	14	10	4	7	10	3	30	18
Potrebno je previše vremena za glasovanje/nema vremena	8	12	5	9	7	11	13	7	3	3	5	10	8	4	8	9	8	12	3	19	17	13	5	7	6	6	7	9
Nijedan/vi ste uvijek glasali (SPONTANEOUS)	7	5	8	4	4	8	7	4	5	10	5	10	7	18	10	12	6	6	18	2	4	5	9	8	3	16	4	4
Nisi znao da su izbori	6	15	2	4	9	7	5	12	1	7	5	7	6	3	6	2	13	5	5	5	11	6	4	6	7	2	3	30
Niste mogli doći do birališta zbog neočekivanog problema (na primjer, problema s prijevozom, ravne gume ili lošeg vremena)	6	14	3	4	5	4	4	5	6	2	2	5	14	6	6	1	3	6	4	4	10	8	5	13	3	2	4	3
Imali ste problema s registracijom ili glasovanjem	5	10	3	5	3	3	3	13	2	4	11	2	6	2	1	2	11	3	4	3	9	6	5	4	1	1	1	1
Nisi autonoman i nisi mogao naći nikoga tko bi ti pomogao da odeš na biralište.	4	10	2	4	2	2	3	3	5	1	2	5	6	1	4	1	1	4	2	0	7	9	2	8	2	1	2	3
Ne znam	3	2	4	6	3	3	5	2	0	1	5	3	2	4	3	5	0	2	8	2	2	1	14	1	3	5	7	1

Zanimljive razlike mogu se uočiti pri analizi rezultata prema sociodemografskim kategorijama ispitanika. Žene su vjerojatnije nego muškarci da spomenu da su bolesne ili da su imale zdravstveni problem kao razlog zbog kojeg nisu glasovale (18 % naspram 14 %). Također je vjerojatnije da će stariji ispitanici to navesti kao razlog (24 % osoba u dobi od 55 ili više godina u usporedbi s 9 – 14 % osoba u dobi od 15 do 54 godine). Ispitanici u dobi od 15 do 39 godina imaju veću vjerojatnost nego njihovi stariji kolege da kažu da su zaboravili glasovati (14 % u odnosu na 7 – 11 %), dok su oni u skupinama središnje dobi češće spomenuli da su bili prezaposleni ili morali raditi u to vrijeme (19 – 21 % osoba u dobi od 25 do 54 godine, u usporedbi s 15 % osoba u dobi od 15 do 24 godine i 11 % osoba u dobi od 55 ili više godina).

Postoje i razlike u razinama obrazovanja, pri čemu je vjerojatnije da su ispitanici koji su završili redovno obrazovanje u dobi od 16 godina ili stariji od onih koji su ranije otišli spomenuti da su na odmoru ili daleko od kuće (19 – 24 % u odnosu na 12 %) ili bili prezaposleni ili morali raditi (17 – 18 % u odnosu na 10 %). S druge strane, ispitanici koji su završili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađi najvjerojatnije će reći da su bolesni ili imaju zdravstveni problem (26 % u odnosu na 13 – 16 %).

Oni koji imaju manje financijskih poteškoća vjerojatnije će reći da su bili na odmoru ili daleko od kuće (19 – 21 % onih koji imaju poteškoća s plaćanjem računa s vremena na vrijeme ili rjeđe u odnosu na 13 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena), dok obrnuto vrijedi za omjere u kojima se spominje da su bolesni ili imaju zdravstveni problem (15 – 16 % u odnosu na 20 %).

Koji su od sljedećih razloga ikada spriječili glasovanje na izborima ili referendumu na lokalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini? (MOGUĆE VIŠE ODGOVORA) (% – EU)

	Bila si bolesna ili imala zdravstvenih problema u to vrijeme.	Bili ste na odmoru ili daleko od kuće	Bili ste preza posleni/morali raditi u to vrijeme	Potrebno je previše vremena na glasovanje/nema vremena	Sudjelovali ste u obiteljskoj aktivnosti ili slobodno vrijeme	Nisi znao da su izbori	Niste mogli doći do birališta zbog neočekivanog problema (na primjer, problema s prijevozom, ravne gume ili lošeg vremena)	Nisi autonoman i nisi mogao naći nikoga tko bi ti pomogao da odeš na biralište.	Zaboravio si glasati	Imali ste problema s registracijom ili glasovanjem
EU27	16	19	16	8	12	6	6	4	11	5
Spol										
Covjek	14	18	18	9	12	7	7	4	10	6
Zena	18	20	15	8	12	6	6	4	12	5
Dob										
15 – 24	9	18	15	11	9	8	4	4	14	8
25 – 39	10	21	21	9	13	9	6	4	14	7
40 – 54	14	19	19	9	14	5	7	3	11	5
55+	24	18	11	7	10	5	7	5	7	4
Obrazovanje (završetak)										
—15	26	12	10	6	10	4	7	6	10	3
16 – 19	16	19	17	9	12	6	7	4	11	5
20+	13	24	18	7	12	5	5	4	10	7
Još uvijek studira	7	18	15	12	11	10	5	3	14	9
Društveno-profesionalna kategorija										
Samozaposlena osoba	13	23	21	7	13	3	5	5	7	9
Menadžeri	12	26	17	9	13	7	8	4	13	7
Ostali bijeli ovratnici	13	24	22	8	15	7	6	4	12	4
Manualni radnici	12	17	20	10	12	6	7	4	13	6
Osobe u kući	20	15	13	7	11	4	8	6	14	3
Nezaposlen	15	15	11	8	9	5	2	1	11	6
Umirovljeni	29	17	8	7	10	5	6	5	7	3
Studenti	7	18	15	12	11	10	5	3	14	9
Poteškoće s plaćanjem računa										
Većinu vremena	20	13	17	6	11	4	6	5	10	6
S vremena na vrijeme	16	19	16	9	13	8	9	5	11	6
Gotovo nikada/nikad	15	21	16	9	11	6	5	3	11	5
Slika Europskog parlamenta										
Pozitivan	15	23	17	8	13	6	8	4	11	6
Neutralan	17	19	16	9	11	7	7	4	12	5
Negativno	15	16	16	8	12	5	5	3	9	5

4. PERCEPCIJAGRAĐANA O EU-U I EUROPSKOM PARLAMENTU

U posljednjem poglavlju izvješća ocjenjuju se mišljenja građana EU-a i Europskog parlamenta. Ona započinje raspravom o percepciji Europljana o tome da je njihov glas važan, njihovoj uključenosti u politička/europska pitanja i njihovim stavovima prema EU-u, prije nego što se analiziraju percepcija Europskog parlamenta.

Iako je osjećaj da je glas Europljana važan u EU-u nešto mlaki, većina građana raspravlja o europskim političkim pitanjima i prati politiku EU-a. Nadalje, prevladavaju pozitivni stavovi, a optimizam u pogledu budućnosti EU-a ponovno je u porastu, pri čemu se članstvo u EU-u cijeni i smatra važnim.

4.1. Percepcija EU-a

Osjećaj da je glas važan u EU-u i u njihovoj zemlji

Osjećaj Europljana u pogledu mjere u kojoj je njihov glas važan u njihovoj zemlji i u EU-u, kao i glas njihove zemlje, ostaje nepromijenjen u EU-u bez vidljivih razlika u razdoblju od listopada do studenoga 2022.

Mišljenja su podijeljena oko toga je li glas važan u EU-u, pri čemu se 47 % (nema promjena od listopada do studenoga 2022.) slaže da je njihov glas važan, a 48 % (– 1 postotni bod) ne slaže se s tom izjavom.

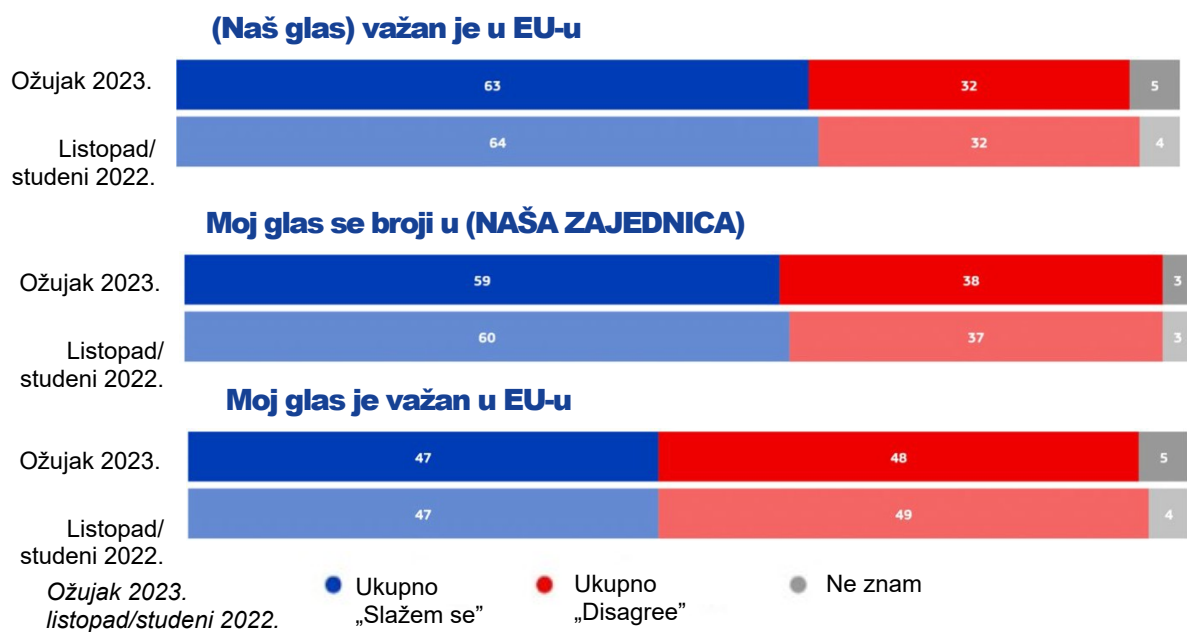
Udio osoba koje osjećaju da je njihov glas važan u EU-u smanjio se za šest postotnih bodova između travnja i svibnja 2022., nakon pozitivnog razvoja u razdoblju od studenoga do prosinca 2021. do travnja – svibnja 2022., te se vratio na razine zabilježene tijekom cijelog razdoblja 2017. – 2019.

S druge strane, većina ispitanika (59 %, -1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) dijeli osjećaj da je njihov glas važan u njihovoj zemlji, dok se manje od četiri od deset ispitanika (38 %, + 1 postotni bod) ne slaže s njihovim glasom.

Ti su udjeli u trenutačnom istraživanju ostali stabilni nakon velikog pozitivnog razvoja u razdoblju od listopada 2019. do travnja do svibnja 2022. i manje brzog pada u razdoblju od travnja do svibnja do listopada i studenoga 2022.

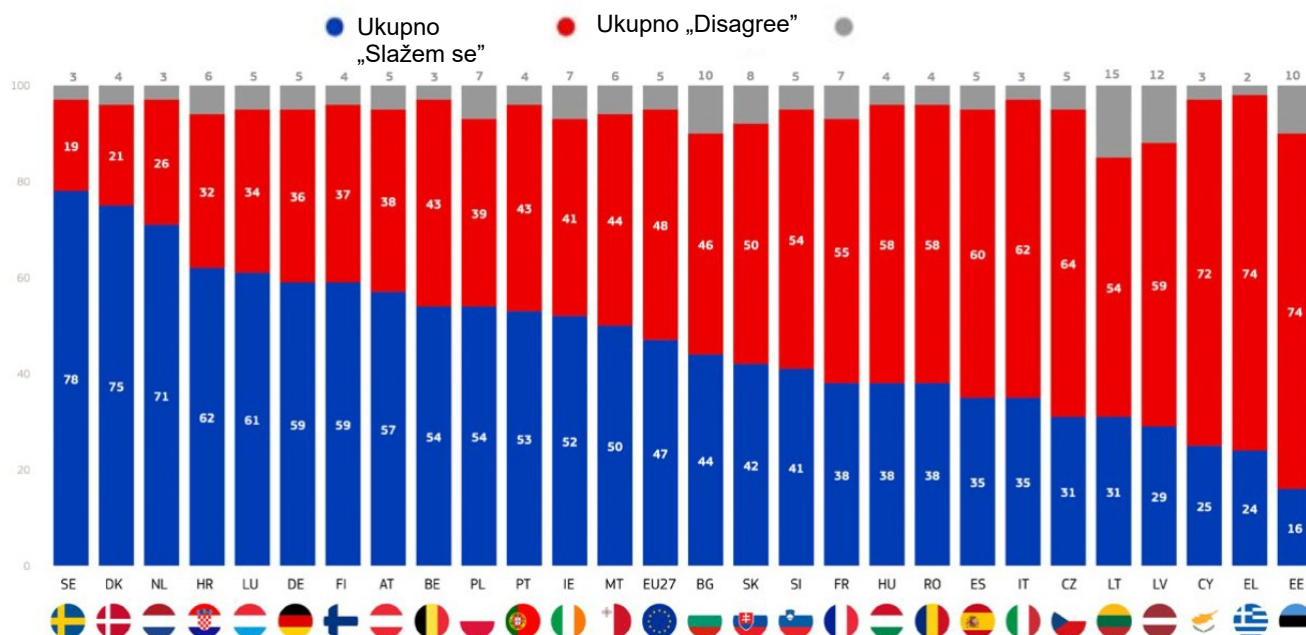
Naposlijetku, gotovo dvije trećine (63 %, -1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) smatraju da je glas njihove zemlje važan u EU-u, dok 32 % (bez promjene) smatra da to nije slučaj.

**D72 U kojoj se mjeri slažete ili se ne slažete sa svakom od sljedećih izjava?
(EU27) (%)**

U 13 zemalja većina ispitanika slaže se da je njihov glas važan u EU-u, a više od sedam od deset u Švedskoj (78 %), Danskoj (75 %) i Nizozemskoj (71 %) smatraju da je to slučaj. S druge strane, jedna četvrtina ili manje u Estoniji (16 %), Grčkoj (24 %) i Cipru (25 %) osjećaju da se njihov glas čuje na razini EU-a.

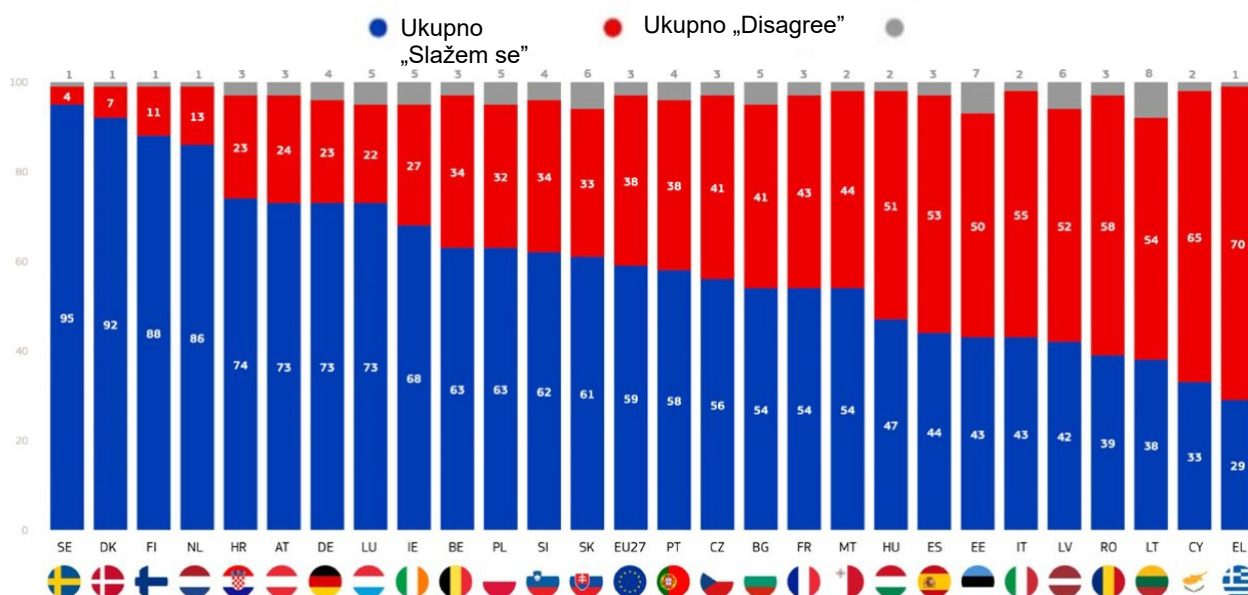
D72.1 U kojoj se mjeri slažete ili se ne slažete sa svakom od sljedećih izjava? Moj glas je važan u EU-u (% – EU27)

U usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. razine slaganja s tom izjavom porasle su u pet zemalja, a smanjile su se u sedam. Portugal (53 %, + 7 postotnih bodova) i Finska (59 %, + 6 postotnih bodova) zemlje su u kojima je povećanje bilo najveće, dok se Malta (50 %, -21 postotni bod) ističe po osobito velikom smanjenju tog udjela, a slijede je Slovenija (41 %, -7 postotnih bodova), Mađarska i Rumunjska (38 %, -5 postotnih bodova).

U 18 zemalja većina je mišljenja da je glas građana važan u njihovoj zemlji, pri čemu su ispitanici u Švedskoj (95 %), Danskoj (92 %) i Finskoj (88 %) posebno skloni zadržati to mišljenje. S druge strane, najmanje je vjerojatno da će ispitanici u Grčkoj (29 %), Cipru (33 %) i Litvi (38 %) osjetiti da je njihov glas važan.

D72.2 U kojoj se mjeri slažete ili se ne slažete sa svakom od sljedećih izjava? Moj glas broji u (NAŠA SLUŽBA) (% – EU27)

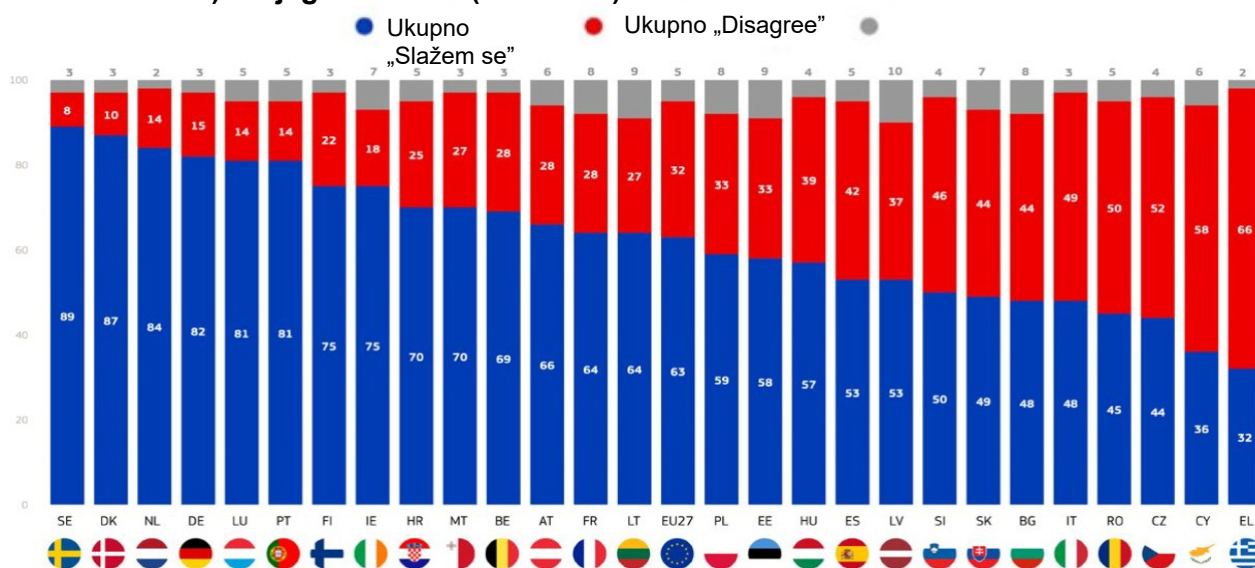

Od listopada do studenoga 2022. povećala se razina suglasnosti koju njihov glas ima u njihovoj zemlji među ispitanicima u šest zemalja, osobito u Litvi (38 %, + 9 postotnih bodova), Estoniji (43 %, + 7 postotnih bodova) i Luksemburgu (73 %, + 6 postotnih bodova). Razina dogovora pala je u sedam zemalja. Još jednom, Malta (54 %, -27 postotnih bodova) zabilježila je vrlo veliko smanjenje tog udjela, dok je smanjenje od sedam postotnih bodova zabilježeno u Francuskoj (54 %) i Sloveniji (62 %).

Većina u 22 države članice smatra da je glas njihove zemlje važan u EU-u, a ispitanici u Švedskoj (89 %) i Danskoj (87 %) ponovno se najviše slažu s tom izjavom, nakon čega slijede oni u Nizozemskoj (84 %). Čak i u ovom slučaju Grčka (32 %) i Cipar (36 %) zemlje su s najnižim udjelom koje se slažu, zajedno s Češkom (44 %).

D72.3

U kojoj se mjeri slažete ili ne slažete sa svakom od sljedećih izjava? (Naša SLUŽBA) broji glas u EU-u (% – EU27)

U usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022., u šest zemalja pod vodstvom Irske (75 %, + 8 postotnih bodova), Portugala (81 %, + 7 postotnih bodova) i Litve (64 %, + 7 postotnih bodova), Portugala (81 %, + 7 postotnih bodova) može se primijetiti povećanje razine dogovora u EU-u. Pad je zabilježen u pet zemalja, posebno u Malti (70 %, -12 postotnih bodova), Češkoj (44 %, - 7 postotnih bodova) i Sloveniji (50 %, - 7 postotnih bodova).

Promatrajući rezultate prema sociodemografskom profilu ispitanika, može se primijetiti da je najmanje vjerojatno da će najmlađi ispitanici osjećati da je njihov glas važan u njihovoj zemlji (54 % u odnosu na 57 – 60 % ispitanika u dobi od 25 godina ili više). Osim toga, razlike se mogu pronaći u razinama slaganja s trima izjavama prema razini obrazovanja i društveno-gospodarskim uvjetima.

Što su ispitanici duže ostali u redovnom obrazovanju, to je vjerojatnije da će se složiti sa svakom izjavom. Na primjer, 55 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 20 ili više godina smatra da je njihov glas važan u EU-u, u usporedbi s 36 % onih koji su napustili dob od 15 godina ili mlađe.

Rukovoditelji će se najvjerojatnije složiti sa svakom izjavom, dok je najmanje vjerojatno da će osobe koje žive u kući i nezaposleni to učiniti. Na primjer, 72 % rukovoditelja smatra da je njihov glas važan u njihovoj zemlji, u usporedbi s 40 % koji se slažu među nezaposlenima. Ispitanici koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa imaju veću vjerojatnost da će se složiti da je njihov glas važan u EU-u (52 % u odnosu na 27 – 39 % onih koji imaju poteškoća češće) i u njihovoj zemlji (66 % u odnosu na 37 – 48 %) te da je glas njihove zemlje važan u EU-u (71 % u odnosu na 46 – 53 %).

Ispitanici koji žive u velikim gradovima imaju veću vjerojatnost da će osjetiti da je njihov glas važan u EU-u (50 % u odnosu na 45 % onih koji žive u manjim gradovima ili ruralnim selima) i u svojoj zemlji (63 % u odnosu na 56 – 58 %) te da je glas njihove zemlje važan u EU-u (67 % u odnosu na 62 – 63 %).

Oni koji slijede europsku politiku vjerojatnije će se složiti sa svakom izjavom. Na primjer, 72 % onih koji slijede europsku politiku smatra da je glas njihove zemlje važan u EU-u, u usporedbi s 53 % onih koji ih ne slijede.

D72.1 U kojoj se mjeri slažete ili se ne slažete sa svakom od sljedećih izjava? Moj glas je važan u EU-u (% – EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „Disagree”
EU27	47	48
Spol		
Covjek	47	49
Zena	46	48
Dob		
15 – 24	47	45
25 – 39	47	49
40 – 54	46	50
55+	46	49
Obrazovanje (završetak)		
—15	36	57
16 – 19	43	53
20+	55	41
Još uvijek studira	50	41
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	50	47
Menadžeri	62	35
Ostali bijeli ovratnici	49	47
Manualni radnici	40	56
Osobe u kući	33	60
Nezaposlen	30	64
Umirovljeni	46	48
Studenti	50	41
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	27	67
S vremena na vrijeme	39	57
Gotovo nikada/nikad	52	43
Subjektivna urbanizacija		
Ruralno selo	45	49
Mali/srednji grad	45	50
Veliki grad	50	45
Slijedite europsku politiku		
Slijedi	58	39
Ne slijedi	32	60

D72.2 U kojoj se mjeri slažete ili se ne slažete sa svakom od sljedećih izjava? Moj glas broji u (NAŠA SLUŽBA) (% – EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „Disagree”
EU27	59	38
Spol		
Covjek	59	38
Zena	58	38
Dob		
15 – 24	54	38
25 – 39	59	39
40 – 54	57	40
55+	60	37
Obrazovanje (završetak)		
—15	49	47
16 – 19	55	42
20+	68	30
Još uvijek studira	58	34
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	61	38
Menadžeri	72	26
Ostali bijeli ovratnici	61	37
Manualni radnici	53	44
Osobe u kući	43	52
Nezaposlen	40	56
Umirovljeni	61	36
Studenti	58	34
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	37	59
S vremena na vrijeme	48	49
Gotovo nikada/nikad	66	31
Subjektivna urbanizacija		
Ruralno selo	58	38
Mali/srednji grad	56	41
Veliki grad	63	34
Slijedite europsku politiku		
Slijedi	69	29
Ne slijedi	46	49

D72.3 U kojoj se mjeri slažete ili se ne slažete sa svakom od sljedećih izjava? (Naša SLUŽBA) broji glas u EU-u (% – EU)

	Ukupno „Slažem se”	Ukupno „Disagree”
EU27	63	32
Spol		
Čovjek	63	33
Žena	63	32
Dob		
15 – 24	64	28
25 – 39	65	31
40 – 54	63	34
55+	63	32
Obrazovanje (završetak)		
—15	53	38
16 – 19	60	36
20+	71	26
Još uvijek studira	67	24
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	65	32
Menadžeri	77	21
Ostali bijeli ovratnici	62	35
Manualni radnici	60	36
Osobe u kući	48	44
Nezaposlen	53	40
Umirovljeni	64	30
Studenti	67	24
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	46	48
S vremena na vrijeme	53	42
Gotovo nikada/nikad	71	25
Subjektivna urbanizacija		
Ruralno selo	63	31
Mali/srednji grad	62	34
Veliki grad	67	29
Slijedite europsku politiku		
Slijedi	72	26
Ne slijedi	53	39

Rasprava o nacionalnim, europskim i lokalnim političkim pitanjima

Velika većina građana barem povremeno raspravlja o nacionalnoj, europskoj i lokalnoj politici s prijateljima ili rođacima.

Apsolutna većina (55 %, + 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) povremeno raspravlja o nacionalnim političkim pitanjima, a jedna četvrtina (nema promjene) često to čini, dok se svaka peta (-1 postotni bod) nikada ne uključi u takve rasprave. Te su brojke ostale stabilne od listopada do studenoga 2022.

Za usporedbu, o europskim političkim pitanjima raspravlja manji broj ispitanika, iako i dalje većinom. Više od polovice (53 %, + 1 postotni bod) povremeno raspravlja o europskoj politici s prijateljima ili rođacima, a 14 % (- 1 postotni bod) takve rasprave često održava, dok otprilike jedna trećina (32 %, -1 postotni bod) to nikada ne čini.

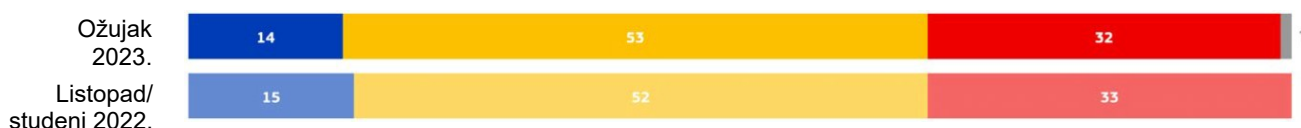
Naposljetku, više od polovice (53 %, -1 postotni bod) povremeno raspravlja o lokalnim političkim pitanjima, a otprilike četvrtina (23 %, + 2 postotna boda) to čini često, dok otprilike četvrtina (24 %, -1 postotni bod) nikada ne sudjeluje u tim raspravama.

D71 Kada se sastajete s prijateljima ili rođacima, biste li rekli da često, povremeno ili nikada ne razgovarate o...? (EU27) (%)

Nacionalna politička pitanja

Europska politička pitanja

Lokalna politička pitanja

Ožujak 2023. listopad/studen 2022.

Često

Povremeno

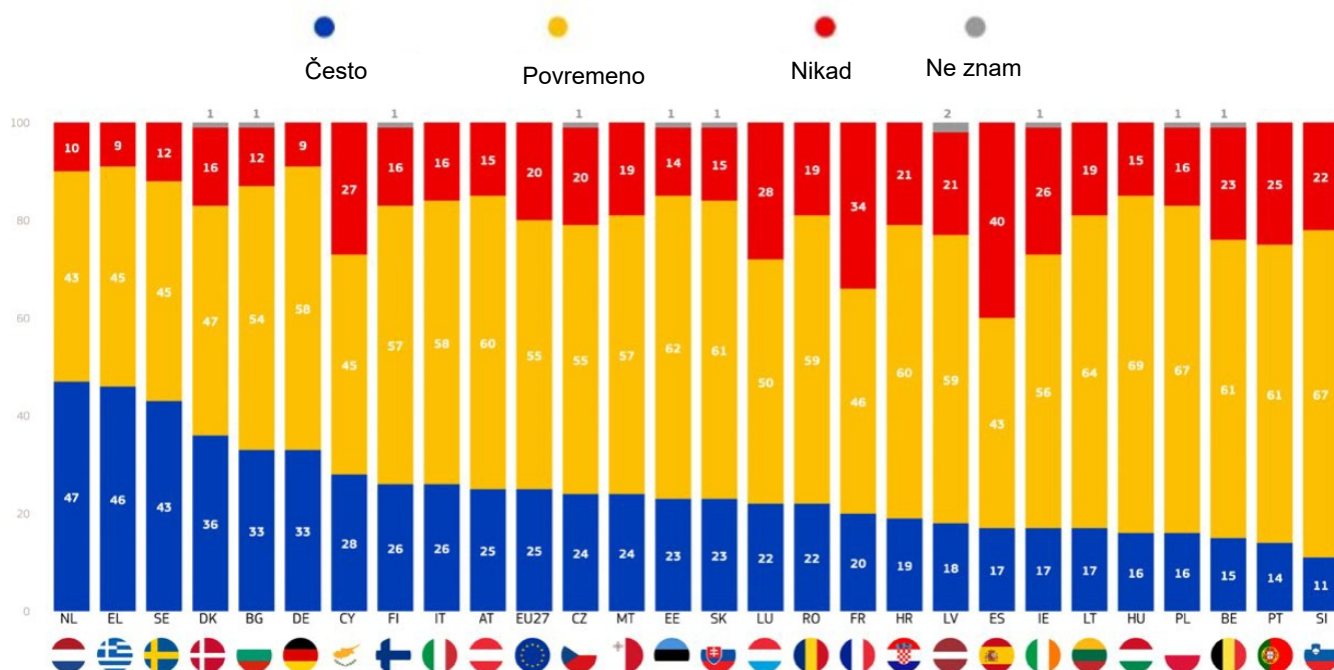
Nikad

Ne znam

U 25 zemalja većina povremeno raspravlja o nacionalnoj politici s prijateljima ili rođacima, a najveći udio zabilježen je u Mađarskoj (69 %), Poljskoj i Sloveniji (67 %).

Nizozemska (47 %) i Grčka (46 %) jedine su zemlje u kojima većina njih često vodi takve rasprave. Više od četiri od deset ispitanika često raspravlja o nacionalnoj politici i u Švedskoj (43 %). S druge strane, 11 % u Sloveniji, 14 % u Portugalu i 15 % u Belgiji kažu da često raspravljaju o nacionalnim političkim pitanjima.

D71.1 Kada se sastajete s prijateljima ili rođacima, biste li rekli da često, povremeno ili nikada ne razgovarate o...? Nacionalna politička pitanja (%)

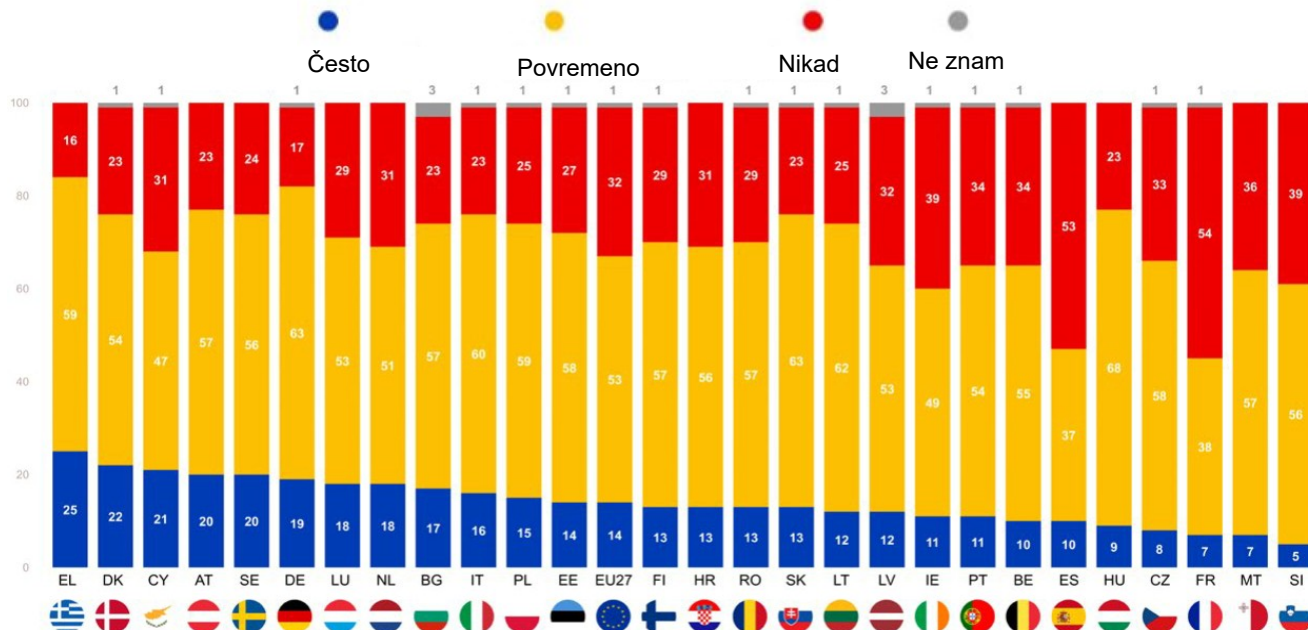

Kao i u slučaju nacionalne politike, većina u 25 zemalja povremeno raspravlja o europskim političkim pitanjima s prijateljima ili rođacima, osobito u Mađarskoj (68 %), Njemačkoj (63 %) i Slovačkoj (63 %).

Više od jedne petine u Grčkoj (25 %), Danskoj (22 %) i Cipru (21 %) često raspravljaju o europskoj politici. To je u usporedbi s 5 % u Sloveniji i 7 % u Francuskoj i Malti koji kažu da često vode takve rasprave.

Francuska (54 %) i Španjolska (53 %) jedine su zemlje u kojima većina nikad ne raspravlja o europskim političkim pitanjima.

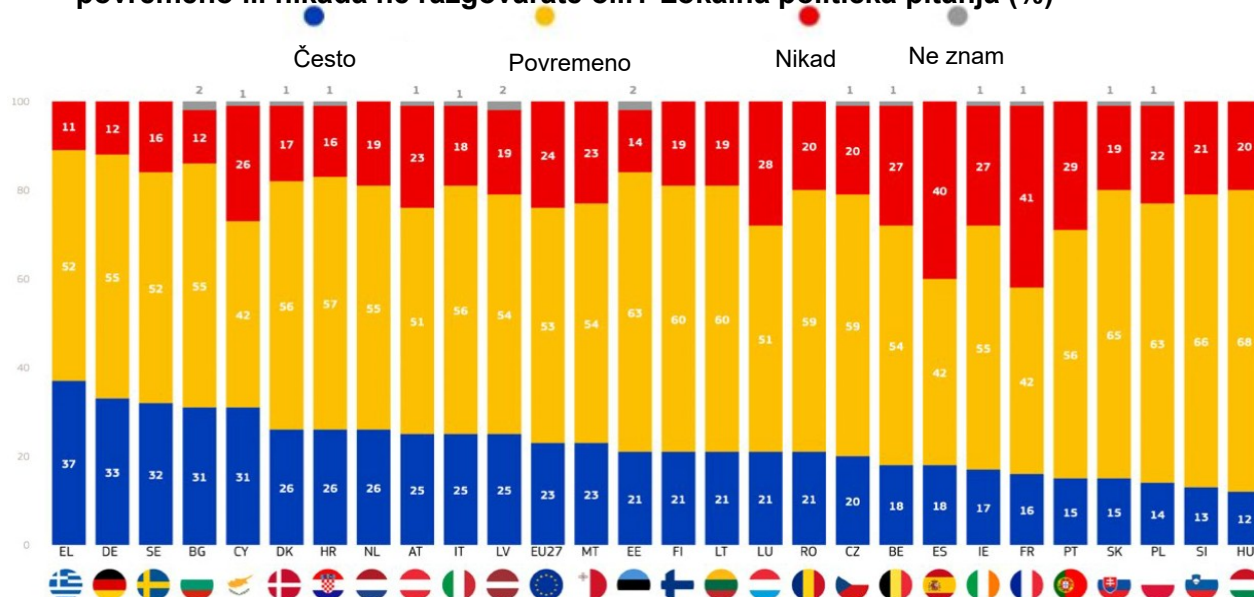
D72.2 Kada se sastajete s prijateljima ili rođacima, biste li rekli da često, povremeno ili nikada ne razgovarate o...? Europska politička pitanja (%)

Većina u svim zemljama kaže kako povremeno raspravljaju o lokalnim političkim pitanjima. Još jednom, najveći udio koji povremeno sudjeluju u takvim raspravama nalazi se u Mađarskoj (68 %), a slijede je Slovenija (66 %) i Slovačka (65 %).

Ispitanici u Grčkoj (37 %), Njemačkoj (33 %) i Švedskoj (32 %) najčešće raspravljaju o lokalnoj politici s prijateljima ili rođacima, dok je najmanje vjerojatno da će oni u Mađarskoj (12 %), Sloveniji (13 %) i Poljskoj (14 %).

D73.3 Kada se sastajete s prijateljima ili rođacima, biste li rekli da često, povremeno ili nikada ne razgovarate o...? Lokalna politička pitanja (%)

Sociodemografska analiza naglašava da su omjeri koji često raspravljaju o nacionalnim, europskim ili lokalnim političkim pitanjima veći među starijim i visokoobrazovanim ispitanicima. Na primjer, između 22 % i 25 % osoba u dobi od 25 ili više godina često raspravlja o lokalnim političkim pitanjima, u usporedbi s 13 % osoba u dobi od 15 do 24 godine. Slično tome, 34 % osoba koje su završile redovito obrazovanje u dobi od najmanje 20 godina često raspravlja o nacionalnoj politici, u usporedbi s 14 % onih koji su napustili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađoj.

Rukovoditelji će najvjerojatnije često raspravljati o političkim pitanjima na svakoj razini, dok je najmanje vjerojatno da će osobe u kući to učiniti. Na primjer, 23 % rukovoditelja često raspravlja o europskoj politici, u usporedbi sa 6 % kućnih osoba.

Ispitanici koji žive u velikim gradovima češće će od onih koji žive u manjim gradovima ili ruralnim selima često raspravljati o nacionalnim pitanjima (30 % u odnosu na 22 – 24 %) i europskim (17 % naspram 12 – 13 %) političkim pitanjima.

D71.1 Kada se sastajete s prijateljima ili rođacima, biste li rekli da često, povremeno ili nikada ne razgovarate o...? Nacionalna politička pitanja (% – EU)

	Često	Povremeno	Nikad
EU27	25	55	20
Spol			
Covjek	29	54	17
Zena	22	55	23
Dob			
15 – 24	20	48	31
25 – 39	25	56	18
40 – 54	27	56	17
55+	26	54	20
Obrazovanje (završetak)			
—15	14	51	35
16 – 19	23	58	19
20+	34	53	13
Još uvijek studira	21	50	28
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	37	53	10
Menadžeri	41	51	8
Ostali bijeli ovratnici	26	60	13
Manualni radnici	19	59	22
Osobe u kući	12	52	36
Nezaposlen	16	50	33
Umirovljeni	25	53	22
Studenti	21	50	28
Subjektivna urbanizacija			
Ruralno selo	22	55	23
Mali/srednji grad	24	54	21
Veliki grad	30	55	15

D71.2 Kada se sastajete s prijateljima ili rođacima, biste li rekli da često, povremeno ili nikada ne razgovarate o...? Europska politička pitanja (% – EU27)

	Često	Povremeno	Nikad
EU27	14	53	32
Spol			
Čovjek	16	55	28
Zena	12	52	35
Dob			
15 – 24	11	45	43
25 – 39	15	55	29
40 – 54	15	56	28
55+	14	53	32
Obrazovanje (završetak)			
—15	7	43	49
16 – 19	13	56	31
20+	19	57	23
Još uvijek studira	12	47	40
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	21	58	21
Menadžeri	23	59	17
Ostali bijeli ovratnici	13	62	24
Manualni radnici	12	53	34
Osobe u kući	6	47	46
Nezaposlen	9	40	50
Umirovljeni	13	53	34
Studenti	12	47	40
Subjektivna urbanizacija			
Ruralno selo	12	51	36
Mali/srednji grad	13	54	32
Veliki grad	17	56	26

D71.3 Kada se sastajete s prijateljima ili rođacima, biste li rekli da često, povremeno ili nikada ne razgovarate o...? Lokalna politička pitanja (% – EU27)

	Često	Povremeno	Nikad
EU27	23	53	24
Spol			
Čovjek	26	53	21
Zena	20	54	26
Dob			
15 – 24	13	48	38
25 – 39	22	54	24
40 – 54	24	56	20
55+	25	53	22
Obrazovanje (završetak)			
—15	16	48	36
16 – 19	23	55	22
20+	28	55	17
Još uvijek studira	14	48	37
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	31	56	13
Menadžeri	34	54	11
Ostali bijeli ovratnici	22	58	19
Manualni radnici	20	54	26
Osobe u kući	11	50	39
Nezaposlen	14	48	37
Umirovljeni	25	52	23
Studenti	14	48	37
Subjektivna urbanizacija			
Ruralno selo	22	53	25
Mali/srednji grad	22	53	25
Veliki grad	24	55	20

Suradnja s politikom EU-a

Apsolutna većina (56 %, nema promjena od listopada do studenoga 2022.) kaže da slijedi ono što se događa u politici Europske unije, s 15 % (– 1 postotni bod) nakon većine vremena i 41 % (+ 1 postotni bod) nakon toga s vremena na vrijeme. S druge strane, više od četiri od deset (44 %, bez promjena) ne slijedi politiku EU-a: 27 % (bez promjene) kaže da ih rijetko slijede, a 17 % (bez promjene) kaže da nikada ne slijede.

QA3 Neki ljudi slijede ono što se događa u politici Europske unije, bilo da se održavaju izbori ili ne. Drugi nisu toliko zainteresirani. Biste li rekli da slijedite što se događa u politici Europske unije? (EU27) (%)

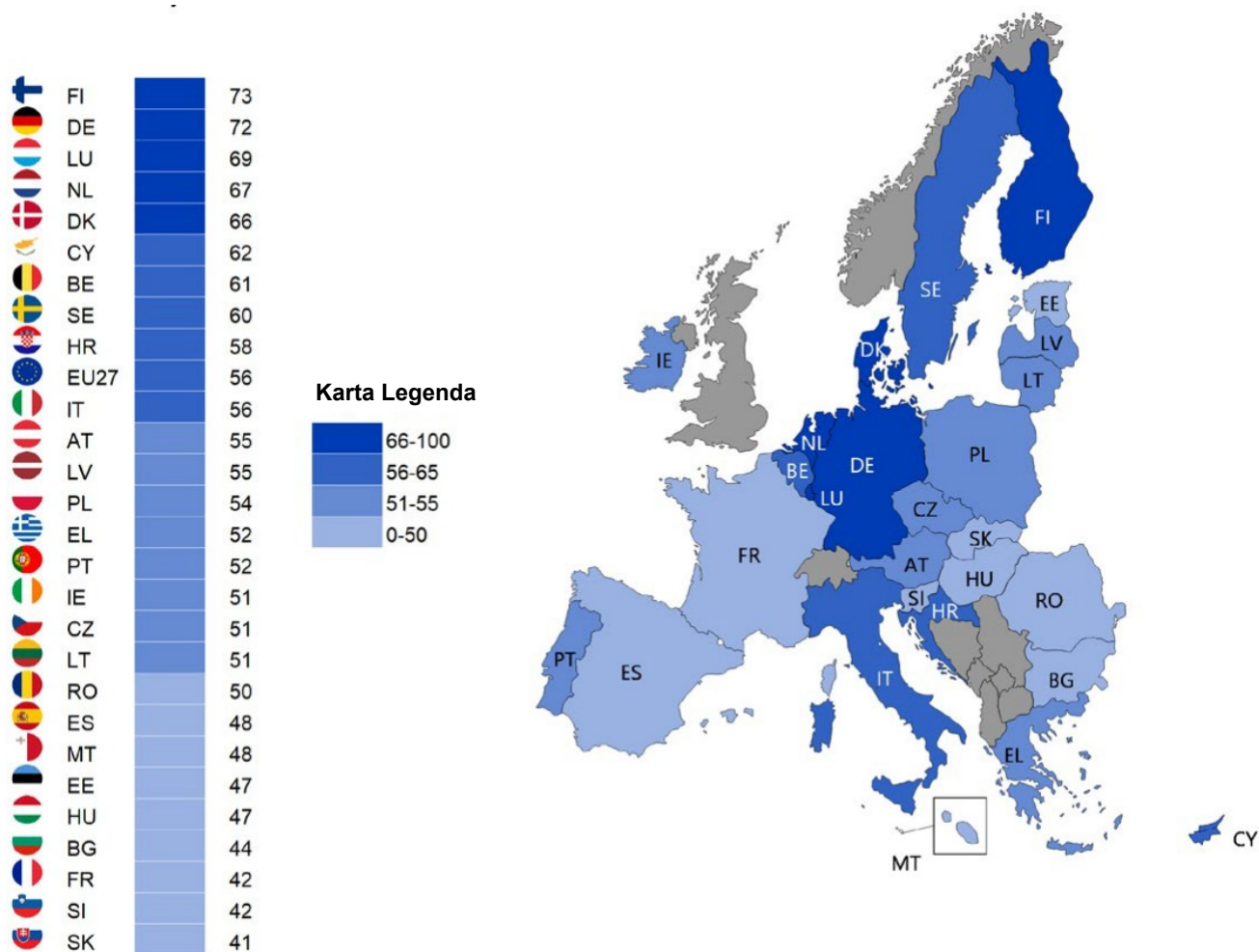

Nakon pada od deset postotnih bodova u razdoblju od travnja do listopada do studenoga 2022., udio osoba koje slijede politiku EU-a ostao je stabilan u trenutačnoj anketi.

U 18 zemalja većina ispitanika kaže da slijedi ono što se događa u politici EU-a. Najveći udio zabilježen je u Finskoj (73 %), Njemačkoj (72 %) i Luksemburgu (69 %). U još osam zemalja manjina slijedi politiku EU-a, a najmanje je vjerojatno da će to učiniti ispitanici u Slovačkoj (41 %), Francuskoj i Sloveniji (obje 42 %). Jednaki omjeri „slijediti” i „ne slijediti” politiku EU-a u Rumunjskoj (obje 50 %).

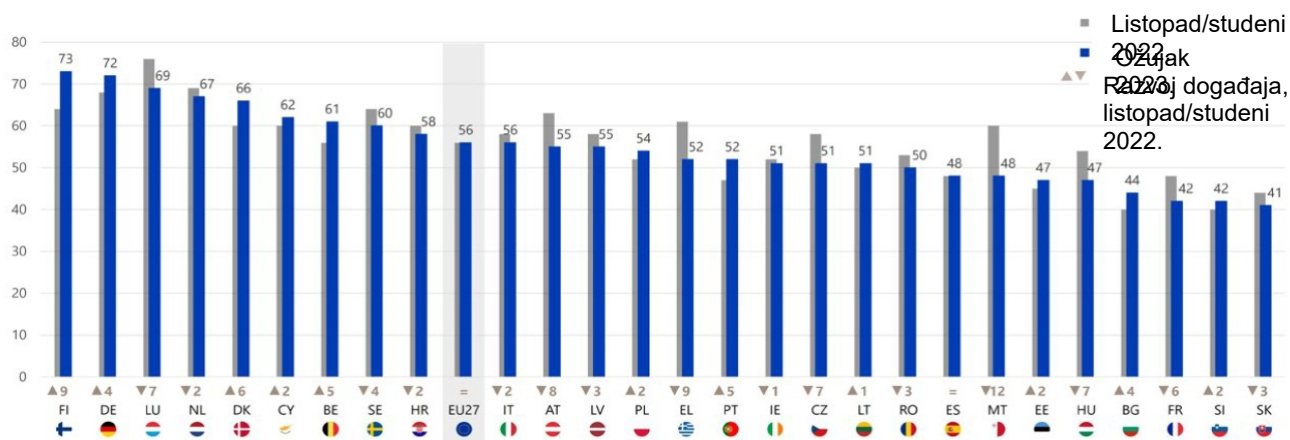
Najmanje četvrtina ispitanika većinu vremena prati politiku EU-a u Njemačkoj (27 %), Cipru i Finskoj (obje 25 %). To je za razliku od 6 % onih koji to čine u Hrvatskoj, Litvi, Malti i Slovačkoj.

QA3 Neki ljudi slijede ono što se događa u politici Europske unije, bilo da se održavaju izbori ili ne. Drugi nisu toliko zainteresirani. Biste li rekli da slijedite ono što se događa u politici Europske unije (ukupno „slijediti” – %)

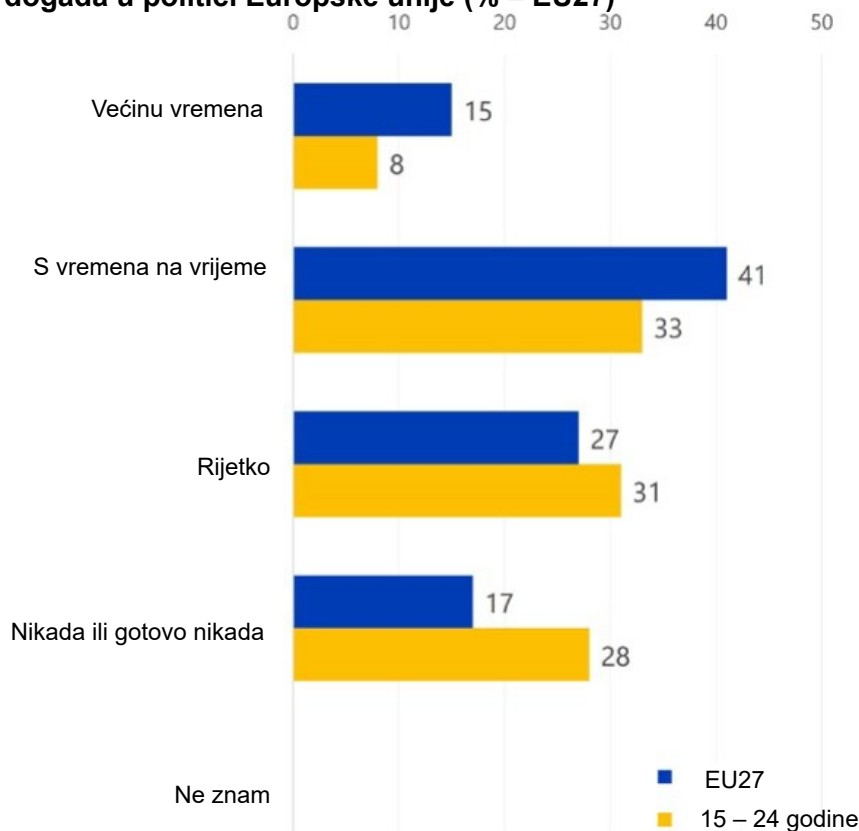
Suradnja s politikom EU-a smanjila se u 11 zemalja od listopada do studenoga 2022. Najveće smanjenje udjela koji slijedi politiku EU-a zabilježeno je u Malti (48 %, -12 postotnih bodova), Grčkoj (52 %, – 9 postotnih bodova) i Austriji (55 %, – 8 postotnih bodova). Povećanja od najmanje pet postotnih bodova zabilježena su u Finskoj (73 %, + 9 postotnih bodova), Danskoj (66 %, + 6 postotnih bodova), Belgiji (61 %, + 5 postotnih bodova) i Portugalu (52 %, + 5 postotnih bodova).

QA3 Neki ljudi slijede ono što se događa u politici Europske unije, bilo da se održavaju izbori ili ne. Drugi nisu toliko zainteresirani. Biste li rekli da slijedite ono što se događa u politici Europske unije (% – Ukupno „Follow”)

Usmjerenost na rezultate među najmlađim ispitanicima pokazuje da je manje vjerojatno da će osobe u dobi od 15 do 24 godine od prosjeka slijediti politiku EU-a. Konkretno, oko četiri od deset (41 %) izjavilo je da slijede politiku EU-a – razlika od 15 postotnih bodova u odnosu na udio koji slijedi politiku EU-a među općom populacijom (56 %). Manje od jedne desetine (8 %) prati politiku EU-a većinu vremena (u usporedbi s 15 % opće populacije) i 33 % s vremena na vrijeme (u usporedbi s 41 %). Otprilike šest od deset (59 %) ne prati ono što se događa u politici EU-a (u usporedbi s 44 %), pri čemu je vjerojatnije da će najmlađi Europljani od prosjeka reći da ih nikada neće slijediti (28 % u odnosu na 17 %).

QA3 Neki ljudi slijede ono što se događa u politici Europske unije, bilo da se održavaju izbori ili ne. Drugi nisu toliko zainteresirani. Biste li rekli da slijedite ono što se događa u politici Europske unije (% – EU27)

Detaljniji pogled na rezultate u sociodemografskim kategorijama pokazuje da je vjerojatnije da će muškarci nego žene reći da slijede ono što se događa u politici EU-a (61 % u odnosu na 51 %). Osim toga, što su ispitanici dulje ostali u redovnom obrazovanju, to je vjerojatnije da će slijediti politiku EU-a (67 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina u odnosu na 44 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađoj).

Rukovoditelji (73 %) najvjerojatnije će slijediti politiku EU-a, posebno u usporedbi s osobama u kućanstvu (42 %) i nezaposlenima (43 %). Financijska situacija ispitanika također ima važnu ulogu: 60 % onih koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa zbog politike EU-a, u usporedbi s 44 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena.

Oni koji žive u velikim gradovima skloniji su od onih koji žive u ruralnim selima ili manjim selima kada kažu da slijede politiku EU-a (60 % u odnosu na 52 – 55 %). Oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u češće će slijediti politiku EU-a nego oni koji imaju negativnu predodžbu (69 % u odnosu na 47 %), a isto vrijedi i za imidž Europskog parlamenta (75 % u odnosu na 46 %).

Suradnja s politikom EU-a povezana je i s osjećajem da je glas važan u EU-u i s razinom zadovoljstva demokracijom EU-a. Konkretno, oni koji se slažu s njihovim glasom u EU-u (69 % naspram 45 % onih koji se ne slažu) i oni koji su zadovoljni demokracijom u EU-u (64 % u odnosu na 49 % koji nisu zadovoljni) imaju veću vjerojatnost da će slijediti politiku EU-a.

Naposljetku, oni koji su glasovali na posljednjim europskim izborima imaju veću vjerojatnost od onih koji nisu glasovali da slijede politiku EU-a (68 % u odnosu na 38 %).

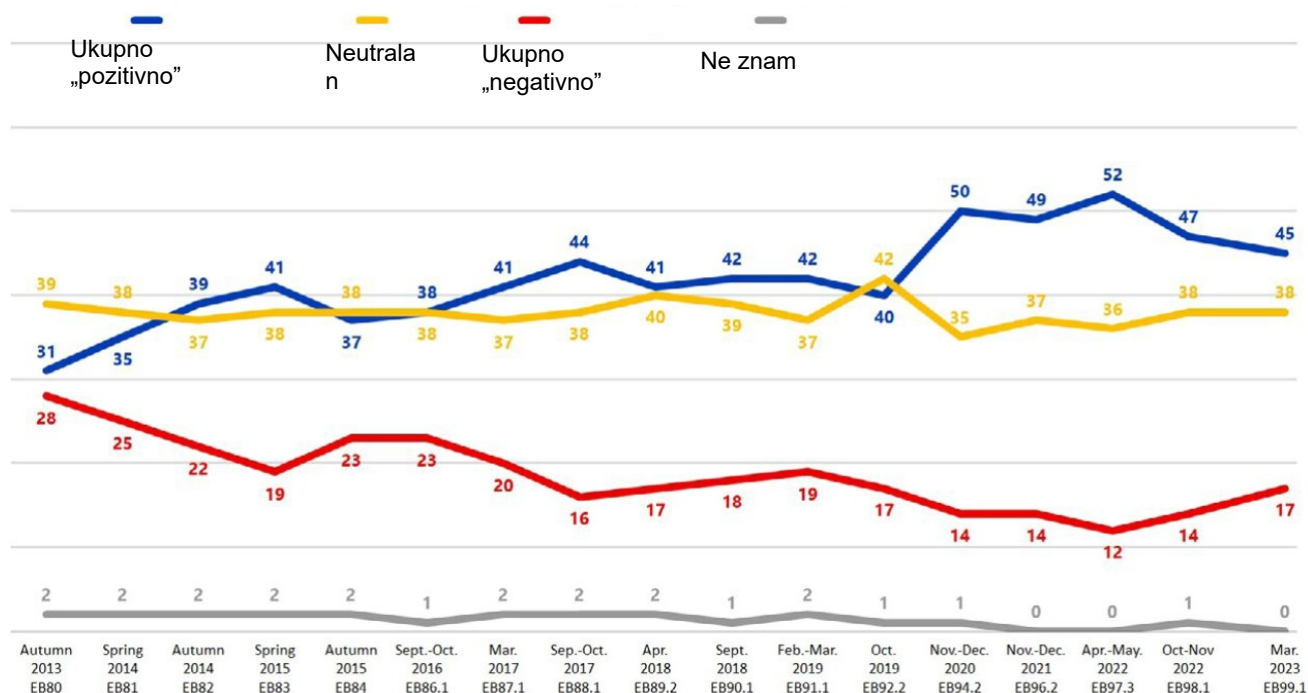
QA3 Neki ljudi slijede ono što se događa u politici Europske unije, bilo da se održavaju izbori ili ne. Drugi nisu toliko zainteresirani. Biste li rekli da slijedite ono što se događa u politici Europske unije (% – EU27)

	Ukupno „slijediti”	Ukupno „Ne slijedi”
EU27	56	44
Spol		
Covjek	61	39
Zena	51	49
Dob		
15 – 24	41	59
25 – 39	54	46
40 – 54	59	41
55+	59	41
Obrazovanje (završetak)		
—15	44	56
16 – 19	54	46
20+	67	33
Još uvijek studira	45	55
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	62	38
Menadžeri	73	27
Ostali bijeli ovratnici	59	41
Manualni radnici	50	50
Osobe u kući	42	58
Nezaposlen	43	57
Umirovljeni	59	41
Studenti	45	55
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	44	56
S vremena na vrijeme	51	49
Gotovo nikada/nikad	60	40
Subjektivna urbanizacija		
Ruralno selo	52	48
Mali/srednji grad	55	45
Veliki grad	60	40
Slika EU-a		
Postitive	69	31
Neutralan	45	55
Negativno	47	53
Moj glas je važan u EU-u		
Slažem se	69	31
Ne slažem se	45	55
Zadovoljstvo demokracijom u EU-u		
Zadovoljna	64	36
Nije zadovoljan	49	51
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament		
Da	68	32
Nema	38	63
Slika Europskog parlamenta		
Pozitivan	75	25
Neutralan	45	55
Negativno	46	54

Slika EU-a

Predodžba o EU-u među građanima pozitivna je, iako se jaz između pozitivnih i negativnih stajališta i dalje smanjuje. Većina (45 %) smatra da im EU daje pozitivnu sliku, dok 38 % ima neutralan imidž, a 17 % ih ima negativnu predodžbu.

D78 Općenito, priziva li EU vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku? (% – EU27)

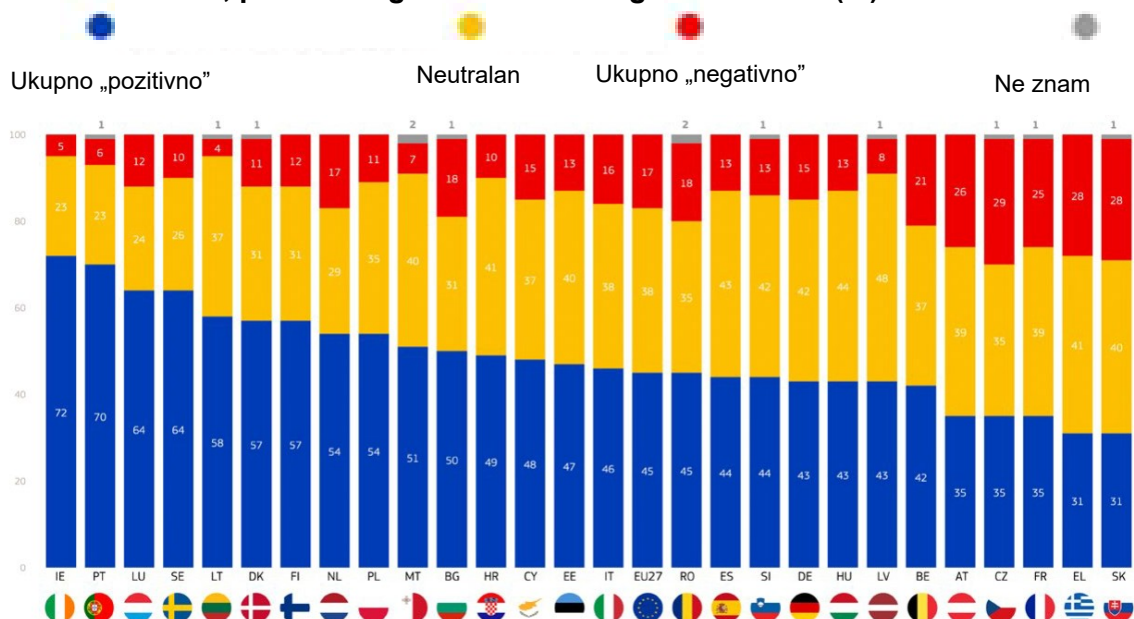
Udio ispitanika koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u ostao je relativno stabilan od listopada do studenoga 2022. (– 2 postotna boda), dok se razina ispitanika s negativnim stajalištem neznatno povećala (+ 3 postotna boda). Nakon negativnih kretanja zabilježenih u razdoblju od travnja do svibnja do listopada i studenoga 2022., razlika između pozitivnih i negativnih stajališta dodatno se smanjila i sada iznosi 28 postotnih bodova (-5 postotnih bodova). Međutim, šira slika i dalje je relativno povoljna kada se te brojke promatraju u dugoročnom razdoblju, pri čemu pozitivna stajališta ostaju čvrsto izražena u većini.

U svim zemljama pozitivni stavovi prevladavaju nad negativnim stajalištima. Većina ispitanika ima pozitivnu predodžbu o EU-u u 20 zemalja, dok neutralna stajališta prevladavaju u šest zemalja. Mišljenja u Češkoj podijeljena su (35 % „pozitivno“ u odnosu na 35 % „neutralno“).

Ispitanici će najvjerojatnije imati pozitivnu predodžbu o EU-u u Irskoj (72 %), Portugalu (70 %), Luksemburgu i Švedskoj (obje 64 %). Na suprotnom kraju ljestvice 31 % u Grčkoj i Slovačkoj te 35 % u Austriji, Češkoj i Francuskoj ima pozitivnu predodžbu.

Najmanje jedna četvrtina ima negativnu predodžbu o EU-u u pet zemalja: Češka (29 %), Grčka, Slovačka (obje 28 %), Austrija (26 %) i Francuska (25 %).

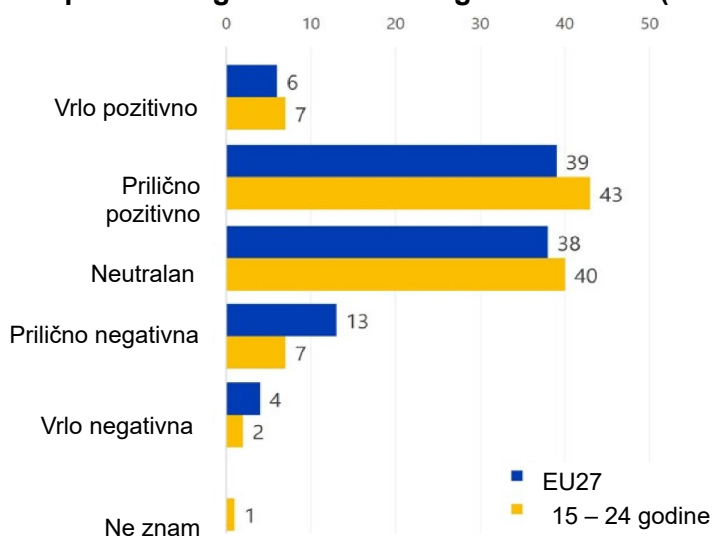
D78 Općenito, priziva li EU vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku? (%)

U usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. pozitivna stajališta EU-a povećala su se u Cipru (48 %, + 6 postotnih bodova), Portugalu (70 %, + 5 postotnih bodova), Finskoj (57 %, + 5 postotnih bodova), Italiji (46 %, + 4 postotna boda) i Hrvatskoj (49 %, + 3 postotna boda). S druge strane, one su se smanjile u deset zemalja, posebno u Malti (51 %, – 13 postotnih bodova), Francuskoj (35 %, – 8 postotnih bodova) i Latviji (43 %, – 7 postotnih bodova). Udio osoba koje imaju pozitivnu predodžbu o EU-u ostao je stabilan u preostalih 12 zemalja.

Čini se da dob igra ulogu kada je riječ o imidžu ispitanika o EU-u, pri čemu je vjerojatnije da će mladi od prosjeka imati pozitivnu predodžbu o EU-u. Polovina osoba u dobi od 15 do 24 godine (50 %) kaže da imaju pozitivnu predodžbu o EU-u, u usporedbi s prosjekom EU-a od 45 %. Štoviše, samo 7 % mladih smatra da imaju „prilično negativnu” predodžbu o EU-u, što je rezultat od 13 % na razini EU-a.

D78 Općenito, priziva li EU vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku? (% – EU27)

Varijacije se mogu uočiti i prema razini obrazovanja i društveno-gospodarskom statusu ispitanika. Osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina imaju veću vjerojatnost od osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađe da imaju pozitivno mišljenje o EU-u (53 % u odnosu na 33 %). Daleko je vjerojatnije da će rukovoditelji (58 %) imati pozitivno mišljenje, posebno u usporedbi s nezaposlenim osobama (34 %) i osobama u kućanstvu (35 %). Osim toga, vjerojatnije je da će ispitanici koji imaju najmanje financijskih poteškoća imati pozitivnu predodžbu o EU-u (52 % onih koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa u odnosu na 28 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena).

Pozitivna stajališta također su raširenija među onima koji žive u velikim gradovima, u usporedbi s onima koji žive u ruralnim selima ili manjim gradovima (50 % u odnosu na 42 – 44 %).

D78 Općenito, priziva li EU vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku? (% – EU27)

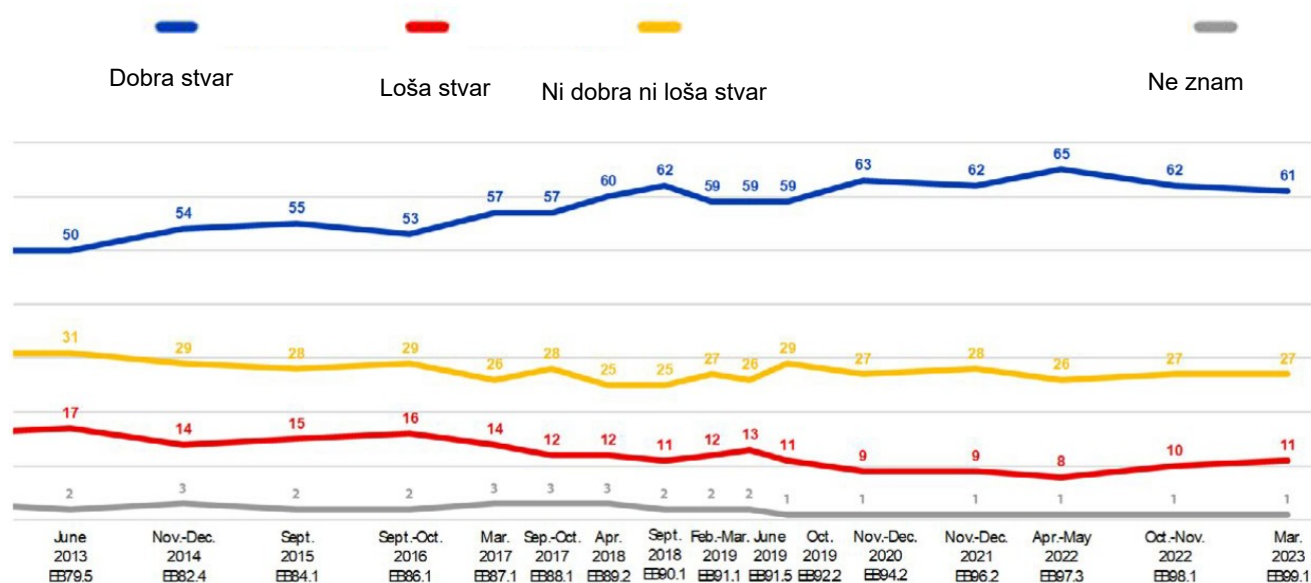
	Ukupno „pozitivno”	Neutralan	Ukupno „negativno”	Ne znam
EU27	45	38	17	0
Spol				
Covjek	46	35	19	0
Zena	43	41	15	1
Dob				
15 – 24	50	40	9	1
25 – 39	46	39	15	0
40 – 54	46	36	18	0
55+	43	38	18	1
Obrazovanje (završetak)				
—15	33	45	20	2
16 – 19	40	40	20	0
20+	53	32	14	1
Još uvijek studira	54	37	8	1
Društveno-profesionalna kategorija				
Samozaposlena osoba	49	34	17	0
Menadžeri	58	29	13	0
Ostali bijeli ovratnici	48	37	15	0
Manualni radnici	37	43	19	1
Osobe u kući	35	43	21	1
Nezaposlen	34	45	20	1
Umirovljeni	43	37	19	1
Studenti	54	37	8	1
Poteškoće s plaćanjem računa				
Većinu vremena	28	43	28	1
S vremena na vrijeme	36	43	20	1
Gotovo nikada/nikad	52	34	14	0
Subjektivna urbanizacija				
Ruralno selo	88	10	2	0
Mali/srednji grad	26	68	6	0
Veliki grad	8	23	68	1

Je li članstvo u EU dobra stvar?

Velika većina (61 %, -1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) smatra da je članstvo njihove zemlje u EU-u dobra stvar, dok samo oko jedan od deset (11 %, + 1 postotni bod) smatra da je to loša stvar. Nešto više od četvrtine (27 %, bez promjene) smatra da to nije ni dobra ni loša stvar.

Te su brojke stabilne u usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022., pri čemu je udio ispitanika koji članstvo u EU-u smatraju dobrom i dalje dosljedno iznad 60 % od kraja 2020.

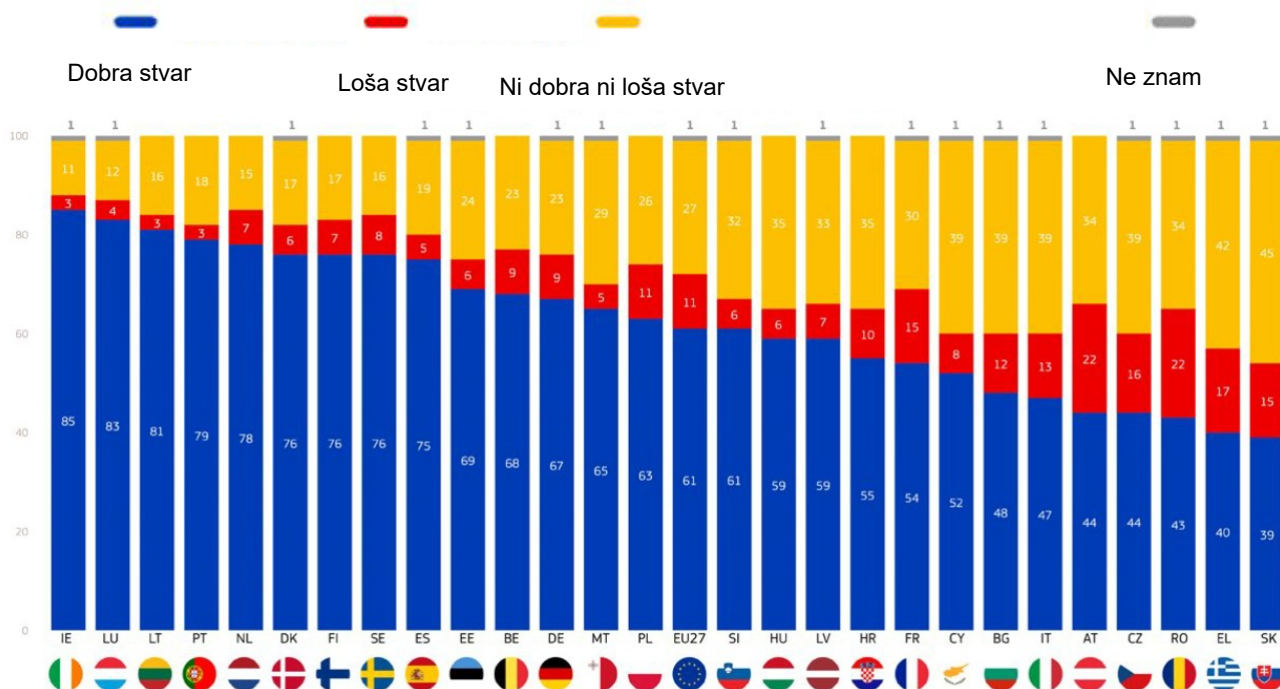
QA8 Općenito govoreći, mislite li da je članstvo u EU-u...? (% – EU27)

Većina u 25 zemalja smatra da je članstvo njihove zemlje u EU dobra stvar, a više od osam od deset zemalja dijeli to stajalište u Irskoj (85 %), Luksemburgu (83 %) i Litvi (81 %). Slovačka (39 %), Grčka (40 %) i Rumunjska (43 %) zemlje su u kojima je ovo mišljenje najmanje rašireno. Slovačka i Grčka također su jedine zemlje u kojima većina smatra da članstvo u EU-u nije ni dobra ni loša stvar (45 % odnosno 42 %).

Više od jedne petine smatra da je članstvo njihove zemlje u EU loša stvar u Austriji i Rumunjskoj (obje 22 %).

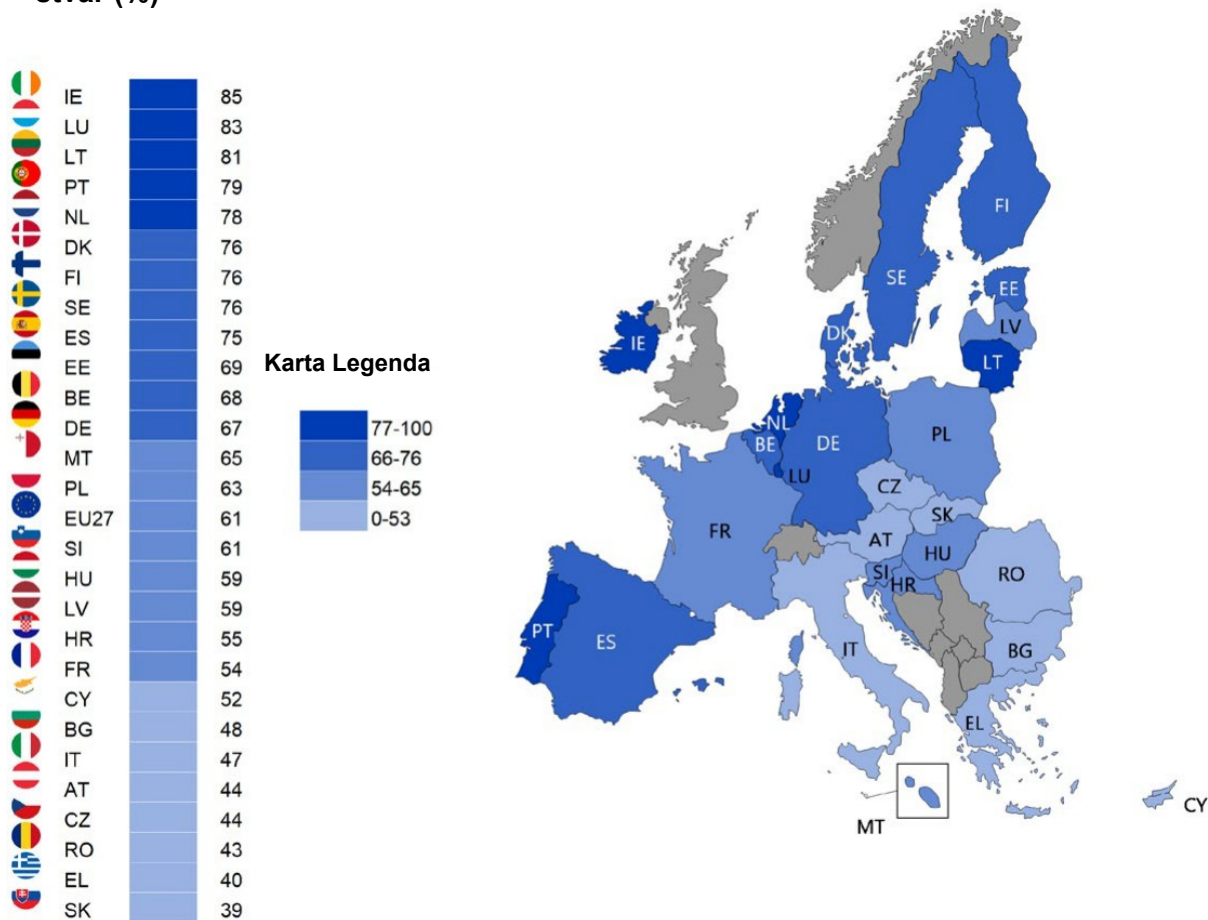
QA8 Općenito govoreći, mislite li da je članstvo u EU-u...? (%)

Pozitivni stavovi o članstvu u EU-u rašireniji su u sjevernim i zapadnim zemljama nego u istočnim zemljama, a rezultati su neujednačeni kada je riječ o južnim zemljama.

Estonija (69 %, + 3 postotna boda) i Slovenija (61 %, + 3 postotna boda) jedine su zemlje u kojima se udio osoba koje smatraju članstvom u EU-u povećao od listopada do studenoga 2022., iako samo neznatno. Umjesto toga, taj se udio ispitanika smanjio u osam zemalja, pri čemu se Malta (65 %, -14 postotnih bodova) ponovno ističe najvećim smanjenjem, a slijede Češka (44 %, - 7 postotnih bodova) i Luksemburg (83 %, -7 postotnih bodova). To pozitivno mišljenje o članstvu u EU-u ostalo je stabilno ili nepromijenjeno u 17 zemalja.

QA8 Općenito govoreći, mislite li da je članstvo u EU-u...? Dobra stvar (%)

Pozitivni stavovi o članstvu u EU-u rašireniji su među mlađim ispitanicima, onima s visokom razinom obrazovanja i onima u boljem socioekonomskom stanju.

Ispitanici u dobi od 15 do 24 godine imaju veću vjerojatnost od onih u dobi od 55 godina ili više da postignu članstvo njihove zemlje u EU-u (68 % u odnosu na 58 %). Slično tome, osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina imaju veću vjerojatnost nego osobe koje su napustile dob od 15 godina ili mlađe da imaju pozitivno mišljenje (72 % u odnosu na 49 %).

Menadžeri (74 %) daleko su skloniji misliti da je članstvo u EU-u dobra stvar, dok je najmanje vjerojatno da će domaće osobe (48 %) imati takvo stajalište. Ispitanici koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa imaju veću vjerojatnost od onih koji češće imaju poteškoća reći da je članstvo u EU-u dobra stvar (69 % u odnosu na 41 – 49 %).

Oni koji žive u velikim gradovima imaju veću vjerojatnost da će smatrati da je članstvo njihove zemlje u EU-u dobra stvar (65 % u odnosu na 58 – 60 % osoba koje žive u ruralnim selima ili malim/srednjim gradovima).

Potpora članstvu u EU-u također je usko povezana s imidžom ispitanika o EU-u, pri čemu 91 % ispitanika ima pozitivnu predodžbu o članstvu u EU-u, u usporedbi sa 16 % onih koji imaju negativnu predodžbu. Osim toga, ispitanici koji često govore o europskoj politici (67 % naspram 52 % onih koji to nikada ne čine) i oni koji slijede politiku EU-a (71 % naspram 49 % onih koji to ne slijede) imaju veću vjerojatnost da imaju pozitivan stav o članstvu u EU-u.

QA8 Općenito, priziva li EU vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku? (% – EU27)

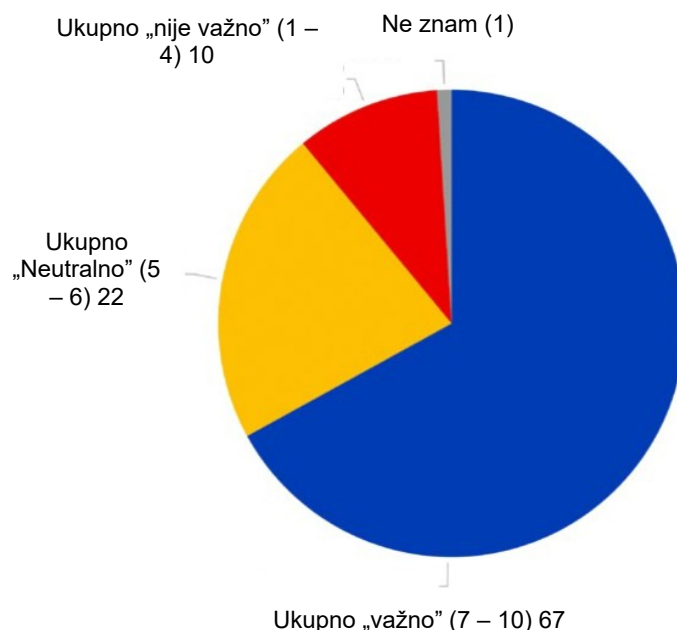
	Dobra stvar	Loša stvar	Ni dobra ni loša stvar
EU27	61	11	27
Spol			
Covjek	62	12	25
Zena	59	10	30
Dob			
15 – 24	68	7	24
25 – 39	62	11	26
40 – 54	60	13	27
55+	58	11	30
Obrazovanje (završetak)			
—15	49	12	37
16 – 19	54	13	32
20+	72	8	20
Još uvijek studira	72	6	21
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	64	9	27
Menadžeri	74	9	16
Ostali bijeli ovratnici	65	10	25
Manualni radnici	52	14	33
Osobe u kući	48	15	35
Nezaposlen	53	12	34
Umirovljeni	59	10	30
Studenti	72	6	21
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	41	18	40
S vremena na vrijeme	49	16	34
Gotovo nikada/nikad	69	8	23
Subjektivna urbanizacija			
Ruralno selo	60	11	28
Mali/srednji grad	58	12	29
Veliki grad	65	9	26
Razgovor o europskim političkim pitanjima			
Često	67	15	18
Povremeno	64	10	26
Nikad	52	11	35
Slika EU-a			
Pozitivan	91	2	7
Neutralan	45	8	46
Negativno	16	43	40
Slijedite europsku politiku			
Slijedi	71	9	20
Ne slijedi	49	13	37

Je li članstvo u EU važno?

Otpriblike dvije trećine (67 %, + 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) smatra da je članstvo njihove zemlje u EU-u važno. Svaki deseti (-1 postotni bod) smatra da nije važno da je njihova zemlja država članica EU-a, dok 22 % (bez promjene) ima neutralno mišljenje.

Te su brojke ostale stabilne od listopada do studenoga 2022.

QA9 Koliko je za vas važno da je (NAŠA SUDA) država članica Europske unije?
Upotrijebite ljestvicu od 1 do 10 gdje 1 znači „uopće nije važno”, a 10 znači „iznimno važno””. (EU27) (%)

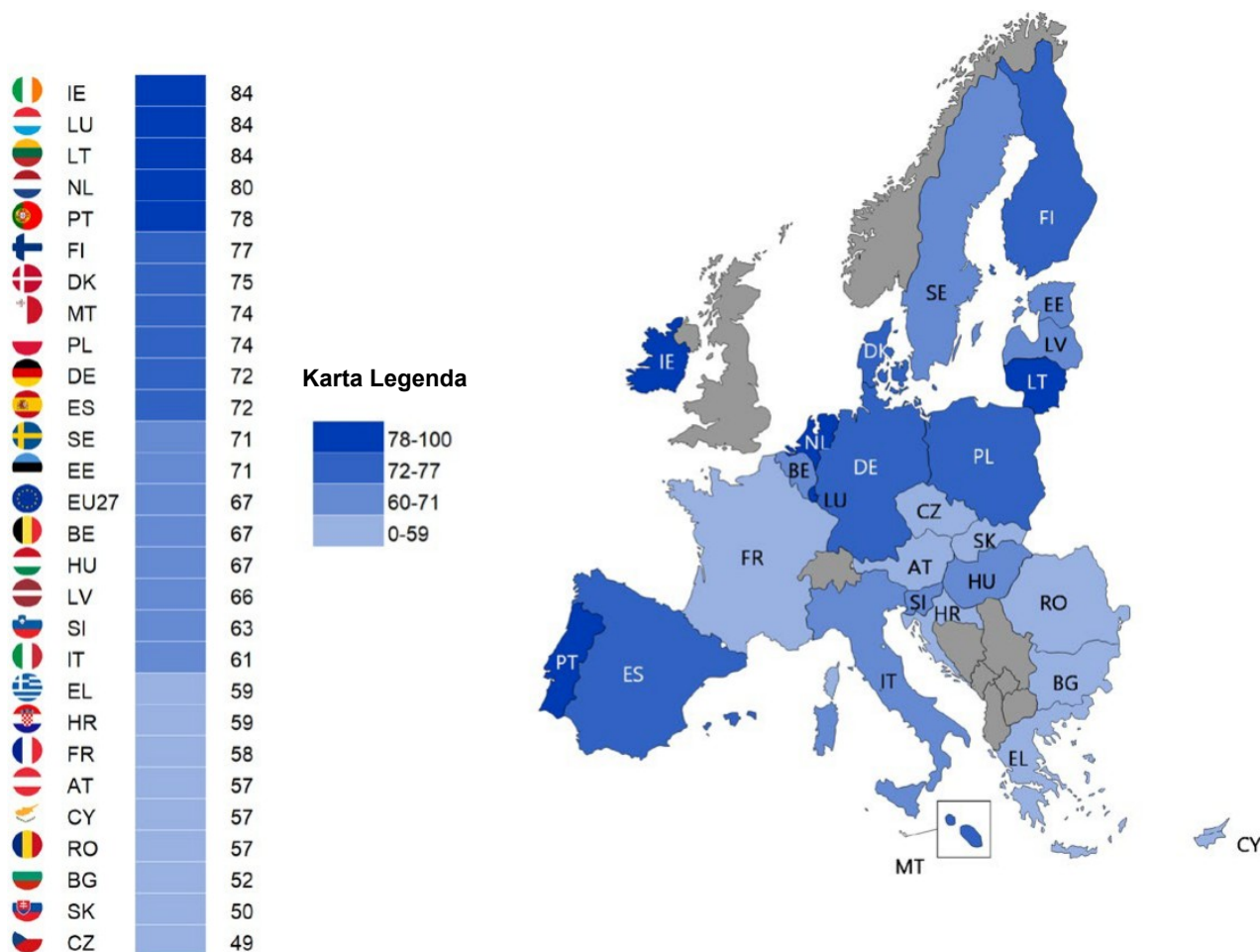

U svim državama članicama većina smatra da je članstvo njihove zemlje u EU-u važno, s udjelom od 84 % u Irskoj, Luksemburgu i Litvi do 49 % u Češkoj, 50 % u Slovačkoj i 52 % u Bugarskoj.

Više od jedne petine smatra da članstvo u EU-u nije važno u tri zemlje: Češka (26 %), Austrija i Bugarska (obje 21 %).

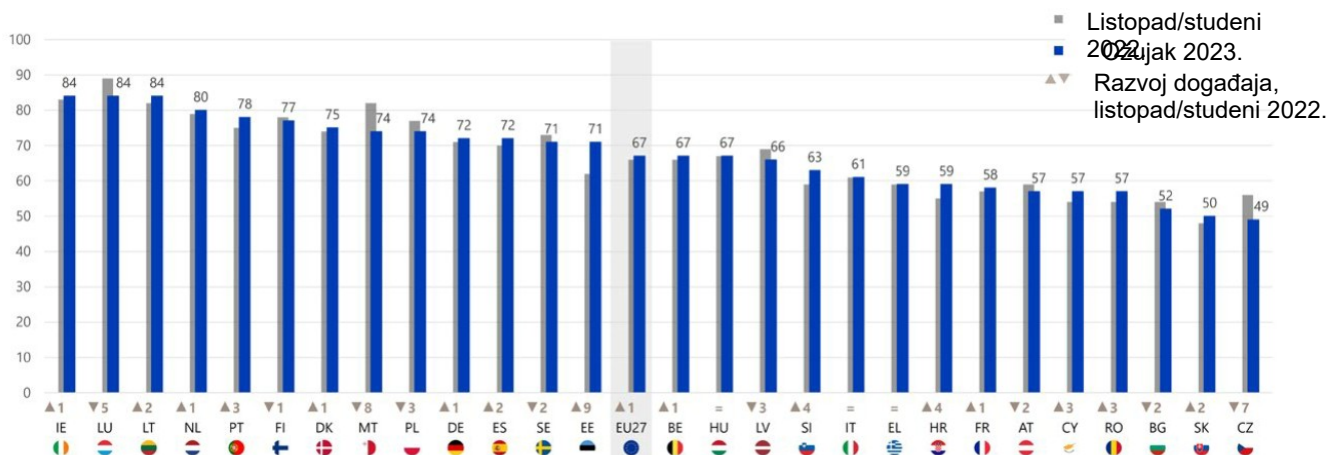
Stajalište da je važno da je njihova zemlja država članica EU-a manje je rašireno među ispitanicima u jugoistočnoj zemlji (Bugarskoj, Rumunjskoj, Cipru i Grčkoj) te u nekim istočnim zemljama (kao što su Češka i Slovačka) nego u drugim zemljama.

QA9 Koliko je za vas važno da je (NAŠA SUDA) država članica Europske unije?
Upotrijebite ljestvicu od 1 do 10 gdje 1 znači „uopće nije važno”, a 10 znači „iznimno važno””. (% – ukupno „Važno” (7 – 10))

Mišljenje da je članstvo njihove zemlje u EU-u važno napredovalo je među ispitanicima u šest država članica od listopada do studenoga 2022., osobito u Estoniji (71 %, + 9 postotnih bodova), Sloveniji (63 %, + 4 postotna boda) i Hrvatskoj (59 %, + 4 postotna boda). S druge strane, udio onih koji to smatraju važnim smanjio se u pet zemalja, posebno u Malti (74 %, – 8 postotnih bodova), Češkoj (49 %, -7 postotnih bodova) i Luksemburgu (84 %, -5 postotnih bodova). Taj je udio ispitanika ostao stabilan ili nepromijenjen u 16 zemalja.

QA9 Koliko je za vas važno da je (NAŠA SUDA) država članica Europske unije? Upotrijebite ljestvicu od 1 do 10 gdje 1 znači „uopće nije važno“, a 10 znači „iznimno važno“”. (% – ukupno „Važno” (7 – 10))

U skladu s rezultatima drugih pokazatelja koji se odnose na stavove prema EU, stajalište da je članstvo njihove zemlje u EU važno raširenije je među najmlađim ispitanicima, onima s višom razinom obrazovanja i onima koji se nalaze u boljoj društveno-gospodarskoj situaciji.

Točnije, vjerojatnije je da će osobe u dobi od 15 do 24 godine (70 % u odnosu na 65 % osoba u dobi od 55 godina ili više) i osobe koje su završile redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina (76 % u odnosu na 55 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 15 ili više godina) smatrati da je to važno. Isto vrijedi i za rukovoditelje (78 % u usporedbi s 53 % osoba u kućanstvu) i one koji nikada ili rijetko imaju poteškoća s plaćanjem računa (73 % u odnosu na 51 – 57 % osoba koje imaju poteškoće).

Omjeri koji smatraju da je članstvo u EU-u važno veće su i među onima koji žive u velikim gradovima (71 % u odnosu na 65 % osoba koje žive u ruralnim selima ili manjim gradovima).

Oni koji imaju pozitivnu predodžbu o EU-u (92 % u odnosu na 28 % onih koji imaju negativnu predodžbu), oni koji često raspravljaju o europskim političkim pitanjima (76 % naspram 55 % onih koji to nikada ne čine) i oni koji slijede politiku EU-a (76 % u odnosu na 54 % onih koji ih ne slijede) imaju veću vjerojatnost da će članstvo svoje zemlje u EU-u smatrati važnim.

QA9 Koliko je za vas važno da je (NAŠA SUDA) država članica Europske unije? Upotrijebite ljestvicu od 1 do 10 gdje 1 znači „uopće nije važno“, a 10 znači „iznimno važno““. (% – EU27)

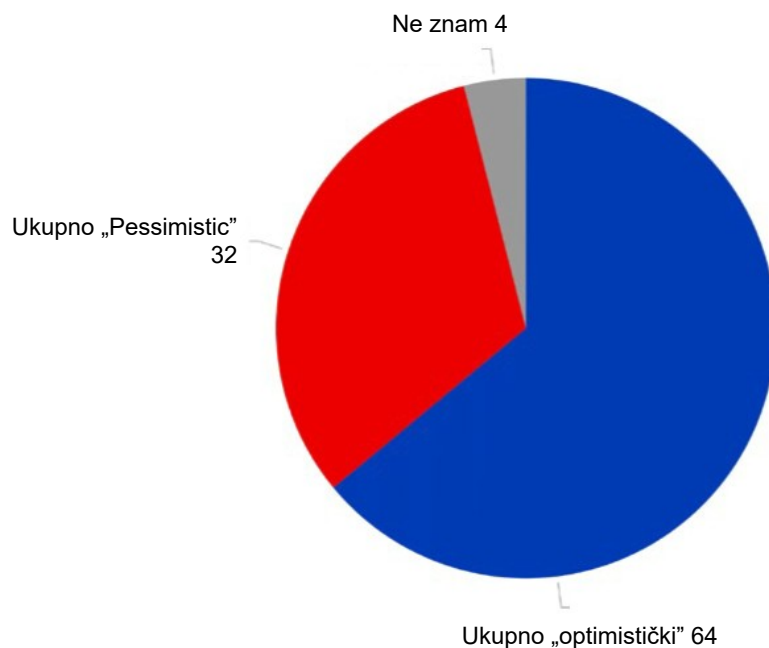
	Ukupno „nije važno“ (1 – 4)	Ukupno „neutralno“ (5 – 6)	Ukupno „važno“ (7 – 10)
EU27	10	22	67
Spol			
Covjek	13	19	67
Zena	10	23	66
Dob			
15 – 24	8	20	70
25 – 39	10	22	67
40 – 54	13	19	67
55+	11	23	65
Obrazovanje (završetak)			
—15	14	28	55
16 – 19	13	24	62
20+	9	15	76
Još uvijek studira	6	18	74
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	12	19	68
Menadžeri	8	14	78
Ostali bijeli ovratnici	10	19	71
Manualni radnici	13	26	60
Osobe u kući	18	27	53
Nezaposlen	15	26	57
Umirovljeni	11	22	65
Studenti	6	18	74
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	19	28	51
S vremena na vrijeme	14	28	57
Gotovo nikada/nikad	9	17	73
Subjektivna urbanizacija			
Ruralno selo	12	22	65
Mali/srednji grad	12	22	65
Veliki grad	10	18	71
Razgovor o europskim političkim pitanjima			
Često	10	14	76
Povremeno	9	20	71
Nikad	16	27	55
Slika EU-a			
Pozitivan	1	7	65
Neutralan	9	35	54
Negativno	44	27	28
Slijedite europsku politiku			
Slijedi	8	16	76
Ne slijedi	15	29	54

Optimizam u pogledu budućnosti EU-a

Optimizam u pogledu budućnosti EU-a u porastu je. Gotovo dvije trećine (64 %) izjavilo je kako su optimistični u pogledu budućnosti EU-a, dok 32 % kažu da su pesimistični.

Udio optimističnih osoba povećao se za sedam postotnih bodova u sadašnjoj anketi, što je više nego neutraliziralo smanjenje od pet postotnih bodova zabilježeno u razdoblju od travnja do svibnja do listopada i studenoga 2022.

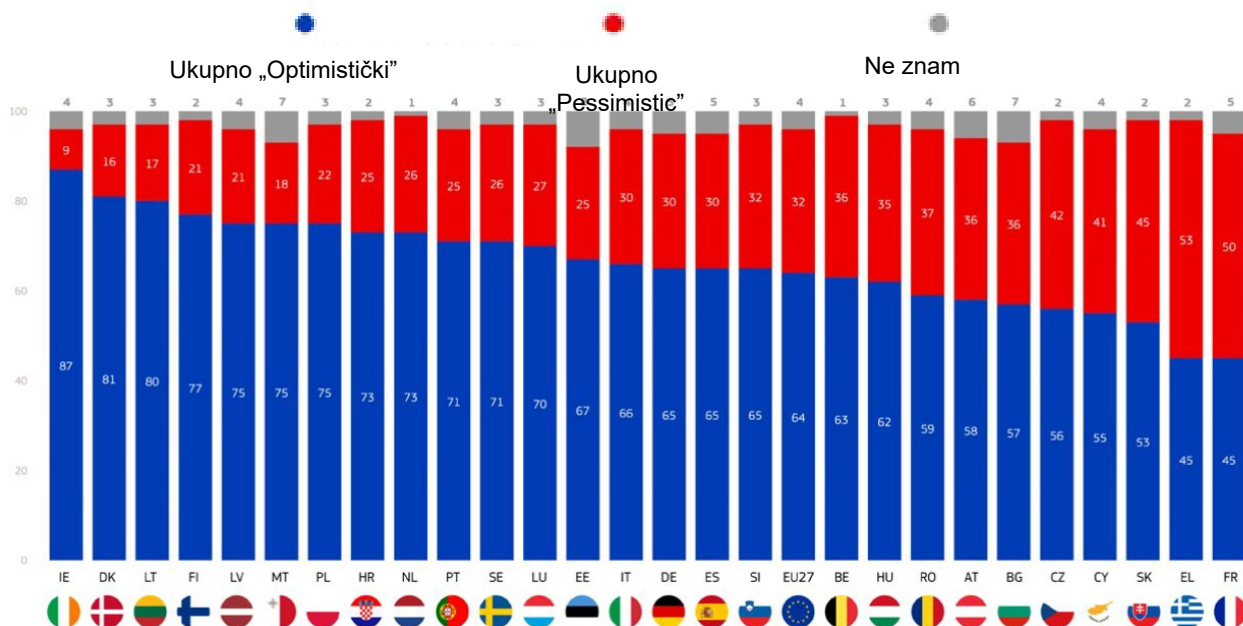
Biste li rekli da ste vrlo optimistični, prilično optimistični, prilično pesimistični ili vrlo pesimistični u pogledu budućnosti EU-a? (EU27) (%)

U 25 zemalja većina je optimistična u pogledu budućnosti EU-a. Najmanje osam od deset ispitanika optimistično je u Irskoj (87 %), Danskoj (81 %) i Litvi (80 %), dok su ispitanici u Francuskoj, Grčkoj (45 %) i Slovačkoj (53 %) najmanje optimistični.

Grčka (53 %) i Francuska (50 %) također su jedine zemlje u kojima je većina pesimistična u pogledu budućnosti EU-a.

Biste li rekli da ste vrlo optimistični, prilično optimistični, prilično pesimistični ili vrlo pesimistični u pogledu budućnosti EU-a? (%)

Razina optimizma u pogledu budućnosti EU-a povećala se u 19 zemalja od listopada do studenoga 2022. te za više od deset postotnih bodova u trima zemljama: Portugal (71 %, + 17 postotnih bodova), Latvija (75 %, + 12 postotnih bodova) i Cipar (55 %, + 11 postotnih bodova). Razina optimizma ostala je stabilna ili nepromijenjena u preostalih osam zemalja.

Razina optimizma u pogledu budućnosti EU-a najviša je među osobama u dobi od 15 do 24 godine (70 % u odnosu na 59 % osoba u dobi od 55 godina ili više) i onima koji su završili redovno obrazovanje u dobi od 20 ili više godina (69 % u odnosu na 52 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 15 ili više godina).

Optimizam je najrasprostranjeniji među menadžerima (73 %) nego kod osoba u kućanstvu i nezaposlenih (55 %), a veći je među onima koji rijetko ili nikada imaju poteškoća s plaćanjem računa (68 % naspram 45 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena).

Ispitanici koji žive u velikim gradovima najvjerojatnije će biti optimistični u pogledu budućnosti EU-a (68 % naspram 61 % onih koji žive u ruralnim selima ili malim/srednjim gradovima).

Optimizam u pogledu budućnosti EU-a također je usko povezan s predodžbom koju ispitanici imaju o EU-u, pri čemu 90 % ispitanika koji imaju pozitivnu predodžbu tvrdi da su optimistični, u usporedbi s 13 % onih koji imaju negativnu sliku. Naposljetku, veća je vjerojatnost da će oni koji slijede politiku EU-a biti optimistični u pogledu budućnosti EU-a (72 % u odnosu na 52 % onih koji ih ne slijede).

Biste li rekli da ste vrlo optimistični, prilično optimistični, prilično pesimistični ili vrlo pesimistični u pogledu budućnosti EU-a? (% – EU27)

	Ukupno „optimistički”	Ukupno „Pessimistic”
EU27	64	32
Spol		
Covjek	63	34
Zena	63	32
Dob		
15 – 24	70	26
25 – 39	65	32
40 – 54	64	33
55+	59	36
Obrazovanje (završetak)		
—15	52	41
16 – 19	59	37
20+	69	28
Još uvijek studira	73	23
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	65	32
Menadžeri	73	26
Ostali bijeli ovratnici	69	29
Manualni radnici	57	39
Osobe u kući	55	38
Nezaposlen	55	40
Umirovljeni	59	36
Studenti	73	23
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	45	51
S vremena na vrijeme	56	40
Gotovo nikada/nikad	68	28
Subjektivna urbanizacija		
Ruralno selo	61	34
Mali/srednji grad	61	35
Veliki grad	68	29
Slika EU-a		
Pozitivan	90	9
Neutralan	54	39
Negativno	13	85
Slijedite europsku politiku		
Slijedi	72	26
Ne slijedi	52	41

4.2. Percepcija Europskog parlamenta i njegove uloge

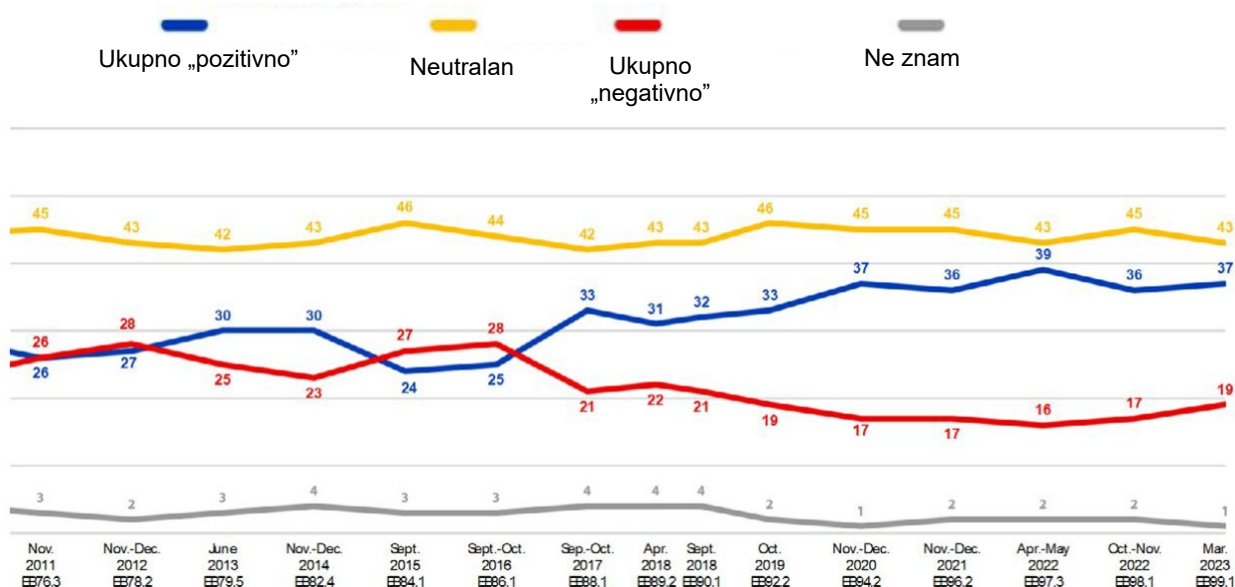
Ovaj je odjeljak više usmjeren na percepciju i stavove Europljana o Europskom parlamentu i njegovoj ulozi. Prvo će ispitati predodžbu koju građani imaju o toj instituciji EU-a, a zatim prijeći na svoje mišljenje o temama kojima bi se trebala baviti kao prioritet i o tome treba li imati više ili manje važnu ulogu. Ukratko, Europski parlament izražava neutralnost prema pozitivnim mišljenjima, a Europljani smatraju da bi njegova uloga trebala biti važnija. Osim toga, u kontekstu koji je obilježen rastućim troškovima života i nesigurnostima oko budućeg životnog standarda, većina građana odabire borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti kao temu na koju bi se ta institucija trebala prioritetno baviti.

Slika Europskog parlamenta

Ispitanici imaju mnogo veću vjerojatnost da imaju pozitivan stav nego da imaju negativnu predodžbu o Europskom parlamentu. Više od jedne trećine (37 %, + 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) ima pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu, dok manje od jedne petine (19 %, + 2 postotna boda) ima negativnu sliku. Većina ispitanika (43 %, -2 postotna boda) ima neutralan stav o toj instituciji.

Te su brojke ostale uglavnom stabilne od listopada do studenoga 2022. Promatrajući dugotrajan trend, udio koji ima pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu i dalje je na relativno visokoj razini i blizu rekordnoj razini postignutoj u travnju i svibnju 2022. (39 %).

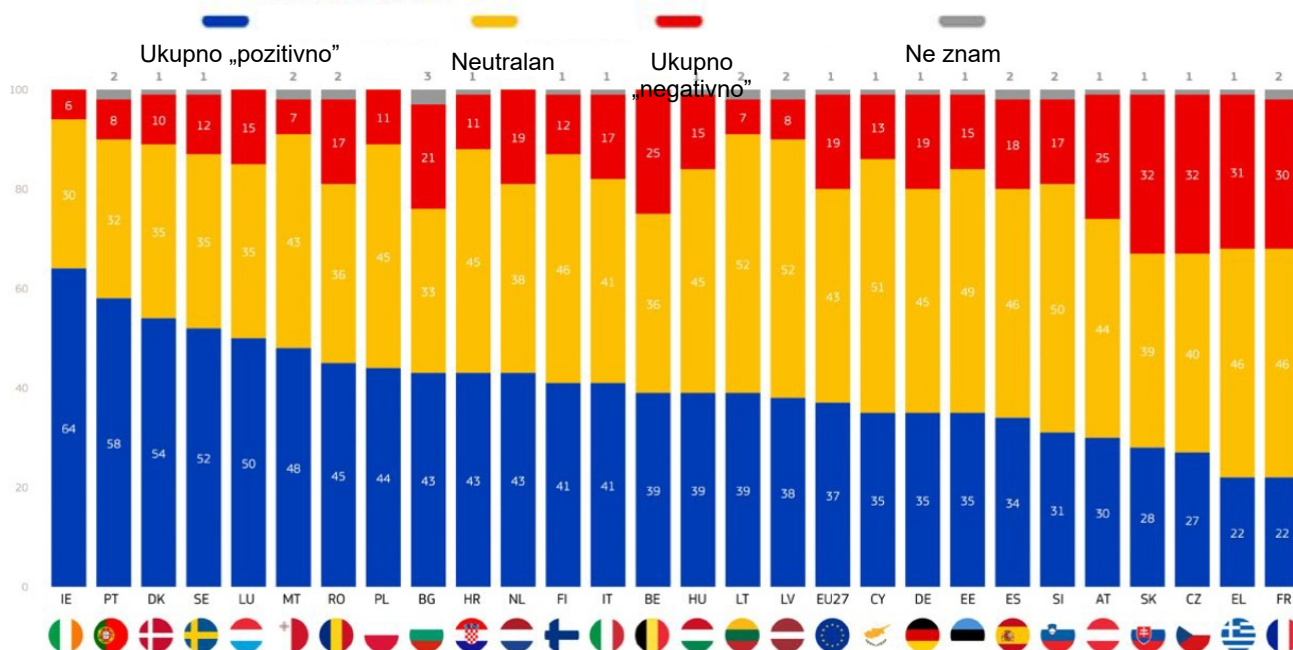
Imate li općenito vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku o Europskom parlamentu? (% – EU27)

U deset zemalja ispitanici koji imaju pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu nalaze se u većini, dok pozitivni stavovi nadmašuju negativna stajališta u 23 zemlje. To se posebno odnosi na one u Irskoj (64 %), Portugalu (58 %) i Danskoj (54 %). S druge strane, Francuska (22 % „pozitivna” u odnosu na 30 % „negativna”), Grčka (22 % naspram 31 %), Češka (27 % naspram 32 %) i Slovačka (28 % u odnosu na 32 %) jedine su zemlje u kojima negativna stajališta prevladavaju nad pozitivnim stajalištima.

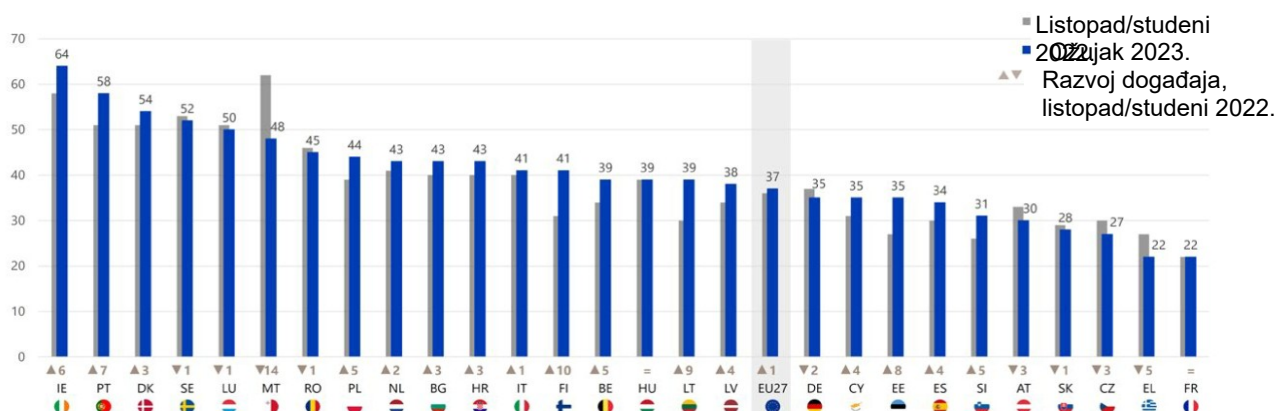
Većina ima neutralan stav prema Europskom parlamentu u 16 država članica, dok su mišljenja podijeljena u Italiji (41 % „pozitivno” i 41 % „neutralno”).

Imate li općenito vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku o Europskom parlamentu? (%)

Pozitivna percepcija Europskog parlamenta napredovala je u 14 zemalja od listopada do studenoga 2022., osobito u Finskoj (41 %, + 10 postotnih bodova), Litvi (39 %, + 9 postotnih bodova) i Estoniji (35 %, + 8 postotnih bodova). Udjeli ispitanika koji imaju pozitivno mišljenje o toj instituciji smanjili su se u četiri zemlje: Malta (48 %, -14 postotnih bodova), Grčka (22 %, -5 postotnih bodova), Češka (27 %, -3 postotna boda) i Austrija (30 %, -3 postotna boda). Taj je udio ostao stabilan ili nepromijenjen u preostalim devet zemalja.

Imate li općenito vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku o Europskom parlamentu? (% – ukupno „pozitivno”)

Rezultati su dosljedni u svim dobim skupinama, iako je najmanje vjerojatno da će najmlađi ispitanici u dobi od 15 do 24 godine imati negativnu predodžbu o Europskom parlamentu (12 % u usporedbi s 18 – 21 % osoba u dobi od 25 ili više godina).

Vjerojatnije je da će ispitanici s visokom razinom obrazovanja i oni s višim socioekonomskim statusom imati pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu. Osobe koje su završile obrazovanje u dobi od 20 ili više godina imaju veću vjerojatnost da će imati pozitivan stav od onih koji su napustili školovanje u dobi od 15 godina ili mlađoj (43 % u odnosu na 27 %). Rukovoditelji (47 % u usporedbi s 26 % nezaposlenih) najvjerojatnije će imati pozitivno mišljenje, kao i oni koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa (41 % u odnosu na 23 – 30 % osoba koje imaju poteškoća).

Vjerojatnije je i da će ispitanici koji žive u velikim gradovima imati pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu (41 %, u usporedbi s 34 – 36 % onih koji žive u ruralnim selima ili malim/srednjim gradovima).

Naposljetku, pozitivna stajališta Europskog parlamenta mnogo su raširenija među onima koji općenito imaju pozitivnu predodžbu o EU-u (72 % naspram 3 % onih koji imaju negativnu predodžbu), onima koji često govore o europskim političkim pitanjima (50 % u odnosu na 23 % onih koji to nikada ne čine) i slijede politiku EU-a (50 % u odnosu na 21 % onih koji ih ne slijede) te onima koji su glasovali na posljednjim europskim izborima (45 % naspram 24 % onih koji nisu glasovali).

Imate li općenito vrlo pozitivnu, prilično pozitivnu, neutralnu, prilično negativnu ili vrlo negativnu sliku o Europskom parlamentu? (% – EU27)

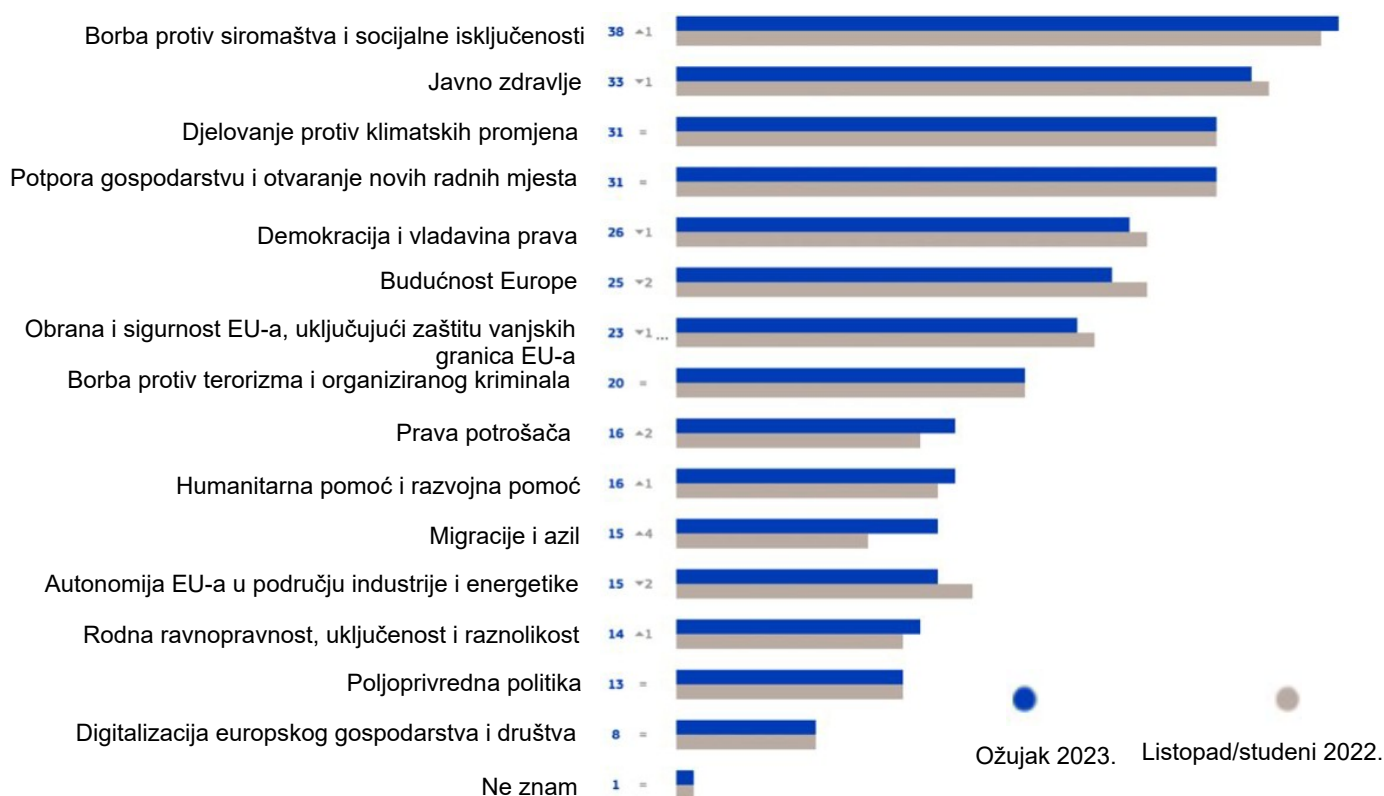
	Ukupno „pozitivno“	Ukupno „negativno“
EU27	37	19
Spol		
Covjek	38	22
Zena	35	17
Dob		
15 – 24	37	12
25 – 39	37	18
40 – 54	37	21
55+	36	21
Obrazovanje (završetak)		
—15	27	22
16 – 19	34	22
20+	43	17
Još uvijek studira	39	11
Društveno-profesionalna kategorija		
Samozaposlena osoba	42	20
Menadžeri	47	17
Ostali bijeli ovratnici	42	17
Manualni radnici	30	21
Osobe u kući	29	23
Nezaposlen	26	26
Umirovljeni	36	21
Studenti	39	11
Poteškoće s plaćanjem računa		
Većinu vremena	23	31
S vremena na vrijeme	30	23
Gotovo nikada/nikad	41	17
Subjektivna urbanizacija		
Ruralno selo	34	20
Mali/srednji grad	36	20
Veliki grad	41	17
Razgovor o europskim političkim pitanjima		
Često	50	18
Povremeno	42	17
Nikad	23	23
Slika EU-a		
Postitive	72	3
Neutralan	10	11
Negativno	3	79
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament		
Da	45	17
Nema	24	24
Slijedite europsku politiku		
Slijedi	50	16
Ne slijedi	21	23

Prioriteti Europskog parlamenta

Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti (38 %, + 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) na vrhu je ljestvice tema koje bi građani željeli prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu. Oko tri od deset ispitanika željelo bi da se Europski parlament bavi javnim zdravljem (33 %, – 1 postotnim bodom), djelovanjem protiv klimatskih promjena i potporom gospodarstvu te otvaranjem novih radnih mjesta (oboje 31 %, bez promjena). Prioritet bi trebalo rješavati najmanje svaki peti čovjek koji misli na demokraciju i vladavinu prava (26 %, – 1 postotni bod), budućnost Europe (25 %, -2 postotna boda), obranu i sigurnost EU-a, uključujući zaštitu vanjskih granica EU-a (23 %, -1 postotni bod) i borbu protiv terorizma i organiziranog kriminala (20 %, bez promjena).

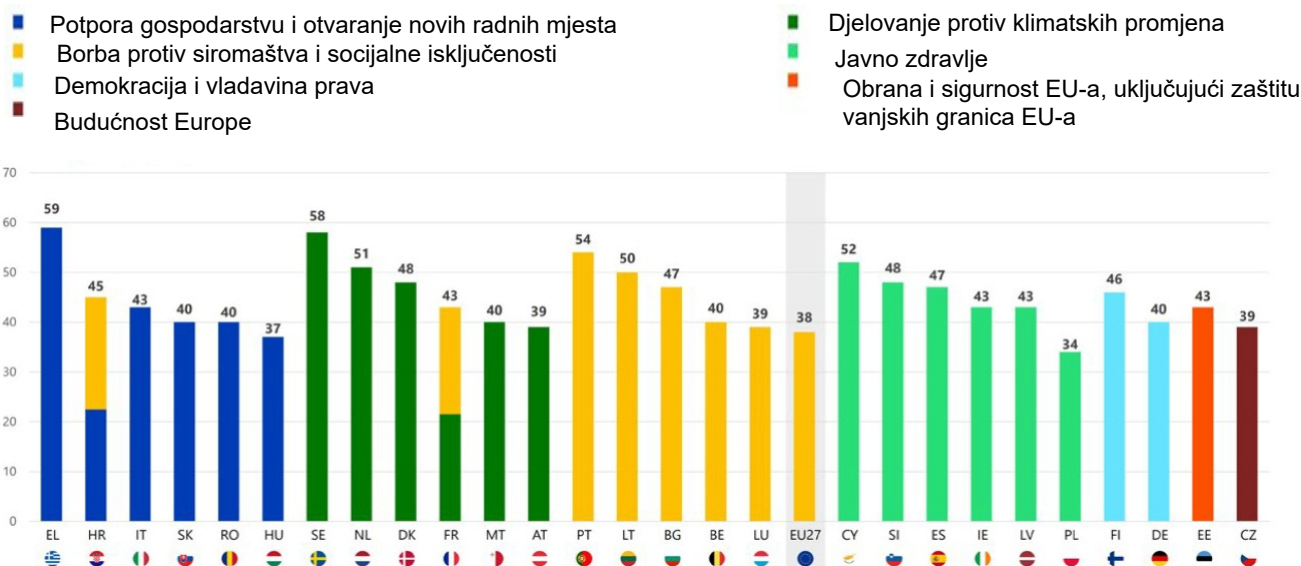
Od posljednjeg postavljanja tog pitanja u listopadu i studenome 2022. nije bilo primjetnih promjena u tim omjerima.

QA7ab Koje od sljedećih tema želite prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu? Prvo? A onda? (NAJVIŠE 4 ODGOVORA) (EU27) (%)

U sedam zemalja borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti glavni je (ili zajednički glavni) prioritet ispitanika koji smatraju da bi se Europski parlament trebao pozabaviti, dok je najčešći odgovor u šest zemalja javno zdravlje. Djelovanje protiv klimatskih promjena također je najčešće (ili zajednički najčešće) spomenuti prioritet u šest zemalja, a u sljedećih šest zemalja potpora gospodarstvu i otvaranje novih radnih mjesta rangirani su kao glavni (ili zajednički glavni) prioritet. Ispitanici u Njemačkoj i Finskoj najvjerojatnije će navesti demokraciju i vladavinu prava, dok je budućnost Europe najčešći odgovor u Češkoj. Estonija je jedina zemlja u kojoj je obrana i sigurnost EU-a najčešće spomenuti prioritet koji bi Europski parlament trebao rješavati.

QA7ab Koje od sljedećih tema želite prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu? Prvo? A onda? (Najviše 4 ANSWERS) (% – Najspominjeniji odgovor po zemljama)

Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti ubraja se u tri glavne teme koje bi Europski parlament trebao prioritetno rješavati u 22 zemlje, s udjelom od najmanje polovine u Grčkoj (56 %), Portugalu (54 %) i Litvi (50 %) do manje od tri od deset u Češkoj (24 %), Poljskoj (27 %) i Rumunjskoj (29 %).

Javno zdravlje jedan je od tri najčešće spomenuta prioriteta u 16 zemalja. To će najvjerojatnije spomenuti ispitanici u Cipru (52 %), Grčkoj (50 %) i Sloveniji (48 %), a najmanje je vjerojatno da će to učiniti oni u Švedskoj (16 %), Češkoj (18 %) i Njemačkoj (19 %).

U deset je zemalja borba protiv klimatskih promjena među trima glavnim prioritetima koje treba riješiti. To se posebno odnosi na Švedsku (58 %), Nizozemsku (51 %) i Dansku (48 %). Najniži udjeli koji se navode kao prioritet nalaze se u Bugarskoj (10 %), Rumunjskoj (11 %) i Estoniji (12 %).

Potpora gospodarstvu i otvaranje novih radnih mjesta ubrajaju se u tri glavna prioriteta u 17 zemalja. Najveći udjeli koji se spominju nalaze se u Grčkoj (59 %), Cipru i Portugalu (obje 49 %). To je u usporedbi s 12 % u Nizozemskoj, 16 % u Danskoj i 17 % u Švedskoj koji to smatraju prioritetom Europskog parlamenta.

Najmanje četiri od deset u Finskoj, Švedskoj (46 %) i Njemačkoj (40 %) smatraju demokraciju i vladavinu prava prioritetom Europskog parlamenta, dok je to slučaj s 12 % u Litvi, 15 % u Portugalu i 16 % u Luksemburgu.

Budućnost Europe najčešće se spominje u Češkoj (39 %), Njemačkoj i Luksemburgu (obje 35 %). To je u usporedbi s manje od petine ispitanika koji to navode kao prioritet na Cipru (12 %), Grčkoj (17 %), Francuskoj i Portugalu (obje 18 %).

Obrana i sigurnost EU-a, uključujući zaštitu vanjskih granica EU-a, smatra se temom koju bi Europski parlament trebao prioritetno riješiti za najmanje četiri od deset u Estoniji, Litvi (43 %) i Finskoj (40 %). Najmanje je vjerojatno da će ispitanici u Španjolskoj (8 %), Sloveniji (12 %) i Francuskoj (13 %) spomenuti tu temu.

Najveći udio ispitanika koji smatraju da bi se borba protiv terorizma i organiziranog kriminala trebala prioritetno rješavati u Europskom parlamentu nalazi se u Švedskoj (39 %), nakon čega slijede Danska i Nizozemska (28 %). To se najmanje spominje u Litvi (12 %), Luksemburgu i Poljskoj (14 %).

Kad je riječ o drugim temama, prava potrošača spominju se za 27 % u Bugarskoj i Malti, dok visoki udjeli u Češkoj (37 %), Estoniji (28 %) i Portugalu (27 %) smatraju autonomiju EU-a u području industrije i energetike prioritetom Europskog parlamenta. Migracije i azil biraju se s najmanje četvrtinom na Cipru (33 %), Nizozemskoj (28 %), Irskoj (26 %) i Austriji (25 %), a jedna trećina navodi rodnu ravnopravnost, uključenost i raznolikost u Švedskoj (33 %). Relativno visokim udjelom poljoprivredna politika smatra se prioritetom u Slovačkoj (33 %) i Latviji (27 %). Sve ostale teme spominje manje od četvrtine ispitanika u svakoj zemlji.

QA7ab Koje od sljedećih tema želite prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu? Prvo? A onda? (NAJVIŠE 4 ODGOVORA) (%)

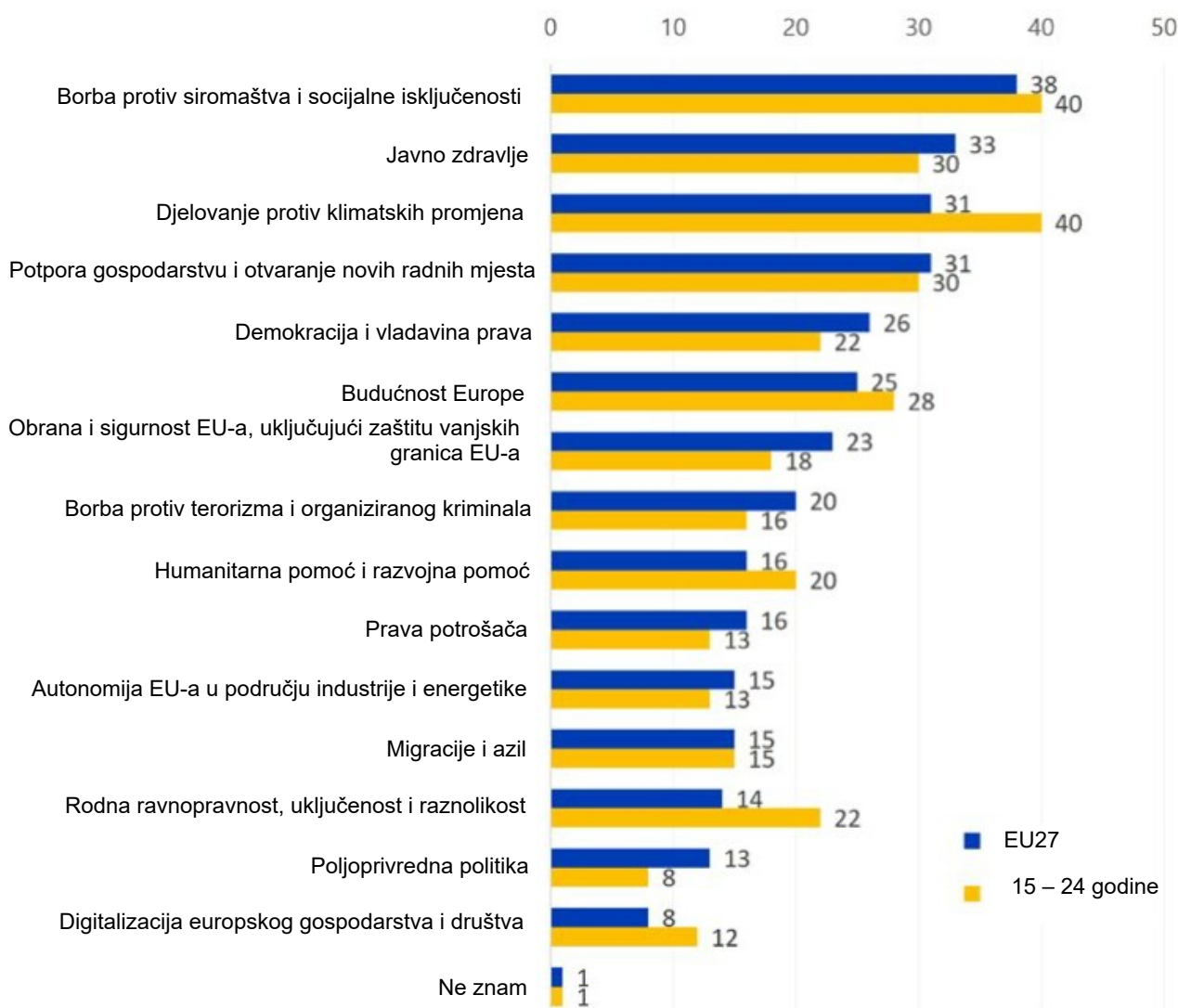
	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti	38	40	47	24	30	38	31	38	56	44	43	45	33	48	33	50	39	34	37	42	34	27	54	29	42	36	31	38
Javno zdravlje	33	29	34	18	20	19	30	43	50	47	41	26	38	52	43	36	32	36	39	20	21	34	45	36	48	33	26	16
Djelovanje protiv klimatskih promjena	31	37	10	15	48	36	12	28	22	25	43	22	28	19	13	19	38	25	40	51	39	16	21	11	25	17	35	58
Potpora gospodarstvu i otvaranje novih radnih mjesta	31	24	44	26	16	20	40	32	59	40	21	45	43	49	40	43	20	37	21	12	31	30	49	40	31	40	34	17
Demokracija i vladavina prava	26	20	27	24	36	40	19	23	33	21	18	20	19	23	21	12	16	31	26	32	24	28	15	24	18	20	46	46
Budućnost Europe	25	22	26	39	33	35	28	20	17	22	18	25	20	12	29	23	35	31	21	32	31	24	18	23	29	29	31	22
Obrana i sigurnost EU-a, uključujući zaštitu vanjskih granica EU-a	23	15	24	38	31	28	43	15	23	8	13	20	21	23	31	43	14	29	20	34	29	33	19	19	12	34	40	27
Borba protiv terorizma i organiziranog kriminala	20	27	21	22	28	27	16	23	17	15	21	23	16	16	18	12	14	16	25	28	22	14	16	16	17	17	27	39
Humanitarna pomoć i razvojna pomoć	16	18	16	9	12	14	8	18	22	20	16	16	17	13	13	10	13	11	14	16	13	18	19	16	14	10	7	13
Prava potrošača	16	17	27	10	15	14	11	16	16	17	18	21	20	18	17	10	15	14	27	10	22	15	11	23	11	13	11	5
Autonomija EU-a u području industrije i energetike	15	21	19	37	16	12	28	14	14	9	10	13	20	12	14	19	14	18	6	19	19	15	27	22	11	12	9	10
Migracije i azil	15	20	9	18	16	15	15	26	12	11	11	6	21	33	11	9	16	17	24	28	25	8	6	9	8	7	9	19
Rodna ravnopravnost, uključenost i raznolikost	14	15	7	8	21	11	7	19	7	12	19	12	15	5	5	4	18	9	14	9	16	12	11	13	8	8	17	33
Poljoprivredna politika	13	18	14	16	8	9	16	8	19	12	15	22	9	12	27	20	10	15	11	18	20	10	9	19	19	33	16	11
Digitalizacija europskog gospodarstva i društva	8	8	6	5	7	11	9	5	5	3	4	12	13	2	8	9	5	11	5	9	9	12	11	10	8	9	6	5
Nema ograničenja (SPONTANEOUS)	1	1	0	2	1	1	1	0	1	2	0	1	1	1	1	2	3	0	2	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Ne znam	1	0	2	3	2	1	1	1	0	1	2	0	0	0	1	1	1	1	2	0	1	2	2	1	1	1	1	0
Ostalo (SPONTANEOUS)	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

U 11 zemalja vjerojatnije je da će se u 11 zemalja više nego u listopadu i studenome 2022. ustvrditi da je borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti tema koju bi željeli prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu. To je posebno slučaj s onima u Malti (37 %, + 12 postotnih bodova), Cipru (48 %, + 7 postotnih bodova) i Sloveniji (42 %, + 7 postotnih bodova). Taj se udio smanjio samo u tri zemlje: Portugal (54 %, -5 postotnih bodova), Češka (24 %, -4 postotna boda) i Slovačka (36 %, -3 postotna boda). Brojke su stabilne ili nepromijenjene u preostalih 13 zemalja.

U usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. vjerojatnije je da će javno zdravlje biti odabrano kao tema koja će se prioritetno rješavati u sedam zemalja, osobito u Latviji (43 %, + 7 postotnih bodova) i Luksemburgu (32 %, + 7 postotnih bodova). S druge strane, taj se udio ispitanika smanjio u pet zemalja, posebno u Nizozemskoj (20 %, -5 postotnih bodova) i Hrvatskoj (26 %, -5 postotnih bodova).

Usredotočujući se na rezultate među najmlađim ispitanicima, može se primijetiti da se rangiranje prioriteta koje bi europski mladi željeli razmotriti u Europskom parlamentu malo razlikuje od ranga među općom populacijom. Iako je borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti (40 %, u usporedbi s prosjekom od 38 %) i dalje na vrhu, tome se pridružuju i mjere protiv klimatskih promjena, za koje je znatno vjerojatnije da će ih navesti osobe u dobi od 15 do 24 godine nego opće stanovništvo (40 % u odnosu na 31 %). Tri od deset među najmlađima navode javno zdravlje (30 % u usporedbi s prosjekom od 33 %) i potporu gospodarstvu i otvaranje novih radnih mjesta (30 % u odnosu na 31 %), a zatim budućnost Europe (28 % u odnosu na 25 %). U najmlađim ispitanicima manje je vjerojatno da će od prosjeka spominjati demokraciju i vladavinu prava (22 % u odnosu na 26 %), ali je mnogo vjerojatnije da će rodnu ravnopravnost, uključenost i raznolikost (22 % u odnosu na 14 %) smatrati prioritetom koji bi Europski parlament trebao riješiti.

QA7ab Koje od sljedećih tema želite prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu? Prvo? A onda? (NAJVIŠE 4 ODGOVORA) (% – EU27)

U dobi od 15 do 24 godine veća je vjerojatnost da će humanitarna pomoć i razvojna pomoć (20 % u odnosu na 16 %) te digitalizacija europskog gospodarstva i društva (12 % naspram 8 %) smatrati prioritetom Europskog parlamenta od 15 do 24 godine od općeg stanovništva. Međutim, manje su skloni spominjati obranu i sigurnost EU-a, uključujući zaštitu vanjskih granica EU-a (18 % u odnosu

na 23 %), borbu protiv terorizma i organiziranog kriminala (16 % u odnosu na 20 %), prava potrošača (13 % u odnosu na 16 %) i poljoprivrednu politiku (8 % u odnosu na 13 %).

Sociodemografska analiza usmjerena je na osam glavnih prioriteta koje bi ispitanici željeli razmotriti u Europskom parlamentu. To pokazuje da je vjerojatnije da će žene od muškaraca uzeti u obzir borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti (40 % u odnosu na 36 %) i javno zdravlje (36 % u odnosu na 30 %), dok je obratno vrijedi za budućnost Europe (27 % muškaraca u odnosu na 23 % žena) i obranu i sigurnost EU-a, uključujući zaštitu vanjskih granica EU-a (25 % u odnosu na 21 %).

Veća je vjerojatnost da će stariji ispitanici reći javno zdravlje (36 % osoba u dobi od 55 do više godina u odnosu na 30 % osoba u dobi od 15 do 39 godina), demokraciju i vladavinu prava (28 % osoba u dobi od 55 i više godina u odnosu na 22 % osoba u dobi od 15 do 24 godine), obranu i sigurnost EU-a (25 % u odnosu na 18 %) te borbu protiv terorizma i organiziranog kriminala (23 % u odnosu na 16 %) kao prioritete koje bi Europski parlament trebao riješiti.

Razlike se mogu uočiti i u pogledu razine obrazovanja. Ispitanici koji su proveli više vremena u redovnom obrazovanju češće će spomenuti mjere protiv klimatskih promjena (38 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 20 ili više godina u odnosu na 22 % onih koji su završili obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađe), demokraciju i vladavinu prava (30 % u odnosu na 23 %) i budućnost Europe (26 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 16 ili više godina u odnosu na 19 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 15 godina ili mlađe). S druge strane, ispitanici koji su napustili redovito obrazovanje u dobi od 15 ili više godina skloniji su tome da borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti (42 % u odnosu na 35 % osoba koje su završile obrazovanje u dobi od 20 ili više godina), javno zdravlje (44 % u odnosu na 30 %) te potporu gospodarstvu i otvaranje novih radnih mjesta (34 % u odnosu na 28 %) smatraju temama koje bi Europski parlament trebao prioritetno rješavati.

Nezaposleni najviše spominju borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti (48 %) i javno zdravlje (39 %). Rukovoditelji su najskloniji odabiru djelovanja protiv klimatskih promjena (41 %), demokracije i vladavine prava (32 %) i, zajedno sa samozaposlenim osobama, obrane i sigurnosti EU-a (oboje 26 %), ali je najmanje vjerojatno da će se navesti potpora gospodarstvu i otvaranje novih radnih mjesta (27 %).

Što češće ispitanici imaju poteškoća s plaćanjem računa, veća je vjerojatnost da će se Europski parlament pozabaviti borbom protiv siromaštva i socijalne isključenosti (46 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena u odnosu na 36 % onih koji rijetko ili nikada imaju poteškoća) i javnog zdravlja (40 % u odnosu na 31 %). Obratno vrijedi za djelovanje protiv klimatskih promjena (34 % onih koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća u odnosu na 21 % onih koji imaju poteškoća većinu vremena) i obranu i sigurnost EU-a (25 % u odnosu na 18 %). Ispitanici koji rijetko ili nikada nemaju poteškoća s plaćanjem računa također su najizgledniji za spominjanje demokracije i vladavine prava (29 % u odnosu na 21 – 22 % onih koji imaju poteškoća češće) i budućnosti Europe (27 % u odnosu na 22 – 23 %), ali je najmanje vjerojatno da će potporu gospodarstvu i otvaranju novih radnih mjesta (29 % u odnosu na 34 %) smatrati prioritetom.

Više je vjerojatno da će ispitanici koji su glasovali na posljednjim europskim izborima razmišljati o mjerama protiv klimatskih promjena (33 % u odnosu na 27 % onih koji nisu glasovali), demokracije i vladavine prava (30 % u odnosu na 21 %), budućnosti Europe (27 % u odnosu na 23 %) te obrane i sigurnosti EU-a (25 % u odnosu na 19 %). Vjerojatnije je da će te teme spomenuti i oni koji imaju pozitivnu predodžbu o Europskom parlamentu, za razliku od onih koji imaju negativnu sliku. S druge strane, vjerojatnije je da će oni koji imaju negativnu predodžbu navesti borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti (40 % u odnosu na 35 % onih koji imaju pozitivnu predodžbu), javno zdravlje (35 % u odnosu na 30 %) i borbu protiv terorizma i organiziranog kriminala (23 % u odnosu na 18 %).

QA7ab Koje od sljedećih tema želite prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu? Prvo? A onda? (NAJVIŠE 4 ODGOVORA) (% – EU27)

	Javno zdravlje	Djelovanj e protiv klimatski h promjena	Borba protiv siromaštva i socijalne isključenost i	Potpora gospodarst vu i otvaranje novih radnih mjest	Budućno st Europe	Borba protiv terorizma i organizirano g kriminala	Demokracij a i vladavina prava	Obrana i sigurnost EU- a, uključujući zaštitu vanjskih granica EU-a
EU27	33	31	38	31	25	20	26	23
Spol								
Čovjek	30	30	36	32	27	20	28	25
Zena	36	31	40	29	23	21	25	21
Dob								
15 – 24	30	40	40	30	28	16	22	18
25 – 39	30	32	36	32	25	18	25	20
40 – 54	33	29	39	33	25	20	27	23
55+	36	28	38	29	25	23	28	25
Obrazovanje (završetak)								
—15	44	22	42	34	19	22	23	21
16 – 19	34	26	39	32	26	22	26	24
20+	30	38	35	28	26	19	30	24
Još uvijek studira	28	43	39	28	27	15	24	15
Društveno-profesionalna kategorija								
Samozaposlena osoba	28	30	33	32	30	18	28	26
Menadžeri	27	41	33	27	28	17	32	26
Ostali bijeli ovratnici	31	33	36	34	25	20	28	23
Manualni radnici	36	26	40	32	25	22	24	21
Osobe u kući	37	20	37	36	21	19	21	16
Nezaposlen	39	27	48	35	23	15	23	17
Umirovljeni	37	28	39	28	24	25	28	26
Studenti	28	43	39	28	27	15	24	15
Poteškoće s plaćanjem računa								
Većinu vremena	40	21	46	34	22	18	21	18
S vremena na vrijeme	36	27	40	34	23	20	22	20
Gotovo nikada/nikad	31	34	36	29	27	21	29	25
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament								
Da	33	33	37	30	27	21	30	25
Nema	34	27	40	32	23	20	21	19
Slika Europskog parlamenta								
Pozitivan	30	36	35	31	29	18	31	26
Neutralan	35	30	40	31	25	22	24	21
Negativno	35	23	40	31	20	23	23	21

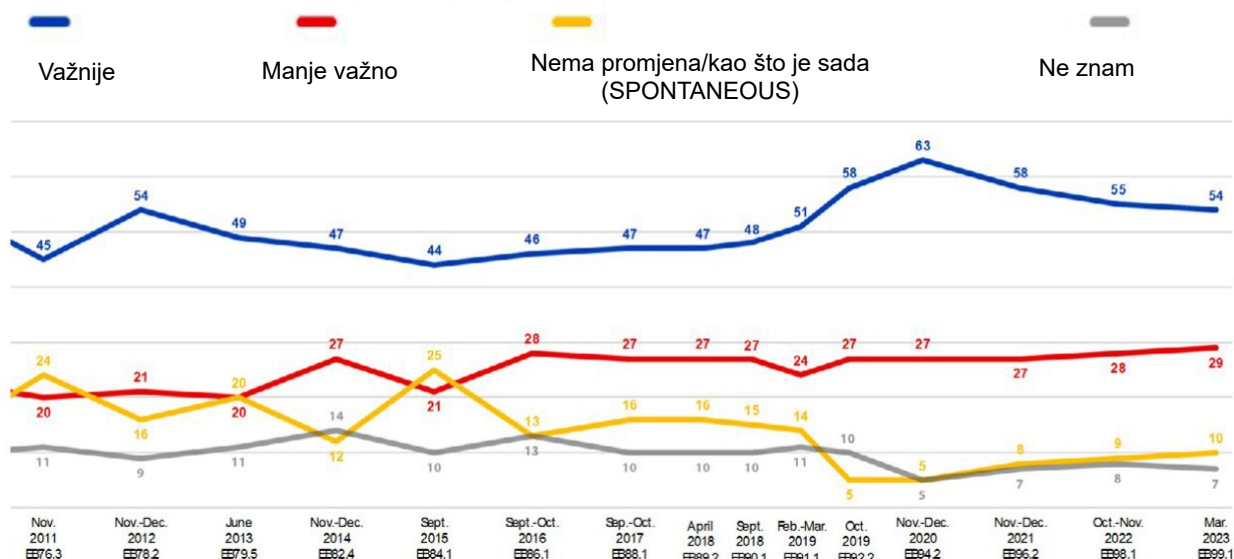
Treba li Europski parlament imati važniju ulogu?

Apsolutna većina (54 %, – 1 postotni bod od listopada do studenoga 2022.) osobno bi željela da Europski parlament ima važniju ulogu, dok bi oko tri od deset (29 %, + 1 postotni bod) dalo prednost toj instituciji da igra manje važnu ulogu.

Taj je zaključak usklađen sa standardnim rezultatima Eurobarometra, koji pokazuju da je Europski parlament od 2006. dosljedno na vrhu popisa institucija kojima Europljani najviše vjeruju. Na primjer, posljednje standardno istraživanje Eurobarometra pokazuje da gotovo polovica (49 %) ispitanika vjeruje Europskom parlamentu²⁸.

Nakon smanjenja zabilježenog u razdoblju od studenoga do prosinca 2020. do listopada i studenoga 2022. udio ispitanika koji bi željeli da Europski parlament ima važniju ulogu stabilizirao se u trenutačnoj anketi. Iako je taj udio sada daleko od vrhunca postignutog krajem 2020. (63 %), i dalje je na razini koja je i dalje viša od razine zabilježene u većini anketa prije listopada 2019.

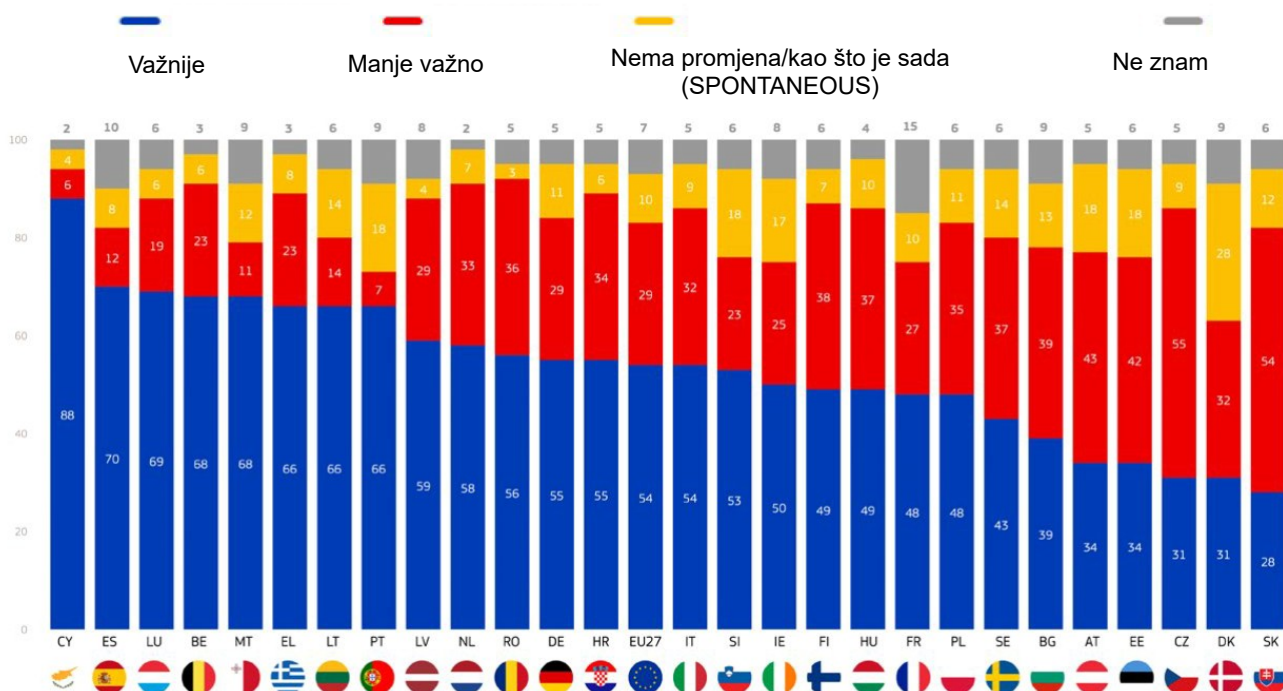
QA5 Želite li osobno vidjeti da Europski parlament ima važniju ili manje važnu ulogu? (% – EU27)

Želju za važnijom ulogom Europskog parlamenta dijeli većina ispitanika u 21 zemlji, najviše na Cipru (88 %), Španjolskoj (70 %) i Luksemburgu (69 %). U pet zemalja većina bi željela da Europski parlament preuzme manje važnu ulogu: Češka (55 % „manje važno” u odnosu na 31 % „važnija”), Slovačka (54 % u odnosu na 28 %), Austrija (43 % naspram 34 %) i Estonija (42 % u odnosu na 34 %). Mišljenja su podijeljena u Bugarskoj (39 % u odnosu na 39 %).

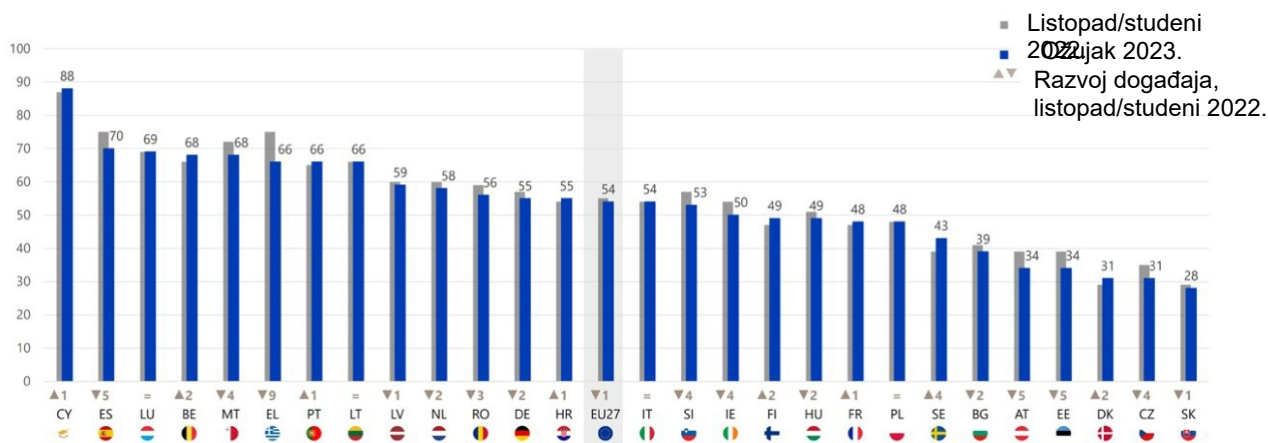
28 Europska komisija, Standardno istraživanje Eurobarometra 98 – zima 2022. – 2023. (EB 98.2), dostupno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

QA5 Želite li osobno vidjeti da Europski parlament ima važniju ili manje važnu ulogu? (%)

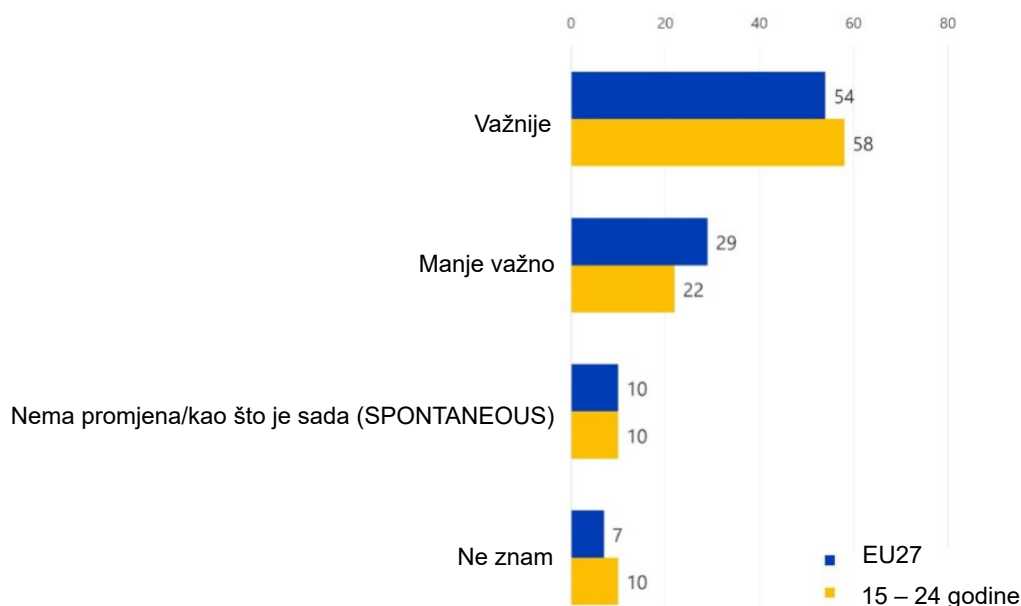
U usporedbi s razdobljem od listopada do studenoga 2022. udio ispitanika koji bi željeli da Europski parlament ima važniju ulogu smanjio se u devet zemalja. Grčka (66 %, – 9 postotnih bodova) izdvaja se za relativno veliko smanjenje, a slijede je Austrija, Estonija (34 %, -5 postotnih bodova) i Španjolska (70 %, -5 postotnih bodova). Švedska (43 %, + 4 postotna boda) jedina je zemlja u kojoj se taj udio povećao, dok je u preostalih 17 zemalja ostao stabilan ili nepromijenjen.

QA5 Želite li osobno vidjeti da Europski parlament ima važniju ili manje važnu ulogu? (% – važnije)

Kao što je već navedeno u izvješću, najmanje je vjerojatno da će osobe u dobi od 15 do 24 godine imati negativnu sliku o Europskom parlamentu. Stoga ne iznenađuje činjenica da najmlađi Europljani imaju veću vjerojatnost od prosjeka da žele da Europski parlament igra važniju ulogu (58 % u odnosu na 54 %) i da je stoga manje vjerojatno da bi trebao imati manje istaknutu ulogu (22 % u odnosu na 29 %).

QA5 Želite li osobno vidjeti da Europski parlament ima važniju ili manje važnu ulogu? (% – EU27)

Pažljiviji pregled rezultata u skladu sa sociodemografskim obilježjima ispitanika pokazuje da je najmanje vjerojatno da će najstariji ispitanici željeti da Europski parlament igra važniju ulogu (50 % osoba u dobi od 55 godina ili više u usporedbi s 54 – 58 % mlađih ispitanika). Razlike se mogu uočiti i u pogledu razine obrazovanja ispitanika, pri čemu je vjerojatnije da će osobe koje završavaju redovito obrazovanje u dobi od 20 ili više godina željeti da Europski parlament ima istaknutiju ulogu od onih koji su napustili dob od 15 godina ili mlađe (59 % u odnosu na 46 %).

Rukovoditelji (62 %) smatraju da bi Europski parlament trebao imati važniju ulogu, posebno u usporedbi s kućnim osobama (48 %) ili fizičkim radnicima (49 %). Ispitanici koji imaju poteškoća s plaćanjem računa većinu vremena najmanje će izraziti želju za važnijom ulogom Europskog parlamenta (47 % u odnosu na 53 – 55 % onih koji imaju poteškoće rjeđe).

Ispitanici koji žive u velikim gradovima skloniji su od onih koji žive u ruralnim selima da žele istaknutiju ulogu Europskog parlamenta (57 % u odnosu na 50 %).

Postoji i veza između želje da Europski parlament ima važniju ulogu i predodžbe ispitanika o Europskom parlamentu, pri čemu je veća vjerojatnost da će oni koji imaju pozitivnu predodžbu željeti da Europski parlament ima istaknutiju ulogu (77 % u odnosu na 27 % onih koji imaju negativnu predodžbu).

Naposljetku, veća je vjerojatnost da će oni koji su glasovali na posljednjim europskim izborima željeti da Europski parlament ima važniju ulogu (60 % u odnosu na 43 % koji nisu glasovali), kao i oni koji slijede politiku EU-a (64 % u odnosu na 40 % onih koji ih ne slijede).

QA5 Želite li osobno vidjeti da Europski parlament ima važniju ili manje važnu ulogu?

	Važnije	Manje važno	Ne znam
EU27	54	29	7
Spol			
Covjek	54	31	6
Zena	53	27	9
Dob			
15 – 24	58	22	10
25 – 39	57	27	6
40 – 54	54	31	6
55+	50	31	8
Obrazovanje (završetak)			
—15	46	29	14
16 – 19	50	33	7
20+	59	27	4
Još uvijek studira	62	18	11
Društveno-profesionalna kategorija			
Samozaposlena osoba	55	30	5
Menadžeri	62	26	3
Ostali bijeli ovratnici	57	30	4
Manualni radnici	49	33	8
Osobe u kući	48	30	10
Nezaposlen	52	30	10
Umirovljeni	49	30	9
Studenti	62	18	11
Poteškoće s plaćanjem računa			
Većinu vremena	47	33	11
S vremena na vrijeme	53	33	6
Gotovo nikada/nikad	55	27	7
Subjektivna urbanizacija			
Ruralno selo	77	10	3
Mali/srednji grad	46	30	11
Veliki grad	27	65	5
Glasovanje na posljednjim izborima za Europski parlament			
Da	60	25	5
Nema	43	37	11
Slika Europskog parlamenta			
Pozitivan	77	10	3
Neutralan	46	30	11
Negativno	27	65	5

ZAKLJUČAK

Godinu dana nakon ruske invazije na Ukrajinu i u kontekstu gospodarskog oporavka nakon pandemije pod utjecajem rastuće inflacije i troškova života, u ovom istraživanju Eurobarometra u proljeće 2023. ističe se da su Europljani već u sljedećoj godini vidjeli ili predviđaju pogoršanje životnog standarda. Možda djelomično kao posljedica toga nisu zadovoljni mjerama poduzetima na nacionalnoj i europskoj razini za rješavanje krize troškova života i općenito misle da stvari idu u pogrešnom smjeru i u njihovoj zemlji i u EU-u. Stoga ne iznenađuje što Europski parlament borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti smatra glavnim prioritetom.

Ipak, rezultati ovog istraživanja nipošto ne daju negativnu sliku. Unatoč poteškoćama, Europljani i dalje u velikoj mjeri odobravaju potporu EU-a Ukrajini. Oni osjećaju da stvari idu u pravom smjeru u njihovom životu osobno i sada su manje pesimistične nego što su bile u jesen 2022. o stanju njihova nacionalnog gospodarstva.

Građani i dalje pokazuju privrženost demokratskim vrijednostima, općenito su zadovoljni načinom na koji demokracija funkcionira u EU-u i u svojoj zemlji te kako bi bili zadovoljni konkretnijim aspektima demokracije EU-a, kao što su slobodni i poštjeni izbori i sloboda govora. U skladu s tim nalazima, kada se razmatra djelovanje EU-a (a posebno Europskog parlamenta) posljednjih godina, razine zadovoljstva općenito su visoke, osobito kad je riječ o potpori Ukrajini i demokratskim pravima te poštovanju vladavine prava.

Prihvatanje demokratskih vrijednosti od strane Europljana najbolje se odražava u njihovim stavovima prema izborima općenito, a posebno europskim izborima. Većina pridaje veliku osobnu važnost glasovanju na nacionalnim izborima i, iako u manjoj mjeri, europskim izborima. Osim toga, građani su obično zainteresirani za sljedeće europske izbore i kažu da će vjerojatno sudjelovati ako bi se održali sljedeći tjedan. Osim toga, kada se od njih zatraži da navedu datum održavanja tih izbora, gotovo tri od deset daju točan odgovor iz svibnja ili lipnja 2024. Važno je napomenuti da su razina interesa i razina osviještenosti o datumu izbora sada više nego što su bile u sličnom trenutku prije europskih izbora 2019.

Mišljenja EU-a i Europskog parlamenta i dalje su općenito pozitivna, a čini se da se pogoršanje stavova uočenih između proljeća i jeseni 2022. zaustavilo. Razina optimizma u pogledu budućnosti EU-a u porastu je, a većina ima pozitivnu predodžbu o EU-u. Isto tako, Europljani i dalje smatraju da je članstvo njihove zemlje u EU dobra stvar i da je važno. Osim toga, iako su mišljenja podijeljena oko toga je li njihov glas važan u EU-u, većina raspravlja o europskim političkim pitanjima s prijateljima ili rođacima i prati što se događa u europskoj politici.

U skladu s tim nalazima većina je nedavno pročitala, vidjela ili čula nešto o Europskom parlamentu, a dojam koji su ostavili te informacije općenito je pozitivan. Kao posljedica toga, Europski parlament i dalje stvara pozitivnu sliku i većina Europljana želi da ta institucija ima istaknutiju ulogu.

TEHNIČKE SPECIFIKACIJE

Od 2. do 26. ožujka 2023. Kantar Public u ime Kantara Belgija proveo je val 99.1. istraživanja Eurobarometra na zahtjev Europskog parlamenta, Glavne uprave za komunikaciju, Odjel za praćenje javnog mnijenja.

Val 99.1. obuhvaća stanovništvo državljanstava država članica Europske unije s boravištem u svakoj od 27 država članica i starijim od 15 godina.

Osnovni dizajn uzorka koji se primjenjuje u svim zemljama je stratificirani višestupanjski, slučajni (vjerojatnost) jedan. U svakoj se zemlji okvir uzorka najprije stratificira po regijama NUTS-a i unutar svake regije mjerom urbaniteta (DEGURBA). Broj točaka uzoraka odabranih u svakom sloju odražava populaciju stratuma 15+. U drugoj fazi izvučene su točke uzorkovanja s vjerojatnošću razmjernom veličini njihove populacije 0+ iz svakog stratuma.

Uzorci stoga predstavljaju cijelo područje zemalja obuhvaćenih istraživanjem prema NUTS II (ili ekvivalentu) Eurostata i prema raspodjeli rezidentnog stanovništva pojedinih nacionalnosti u smislu metropolskih, urbanih i ruralnih područja.²⁹

U svakoj od odabranih točaka uzorkovanja nasumično je odabrana polazna koordinata i alat za geokodiranje u obrnutom smjeru za utvrđivanje adrese najbliže koordinati. Ova adresa je bila početna adresa za slučajni hod. Daljnje adrese (svaka Nth adresa) odabrane su standardnim postupcima „slučajne rute” s početne adrese. U svakom kućanstvu ispitanik je nasumično izvučen. Pristup nasumičnom odabiru ovisio je o veličini kućanstva. Na primjer, za kućanstva s dva 15+ članova scenarij je upotrijebljen za odabir informatora (osoba koja odgovara na upitnik za provjeru) ili drugog prihvatljivog člana u kućanstvu. Za kućanstva s tri više od 15 članova scenarij je upotrijebljen za odabir informatora (1/3 vremena) ili dva druga prihvatljiva člana u kućanstvu (2/3 vremena). Ako su odabrana druga dva člana, voditelju intervjua rečeno je da traži najmlađe ili najstarije. Scenarij bi nasumično dodijelio izbor najmlađim ili najstarijim s jednakom vjerojatnošću. Ovaj proces se nastavlja za četiri više od 15 članova kućanstva – nasumično tražeći najmlađe, 2. najmlađe i najstarije. Za kućanstva s pet više od 15 članova vraćamo se na pravilo posljednjeg rođendana.

Ako nije bilo kontakta s bilo kim u kućanstvu ili ako odabrani ispitanik nije bio dostupan (zauzet), voditelj intervjua ponovno je posjetio isto kućanstvo do tri dodatna puta (ukupno četiri pokušaja kontakta). Ispitivači nikada ne navode da se anketa prethodno provodi u ime Europske komisije; te informacije mogu dati nakon završetka ankete, na zahtjev.

²⁹ Urbana ruralna klasifikacija na temelju DEGURBE (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Faza zapošljavanja neznatno se razlikovala u Nizozemskoj, Finskoj i Švedskoj. U posljednje dvije zemlje odabran je uzorak adresa unutar svake točke uzorkovanja iz adrese ili registra stanovništva (u Finskoj se odabir ne provodi u svim točkama uzorka, ali u nekima se očekuje da će se stope odgovora poboljšati). Izbor adresa obavljen je nasumičan način. Kućanstva su zatim kontaktirana telefonom i angažirana za sudjelovanje u anketi. U Nizozemskoj se upotrebljava uzorak RDD-a s dvostrukim okvirom (brojevi pokretnih i fiksnih linija) jer ne postoji sveobuhvatan registar stanovništva s dostupnim telefonskim brojevima. Odabir brojeva na oba okvira obavlja se nasumično, pri čemu svaki broj dobiva jednaku vjerojatnost odabira. Za razliku od Švedske i Finske, uzorak je neklasteriran.

DRŽAVE		INSTITUTI	BR. Intervjua	DATUMI TERENSKOG RADA		Stanovništvo 15+	Udio EU27
BE	Belgija	Mobiel Centre Market Research	1,039	03/03/2023	20/03/2023	9,619,330	2.53%
BG	Bugarska	Kantar TNS BBSS	1,024	02/03/2023	23/03/2023	5,917,534	1.56%
CZ	Češka	STEM/MARK	1,014	03/03/2023	19/03/2023	8,982,036	2.36%
DK	Danska	Mantle Denmark (Kantar Public)	1,006	03/03/2023	22/03/2023	4,891,261	1.29%
DE	Njemačka	Mantle Germany (Kantar Public)	1,531	03/03/2023	23/03/2023	71,677,231	18.87%
EE	Estonija	Norstat Eesti	1,008	03/03/2023	23/03/2023	1,111,597	0.29%
IE	Irska	B and A Research	1,005	06/03/2023	26/03/2023	4,005,909	1.05%
EL	Grčka	Kantar Greece	1,006	04/03/2023	21/03/2023	9,167,896	2.41%
ES	Španjolsk	Mantle Spain (Kantar Public)	1,013	08/03/2023	22/03/2023	40,639,381	10.70%
FR	Francuska	ESP - Leaderfield	1,001	03/03/2023	16/03/2023	55,700,114	14.66%
HR	Hrvatska	Hendal	1,020	03/03/2023	16/03/2023	3,461,468	0.91%
IT	Italija	Testpoint Italia	1,027	03/03/2023	16/03/2023	51,599,668	13.58%
CY	Odgovor Cipra	CYMAR Market Research	504	03/03/2023	17/03/2023	752,304	0.20%
LV	Latvija	Kantar TNS Latvia	1,000	03/03/2023	21/03/2023	1,590,245	0.42%
LT	Litva	Norstat LT	1,011	04/03/2023	22/03/2023	2,373,312	0.62%
LU	Luksemburg	TNS Ilres	507	03/03/2023	23/03/2023	533,335	0.14%
HU	Mađarska	Kantar Hoffmann	1,029	03/03/2023	22/03/2023	8,313,539	2.19%
MT	Malta	MISCO International	516	04/03/2023	26/03/2023	446,788	0.12%
NL	Nizozemska	Kantar Netherlands	1,001	03/03/2023	20/03/2023	14,763,684	3.89%
AT	Austrija	Das Österreichische Gallup Institut	1,011	03/03/2023	20/03/2023	7,647,176	2.01%
PL	Poljska	Research Collective	1,004	03/03/2023	19/03/2023	31,982,941	8.42%
PT	Portugal	Marktest – Marketing, Organização e Formação	1,002	04/03/2023	21/03/2023	8,915,624	2.35%
RO	Rumunjska	Centrul Pentru Studierea Opiniei si Pietei (CSOP)	1,044	03/03/2023	22/03/2023	16,174,719	4.26%
SI	Slovenija	Mediana DOO	1,017	03/03/2023	23/03/2023	1,791,246	0.47%
SK	Slovačka	MNFORCE	1,003	03/03/2023	20/03/2023	4,591,487	1.21%
FI	Finska	Taloustutkimus Oy	1,011	03/03/2023	23/03/2023	4,672,932	1.23%
SE	Švedska	Mantle Sweden (Kantar Public)	1,022	03/03/2023	23/03/2023	8,541,497	2.25%
UKUPNO EU27			26,376	02/03/2023	26/03/2023	379,864,254	100%

* Treba napomenuti da ukupni postotak prikazan u ovoj tablici može biti veći od 100 % zbog zaokruživanja.

Način intervjuiranja po zemlji

Razgovori su provedeni putem razgovora uživo, bilo fizički u domovima ljudi ili putem video interakcije na daljinu na odgovarajućem nacionalnom jeziku. Razgovori s video interakcijom na daljinu („online face-to-face” ili CAVI, računalno potpomognuti video intervjui, provedeni su samo u Češkoj, Danskoj, Malti i Finskoj.)

DRŽAVE	Broj razgovora u okviru CAPI-ja	Broj intervjua CAVI-ja	Ukupno br. intervjua
BE Belgija			1,039
BG Bugarska	1,024		1,024
CZ Češka	751	263	1,014
DK Danska	832	174	1,006
DE Njemačka	1,531		1,531
EE Estonija	1,008		1,008
IE Irska	1,005		1,005
EL Grčka	1,006		1,006
ES Španjolsk	1,013		1,013
FR Francuska	1,001		1,001
HR Hrvatska	1,020		1,020
IT Italija	1,027		1,027
CY Odgovor Cipra	504		504
LV Latvija	1,000		1,000
LT Litva	1,011		1,011
LU Luksemburg	507		507
HU Mađarska	1,029		1,029
MT Malta	346	170	516
NL Nizozemska	1,001		1,001
AT Austrija	1,011		1,011
PL Poljska	1,004		1,004
PT Portugal	1,002		1,002
RO Rumunjska	1,044		1,044
SI Slovenija	1,017		1,017
SK Slovačka	1,003		1,003
FI Finska	996	15	1,011
SE Švedska	1,022		1,022
Ukupno EU27	25,754	622	26,376

CAPI: Računalno potpomognuto osobno intervjuiranje

CAVI: Računalno potpomognuto video intervjuiranje

Stope odgovora

Za svaku se zemlju provodi usporedba uzorka koji odgovara na upitnik i svemira (tj. ukupnog stanovništva u zemlji). Utezi se koriste kako bi se uzorak odgovarao svemiru na temelju spola, regije i stupnja urbanizacije. Za europske procjene (tj. prosjek EU-a) prilagođavaju se ponderi pojedinačnih zemalja, pri čemu se ponderira naviše ili naniže kako bi se odrazilo njihovo 15+ stanovnika kao udio od 15+ stanovnika EU-a.

Stope odgovora izračunavaju se dijeljenjem ukupnog broja potpunih razgovora s brojem svih posjećenih adresa, osim onih koje ne ispunjavaju uvjete, ali uključuju i one za koje prihvatljivost nije poznata. Kad je riječ o valu 99.1. ankete EUROBAROMETER, stope odgovora za 27 država članica EU-a, koje je izračunao Kantar Public, iznose:

DRŽAVE		Stope odgovora
BE	Belgija	43.9%
BG	Bugarska	46.5%
CZ	Češka	49.0%
DK	Danska	38.2%
DE	Njemačka	22.4%
EE	Estonija	45.7%
IE	Irska	36.2%
EL	Grčka	30.2%
ES	Španjolsk	33.4%
FR	Francuska	36.7%
HR	Hrvatska	40.6%
IT	Italija	23.0%
CY	Odgovor Cipra	47.7%
LV	Latvija	44.4%
LT	Litva	42.4%
LU	Luksemburg	26.0%
HU	Mađarska	59.5%
MT	Malta	80.1%
NL	Nizozemska	67.7%
AT	Austrija	41.9%
PL	Poljska	47.3%
PT	Portugal	44.4%
RO	Rumunjska	53.8%
SI	Slovenija	39.5%
SK	Slovačka	54.5%
FI	Finska	24.4%
SE	Švedska	62.4%

Margine pogreške

Čitatelje se podsjeća da su rezultati ankete procjene, čija točnost, sve što je jednako, ovisi o veličini uzorka i promatranom postotku. S uzorcima od oko 1000 intervjua, stvarni postotci variraju unutar sljedećih granica pouzdanosti:

Statističke razlike zbog postupka uzorkovanja

(na 95 %-tnoj razini pouzdanosti)

različite veličine uzorka nalaze se u redcima

različiti uočeni rezultati nalaze se u stupcima

	5,00 %	10,00 %	15,00 %	20,00 %	25,00 %	30,00 %	35,00 %	40,00 %	45,00 %	50,00 %	
	95,00 %	90,00 %	85,00 %	80,00 %	75,00 %	70,00 %	65,00 %	60,00 %	55,00 %	50,00 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N = 2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N = 4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N = 4000
N = 5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N = 5000
N = 6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N = 6000
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000
N = 7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N = 7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5,00 %	10,00 %	15,00 %	20,00 %	25,00 %	30,00 %	35,00 %	40,00 %	45,00 %	50,00 %	
	95,00 %	90,00 %	85,00 %	80,00 %	75,00 %	70,00 %	65,00 %	60,00 %	55,00 %	50,00 %	

Istraživanje Eurobarometra Europskog parlamenta iz proljeća 2023. prikazuje daljnju povezanost građana s demokratskim vrijednostima i njihovo opće zadovoljstvo demokracijom EU-a zbog trajnih osobnih i gospodarskih poteškoća. Osim toga, usmjeren je na svijest Europljana o djelovanju Europske unije i Europskog parlamenta i njihove stavove prema njima te se ocjenjuje važnost koju Europljani pridaju glasanju na europskim i nacionalnim izborima.

Istraživanje je proveo KANTAR PUBLIC od 2. do 26. ožujka 2023. u svih 27 država članica EU-a. Provedena je uživo, uz video intervju (CAVI) koji su se dodatno koristili u Češkoj, Danskoj, Finskoj i Malti. Ukupno je provedeno 26.376 intervjua. Rezultati EU-a ponderirani su prema broju stanovnika u svakoj zemlji.

Za više informacija o cijelom istraživanju skenirajte QR kod:

**OBJAVA ODJELA ZA PRAĆENJE JAVNOG MNIJENJA
GLAVNA UPRAVA ZA KOMUNIKACIJU
EUROPSKI PARLAMENT**

**dgcomm-pom@ep.europa.eu
europa.eu/eurobarometer**

EB043EP

KATALOŠKI BROJ: QA-CE-23 – 001-EN-N

ISBN: 978 – 92 – 848 – 0498 – 6

DOI: 10.2861/93879

© Europska unija, 2023.

Komentari u slobodi

(Pierre Dieumegard)

[Izvorni dokument Eurobarometra](#) bio je dostupan samo na engleskom jeziku, osim priopćenja [za medije Europskog parlamenta](#) koje je bilo dostupno na različitim službenim jezicima.

Samočestitke izjave u priopćenju za medije nisu zamjena za točne informacije

Ovo priopćenje za medije, koje uglavnom sadrži tvrdnje o samozadovoljstvu, široko je rasprostranjeno. Tjedan dana nakon objave izvješća, Googleovo pretraživanje na tu temu iznosilo je oko deset članaka u tisku na francuskom jeziku. U tim su člancima reproducirane rečenice priopćenja, od kojih su neke sadržavale tekstualne informacije iz izvješća, ali nijedan nije sadržavao grafikone koji prikazuju raznolikost nacionalnih stajališta. To se može očekivati jer je grafikone na engleskom jeziku bilo teško prevesti na druge jezike.

Stoga čitatelji velikih novina ili internetskih stranica specijaliziranih za Europu nisu mogli pročitati rezultate ovog istraživanja Eurobarometra.

Bilo bi dobro ne citirati samo pozitivne rezultate.

Izjava počinje s različitim tvrdnjama, koje nisu lažne, već su samo dio ishoda istrage.

U njemu se navodi da će „mladi najvjerojatnije podržati važniju ulogu Europskog parlamenta”; to je istina (QA5), ali bilo bi dobro dodati da su mladi manje zainteresirani od prosjeka za europske izbore (QA15) i da je manja vjerojatnost da će glasovati na sljedećim izborima (QA22).

Tekst na engleskom jeziku često je nejasan i nije pravilno lektoriran prije objave.

Na početku, dvostruka stranica prikazuje 10 ključnih točaka ankete. Opći naslov je „10 KEY TAKEAWAYS”, što nije lako razumjeti i prevesti. Svaka od točaka ima naslov koji nije uvijek jednostavan.

Početak sažetka odnosi se na proljetne i trešnje cvjetove u Japanu, a riječ „permacrise” iz najnovijeg izdanja Collins engleskog rječnika: on je malo povezan s glavnom temom.

Postoje razne pogreške u detalje:

— duplikatd stavaka: posljednji odlomak na stranici 98. izvornika (pitanje QA2) i posljednji odlomak na stranici 108. izvornika (pitanje QA13)

— pogreške u grafičkom naslovu: na izvornoj stranici 25. („% – Jednakost žena i muškaraca”) nalazi se previše u naslovu drugog grafikona.

— stranica 124 („3. kvintil”).

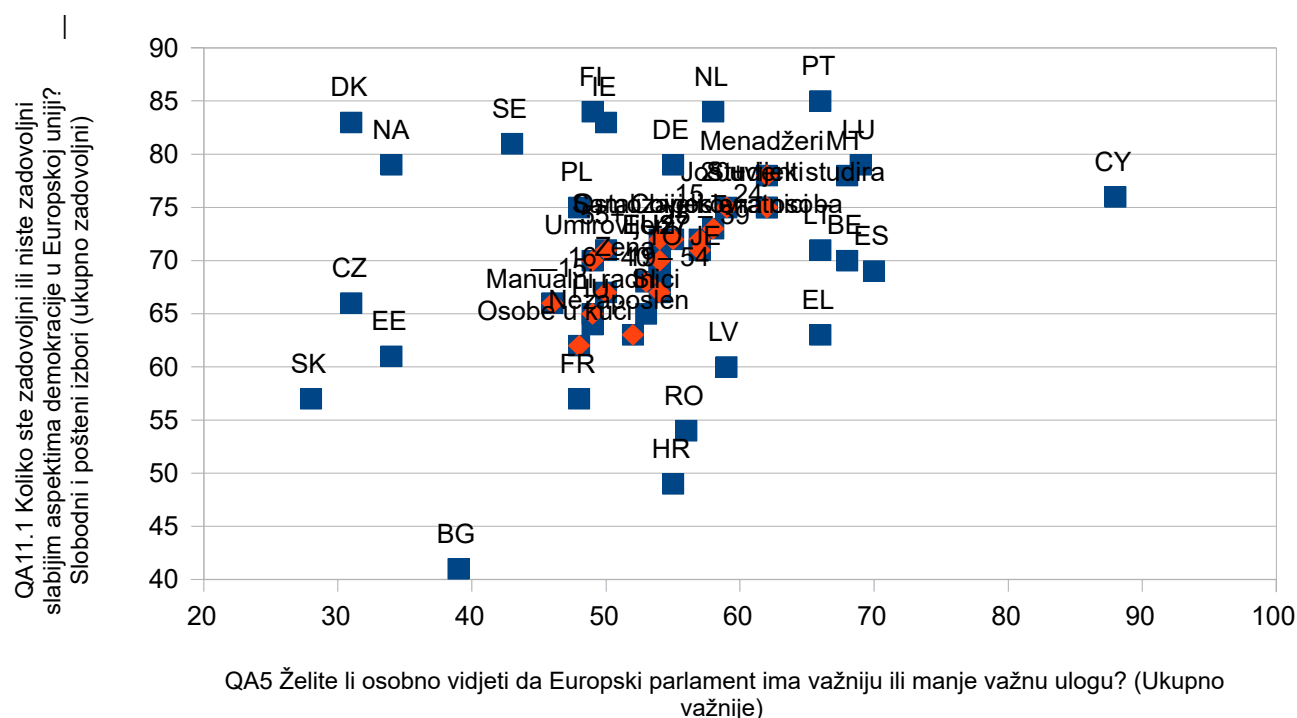
— stranica 2. 8., grafikon posvećen emocionalnom stanju ispitanika (QA10ab) naslovljen je „Koje od sljedećih tema želite prioritetno razmotriti u Europskom parlamentu? Prvo? A onda? (EU27) (%)”, dok je to trebalo biti „Kada razmišljate o životu koji vodite, kako biste najbolje opisali svoj trenutačni emocionalni status?”. Riječ je o naslovu pitanja QA7ab.

Slično tome, na stranici 145. izvornika grafikon o poznavanju datuma glasovanja (QA14) naslovljen je QA15: Sljedeći europski izbori održat će se u svibnju ili lipnju 2024. Koliko ste zainteresirani ili ne želite reći da ste na ovim izborima? (% – EU27)”, kada bi trebao imati „Prema vašem mišljenju, kada će se sljedeći europski izbori održati ovdje (NAŠA ZAJEDNICA)?”.

— netočno upućivanje na stranicu, stranica 19 izvornika: „Za više informacija pogledajte tablicu navedenu na stranici XX. za dopušteno odstupanje ovisno o broju intervjua.” Slika XX trebala je biti zamijenjena oznakom „218”, stranica s tablicom granica statističke pouzdanosti.

To nije vrlo ozbiljno, ali pokazuje da ovo izvješće nije bilo ispravno lektorirano prije objave.

Razlike u mišljenjima među zemljama znatno su veće nego među društvenim skupinama

Društvene skupine (dob, spol, razina obrazovanja, zanimanja) su crvene, zemlje su plave. Možemo vidjeti da su Ciprani tri puta više (90 %) nego Slovaci (30 %) koji žele da Europski parlament igra veću ulogu. Za društvene skupine, menadžerii učenici imaju samo 30 % veću vjerojatnost od onih koji su napustili školu prije dobi od 15 godina da imaju istu želju.

To je samo jedan primjer, koji se može pronaći za mnoga pitanja, u ovom istraživanju Eurobarometra ili u drugom.

Zaključak; uobičajene kategorije nacionalnih politika nisu relevantne na razini EU-a.

Žene i muškarci imaju ista mišljenja, bogati i siromašni malo se razlikuju, a nema razlike između mladih i starih. Na europskoj razini, to je nacija koja broji: Polovi imaju izrazito različito mišljenje od portugalskih ili Danaca.

Glavni uzrok tih razlika u mišljenjima, iako ne i jedini, je razlika u jeziku. Unutar zemlje, ljudi razgovaraju sa svojim susjedima i rođacima, gledaju istu televiziju i čitaju iste novine, bilo da su bogati ili siromašni, mladi ili stari. Može doći do konsenzusa koji se razlikuje od konsenzusa susjedne zemlje.

Naslov ovog izvješća Eurobarometra glasi „Demokracija na djelu”. Ovo je ambiciozan naslov: da bi demokracija bila moguća u Europi, morala bi biti moguća demokratska rasprava. Europljani moraju moći dijeliti iste informacije, komentirati ih, kritizirati ih, širiti ih, tumačiti zajedno.

Da bi prava demokracija u Europi bila moguća, potreban nam je zajednički jezik. Najbolji zajednički jezik, najlakši za učenje, najtočniji, najpravedniji, je međunarodni jezik esperanto.